

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

КОЗУБЦОВ ІГОР МИКОЛАЙОВИЧ

Примірник № 2

УДК 001.8 + 37:355.23(043)

ДИСЕРТАЦІЯ
ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ
МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ АД'ЮНКТІВ
Частина 2
(ДОДАТКИ)

13.00.04. – «Теорія і методика професійної освіти»

Подається на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук

Київ – 2020

Тернопіль – 2021

ЗМІСТ

	с
ЧАСТИНА 2	500
Додаток А Додаткові матеріали до розділу 1	502
Додаток Б Додаткові матеріали до розділу 2.....	544
Додаток В Додаткові матеріали до розділу 3	571
Додаток Г Додаткові матеріали до розділу 4.....	632
Додаток Д Практичні рекомендації.....	672
Додаток Е Перелік наукових праць за темою дисертаційного дослідження	691
Додаток Ж Акти реалізації результатів дисертаційної роботи.....	715
Додаток И Копії документів, що додатково підтверджують практичну реалізацію результатів дисертаційного дослідження	734

ДОДАТОК А.

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДО РОЗДІЛУ 1

Таблиця А.1 – Хронологія наукових робіт за напрямком дослідження

№п/п	Рік	Автори	Ключові напрями розвитку наукових досліджень	Країна	Тип видання	Шифр наукової спеціальності	Джерело посилань
		Реформаторський напрямок	Посилення чинних вимог ВАК України. Реформи				
		Науковий напрям №1.	Пошук перспективних напрямків розвитку систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
(1)		Напрямок наукових досліджень №1.1	Аналіз історичного розвитку систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	1998	Сидорчук Т.	Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів через аспірантуру в Україні (1920-і – 1970-і роки)	У	ДКН	07.00.01	[142]
2	2000	Котова О.	Розвиток системи підготовки і атестації наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні (1992 – 1998 рр.):	У	АДКН	25.00.05	[100]
3	2004	Нещадим М.	Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика	У	АДДН	13.00.04	[126]
4	2005	Кононова С.	Становление и развитие государственной системы подготовки научных кадров через аспирантуру в России: 1918-2004	РФ	ДКН	13.00.01	[99]
5	2005	Неволин В.	Актуальные вопросы государственной системы аттестации научных и научно-педагогических работников на современном этапе	РФ	М	–	[123]
6	2006	Поживілова О.	Розвиток систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в європейському регіоні та Україні (1990-2005 рр.)	У	ДКН	13.00.01	[136]
7	2011	Чорнойван Г.	Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації Росії та України (1991–2009 рр.)	У	ДКН	13.00.01	[164]
8	2011	Даценко І.	Підготовка науково-педагогічних кадрів в університетах Російської імперії (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)	У	ДКН	07.00.02	[47]

Продовження таблиці А.1

9	2011	Цеховой Н.	Аспирантура и докторантура Томского государственного университета и их роль в формировании и развитии научных школ и направлений: середина 1920-х гг. – 1991 г.	РФ	АДКН	07.00.10	[162]
10	2013	Герасименко О. Козубцов І.	Історія військової освіти в Україні (1991 – 2012 рр.)	У	НДР	–	[54]
11	2013	Козубцов І.	Тенденции диссертационных исследований по развитию компетентностного ученого: глобальные и национально-государственные аспекты	У	ТДНК	–	[73]
12	2015	Чернишова Є.	Теорія і практика підготовки науково-педагогічних кадрів в Україні	У	ТДНК	–	[152]
13	2016	Ольшевський Ю. Колесник В. Серветник Р.	Сучасні погляди на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих військових навчальних закладах	У	НФ	–	[128]
(2)		Напрямок наукових досліджень №1.2	Проблеми сучасної системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації та для потреб Збройних сил				
1.	2006	Сергієнко В. Жиляєв І. Торкатюк В.	Атестація наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні: проблеми і рішення	У	М	–	[4]
2.	2006	Шереги Ф. Стриханов М.	Наука в России: социологический анализ	РФ	М	–	[166]
3	2007	Коршунова С.	Опыт, проблемы и перспективы подготовки кадров высшей квалификации	РФ	АО	–	[130]
4	2009	Козубцов І.	Проблема подготовки молодых научно-педагогических кадров в аспирантуре	У	НС	–	[76]
5	2009	Козубцов І.	Проблема підготовки в аспірантурі майбутніх науково-педагогічних кадрів	У	ТДНК	–	[98]
6	2009	Козубцов І.	Проблема подготовки молодых научно-педагогических кадров для высших военных учебных заведений в адъюнктуре	У	ТДНК	–	[76]
7	2009	Козубцов І.	Проблема подготовки молодых научно-педагогических кадров для высших военных учебных заведений в адъюнктуре	У	ТДНК	–	[70]
8	2009	Козубцов І.	Проблема збереження кадрових науково-педагогічних працівників у вищій військовій освіті України	У	ТДНК	–	[81]
9	2011	Козубцов І. Котова Ю.	Проблема варіативності між науковою та науково-педагогічною видами діяльностей військових вчених	У	ТДНК	–	[97]

Продовження таблиці А.1

10	2013	Козубцов І.	О проблеме согласования второго и третьего образовательно-квалификационных уровней системы высшего образования	У	ТДНК	–	[67]
(3)		Напрямок наукових досліджень №1.3	Пошук перспективних напрямків вдосконалення системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2002	Бедный Б. Шейнфельд И.	Инновационные бизнес-образовательные программы в системе подготовки научных кадров высшей квалификации	РФ	ТДНК	–	[21]
2	2004	Бедный Б. Шейнфельд И. Балабанов С. Козлов Е.	Маркетинговая подготовка молодых ученых	РФ	НС	–	[22]
3	2005	Непомнящая Л.	Аспирантура как научно-образовательная система развития кадрового потенциала высшей школы	РФ	ДКН	13.00.08	[124]
4	2007	Гитман М. Гитман Е. Матушкин Н.	Организация приема в аспирантуру в условиях двухступенчатого образования	РФ	НС	–	[39]
5	2008	Бедный Б. Миронос А.	Подготовка научных кадров в высшей школе. Состояние и тенденции развития аспирантуры	РФ	М	–	[13]
6	2011	Герасименко О. Козубцов І.	Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти	У	НДР	–	[150]
7	2011	Козубцов І.	Система подготовки молодых научных руководителей и консультантов	У	ТДНК	–	[71]
8	2012	Герасименко О. Козубцов І.	Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти	У	НДР	–	[151]
9	2012	Бедный Б. Чупрунов Е.	О некоторых направлениях развития системы подготовки научных кадров в высшей школе	РФ	НС	–	[20]
10	2012	Козубцов І.	Національні особливості та перспективні принципи удосконалення систем підготовки і атестації вчених в контексті Болонського процесу	У	НС	–	[86]
11	2012	Козубцов І.	Євроінтеграційні принципи в основі реформування сучасної освітньої концепції професійної підготовки вчених	У	ТДНК	–	[78]
12	2013	Козубцов І. Ващенко А.	Направления развития института аспирантуры системы третьего уровня высшего образования в контексте Болонской хартии	РФ+У	НС	–	[34]

Продовження таблиці А.1

13	2014	Ануфрієва О.	Підготовка науково-педагогічних працівників, аспірантів та здобувачів: модернізація процесу навчання в системі післядипломної освіти: навчальні плани і програми дисциплін	У	НППД	–	[135]
14	2015	Бахарь А.	Современные тенденции развития военного образования	РФ	ТДНК	–	[145]
15	2015	Бурсевич С.	Подготовка кадров высокой квалификации – одна из проблем военной школы	РБ	ТДНК	–	[30]
		Напряг №2.	Підвищення ефективності підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
(4)		Напрямок наукових досліджень №2.1	Підвищення ефективності підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2002	Нефедов Ю.	Инструментальные средства управления подготовкой кадров высшей квалификации по экономическим специальностям в системе открытого образования: (На примере аспирантуры МЭСИ)	РФ	ДКН	08.00.13	[125]
2	2006	Стронгин Р. Бедный Б. Максимов Г. Миронос А.	О совершенствовании системы подготовки специалистов высшей квалификации в аспирантуре	РФ	НС	–	[146]
3	2006	Бедный Б. Миронос А. Серова Т.	Анализ научной продуктивности диссертационных работ как элемент системы управления качеством послевузовского профессионального образования	РФ	НС	–	[15]
4	2007	Фролов С	Повышение эффективности педагогической подготовки адъюнктов в вузах Военно-воздушных сил Российской Федерации	РФ	ДКН	13.00.08	[157]
5	2009	Катасонова Т.	Повышение эффективности подготовки научно-педагогических кадров в аспирантурах высших учебных заведений	РФ	ДКН	13.00.08	[59]
6	2011	Цариев Е.	Повышение эффективности профессионально-педагогической подготовки адъюнктов в вузах внутренних войск МВД России	РФ	ДКН	13.00.08	[161]
(5)		Напрямок наукових досліджень №2.2	Дослідження педагогічних умов підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2002	Балабанов С. Бедный Б. Козлов Е.	Экспертные оценки проблем подготовки научно-педагогических кадров в системе послевузовского профессионального образования	РФ	НС	–	[7]

Продовження таблиці А.1

2	2002	Бендюкова Т.	Организационно-управленческие условия подготовки кадров высшей квалификации в аспирантуре педагогического университета	РФ	ДКН	13.00.08	[24]
3	2002	Максимов Г. Бедный Б.	Проблемы активизации подготовки научных кадров в условиях модернизации послевузовского профессионального образования	РФ	ТДНК	–	[116]
4	2002	Нефедов Ю.	Инструментальные средства управления подготовкой кадров высшей квалификации по экономическим специальностям в системе открытого образования: (На примере аспирантуры МЭСИ)	РФ	ДКН	08.00.13	[125]
5	2003	Григорьева Е.	Педагогические условия развития субъективности учителя-исследователя (На материале повышения квалификации в ИППК)	РФ	ДКН	13.00.01	[43]
6	2004	Балабанов С. Бедный Б. Козлов Е.	Барьеры на пути в науку (социологический анализ проблем подготовки научных кадров) образования	РФ	НС	–	[8]
7	2005	Бедный Б. Балабанов С. Козлов Е.	Современная аспирантура глазами студентов	РФ	НС	–	[11]
8	2005	Хижная А.	Педагогические условия подготовки аспирантов в системе дополнительного образования по направлению «Преподаватель высшей школы»	РФ	ДКН	13.00.08	[158]
9	2005	Кадулина Н.	Дидактические условия формирования методологической компетентности старшеклассников	РФ	ДКН	13.00.01	[57]
10	2006	Балабанов С. Бедный Б.	Дисциплинарные факторы дифференциации аспирантской среды	РФ	НС	–	[6]
11	2006	Бедный Б. Миронос А. Серова Т.	Продуктивность исследовательской работы аспирантов (наукометрические оценки)	РФ	НС	–	[18]
12	2007	Бедный Б. Миронос А. Балабанов С.	Факторы эффективности и качества подготовки научных кадров в аспирантуре (социологический анализ)	РФ	НС	–	[14]
13	2007	Гитман М. Гитман Е. Матушкин Н.	Организация приема в аспирантуру в условиях двухступенчатого образования	РФ	НС	–	[39]

Продовження таблиці А.1

14	2008	Галиновский А.	Информационно-аналитическое и методическое обеспечение подготовки кадров высшей квалификации в аспирантуре инженерного профиля	РФ	АДДН	13.00.08	[38]
15	2008	Краевский В.	Методологическая компетентность педагогов-исследователей как условие научного обеспечения модернизации образования	РФ	НС	–	[107]]
16	2009	Стронгин Р. Бедный Б. Мироснос А.	Массовизация аспирантуры и проблемы качества подготовки научных кадров	РФ	НС	–	[147]
(6)		Напрямок наукових досліджень №2.3	Обґрунтування системи оцінки ефективності підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2003	Бедный Б. Козлов Е. Максимов Г. Хохлов А.	Диагностика потенциала подготовки научных кадров вуза	РФ	НС	–	[9]
2	2006	Бедный Б. Мироснос А. Серова Т.	Контроль качества в системе послевузовского профессионального образования: опыт построения эффективной модели (тезисы)	РФ	ТДНК	–	[16]
3	2007	Бедный Б. Мироснос А. Серова Т.	О подготовке специалистов высшей квалификации в области точных и естественных наук (экспертные оценки деятельности аспирантуры)	РФ	НС	–	[17]
4	2009	Кусакин М.	Диагностика и оценка подготовленности к педагогической деятельности адъюнктов технических военных вузов	РФ	ДКН	13.00.08	[111]
5	2010	Бедный Б. Гурбатов С. Мироснос А.	Индикаторы эффективности аспирантских программ в области точных и естественных наук	РФ	НС	–	[12]
6	2011	Козубцов І.	Суб'єктивна оцінка сформованості науково-педагогічного працівника до підготовки військових фахівців Збройних Сил України	У	ТДНК	–	[93]
7	2011	Серова Т.	Система оценки эффективности подготовки научных кадров в аспирантуре в области точных и естественных наук	РФ	АДКН	13.00.08	[141]
8	2012	Бедный Б. Серова Т.	Оценка эффективности подготовки научных кадров в аспирантуре	РФ	М	–	[19]
9	2013	Kozubtsov I. Skidan I.	The discussion of the methodological model of diagnosing process of creative part of the scientist competence	У	ТДНК	–	[176]

Продовження таблиці А.1

(7)		Напрямок наукових досліджень №2.4	Формування досвіду у наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2008	Бедный Б.	Воспроизводство кадров для науки и высшей школы	РФ	НС	–	[10]
2	2010	Алексов М.	Формирование опыта научно-исследовательской и преподавательской деятельности аспирантов в послевузовском образовании	РФ	ДКН	13.00.08	[2]
(8)		Напрямок наукових досліджень №2.5	Формування (розвиток) професійної готовності наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2005	Ваврик Р.	Розвиток професійної готовності викладачів загальновійськових дисциплін до педагогічної діяльності у вищих військових навчальних закладах	У	ДКН	13.00.04	[31]
2	2007	Павлова В.	Підготовка магістрантів і аспірантів гуманітарних спеціальностей до застосування засобів математичної статистики	У	ДКН	13.00.04	[134]
3	2011	Золотухіна Е.	Формирование готовности к педагогической деятельности в вузе у аспирантов в системе дополнительного образования	РФ	ДКН	13.00.08	[52]
		Напрямок №3	Вдосконалення системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на базі ЗУН-парадигми				
(9)		Напрямок наукових досліджень №3.1	Вдосконалення військової системи підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	1999	Семенков Г.	Совершенствование подготовки научно-педагогических кадров в адъюнктуре военного технического вуза	РФ	ДКН	20.02.02	[139]
2	2005	Ваврик Р.	Розвиток професійної готовності викладачів загальновійськових дисциплін до педагогічної діяльності у вищих військових навчальних закладах	У	ДКН	13.00.04	[31]
3	2007	Фролов С.	Повышение эффективности педагогической подготовки адъюнктов в вузах Военно-воздушных сил Российской Федерации	РФ	ДКН	13.00.08	[157]
4	2009	Кусакин М.	Диагностика и оценка подготовленности к педагогической деятельности адъюнктов технических военных вузов	РФ	ДКН	13.00.08	[111]
5	2011	Герасименко О.	Управління якістю підготовки військових фахівців з вищою освітою для Збройних Сил України : звіт про НДР «Якість-2011» (Заключний). – К.: ВІТІ НТУУ «КПІ», 2011. – 111 с.	У	НДР	–	[156]

Продовження таблиці А.1

6	2011	Цариев Е.	Повышение эффективности профессионально-педагогической подготовки адъюнктов в вузах внутренних войск МВД России	РФ	ДКН	13.00.08	[161]
7	2011	Горицкая Г.	Формирование профессиональной культуры адъюнктов высших военно-учебных заведений в лингвообразовательном процессе	РФ	ДКН	13.00.08	[41]
8	2015	Тебеньков К.	Формирование инновационной компетентности адъюнктов военных институтов внутренних войск МВД России	РФ	ДКН	13.00.08	[149]
		Напряг №4.	Модернізація систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації та перехід від ЗУН до К-парадигми				
(10)		Напрямок наукових досліджень №4.1	Формування порізної компетентностей наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2002	Багадирова С.	Методы и средства формирования методологической компетентности будущих преподавателей	РФ	ДКН	13.00.01	[5]
2	2002	Царегородцева Т.	Формирование психолого-педагогической компетентности преподавателя высшей школы в процессе постдипломного образования	РФ	ДКН	13.00.01	[160]
3	2008	Цуникова Т.	Формирование научно-исследовательской компетентности специалистов в техническом университете: средствами мультимедиа	РФ	ДКН	13.00.08	[163]
4	2009	Кубачева К.	Методика формирования языковой компетенции научных работников (аспирантов и соискателей) в области медицины в системе последипломного образования	РФ	ДКН	13.00.02	[109]
5	2012	Новицкая А.	Формирование общекультурной компетентности аспирантов в системе многоуровневого образования	РФ	ДКН	13.00.08	[128]
6	2012	Ярыгин О.	Методология формирования компетентности в аналитической деятельности при подготовке научных и научно-педагогических кадров	РФ	ДДН	13.00.08	[175]
7	2015	Тебеньков К.	Формирование инновационной компетентности адъюнктов военных институтов внутренних войск МВД России	РФ	ДКН	13.00.08	[149]
(11)		Напрямок наукових досліджень №4.2	Формування методологічної компетентності наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2008	Волобуєва Т.	Методологічна компетентність педагога	У	НС	–	[36]
2	2008	Смирнова В.	Методологическая компетентность педагога в контексте непрерывного образования	РФ	НС	–	[144]

Продовження таблиці А.1

3	2008	Краевский В.	Методологическая компетентность педагогов-исследователей как условие научного обеспечения модернизации образования	РФ	НС	–	[107]
4	2009	Опачко М.	Формування методологічної компетентності майбутнього вчителя фізики у системі професійної підготовки	У	НС	–	[129]
5	2010	Вегнер Е.	Формирование методологической компетентности будущего учителя географии средствами модульного обучения	РФ	ДКН	13.00.08, 13.00.02	[35]
6	2015	Таубаева Ш. Булатбаева А.	Методологическая компетентность докторантов педагогической специальности: от традиционной модели к компетентностной	РФ	НС	–	[148]
(12)		Напрямок наукових досліджень №4.3	Розвиток методологічної компетентності наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2012	Данилович В.	Развитие методологической компетентности исследователей в сфере физической культуры и спорта на этапе обучения в аспирантуре	РБ	ДКН	13.00.08	[45]
2	2013	Козубцов І.	Робоча концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу	У	ТДНК	–	[90]
3	2013	Козубцов І.	Квинтэссенция учебного курса развития методологической компетентности аспирантов : методология поиска объекта, предмета и проблемы диссертационного исследования	У	НС	–	[63]
4	2014	Козубцов І.	Теорія та практика розвитку методологічної компетентності у аспірантів: аналіз науково-педагогічної літератури	У	НС	–	[94]
5	2014	Козубцов І.	Концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу	У	НС	–	[82]
6	2014	Козубцов І.	Обґрунтування достовірності теорії розвитку методологічної компетентності у аспірантів на основі проблемно-діяльнісного підходу	У	НС	–	[87]
7	2014	Козубцов І.	Реалізація теорії розвитку методологічної компетентності аспірантів на основі моделі діяльності	У	НС	–	[89]
8	2014	Козубцов І.	Структура методологічної компетентності аспірантів системи вищої військової освіти	У	НС	–	[92]
9	2014	Козубцов І.	Теоретическое описание протекающих процессов во время развития методологической компетентности аспирантов	У	НС	–	[74]
10	2015	Козубцов І.	Феномен методологічної компетентності аспірантів системи вищої військової освіти	У	НС	–	[95]

Продовження таблиці А.1

11	2015	Козубцов І.	Обґрунтування критеріїв діагностування рівнів розвитку методологічної компетентності аспірантів	У	НС	–	[88]
		Напрямок №5	Розвиток систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації та перехід від К-парадигми до КТ-парадигми				
		Напрямок наукових досліджень №5.1	Дослідження з обґрунтування дефініції методологічної культури на філософському рівні				
1	1980	Загвязинский В.	Учитель как исследователь	РФ	М	–	[52]
2	1989	Анисимов О.	Основы методологического мышления	РФ	М	–	[3]
3	1991	Мачеевич С.	Культура личности: методологический подход	РФ	АДКН	17.00.08	[119]
4	1993	Гребеньков В.	Взаимосвязь мировоззренческой и методологической культуры в духовном мире личности офицера	РФ	АДКН	09.00.11	[42]
5	1997	Тимошев Р.	Методологическая культура военно-управленческой деятельности	РФ	АДЦН	09.00.01	[153]
6	1999	Лукашов В.	Методологическая культура личности: Понятие, структура, пути формирования; на материале подготовки военных инженеров	РФ	ДЦН	22.00.06	[114]
7	2001	Кушнер Ю.	Методология и методы педагогического исследования	РФ	НМП	–	[112]
8	2003	Кошовец О.	Исследование культуры и культура исследователя: методологические и гносеологические проблемы историко-культурных исследований	РФ	ДКН	09.00.08	[111]
9	2006	Дармограй В.	Методологическая культура творчества	РФ	ДЦН	09.00.01	[46]
10	2006	Загвязинский В.	Исследовательская деятельность педагога	РФ	НП	–	[51]
11	2010	Белозерцев Е.	Культура педагога-исследователя	РФ	НС	–	[25]
12	2012	Боликова Л. Васякина Е.	Методологическая культура как объект и предмет исследований в педагогике	РФ	НС	–	[29]
13	2014	Белозерцев Е.	Размышления о методологической культуре исследования отечественного образования	РФ	НС	–	[23]
		Напрямок наукових досліджень №5.2	Формування методологічної культури вчителя				
1	1980	Загвязинский В.	Учитель как исследователь	РФ	М	–	[52]
2	1990	Мосолов В.	Формировать методологическую культуру учителя	РФ	НС	–	[121]
3	1990	Сластенин В. Тамарин В.	Методологическая культура учителя	РФ	НС	–	[143]

Продовження таблиці А.1

4	1996	Бережнова Е.	Формирование методологической культуры учителя	РФ	НС	–	[27]
5	1997	Кульневич С.	Личностная ориентация методологической культуры учителя	РФ	НС	–	[110]
6	1997	Ходусов А.	Методологическая культура учителя и условия ее формирования в системе современного педагогического образования	РФ	М	–	[159]
7	2003	Бойко Е.	Совершенствование методологической культуры учителя в системе повышения квалификации	РФ	ДКН	13.00.08	[28]
8	2003	Шкуропатова О.	Развитие методологической культуры учителя в практике работы современной общеобразовательной школы	РФ	ДКН	13.00.01	[167]
9	2006	Кравцов В.	Особливості інтерпретації сутності методологічної культури вчителя	У	НС	–	[105]
10	2006	Кравцов В.	Зміст методологічної культури вчителя	У	НС	–	[102]
11	2006	Тупилко О.	Формирование методологической культуры учителя в профессиональной деятельности	РФ	НС	–	[155]
12	2006	Штабова Л.	Методологічна культура - важлива складова професійної підготовки майбутнього вчителя	У	НС	–	[168]
13	2007	Кравцов В.	Теоретичні засади визначення сутності методологічної культури вчителя	У	НС	–	[106]
14	2009	Рындина Ю.	Методологическая культура учителя как педагогическая Категория	РФ	НС	–	[138]
15	2010	Кравцов В.	Методологічна компетентність як показник методологічної культури майбутнього вчителя	У	НС	–	[103]
16	2011	Загвоздина С.	Методологическая культура учителя: систематизация понятий	РФ	НС	–	[50]
17	2014	Кравцов В.	Методологічна культура як характеристика професійного світогляду майбутнього вчителя	У	НС	–	[104]
18	2014	Лаврентьева О.	Теоретичні і методичні засади розвитку методологічної культури майбутніх учителів природничих дисциплін у процесі професійної підготовки	У	ДДН	13.00.04	[113]
(15)		Напрямок наукових досліджень №5.3	Формування методологічної культури педагога				
1	1991	Краевский В.	Качество педагогики и методологическая культура педагога	РФ	НС	–	[108]
2	1997	Кабанов П.	Методологическая культура педагога как предмет философского анализа	РФ	ДКН	09.00.01	[56]
3	1998	Бережнова Е.	Методологическая культура педагога	РФ	НС	–	[26]

Продовження таблиці А.1

4	1999	Кабанов П.	Вопросы совершенствования методологической культуры педагога	РФ	М	–	[55]
5	2001	Орлов А.	Формирование методологической культуры будущего педагога	РФ	ТДНК	–	[131]
6	2001	Шаврина О.	К вопросу о методологической культуре педагога	РФ	ТДНК	–	[65]
7	2009	Климов С.	Методологическая культура воспитательной деятельности	РФ	НС	–	[62]
8	2012	Галиева Б.	Грани методологической культуры педагога	РК	ТДНК	–	[37]
(16)		Напрямок наукових досліджень №5.4	Формування методологічної культури педагога-музиканта				
1	2002	Абдуллин Э.	Методологическая культура педагога-музиканта	РФ	М	–	[1]
2	2014	Надырова Д.	Формирование методологической культуры преподавателей музыки в системе дополнительного профессионального образования	РФ	ТДНК	–	[122]
(17)		Напрямок наукових досліджень №5.5	Формування методологічної культури педагога-дослідника			–	
1	2000	Валеев Г.	Формирование методологической культуры педагога-исследователя	РФ	М	–	[32]
2	2001	Валеев Г.	Формирование методологической культуры учителя-исследователя	РФ	АДДН	13.00.01	[33]
(18)		Напрямок наукових досліджень №5.6	Формування методологічної культури викладача			–	
1	1993	Лукашов В.	Методологическая культура преподавателя (опыт философского анализа)	РФ	АДКН	09.00.01	[115]
2	2006	Семиченко В.	Методологічна культура викладача вищої школи як умова формування його професіоналізму	У	НС	–	[140]
3	2009	Дубасенюк О.	Формування методологічної культури молодого дослідника у процесі його наукового становлення у сфері педагогіки	У	НС	–	[48]
4	2014	Киселёва Р.	Модель формирования методологической культуры преподавателя лица	РФ	НС	–	[60]
5	2015	Киселёва Р.	Формирование методологической культуры преподавателя профессионального образовательного учреждения	РФ	АДКН	13.00.08	[61]

Продовження таблиці А.1

(19)		Напрямок наукових досліджень №5.7	Формування методологічної культури студентів			–	
1	2001	Казанцев С.	Методологическая культура студентов в условиях фундаментализации обучения	РФ	НС	–	[58]
2	2002	Глаголева Ю.	Педагогические условия становления методологической культуры учащихся	РФ	ДКН	13.00.01	[40]
3	2004	Дубова М.	Дидактический аспект развития методологической культуры студентов-будущих учителей	РФ	ДКН	13.00.01	[49]
4	2004	Молеваник С.	Физические оценки как средство развития методологической культуры учащихся	РФ	ДКН	13.00.02	[120]
5	2008	Марачева А.	Формирование методологической культуры будущего журналиста в процессе профессионального образования	РФ	ДКН	13.00.08	[118]
(20)		Напрямок наукових досліджень №5.8	Формування методологічної культури офіцерів				
1	1991	Тимошев Р.	Методологическая культура офицера в системе факторов повышения эффективности управления воинскими коллективами	РФ	АДКН	09.00.01	[54]
2	1993	Гребеньков В.	Взаимосвязь мировоззренческой и методологической культуры в духовном мире личности офицера	РФ	АДКН	09.00.11	[42]
3	1997	Тимошев Р.	Методологическая культура военно-управленческой деятельности	РФ	АДКН	09.00.01	[153]
4	1999	Лукашов В.	Методологическая культура личности: Понятие, структура, пути формирования; на материале подготовки военных инженеров	РФ	ДКН	22.00.06	[114]
5	2005	Гурский А. Балабушевич В.	Методологическая культура офицера и пути ее формирования в высшей военной школе	РФ	НС	–	[44]
(21)		Напрямок наукових досліджень №5.9	Формування професійної культури ад'юнктів				
1	2011	Горицкая Г.	Формирование профессиональной культуры адъюнктов высших военно-учебных заведений в лингвообразовательном процессе	РФ	ДКН	13.00.08	[41]

Продовження таблиці А.1

(22)		Напрямок наукових досліджень №5.10	Розвиток методологічної культури ад'юнктів, аспірантів наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації				
1	2015		Протоколи засідань Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні: Протокол №7 від 27.10.2015 р.	У	П	—	[137]
2	2016	Козубцов І.	Особливості підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників поза магістратурами й ад'юнктурами (аспірантурами). Обґрунтування перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників для Збройних Сил України	У	НДР	—	[132]
3	2016	Козубцов І.	Особливості підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників поза магістратурами й ад'юнктурами (аспірантурами). Обґрунтування перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників для Збройних Сил України	У	НДР	—	[133]
4	2016	Козубцов І.	Основные тенденции развития дефиниции понятия «методологическая культура»: обзор научных публикаций	У	НС	—	[68]
5	2016	Козубцов І.	Методологічна культура, як особливий показник індивідуальної якості підготовки докторів філософії в ад'юнктурі	У	ТДНК	—	[84]
6	2016	Козубцов І.	Феномен методологічної культури ад'юнктів	У	НС	—	[96]
7	2016	Козубцов І.	Моделирование структуры методологической культуры адъюнктов	У	ТДНК	—	[64]
8	2016	Козубцов І.	Зміст, структура та функції методологічної культури ад'юнктів	У	НС	—	[80]
9	2016	Козубцов І.	Учебная программа факультатива «Развитие методологической культуры адъюнктов»	У	НС	—	[75]
10	2016	Козубцов І.	Зв'язок системи методик та педагогічних технологій з методикою розвитку методологічної субкультури ад'юнктів.	У	ТДНК	—	[79]
11	2016	Козубцов І.	Аналіз нормативно-правової складової об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів	У	НС	—	[77]
12	2016	Козубцов І.	Роль традицій у становленні, вихованні та розвитку методологічної культури ад'юнктів та аспірантів	У	НС	—	[91]
13	2016	Козубцов І.	Структура методики развития методологической культуры адъюнктов в контексте их профессиональной подготовки	У	ТДНК	—	[72]
14	2016	Козубцов І.	Модель методики розвитку методологічної культури ад'юнктів	У	НС	—	[85]

Кінець таблиці А.1

5	2016	Ягупов В. Козубцов И. Гаршилова Л. Козубцова Л.	Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры	У-РК	М	–	[173]
16	2016	Козубцов И.	Наукова школа «Розвиток методологічної культури молодого вченого»	У	ТДНК	–	[65]
17	2016	Козубцов И.	Подход к обеспечению мобильности аспирантов (адъюнктов) в неразрывном процессе развития методологической культуры	У	ТДНК	–	[69]
18	2016	Мараховський Л. Козубцов І.	Про деякі закономірності в трансляції методологічної культури науковими керівниками в залежності від їх типології	У	ТДНК	–	[117]
19	2016	Ягупов В. Мараховський Л. Козубцов І.	Результати експерименту щодо розвитку методологічної культури ад'юнктів (аспірантів)	У	НС	–	[174]
20	2017	Ягупов В. Козубцов И.	Результат развития мотивационно-ценностного компонента методологической культуры адъюнктов (аспирантов) в научной школе «Методика развития методологической культуры адъюнктов	У	НС	–	[171]
21	2017	Козубцов І.	Концепція розвитку методологічної культури ад'юнктів	У	НС	–	[83]
22	2017	Ягупов В. Козубцов И.	Интерпретация результатов экспериментального развития методологической культуры адъюнктов с этапами ее овладения	У	НС	–	[169]
23	2017	Ягупов В. Козубцов И. Крыжний А. Козубцова Л.	Прогнозирование коэффициента готовности адъюнктов к профессиональной деятельности с точки зрения их методологической культуры	У	ТДНК	–	[172]
24	2017	Yagupov V. Kozubtsov I.	Scientific school «Development of methodological culture of young scientist»	У	ТДНК	–	[177]
25	2017	Ягупов В. Козубцов И.	Порядок ознайомлення ад'юнктів зі складовими професійної діяльності в площині методологічної культури	У	ТДНК	–	[170]
26	2017	Козубцов И.	Научное сопровождение адъюнктов в развитии их профессиональной готовности к научной и научно-педагогической деятельности в условиях научного риска	У	ТДНК	–	[66]

Примітка. В таблиці прийємо наступні умовні класифікаційні скорочення: М – монографія; НДР – науково-дослідна робота; ДКН – дисертація кандидата наук; ДДН – дисертація доктора наук; АДКН – автореферат дисертації кандидата наук; АДДН – автореферат дисертації доктора наук; НС – наукова стаття; ТДНК – тези доповіді наукової конференції; НМП – навчально-методичний посібник; НП – навчальний посібник; АО – аналітичний огляд; НППД – навчальні плани і програми дисциплін; У – Україна; РФ – Російська Федерація; РБ – Республіка Білорусь; РК – Республіка Казахстан.

Таблиця А.2 – Зміст об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів в частині, що стосується організації наведених видів професійної діяльності

Складові об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів		Зміст об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів в частині, що стосується організації наведених видів професійної діяльності
Нормативно-правова		Про наукову і науково-технічну діяльність // Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII; Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних силах України, від 27.07.2016 № 385.
Традиції		Зведений перелік неформальних традицій, пов'язаних з організацією підготовки здобувачів вченого ступеня, присутній у кожній науковій школі Порядок присудження наукових ступенів // ПКМУ від 24.07.2013 №567
Складові база методологічних знань	Загально доступна база методологічних знань	Про наукову і науково-технічну діяльність // Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII; Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України, від 27.07.2016 № 385.
	Таємна база методологічних знань	Про наукову і науково-технічну діяльність // Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII; Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних силах України, від 27.07.2016 № 385.
		Порядок здійснення заходів з охорони державної таємниці під час проведення секретних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт // ПКМУ №1082 від 17.07.2003 р.
		Звід відомостей, що становлять державну таємницю // Наказ СБУ 12.08.2005 № 440
Освітньо-виховна		Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) Положення про наукове керівництво роботою ад'юнктів Інструкція про порядок підготовки до видання навчальної літератури та наукових публікацій у Збройних силах України

Таблиця А.3 – Перелік законодавчих та нормативно-правових документів, які визначають порядок організації таємних наукових досліджень

№ п/п	Нормативно-правові акти	Категорія	
		Ад'юнкт	Аспірант
1.	Закон України «Про вищу освіту»	+	+
2.	Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	+	+
3.	Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України	+	–
4.	Концепція наукової роботи у Збройних Силах України	+	–
5.	Положення про наукову і науково-технічну експертизу у Збройних Силах України	+	–
6.	Інструкція про порядок підготовки до видання навчальної літератури та наукових публікацій у Збройних Силах України	+	–
7.	Положення про науково-інформаційну діяльність у Збройних Силах України	+	–
8.	Перелік наукових спеціальностей	+	+
9.	Закон України Про державну таємницю	+	–/+
10.	Постанова КМУ №1082 від 17.07.2003 р. Порядок здійснення заходів з охорони державної таємниці під час проведення секретних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт	+	–
11.	Порядок державного обліку секретних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт	+	–
12.	Інструкція про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави	+	–
13.	Деякі питання обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави	+	–
14.	Звід відомостей, що становлять державну таємницю	+	–
15.	Про деякі питання захисту інформації, охорона якої забезпечується державою	+	–
16.	Положення про забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в автоматизованих системах	+	–
17.	Порядок організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях	+	–
18.	Інструкція про порядок відбору та передачі секретних документів на архівне зберігання	+	–

Таблиця А.4 – Феноменальну відмінність між системами підготовки аспірантів для наочності представлено в табличній формі

№ п/п	Нормативно-правові акти	Категорія громадян	
		Ад'юнкт	Аспірант
1	Закон України «Про вищу освіту»	+	+
2	Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	+	+
3	«Положення про підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації»	+	+
4	Інструкція про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у ЗС України	+	-
5	Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у ЗС України	+	-
6	Інструкції про організацію освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міноборони України	+	-
7	Перелік наукових спеціальностей	+	+
8	Статути Збройних Сил України (вконання обов'язків за призначенням, добові чергування, тощо)	+	-

Таблиця А.5 – Значення ціннісно-мотиваційного компонента методологічної культури

Критерій	Значення / володіє
Ціннісний	розуміння значення та смислу цілей військово-професійної, наукової та науково-технічної діяльності
	зацікавленість у ставленні до досвіду своїх колег
	усвідомлення соціального й особистісного значення методологічної культури
	постійне прагнення до самовираження і самореалізації у професійно-педагогічній діяльності
Мотиваційний	упевненість у своїх можливостях при вирішенні складних військово-наукових та педагогічних задач
	мотиви, потреби й інтереси до особистісного професійно-педагогічного розвитку
	уміння аналізувати свої досягнення і помилки, робити висновки про те, якими шляхами можна поліпшити результати
	прагнення до наукової та науково-педагогічної діяльності
Орієнтаційний	вираження інтересу до розвитку методологічної культури
	уміння формувати морально-ціннісні установки
	уміння формувати науковий світогляд, прищеплення стійкого інтересу до майбутньої професії

Таблиця А.6 – Значення когнітивного компонента методологічної культури

Критерії	Зміст індикатора рівня розвитку складових суб'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів	
когнітивний	<i>методологічні</i>	знання порядку організації всіх складових професійної діяльності
		знання методології наукових досліджень
		знання таємної методології наукових досліджень
		знання творчої діяльності
		наявність загально-методологічних знань
		володіння методами наукового дослідження
		наявність знань з організації військово-наукового дослідження
		здатність до пошуково-перетворювальної діяльності
	<i>дослідницькі</i>	наявність знань з методів передачі наукової інформації
		наявність знань з аналізу конкретних технологічних явищ
		наявність знань з логіки навчально-виховного процесу
		наявність різнобічних знань у сфері людської діяльності
	<i>психологічні</i>	обізнаність з основних компонентів психіки особистості
		наявність знань з володіння психологічними процесами (пізнавальний, розвивальний, виховний)
		наявність знань з механізмів і закономірностей розвитку особистості
		знання своїх основних особистісних й індивідуальних якостей і рис
	<i>рефлексивні</i>	рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, які сприяють або перешкоджають ефективній педагогічній діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання
		наявність знань з рефлексії і саморегуляції мислення
		здатність до встановлення зворотного зв'язку, рефлексивної оцінки поведінки
		критичне ставлення до власної професійно-педагогічної діяльності та її результатів
		наявність знань з професійної рефлексії педагога
	<i>комунікативні</i>	володіння способами міжособистісної взаємодії, культурою спілкування
		знання прийомів мовлення, культури публічного виступу
		міжкультурна, соціальна і особистісна толерантність
		обізнаність з вербальними і невербальними засобами комунікації
		обізнаність з прийомами педагогічної техніки
	<i>педагогічні</i>	знання педагогіки вищої школи
		знання навчально-виховної роботи
знання теоретичних основ педагогічної діяльності		

когнітивний	<i>дидактичні</i>	обізнаність з формами і методами професійного навчання
		знання логічної побудови способів і методів пізнавальної діяльності курсантів, студентів
		забезпечення розвитку технічного і технологічного мислення
		культура організації та здійснення військово-професійної діяльності
	<i>методичні</i>	знання вимог до розробки навчально-плануючої та навчально-методичної документації
		наявність знань з активізації пізнавальної діяльності курсантів
		наявність знань з управління процесом професійної підготовки майбутніх учнів-ад'юнктів
		наявність знань з аналізу та самоаналізу професійно-педагогічної діяльності
		володіння засобами інноваційної діяльності
	<i>етичні</i>	знання морально-етичних цінностей
		обізнаність із саморегуляцією етичних стосунків і відносин <i>науковий керівник – ад'юнкт, викладач – курсант</i>
		етична оцінка педагогічних явищ і процесів
	<i>моніторингово-діагностичні</i>	рівень знань педагогічного моніторингу та діагностики професійно-педагогічної діяльності
		уміння застосовувати методи педагогічного моніторингу
		вміння реалізовувати результати моніторингу в прийнятті управлінських рішень
		знання видів і функцій контролю за навчальними досягненнями курсантів, студентів
		обізнаність з видами контролю за професійною підготовкою фахівців

Таблиця А.7 – Значення умінь операційно-діяльнісного компоненти методологічної культури

Критерії	Зміст індикатора рівня розвитку складових суб'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів	
операційно-діяльнісний	<i>аналітичні уміння</i>	уміння кожного педагога осмислювати явища у їх взаємозв'язку і взаємозалежності з усіма компонентами педагогічного процесу
		уміння знаходити в теорії навчання і виховання закономірності, ідеї та аналізувати і застосовувати їх у своїй діяльності
		уміння створення проблемних ситуацій та визначення способу оптимального вирішення
	<i>прогностичні вміння</i>	уміння прогнозувати результати професійної діяльності
		передбачення процесу сприйняття навчального змісту
		передбачення результатів сформованих вмінь з організації процесу навчання
	<i>проектні уміння</i>	уміння проектувати цілі і зміст професійно-педагогічної діяльності
		уміння проектувати засоби і способи теоретичного навчання
		уміння створювати особистісно розвивальне навчальне середовище

операційно-діяльнісний	<i>організаційно-управлінські уміння</i>	формування способів включення особистості у різні види професійної діяльності
		формування способів організації ефективної навчально-виховної діяльності
	<i>технологічні уміння</i>	уміння планувати професійно-педагогічну діяльність
		розробка використання в навчальному процесі технологічних операцій і процесів
		уміння розробити проекти педагогічної діяльності
		володіння педагогічними і виробничими інноваціями з метою застосування їх в навчально-виховному процесі
	<i>методологічні уміння</i>	уміння застосовувати закони, нормативно-правові акти в організації науково-організаційної діяльності
		уміння застосовувати методологію наукової діяльності
		уміння застосовувати таємну методологію наукової діяльності
		уміння організувати свою діяльність
		уміння здійснювати аналіз принципів, змісту, умов та засобів навчання і виховання
		уміння застосовувати засоби особистісного самовизначення і самореалізації особистості
		моделювання умов розвитку творчої особистості
	<i>методичні уміння</i>	моделювання навчальних ситуацій
		уміння відбирати навчальний зміст спеціальної дисципліни
		вибір раціональних форм, методів і засобів професійного навчання
		планування навчально-виховної діяльності
		планування комплексно-методичного забезпечення здійснення навчально-виховного процесу
	<i>інтелектуальні уміння</i>	володіння способами і методами викладання спеціальних дисциплін
		уміння здійснювати аналіз, синтез, порівняння педагогічних явищ
<i>комунікативні уміння</i>	уміння встановлювати психологічний контакт з курсантами	
	уміння аналізувати вчинки та бачити за ними мотиви	
	уміння встановлювати емоційний зворотній зв'язок	
<i>рефлексивні уміння</i>	уміння осмислювати свої професійно-педагогічні дії	
	уміння здійснювати оцінювання та корекцію своєї діяльності	
	прагнення до особистісного професійно-педагогічного зростання	
<i>орієнтаційні уміння</i>	формування морально-ціннісних установок	
	формування наукового світогляду, прищеплення стійкого інтересу до майбутньої професії	
<i>дослідницькі уміння</i>	встановлення взаємозв'язку між компонентами навчання і виховання	
<i>дослідницькі уміння</i>	вміння аналізувати та систематизувати конкретні педагогічні задачі, роботи з технічними джерелами	
<i>дослідницькі уміння</i>	вміння здобувати нові знання, які сприяють професійно-педагогічному вдосконаленню та саморозвитку	

Таблиця А.8 – Перелік загально-професійних (інструментальних) знань та умінь ад'юнкта

Критерії	Зміст індикатора рівня розвитку складових суб'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів
професійно-важливі якості	прояв творчої активності
	прояв готовності до ризику
	прояв ентузіазму
	широка ерудиція
	високий рівень творчої ініціативи
	прояв інтуїції
	висока комунікативність
	пошук шляхів, виокремлення нестандартних завдань
	прояв наполегливості
	прояв оригінальності
	прояв феноменальної особливості пам'яті
	почуття гумору
	висока працездатність
	розвинений професійний інтелект
	наявність розвиненого професійного мислення
	прояв самоорганізації
	прояв спостережливості
	прояв творчої обдарованості
високий рівень толерантності	
прояв творчої фантазії	

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Абдуллин Э.Б. Методологическая культура педагога-музыканта. Академия. Высшее образование. М.: Академия, 2002. 272 с.
2. Алексов М.М. Формирование опыта научно-исследовательской и преподавательской деятельности аспирантов в послевузовском образовании: диссертация ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Кубан. гос. ун-т. Краснодар, 2010. 239 с.
3. Анисимов О.С. Основы методологического мышления. М.: ВМЦ, 1989. 238 с.
4. Атестація наукових кадрів вищої кваліфікації в Україні: проблеми і рішення / В.І. Сергієнко, І.Б. Жилияєв, В.І. Торкатюк. Харків: ХНАМГ, 2006. 228 с.
5. Багадирова С.К. Методы и средства формирования методологической компетентности будущих преподавателей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Адыг. гос. ун-т. Майкоп, 2002 198 с.
6. Балабанов С.С., Бедный Б.И. Дисциплинарные факторы дифференциации аспирантской среды. *Университетское управление: практика и анализ*. 2006. №1(41). С. 42–49.
7. Балабанов С.С., Бедный Б.И., Козлов Е.В. Экспертные оценки проблем подготовки научно-педагогических кадров в системе послевузовского профессионального образования. *Сохранение и развитие научного потенциала Приволжского федерального округа: опыт высших учебных заведений* / Под ред. А.Ф. Хохлова, Б.И. Бедного. Н.Новгород: ННГУ, 2002. С. 145–167.
8. Балабанов С.С., Бедный Б.И., Козлов Е.В. Барьеры на пути в науку (социологический анализ проблем подготовки научных кадров) образования. *Сохранение и развитие научного потенциала Приволжского федерального округа: опыт высших учебных заведений* / Под ред. Р.Г. Стронгина. Нижний Новгород: ННГУ, 2004. С. 29–44.
9. Бедный Б., Козлов Е., Максимов Г., Хохлов А. Диагностика потенциала подготовки научных кадров вуза. *Высшее образование в России*. 2003. № 4. С. 3–14.
10. Бедный Б.И. Воспроизводство кадров для науки и высшей школы. *Высшее*

образование в России. 2008. № 4. С. 46–49.

11. Бедный Б.И., Балабанов С.С., Козлов Е.В. Современная аспирантура глазами студентов. *Организация в фокусе социологических исследований*. Т. 2 / Под общ. ред. З.А. Саралиевой. Н. Новгород: НИСОЦ, 2005. С. 46–50.

12. Бедный Б.И., Гурбатов С.Н., Миронос А.А. Индикаторы эффективности аспирантских программ в области точных и естественных наук. *Высшее образование в России*. 2010. № 7. С. 11–23.

13. Бедный Б.И., Миронос А.А. Подготовка научных кадров в высшей школе. Состояние и тенденции развития аспирантуры: Монография. Нижний Новгород: Изд-во ННГУ, 2008. 219 с.

14. Бедный Б.И., Миронос А.А., Балабанов С.С. Факторы эффективности и качества подготовки научных кадров в аспирантуре (социологический анализ). *Университетское управление: практика и анализ*. 2007. № 5 (51). С. 56–68.

15. Бедный Б.И., Миронос А.А., Серова Т.В. Анализ научной продуктивности диссертационных работ как элемент системы управления качеством послевузовского профессионального образования. *Вестник ННГУ. Инновации в образовании*. 2006. Вып. 1(7). С. 28–46.

16. Бедный Б.И., Миронос А.А., Серова Т.В. Контроль качества в системе послевузовского профессионального образования: опыт построения эффективной модели (тезисы). *Инновации в высшем социально-гуманитарном и экономическом образовании в контексте Болонского процесса*: Сб. статей общеросс. научно-практической конф. 10-11 октября 2006 г. Саратов: Изд-во Саратовского государственного социально-экономического университета, 2006. С. 26–29.

17. Бедный Б.И., Миронос А.А., Серова Т.В. О подготовке специалистов высшей квалификации в области точных и естественных наук (экспертные оценки деятельности аспирантуры). *Alma mater (Вестник высшей школы)*. 2007. №8. С. 23–27.

18. Бедный Б.И., Миронос А.А., Серова Т.В. Продуктивность исследовательской работы аспирантов (наукометрические оценки). *Высшее образование в России*. 2006. №7. С. 20–36.

19. Бедный Б.И., Серова Т.В. Оценка эффективности подготовки научных кадров в

аспирантуре. Электронное учебно-методическое пособие. Нижний Новгород: Нижегородский госуниверситет, 2012. 136 с.

20. Бедный Б.И., Чупрунов Е.В. О некоторых направлениях развития системы подготовки научных кадров в высшей школе. *Высшее образование в России*. 2012. №11. С. 3–15.

21. Бедный Б.И., Шейнфельд И.В. Инновационные бизнес-образовательные программы в системе подготовки научных кадров высшей квалификации. Материалы II Всероссийской конференции «Подготовка научных кадров в Российской Федерации. Состояние, перспективы развития», Н.Новгород, 19-20 июня 2002 г. Н.Новгород: ННГУ, 2002. С. 90–99.

22. Бедный Б.И., Шейнфельд И.В., Балабанов С.С., Козлов Е.В. Маркетинговая подготовка молодых ученых. *Социологические исследования*. 2004. №1. С. 112–118.

23. Белозерцев Е.П. Размышления о методологической культуре исследования отечественного образования. *Педагогика: научно-теоретический журнал Российской академии образования*. 2014. №4 2014. С. 115–121.

24. Бендюкова Т.С. Организационно-управленческие условия подготовки кадров высшей квалификации в аспирантуре педагогического университета: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Российский гос. пед.ун-т. им. А.И. Герцена. Санкт-Петербург, 2002. 262 с.

25. Бережнова Е.В. Культура педагога-исследователя. *Профессиональное образование. Столица*: информ., пед., науч.-метод. изд. 2010. №12. С. 24–25.

26. Бережнова Е.В. Методологическая культура педагога. *Гуманизация образования*. Психолого-педагогический международный журнал. 1998. №1. С. 63–68.

27. Бережнова Е.В. Формирование методологической культуры учителя. *Педагогика*. 1996. №4. С.13–17.

28. Бойко Е.Ф. Совершенствование методологической культуры учителя в системе повышения квалификации : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Кузбасский гос. пед. академия. Новокузнецк, 2003. 159 с.

29. Боликова Л.Ю., Васякина Е.Н. Методологическая культура как объект и предмет исследований в педагогике. *Известия ПгПу им. В. Г. Белинского*. 2012. №28.

С. 698–704.

30. Бурсевич С.В. Подготовка кадров высокой квалификации—одна из проблем военной школы. *Современные тенденции развития военного образования* : сб. тез. докл. науч.-практ. конф., Минск, 22 апреля 2015 г. Минск : Изд. центр БГУ, 2015. С. 77–78.

31. Ваврик Р.В. Розвиток професійної готовності викладачів загальновійськових дисциплін до педагогічної діяльності у вищих військових навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Національна академія оборони України. К., 2005. 328 с.

32. Валеев Г.Х. Формирование методологической культуры педагога-исследователя / науч. ред. П.П. Козлова; Челябинский гос. педагогический ун-т, Стерлитамакский гос. педагогический ин-т. Челябинск; Стерлитамак: Факел, 2000. 192 с.

33. Валеев Г.Х. Формирование методологической культуры учителя-исследователя: автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Башк. гос. пед. ун-т. Уфа, 2001. 38 с.

34. Ващенко А.Н., Козубцов И.Н. Направления развития института аспирантуры системы третьего уровня высшего образования в контексте Болонской хартии. *Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса*. 2013. №3 (24). С. 68–71. ISSN 1990-536X.

35. Вегнер Е.Г. Формирование методологической компетентности будущего учителя географии средствами модульного обучения : диссертация ... кандидата педагогических наук : 13.00.08, 13.00.02 / ИСиМО РАО. Москва, 2007 216 с.

36. Волобуєва Т.Е. Методологічна компетентність педагога. *Наукова скарбниця освіти Донеччини*. Науково-методичний журнал, 2008. №1. URL: http://esteticamente.ru/portal/Soc_Gum/Nsod/2008_1/Volobyeva.pdf (дата звернення: 29.12.2020).

37. Галиева Б.Х. Грани методологической культуры педагога. *Новейшие научные достижения*. 2012. URL: http://www.rusnauka.com/9_NND_2012/Pedagogica/2_105584.doc.htm (дата звернення: 29.12.2020).

38. Галиновский А.Л. Информационно-аналитическое и методическое обеспечение подготовки кадров высшей квалификации в аспирантуре инженерного профиля : автореферат дис. ... доктора педагогических наук : 13.00.08 / Моск. гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. Москва, 2008. 38 с.

39. Гитман М., Гитман Е., Матушкин Н. Организация приема в аспирантуру в

условиях двухступенчатого образования. *Высшее образование в России*. 2007. №7. С. 19–25.

40. Глаголева Ю.И. Педагогические условия становления методологической культуры учащихся : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / ПГПИ им. С.М. Кирова. Псков, 2002. 243 с.

41. Горицкая Г.В. Формирование профессиональной культуры адъюнктов высших военно-учебных заведений в лингвообразовательном процессе: диссертация ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Казан. гос. технол. ун-т. Казань, 2011. 265 с.

42. Гребеньков В.Н. Взаимосвязь мировоззренческой и методологической культуры в духовном мире личности офицера: автореферат дис. ... кандидата философских наук : 09.00.11 / Гуманитарная академия вооружен. сил. М., 1993. 21 с.

43. Григорьева Е.А. Педагогические условия развития субъективности учителя-исследователя (На материале повышения квалификации в ИППК) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / ХГПУ. Хабаровск, 2003. 229 с.

44. Гурский А.И., Балабушевич В.Ю. Методологическая культура офицера и пути ее формирования в высшей военной школе. *Вестник Академии военных наук*. 2005. № 1. С. 145–149.

45. Данилович В.А. Развитие методологической компетентности исследователей в сфере физической культуры и спорта на этапе обучения в аспирантуре : автореферат дисс.. на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности : 13.00.08 / Учреждение образования «Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка». Минск, 2012. 27 с.

46. Дармограй В.М. Методологическая культура творчества : дисс. ... д-ра филос. наук: 09.00.01 / Саратовский государственный университет им Н.Г. Чернышевского. Саратов, 2006. 400 с.

47. Даценко І.С. Підготовка науково-педагогічних кадрів в університетах Російської імперії (друга половина ХІХ - початок ХХ ст.) : дис... канд. наук: 07.00.02 / КНУТШ. К., 2011. 251 с.

48. Дубасенюк О.А. Формування методологічної культури молодого дослідника у процесі його наукового становлення у сфері педагогіки. *Професійна освіта: ціннісні*

орієнтири сучасності: зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. 2009. С. 40–45. ISBN 978-966-593-744-9.

49. Дубова М.В. Дидактический аспект развития методологической культуры студентов-будущих учителей . дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Мордовский гос. ун-т. им. Н.П. Огарева. Саранск, 2004. 192 с.

50. Загвоздина С.А. Методологическая культура учителя: систематизация понятий. *Вестник Томского государственного университета*. 2011. № 342. С.177–179. Серия: «Психология и педагогика».

51. Загвязинский В.И. Исследовательская деятельность педагога: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: академия, 2006. 176 с.

52. Загвязинский В.И. Учитель как исследователь. М.: Знание, 1980. 86 с.

53. Золотухина Е.Н. Формирование готовности к педагогической деятельности в вузе у аспирантов в системе дополнительного образования: диссе ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Шуйс. гос. пед. ун-т. Шуя, 2011. 139 с.

54. Історія військової освіти в Україні (1991–2012 рр.) : звіт про НДР "Історія" (Заключний). К.: ВІТІ НТУУ «КПІ», 2013. 154 с.

55. Кабанов П.Г. Вопросы совершенствования методологической культуры педагога. Томск: Изд-во Том. ун-та, 1999. 140 с.

56. Кабанов П.Г. Методологическая культура педагога как предмет философского анализа: дис. ... канд. филос. наук : 09.00.01 / Том. ун-та. Томск, 1997. 133 с.

57. Кадулина Н.М. Дидактические условия формирования методологической компетентности старшеклассников: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / ГОУ ВПО ЛГУ им. А.С. Пушкина. СПб., 2005 184 с.

58. Казанцев С.Я. Методологическая культура студентов в условиях фундаментализации обучения. *Педагогическое образование и наука*. 2001. №3 С.9–14.

59. Катасонова Т.Б. Повышение эффективности подготовки научно-педагогических кадров в аспирантурах высших учебных заведений: дисс... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Воен. ун-т. Москва, 2009. 211 с.

60. Киселёва Р.В. Модель формирования методологической культуры преподавателя лицея. *Человек и образование*. 2014. Выпуск № 1 (38). 23 с.

61. Киселёва Р.В. Формирование методологической культуры преподавателя профессионального образовательного учреждения: автореферат дис. ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Институт педагогического образования и образования взрослых РАО. Санкт-Петербург, 2015. 23 с.

62. Климов С.Н. Методологическая культура воспитательной деятельности. *Педагогическое образование и наука*. 2009. №5. С. 11–14.

63. Козубцов И.Н. Квинтэссенция учебного курса развития методологической компетентности аспирантов : методология поиска объекта, предмета и проблемы диссертационного исследования. *Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса*. 2013. №4 (25). С. 75–81.

64. Козубцов И.Н. Моделирование структуры методологической культуры адъюнктов. XX Международная научно-техническая конференция «*Информационные системы и технологии (ИСТ-2016)*». Конференция посвящается 80-летию РТФ-ФРК-ФИСТ-ИРИТ. (22 апреля 2016 г). Нижний Новгород. Нижегородский государственный технический университет им. Р.Е. Алексеева, 2015. С.394–395. ISBN 978-5-9902087-7-3.

65. Козубцов И.Н. Наукова школа «Розвиток методологічної культури молодого вченого». *Забезпечення якості освітньої діяльності : стан, проблеми та перспективи: Матеріали міжвузівської науково-методичної конференції* (Київ, 23 листопада 2016 р.) / за заг. ред. Н.С. Брайковської, А.Д. Возненко, О.І. Стасюка. К.: Редакційно-видавничий відділ Державного економіко-технологічного університету транспорту, 2016. С. 79–80.

66. Козубцов И.Н. Научное сопровождение адъюнктов в развитии их профессиональной готовности к научной и научно-педагогической деятельности в условиях научного риска. *Особистість в екстремальних умовах: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції*. (Львів, 12 травня 2017 р.). 2017. С. 21–24.

67. Козубцов И.Н. О проблеме согласования второго и третьего образовательно-квалификационных уровней системы высшего образования. *Педагогика безопасности: наука и образование: материалы всероссийской научной конференции с международным участием* (Екатеринбург, 27 апреля 2013 г.) / сост. и общ. ред. В.В. Гафнера; ФГБОУ ВПО «Урал. гос. пед. ун-т». Екатеринбург. 2013. С 96–99.

68. Козубцов И.Н. Основные тенденции развития дефиниции понятия

«методологическая культура»: обзор научных публикаций. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. 2016. №1. С. 32–38.

69. Козубцов И.Н. Подход к обеспечению мобильности аспирантов (адъюнктов) в неразрывном процессе развитии методологической культуры. *«Академическая мобильность: проблемы и перспективы»*. Республиканский научно-методический интернет-семинар (Минск, 19 сентября 2016). URL: <http://conference.bsu.by/mod/forum/discuss.php?d=400>.

70. Козубцов И.Н., Козубцова Л.С. Проблема подготовки молодых научно-педагогических кадров для высших военных учебных заведений в адъюнктуре. *Становление и развитие военной педагогики в России: материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием, посвященной 85-летию со дня рождения выдающегося военного педагога и психолога Барабанщикова А.В.* (Пенза, 7–9 октября 2009 г.). Пенза.: Пензенский государственный педагогический университет им. В.Г. Белинского, Военный университет МО РФ, 2009. С. 182–185.

71. Козубцов И.Н. Система подготовки молодых научных руководителей и консультантов. *Современные информационные технологии и ИТ-образование*. Сборник научных трудов VI Международной научно-практической конференции. / под ред. В.А. Сухомлина. Москва: МГУ, 2011. Т. 1. С.71–74. 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). ISBN 978-5-9556-0128-1.

72. Козубцов И.Н. Структура методики развития методологической культуры адъюнктов в контексте их профессиональной подготовки. *«Инновации в технологиях и образовании»*. Сб. ст. участников IXI Международной научно-практической конференции. (Белово, 18-19 марта 2016 г.). Белово: Изд-во филиала КузГТУ в г. Белово, Россия; Изд-во ун-та «Св. Кирилла и Св. Мефодия», Велико Тырново, Болгария, 2016. Ч. 3. С. 117–121.

73. Козубцов И.Н. Тенденции диссертационных исследований по развитию компетентностного ученого : глобальные и национально-государственные аспекты. *«Проблемы социально-гуманитарного образования на современном этапе модернизации российской школы»*: материалы второй международной научно-практической конференции, (Барнаул, 1 ноября 2013 г.) Барнаул: Алтайская государственная

педагогическая академия, 2013. С.198–202.

74. Козубцов И.Н. Теоретическое описание протекающих процессов во время развития методологической компетентности аспирантов. *«Ғылым және білім» Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ғылыми-практикалық журналы. Ғылым және білім.* 2014. №3(36). С. 128–137.

75. Козубцов И.Н. Учебная программа факультатива «Развитие методологической культуры адъюнктов». *Международный журнал экспериментального образования.* 2016. №4 (Часть 1). С. 62–67.

76. Козубцов И.Н., Козубцова Л.С. Проблема подготовки молодых научно-педагогических кадров в аспирантуре. *«Новые технологии в образовании».* Научно-технический журнал. Воронеж. Мастеринг, 2009. №5. С. 86–88.

77. Козубцов І.М. Аналіз нормативно-правової складової об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони.* Науково-практичний журнал. 2016. №2(26) С. 136–143.

78. Козубцов І.М. Євроінтеграційні принципи в основі реформування сучасної освітньої концепції професійної підготовки вчених. *Роль та місце психолого-педагогічної підготовки в професійному розвитку та становленні особистості сучасного фахівця в умовах євроінтеграції:* матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Хмельницький, 19–20 квітня 2012 р.). Хмельницький національний університет, 2012. С.131–133.

79. Козубцов І.М. Зв'язок системи методик та педагогічних технологій з методикою розвитку методологічної субкультури ад'юнктів. *«Застосування інформаційних технологій у підготовці та діяльності сил охорони правопорядку»* Науково-практична конференція (Харків, 17-18 березня 2016 р.). Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2016. С.33–35.

80. Козубцов І.М. Зміст, структура та функції методологічної культури ад'юнктів. Збірник наукових праць *«Військова освіта».* 2016. №1(33). С. 149–156.

81. Козубцов І.М., Козубцова Л.С., Козубцов Н.К. Проблема збереження кадрових науково-педагогічних працівників у вищій військовій освіті України. *The improvement of the quality, reliability and long usage of technical systems and technological processes.*

Proceedings of VI International conference (2009 Hurghada, Egypt, December 5-12 2009). 2009. Pp. 193–196.

82. Козубцов І.М. Концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*: електрон. наук. фах. вид. 2014. №1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_1_6.pdf.

83. Козубцов І.М. Концепція розвитку методологічної культури ад'юнктів. Збірник наукових праць «*Військова освіта*». 2017. №1(35). С. 110–118.

84. Козубцов І.М. Методологічна культура, як особливий показник індивідуальної якості підготовки докторів філософії в ад'юнктурі. «*Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців у контексті гармонізації систем підготовки Ph.D. в ЄС*». Матеріали II Всеукраїнського науково-методичного семінару, Київ 30 січня 2016 р. / за заг. ред. В.О. Радкевич; Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. К., 2016. С. 23–29.

85. Козубцов І.М. Модель методики розвитку методологічної культури ад'юнктів. Збірник наукових праць «*Військова освіта*». 2016. №2(34). С. 110–118.

86. Козубцов І.М. Національні особливості та перспективні принципи удосконалення систем підготовки і атестації вчених в контексті Болонського процесу. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка* : зб. наук. праць. Сер.: Педагогічні науки Вип. 20. 2012. С.50–54.

87. Козубцов І.М. Обґрунтування достовірності теорії розвитку методологічної компетентності у аспірантів на основі проблемно-діяльнісного підходу. Збірник наукових праць «*Військова освіта*». 2014. №2 (30). С.159–168.

88. Козубцов І.М. Обґрунтування критеріїв діагностування рівнів розвитку методологічної компетентності аспірантів. *Проблеми освіти*: збірник наукових праць. 2015. Вип. 84. С.175–181.

89. Козубцов І.М. Реалізація теорії розвитку методологічної компетентності аспірантів на основі моделі діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. №1 (35). С. 184–194.

90. Козубцов І.М. Робоча концепція розвитку методологічної компетентності

аспіранта військового вищого навчального закладу. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України: тези VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 15 листопада 2013 р.)*. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2013. С. 408–410.

91. Козубцов І.М. Роль традицій у становленні, вихованні та розвитку методологічної культури ад'юнктів та аспірантів. *Нові технології навчання: науково-методичний збірник / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України*. Київ, 2016. Випуск 89. Частина 1. С. 141–144.

92. Козубцов І.М. Структура методологічної компетентності аспірантів системи вищої військової освіти. *Професійна освіта: проблеми і перспективи / ПТТО НАПН України*. К.: ПТТО НАПН України, 2014. Випуск 6. С. 67–72.

93. Козубцов І.М. Суб'єктивна оцінка сформованості науково-педагогічного працівника до підготовки військових фахівців Збройних Сил України. *Проблеми створення, розвитку та застосування інформаційних систем спеціального призначення: 18-та наук.-практ. конф., (Житомир, 15 квіт. 2011 р.): тези доповідей. Ч. 1*. Житомир: ЖВІ НАУ, 2011. С. 72–73.

94. Козубцов І.М. Теорія та практика розвитку методологічної компетентності у аспірантів: аналіз науково-педагогічної літератури. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини*. 2014. Ч.3. С. 154–161.

95. Козубцов І.М. Феномен методологічної компетентності аспірантів системи вищої військової освіти. *Збірник наукових праць «Військова освіта»*. 2015. №1(31). С. 103–113.

96. Козубцов І.М. Феномен методологічної культури ад'юнктів. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2016. №1(25). С. 136–143.

97. Козубцов І.М., Котова Ю.В. Проблема варіативності між науковою та науково-педагогічною видами діяльностей військових вчених. *«Věda a vznik 2011/2012»*. Materiály VIII Mezinárodní vědecko-praktická konference. Pedagogika. (Praha, 27.12.2011–05.01.2012.). Publishing House «Education and Science» s.r.o. Stran 34–38.

98. Козубцов І.М. Проблема підготовки в аспірантурі майбутніх науково-

педагогічних кадрів. *Modern achievements of science and education*. Proceedings of III International conference (Tel Aviv, Israel, September 16–23, 2009). 2009. Pp. 208–211.

99. Кононова С.В. Становление и развитие государственной системы подготовки научных кадров через аспирантуру в России :1918-2004 : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / НГГТИ. Невинномысск, 2005. 281 с.

100. Котова О.Г. Розвиток системи підготовки і атестації наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні (1992–1998 рр.): автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.05 / Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. К., 2000. 20 с.

101. Кошовец О.Б. Исследование культуры и культура исследователя: методологические и гносеологические проблемы историко-культурных исследований. дис. ... канд. филос. наук : 09.00.08 / Тамбовский государственный университет им. Г.Р. Державина. Москва, 2003. 221 с.

102. Кравцов В.О. Зміст методологічної культури вчителя. *Наукові записки*. Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Кіровоград: [Б. в.], 2006. Вип. 71: Сер.: Педагогічні науки. С.125–129. ISBN 966-8089-31-6.

103. Кравцов В.О. Методологічна компетентність як показник методологічної культури майбутнього вчителя. *Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки* / ред. В.В. Радул . Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. Вип. 91. С. 111–116.

104. Кравцов В.О. Методологічна культура як характеристика професійного світогляду майбутнього вчителя. *Наукові записки КДПУ. Серія: Педагогічні науки* / ред. кол.: В.В. Радул. Кіровоград: КДПУ, 2014. Вип. 125. С.93–97.

105. Кравцов В.О. Особливості інтерпретації сутності методологічної культури вчителя. *Науковий вісник Миколаївського державного університету*: зб. наук. пр. / Миколаїв. держ. ун-т ім. В.О. Сухомлинського. Миколаїв: МДУ, 2006. Вип. 12: Педагогічні науки Т.4. С.80–86.

106. Кравцов В.О. Теоретичні засади визначення сутності методологічної культури вчителя. *Рідна школа*: Щомісячний науково-педагогічний журнал. Орган Міністерства народної освіти України. 2007. №4. С.39–41.

107. Краевский В. Методологическая компетентность педагогов-исследователей как условие научного обеспечения модернизации образования. *Соискатель-педагог*.

2008. №1. С.31–35.

108. Краевский В.В. Качество педагогики и методологическая культура педагога. *Магистр*. 1991. №1. С.4–16.

109. Кубачева К.И. Методика формирования языковой компетенции научных работников (аспирантов и соискателей) в области медицины в системе последипломного образования: дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Российский государственный педагогический университет имени А.И. Герцена. Санкт-Петербург, 2009. 244 с.

110. Кульневич С.В. Личностная ориентация методологической культуры учителя. *Педагогика*. 1997. №5. С. 108–115.

111. Кусакин М.Ю. Диагностика и оценка подготовленности к педагогической деятельности адъюнктов технических военных вузов : дисс ... кандидата педагогических наук : 13.00.08 / Рос. гос. пед. ун-т им. А.И. Герцена. Санкт-Петербург, 2009. 160 с.

112. Кушнер Ю.З. Методология и методы педагогического исследования (учебно-методическое пособие). Могилев: МГУ им. А.А. Кулешова, 2001. 66 с.

113. Лаврентьева О.О. Теоретичні і методичні засади розвитку методологічної культури майбутніх учителів природничих дисциплін у процесі професійної підготовки : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ, 2014. 530 с.

114. Лукашов В.С. Методологическая культура личности: Понятие, структура, пути формирования; на материале подготовки военных инженеров : дис. ... д. философ. наук: 22.00.06. С-Пб, 1999. 275 с.

115. Лукашов В.С. Методологическая культура преподавателя (опыт философского анализа): автореферат дис. ... кандидата философских наук : 09.00.01. Санкт-Петербург, 1993. 23 с.

116. Максимов Г.А., Бедный Б.И. Проблемы активизации подготовки научных кадров в условиях модернизации послевузовского профессионального образования. Матер. II Всеросс. конф. «Подготовка научных кадров в Российской Федерации. Состояние, перспективы развития». Н.Новгород, 19-20 июня 2002 г. Н.Новгород: ННГУ, 2002. С. 38–49.

117. Мараховський Л.Ф., Козубцов І.М. Про деякі закономірності в трансляції

методологічної культури науковими керівниками в залежності від їх типології. *Забезпечення якості освітньої діяльності : стан, проблеми та перспективи*: Матеріали міжвузівської науково-методичної конференції (Київ, 23 листопада 2016 р.) / за заг. ред. Н.С. Брайковської, А.Д. Возненко, О.І. Стасюка. К.: Редакційно-видавничий відділ Державного економіко-технологічного університету транспорту, 2016. С. 81–82.

118. Марачева А.В. Формирование методологической культуры будущего журналиста в процессе профессионального образования: дисс. ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Астрахан. гос. ун-т. Астрахань, 2008. 206 с.

119. Мачеевич С.С. Культура личности: методологический подход: автореферат дис. ... кандидата философских наук : 17.00.08 / Академия обществ. наук ЦК КПСС. Москва, 1991. 20 с.

120. Молеваник С.П. Физические оценки как средство развития методологической культуры учащихся: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. СПб., 2004. 224 с.

121. Мосолов В.А. Формировать методологическую культуру учителя. *Советская педагогика*. 1990. № 3. С. 67–69.

122. Надырова Д.С. Формирование методологической культуры преподавателей музыки в системе дополнительного профессионального образования. *Культура и образование: инновационные технологии*: материалы Всероссийской научно-практической конференции. Казань: Фолиант. 2014. С. 42–47.

123. Неволин В.Н. Актуальные вопросы государственной системы аттестации научных и научно-педагогических работников на современном этапе. М.: ВК, 2005. 172 с.

124. Непомнящая Л.В. Аспирантура как научно-образовательная система развития кадрового потенциала высшей школы: дисс. ... кандидата педагогических наук : 13.00.08. Краснодар, 2005. 158 с.

125. Нефедов Ю.В. Инструментальные средства управления подготовкой кадров высшей квалификации по экономическим специальностям в системе открытого образования: (На примере аспирантуры МЭСИ): дис. ... канд. экон. наук : 08.00.13. Москва, 2002 153 с.

126. Нещадим М.І. Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика: автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН

України. К., 2004. 56 с.

127. Новицкая А.В. Формирование общекультурной компетентности аспирантов в системе многоуровневого образования: автореферат дис. ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / ФГБОУ ВПО «Северо-Кавказский государственный технический университет». Ставрополь, 2012. 26 с.

128. Ольшевський Ю.В., Колесник В.І., Серветник Р.М. Сучасні погляди на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих військових навчальних закладах. Збірник наукових праць “*Військова освіта*“ Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. 2016. № 2 (34). С. 162–170.

129. Опачко М. Формування методологічної компетентності майбутнього вчителя фізики у системі професійної підготовки. *Вісник львівського ун-ту. Сер. пед.* 2009. Вип. 25. Ч.1. С. 271–278.

130. Опыт, проблемы и перспективы подготовки кадров высшей квалификации / Под общ. ред. СВ. Коршунова. М., 2007. 60 с.

131. Орлов А.А. Формирование методологической культуры будущего педагога. *Педагогическая наука и её методология в контексте современности*. Матер. конф. М.: РаО, ин-т теории образования и педагогики, 2001. С. 337–344.

132. Особливості підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників поза магістратурами й ад’юнктурами (аспірантурами). Обґрунтування перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників для Збройних Сил України : звіт про НДР Шифр «Підготовка-В» (Проміжний). К.: ВІТІ, 2016. 94 с.

133. Особливості підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників поза магістратурами й ад’юнктурами (аспірантурами). Обґрунтування перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників для Збройних Сил України: звіт про НДР Шифр «Підготовка-В» (Заклучний). К.: ВІТІ, 2016. 84 с.

134. Павлова В.В. Підготовка магістрантів і аспірантів гуманітарних спеціальностей до застосування засобів математичної статистики : дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К.Д. Ушинського. О., 2007. 235 с.

135. Підготовка науково-педагогічних працівників, аспірантів та здобувачів: модернізація процесу навчання в системі післядипломної освіти : навчальні плани і програми дисциплін / [О.Л. Ануфрієва, Н.В. Гузій, І.Ю. Регейло, В.І. Саюк, М.І. Скрипник, О.С. Снісаренко, Є.Р. Чернишова, Г.О. Штомпель]. К.: Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України, 2014. 195 с.

136. Поживілова Олена Володимирівна. Розвиток систем підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в європейському регіоні та Україні (1990-2005 рр.): дис... канд. пед. наук: 13.00.01 / АПН України; Інститут вищої освіти. К., 2006. 181 с.

137. Протоколи засідань Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні: Протокол №7 від 27.10.2015 р. Міжвідомча рада з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук НАПН України. URL: <http://naps.gov.ua/uploads/files/iccr/protocols/2015.rar> (дата звернення: 29.12.2020).

138. Рындина Ю.В. Методологическая культура учителя как педагогическая Категория. *Педагогическое образование и наука: Научно-методический журнал*. 2009. №1. С. 69–72.

139. Семенов Г.И. Совершенствование подготовки научно-педагогических кадров в адъюнктуре военного технического вуза : дис. ... канд. пед. наук : 20.02.02. СПб., 1999. 291 с.

140. Семиченко В.А. Методологічна культура викладача вищої школи як умова формування його професіоналізму. *Науковий вісник Миколаївського державного університету*: зб. наук. пр. / Миколаїв. держ. ун-т ім. В.О. Сухомлинського. Миколаїв: МДУ, 2006. Вип. 12: Педагогічні науки. Т.1. С.43–50.

141. Серова Т.В. Система оценки эффективности подготовки научных кадров в аспирантуре в области точных и естественных наук : автореферат дис. ... кандидата педагогических наук : 13.00.08 / Нижегород. гос. ун-т им. Н.И. Лобачевского. Нижний Новгород, 2011. 24 с.

142. Сидорчук Т.Г. Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів через

аспірантуру в Україні (1920-і – 1970-і роки): дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Запорізький держ. ун-т. Запоріжжя, 1998. 239 с.

143. Слостенин В.А., Тамарин В.Э. Методологическая культура учителя. *Советская педагогика*. 1990. №7. С. 82–88.

144. Смирнова В.В. Методологическая компетентность педагога в контексте непрерывного образования. *Академический вестник Института образования взрослых Российской академии образования «Человек и образование»*. 2008. №4(17). С.100–103.

145. *Современные тенденции развития военного образования* : сб. тез. докл. науч.-практ. конф., (Минск, 22 апреля 2015 г.) / редкол.: А. М. Бахарь (пред.) [и др.]. Минск: Изд. центр БГУ, 2015. 99 с. ISBN 978-985-553-298-0.

146. Стронгин Р.Г., Бедный Б.И., Максимов Г.А., Миронос А.А. О совершенствовании системы подготовки специалистов высшей квалификации в аспирантуре. *Университетское управление: практика и анализ*. 2006. № 2. С. 45–51.

147. Стронгин Р.Г., Бедный Б.И., Миронос А.А. Массовизация аспирантуры и проблемы качества подготовки научных кадров. *Ректор вуза*. 2009. №5. С.34–40.

148. Таубаева Ш.Т., Булатбаева А.А. Методологическая компетентность докторантов педагогической специальности: от традиционной модели к компетентностной. URL: [http://group-global.org/sites/default/files/publications/Документ Microsoft Office Word \(2\)_1.docx](http://group-global.org/sites/default/files/publications/Документ Microsoft Office Word (2)_1.docx) (дата звернення: 29.12.2020).

149. Тебеньков К.А. Формирование инновационной компетентности адъюнктов военных институтов внутренних войск МВД России: дисс. ... кандидата педагогических наук: 13.00.08 / Санкт-Петербургский военный институт внутренних войск МВД России. Санкт-Петербург, 2015. 190 с.

150. Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти: звіт про НДР «Перспектива-ВО» (проміжний). К.: ВІТІ НТУУ «КПІ», 2011 122 с.

151. Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти: звіт про НДР «Перспектива-ВО» (Заключний). К.: ВІТІ НТУУ «КПІ», 2012 101 с.

152. Теорія і практика підготовки науково-педагогічних кадрів в Україні: зб. наук. пр.; НАПН України, Ун-т менедж. освіти. К. :ТОВ «Альфа-Реклама», 2015. 350 с.

153. Тимошев Р.М. Методологическая культура военно-управленческой

деятельности: автореферат дис. ... доктора философских наук : 09.00.01. Москва, 1997. 49 с.

154. Тимошев Р.М. Методологическая культура офицера в системе факторов повышения эффективности управления воинскими коллективами: автореферат дис. ... кандидата философских наук : 09.00.01 / Воен.-полит. акад. им. В.И. Ленина. М., 1991. 22 с.

155. Тупилко О.В. Формирование методологической культуры учителя в профессиональной деятельности: дисс. ... кандидата педагогических наук: 13.00.08. Красноярск, 2006. 185 с.

156. Управління якістю підготовки військових фахівців з вищою освітою для Збройних Сил України : звіт про НДР «Якість-2011» (Заключний). К.: ВІПІ НТУУ «КПШ», 2011. 111 с.

157. Фролов С.М. Повышение эффективности педагогической подготовки адъюнктов в вузах Военно-воздушных сил Российской Федерации: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Москва, 2007. 197 с.

158. Хижная А.В. Педагогические условия подготовки аспирантов в системе дополнительного образования по направлению «Преподаватель высшей школы»: дисс. ... кандидата педагогических наук : 13.00.08. Нижний Новгород, 2005. 192 с.

159. Ходусов А.Н. Методологическая культура учителя и условия ее формирования в системе современного педагогического образования: монография. Москва; Курск: Моск. пед. гос. ун-т им. В.И. Ленина, Курский гос. пед. ун-т., 1997. 357 с.

160. Царегородцева Т.А. Формирование психолого-педагогической компетентности преподавателя высшей школы в процессе постдипломного образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Йошкар-Ола, 2002. 196 с.

161. Цариев Е.А. Повышение эффективности профессионально-педагогической подготовки адъюнктов в вузах внутренних войск МВД России : автореферат дис. ... кандидата педагогических наук : 13.00.08 / Воен. ун-т. Москва, 2011. 24 с.

162. Цеховой Н.П. Аспирантура и докторантура Томского государственного университета и их роль в формировании и развитии научных школ и направлений : середина 1920-х гг. – 1991 г. : автореферат дис. ... кандидата исторических наук :

07.00.10 / Том. гос. ун-т. Томск, 2011. 27 с.

163. Цуникова Т.Г. Формирование научно-исследовательской компетентности специалистов в техническом университете : средствами мультимедиа : дисс. ... кандидата педагогических наук : 13.00.08 / Моск. пед. гос. ун-т. Москва, 2008. 152 с.

164. Чорнойван Г.П. Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації Росії та України (1991–2009 рр.): дис... канд. пед. наук: 13.00.01 / АПН України; Інститут вищої освіти. К., 2011. 204 с.

165. Шаврина О.Ю. К вопросу о методологической культуре педагога. *Педагогическая наука и её методология в контексте современности*. Матер. конф. М.: РАО, ин-т теории образования и педагогики, 2001. С. 367–368.

166. Шереги Ф.Э., Стриханов М.Н. Наука в России: социологический анализ. М: ЦСП, 2006. 456 с.

167. Шкуропатова О.Г. Развитие методологической культуры учителя в практике работы современной общеобразовательной школы : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Ставрополь, 2003. 240 с.

168. Штабова Л.Г. Методологічна культура – важлива складова професійної підготовки майбутнього вчителя. *Наука і освіта*. 2006. №3/4. С. 140–142.

169. Ягупов В.В., Козубцов И.Н. Интерпретация результатов экспериментального развития методологической культуры адъюнктов с этапами ее овладения. *Научное обозрение. Педагогические науки*. 2017. №2. С. 124–133.

170. Ягупов В.В., Козубцов И.Н. Порядок ознайомлення ад'юнктів зі складовими професійної діяльності в площині методологічної культури. *Становлення особистості професіонала: перспективи й розвиток* : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., (Одеса, 24-25 березня 2017 р.). Одеса: ОДУВС, 2017. С. 16–18.

171. Ягупов В.В., Козубцов И.Н. Результат развития мотивационно-ценностного компонента методологической культуры адъюнктов (аспирантов) в научной школе «Методика развития методологической культуры адъюнктов». *Pedagogik mahorat. Nazariy va lmiy-metodik jurnal*. O`zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti, 2017. №1. С. 24–30. ISSN 2181-6883.

172. Ягупов В.В., Козубцов И.Н., Крыжный А.Б., Козубцова Л.М. Прогнозирование

коэффициента готовности адъюнктов к профессиональной деятельности с точки зрения их методологической культуры. «*Информационные системы и технологии (ИСТ-2017)*». XXIII Международная научно-техническая конференция. Конференция посвящается 100-летию НГТУ Нижегородского политехнического института (Н.Новгород, 21 апреля 2017 г). Н.Новгород. Нижегородский государственный технический университет им. Р.Е. Алексеева, 2017. С. 696–702.

173. Ягупов В.В., Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры: монография. Уральск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2016. 312 с. ISBN 978-601-319-027-3.

174. Ягупов В.В., Мараховський Л.Ф., Козубцов І.М. Результати експерименту щодо розвитку методологічної культури ад'юнктів (аспірантів). *Теорія і методика професійної освіти*. 2016. Випуск № 11. (3). RL: <http://tmpo.ivet-ua.science/images/Vol.11/YagupovAndKo11.pdf> (дата звернення: 29.12.2020).

175. Ярыгин О.Н. Методология формирования компетентности в аналитической деятельности при подготовке научных и научно-педагогических кадров : дис. ... док. пед. наук : 13.00.08. Тольятти, 2012. 494 с.

176. Kozubtsov I.N., Skidan I.V. The discussion of the methodological model of diagnosing process of creative part of the scientist competence. *The improvement of the quality, reliability and long usage of technical systems and technological Processes XI International Conference (Eilat, Israel November 12–20, 2013)*. 2013. P. 124–128.

177. Yagupov V.V., Kozubtsov I.N. Szkoła naukowa «Rozwój kultury metodologicznej młodego naukowca». *Edukacja ustawiczna dorosłych*. Polish journal of continuing education. 2017. №1(96). S. 166–172.

ДОДАТОК Б

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДО РОЗДІЛУ 2

Таблиця Б.1 – Перелік принципів теорії систем

Шифр	Найменування	Зміст
ПТС-1	принцип концептуальності і системності	задається соціумом у вигляді вимог до професійної освіти, в розвитку методологічної культури ад'юнктів у системі підготовки адонктів, проявляється відповідним рівнем професіоналізму
ПТС-2	принцип бінарності	визначає розвиток і ефективне функціонування педагогічної системи: «викладання – навчання», «виховання – самовиховання», «діагностика – самодіагностика». Система стане ефективнішою, якщо цілісність її компонентів буде вищою
ПТС-3	принцип оптимальності	забезпечує підтримку позитивної мотивації, зацікавленості ад'юнктів у розвитку, підвищенні навчального рівня; функціонування системи залежить від ступеня її соціальності. Необхідно враховувати те, що оптимальність, досягнута в одних умовах, може мати негативні наслідки за інших умов
ПТС-4	принцип інформативності	передбачає новизну, достовірність та оперативність наукової, фахової навчально-методичної інформації.

Таблиця Б.2 – Відомості про опис складових теорії

№ п/п	Складова теорії		Шифр	Відомості про опис складових
	Найменування	Зміст		
1.	Генеральна ідея	<i>генеральна ідея дисертаційної роботи</i>	ГІ	Вступ
2.	Гіпотеза	<i>гіпотези дисертаційної роботи</i>	Г0-Г4	Вступ
3.	Потреби	<i>соціальні потреби</i>	СП-1 - СП-3	таблиця Б.3
4.	Наукові факти	<i>зміст основних наукових фактів</i>	НФ1-НФ5	таблиця Б.5
5.	Категорії	<i>зміст основних категорій освітнього процесу</i>	КТГ-1 – КТГ-30	таблиця Б.7
6.	Аксіоми	<i>аксіоми динамічного навчання</i>	А-1 – А-15	таблиця Б.10
7.	Постулати	<i>постулати навчання</i>	ПН-1 – ПН-3	таблиця Б.9

Кінець таблиці Б.2

8.	Принципи	<i>принципи теорії систем</i>	ПТС-1 – ПТС-4	таблиця Б.1
		<i>загальні принципи</i>	ЗПР-1 – ЗПР-32	таблиця Б.8
		<i>принципи цілісного педагогічного процесу</i>	ПЦПП-1 – ПЦПП-7	таблиця Б.14
		<i>принципи підбору змісту освіти</i>	ПВЗО-1 - ПВЗО-4	таблиця В.2
		<i>принципи процесу навчання</i>	ППН-1 - ППН-11	таблиця Б.15
		<i>принципи розвивального навчання</i>	ПРН-1 - ПРН-5	таблиця Б.18
		<i>принципи виховання</i>	ПВ-1 – ПВ-20	таблиця Б.19
		<i>принципи проектування педагогічних технологій</i>	ПППТ1-ПППТ-5	підрозділ 2.2
		<i>принципи програмованого навчання</i>	ПрПН-1- ПрПН-4	таблиця В.23
		<i>принципи інформаційно-аналітичної роботи</i>	ПІАД-1- ПІАД-11	таблиця В.19
9.	Поняття	<i>методології</i>	ПНТ-1	підрозділ 1.2
		<i>культури</i>	ПНТ-2	підрозділ 1.2
		<i>методологічної культури ад'юнктів</i>	ПНТ-3	підрозділ 1.2
10.	Положення	<i>положення</i>	ПЛЖ-1 –ПЛЖ-2	підрозділ 2.1 вступ
11.	Закони	<i>закони педагогіки</i>	ЗПД-1 – ЗПД-4	таблиця Б.6
		<i>основні закони навчання</i>	ЗН-1 - ЗН-6	таблиця Б.16
12.	Закономірності	<i>закономірності педагогічного процесу</i>	ЗПП-1 – ЗПП-9	таблиця Б.13
13.	Умови	<i>психолого-педагогічні умови якості освітнього процесу</i>	ППУО-1 – ППУО-6	таблиця В.4
		<i>національні традиції</i>	–	Козубцов І.М. Дослідження факторів впливу на шлях реалізації теорії розвитку методологічної компетентності ад'юнктів. Збірник наукових праць «Військова освіта» НУОУ. 2015. №2(32). С. 113 – 123.
		<i>соціально-професійні</i>	УСПВ-1 - УСПВ-10	
		<i>нормативні</i>	УНП-1 - УНП-30	
		<i>вибору педагогічних технологій</i>	УВПТ-1 - УВПТ-4	
		<i>технологічні</i>	ТУ-1 - ТУ-20	
		<i>акмеологічні</i>	УА-1 – УА-9	
		<i>організаційні</i>	УО-1 - УО-6	
<i>методичні</i>	УМ-1 – УМ-5			
14.	Судження		СДЖ	ДР
15.	Програма розвитку			ДР

Таблиця Б.3 – Відомості про соціальні потреби

№п/п	Поточний стан	Потреба	Рішення
СП-1	Цільовий принципам підготовки ад'юнктів за видами професійної діяльності	зростає роль гнучких, короткотривалих проєктів і колективів, а тимчасовий характер роботи ад'юнктів стає робочою моделлю сучасної військової сфери.	випускник ад'юнктури повинен чітко організувати свою професійну діяльність, а тому потребує володіння методологічною культурою.
СП-2	Залежно від майбутньої діяльності ад'юнкти проходять підготовку за різними навчальними планами, які визначають перелік навчальних дисциплін та змістовне їх наповнення	нові вимоги до системи освіти, зокрема, до системи навчання ад'юнктів	система освіти повинна формувати в ад'юнктів якості професіонального універсалізму – здібність змінювати сфери і способи діяльності. Тобто, на заміну чітко визначеної детермінованої діяльності ад'юнкта приходить необхідність і можливість переходу з одного робочого місця на інше зі зміною виду професійної діяльності
СП-3	Не здійснюється планомірна підготовка наукових керівників	в якісному науково-методичному супроводі ад'юнктів	побудувати освітньо-виховний процес ад'юнктури із забезпеченням передачі методологічної культури

Таблиця Б.4 – Перелік психолого-педагогічних умов (ППУО) якості освітнього процесу в ад'юнктурі

№ п/п	Зміст умов
ППУО-1	діяльність ад'юнктури цілком повинна бути підпорядкована досягненню її головної мети – підготовки ад'юнктів як професіоналів-особистостей, здатних реалізувати себе в житті, відповідно до потреб розвитку методологічної культури
ППУО-2	орієнтація освітнього процесу в ад'юнктурі на формування ад'юнктів як особистостей, майбутніх професіоналів. Головна мета ад'юнктури як навчального закладу – забезпечення якісної підготовки високоосвічених особистостей-професіоналів
ППУО-3	формування у професійно-освітньому процесі особистості – не тільки мета, а й невідмінна умова ефективності самого процесу. Засвоєння освітньої програми безпосередньо залежить від того, яким є ад'юнкт як особистість. Успішно оволодіти програмою ад'юнктури можна лише тоді, коли ад'юнкт проявить себе як особистість, яка володіє бажанням, потребою стати цивілізованою людиною і справжнім професіоналом, сумлінним, відповідальним, вольовим, наполегливим, вимогливим до себе та іншими
ППУО-4	максимальна інтенсифікація навчання ад'юнктів. Ніщо не може стати надбанням розуму і якостей людини без її власної активної діяльності
ППУО-5	побудова освітнього процесу на основі ефективних психолого-педагогічних технологій
ППУО-6	здійснення керівництва освітнім процесом викладачами-професіоналами з високою загальнолюдською та педагогічною культурою, які усвідомлюють, що вони працюють у вищому військовому навчальному закладі – особливій установі, яка має не матеріальні, а духовні, високоморальні і гуманні цілі, цінності, критерії ефективності, що вимагає особливого стилю і методів роботи

Таблиця Б.5 – Перелік наукових фактів

Науковий факт	Зміст наукового факту
НФ-1	фізичний і фізіологічний розвиток людини можливий без зовнішнього втручання. Такий розвиток закладений у генетичному коді ДНК і відбувається за законом рефлексивної програми розвитку
НФ-2	людина здібна до творчого продукування
НФ-3	відомо, що розвиток людини, як особистості вищої форми, можливий лише в соціальному суспільстві
НФ-4	розвиток особистості вищої форми можливий лише за позитивних виховних, соціальних, психолого-педагогічних умов
НФ-5	розвитку підлягають всі люди, окрім осіб з погіршеним станом здоров'я та тих, які мають психофізіологічні, нервові, психологічні розлади, втрату адекватної свідомості

Таблиця Б.6 – Перелік законів педагогіки

№ закону педагогіки	Зміст законів
ЗПД-1	закон спадкоємності культури або закон трансляції культури. Кожне нове покоління не тільки успадковує культуру людства, але і розвиває її далі в процесі освіти. Звідси витікає, що в найзагальнішому вигляді мета освіти людини полягає в освоєнні (трансляції) культури. Решта всіх проблем полягатиме в тому – як цього досягти. Реалізація цього закону є обов'язком наукового керівника для досягнення мети в передачі методологічної культури ад'юнктам
ЗПД-2	закон соціалізації. В ролі педагогів виступають і батьки, сім'я, науковий керівник, і товариші, колектив, і засоби масової інформації – тобто всі люди, від яких ад'юнкт отримує новий досвід в тій або іншій формі
ЗПД-3	закон послідовності, або закон спадкоємності. Відносини: «новий досвід – попередній накопичений досвід». Життєвий досвід людина накопичує послідовно – від простого до простого, від простого до складнішого. Цей принцип достатньо очевидний. Будь-яка «порція» освітнього матеріалу, будь-яке завдання, пропонуване у процесі навчання або освоюване самостійно, повинне бути орієнтовано як на досягнутий, так і на перспективний рівень знань, умінь, відносин, здібностей і так далі, що знаходиться в «зоні найближчого розвитку» (Л. Виготський). Умова чергового освітнього завдання (завдання тут розуміється не у вузькому сенсі – розрахункове завдання, завдання на побудову і тому подібне, а в широкому сенсі – як мета, задана в конкретній ситуації) повинна бути зрозумілою і доступною, базуватися на відомому і освоєному раніше. Тобто в «зоні найближчого розвитку» розташовується той етап оволодіння життєвим досвідом, який логічно слідує за освоєним, етап, до освоєння якого той, що навчається, підготовлений попередньою освітньою діяльністю. Таким чином, закон послідовності: у зоні найближчого розвитку ад'юнктів розташовується той новий життєвий досвід, який логічно підготовлений його попередньою освітньою діяльністю
ЗПД-4	закон самовизначення. В процесі освіти значну роль грає самовизначення ад'юнкта

Таблиця Б.7 – Зміст основних категорій освітнього процесу ад'юнктури

№ п/п	Найменування категорії	Зміст категорій
КТГ-1	Навчання	цілеспрямований організований процес спільної діяльності викладачів, наукових керівників і ад'юнктів, в ході якого ад'юнкти оволодівають знаннями, навичками й уміннями, передбаченими навчальною програмою. Викладачі при цьому керують пізнавальною і практичною діяльністю ад'юнктів, спонукають їх до активної роботи, розвивають уміння самостійно набувати нових знань і навичок, орієнтуватися в потоці наукової і соціальної інформації, що швидко зростає
КТГ-2	Виховання	цілеспрямоване організоване формування в ад'юнктів наукового світогляду, етичних ідеалів, норм і відносин, високих морально-психологічних, бойових та інших професійних якостей, естетичного ставлення до дійсності, керівництво їх фізичним розвитком. Виховання здійснюється не тільки під час навчальних занять, але й у позааудиторний час шляхом проведення різного роду заходів, включення ад'юнктів в активну суспільну діяльність, підтримку у ВВНЗ
КТГ-3	Розвиток	цілеспрямований процес функціонального вдосконалення розумової і фізичної діяльності ад'юнктів відповідно до вимог, що пред'являються до їх військової професії й умов служби. Розвиток виражається у формуванні здатності аналізувати, синтезувати, узагальнювати, конкретизувати, абстрагувати, тобто всього, що складає основу творчого мислення, а також здатності максимально напружувати свої фізичні сили. При цьому здійснюється не тільки вдосконалення в ад'юнктів вже існуючих психічних функцій, але і виникнення нових структур психічної діяльності, нових психічних і фізичних якостей, відповідних характеру вирішуваних завдань і умовам військової служби
КТГ-4	Методологічна культура ад'юнкта	Розділ 1
КТГ-5	викладання	це діяльність викладача, яка полягає як у передачі ад'юнктам певного обсягу готових знань, так і в керівництві навчально-пізнавальною діяльністю ад'юнктів, їх вихованням і розумовим розвитком.
КТГ-6	учіння	це система пізнавальних дій ад'юнкта, спрямованих на вирішення навчально-виховних завдань.
КТГ-7	освіта	це цілеспрямований процес виховання і навчання в інтересах людини, суспільства, держави, що супроводжується констатацією досягнення громадянином установлених державою освітніх рівнів.
КТГ-8	знання	це результати процесу пізнання дійсності, що відображають її в свідомості ад'юнкта у вигляді уявлень, понять, думок, гіпотез, теорій, концепцій, принципів, законів, закономірностей і т.д.; продукт пізнання ад'юнктом предметів і явищ дійсності, законів природи і суспільства; віддзеркалення в свідомості або в матеріалізованій формі явищ і предметів реального світу в їх причинно-наслідкових зв'язках і відносинах; сукупність засвоєних відомостей, понять і уявлень про предмети і явища дійсності.

Продовження таблиці Б.7

		<p>Щодо якісної характеристики знань ад'юнкта, то вони повинні бути глибокими, гнучкими, міцними і дієвими.</p> <p>Глибина знань означає те, наскільки ад'юнкт міцно засвоює суть, внутрішні зв'язки, закономірності складних явищ, подій, що відбуваються.</p> <p>Гнучкість відображає здатність творчо використовувати знання в змінних умовах.</p> <p>Міцність – збереження і стійкість знань в складних умовах професійної діяльності.</p> <p>Дієвість – їх втілення в практичних діях.</p> <p>За глибиною віддзеркалення об'єктів, що вивчаються, і ступенем їх узагальнення, за характером дії на теоретичну і практичну діяльність можна виділити різні рівні і види знань:</p> <p>початковий рівень – «знання-знайомства», які дозволяють ад'юнктові орієнтуватися в ситуації в найзагальніших рисах;</p> <p>середній рівень – «знання-репродукції», які дають – можливість ад'юнктові відтворити навчальний матеріал;</p> <p>високий рівень – «знання-уміння», які дозволяють ад'юнктові упевнено, творчо застосовувати їх в будь-якій бойовій обстановці;</p> <p>вищий рівень – «знання-трансформації», які дають можливість ад'юнктові не тільки творчо їх застосовувати, але і з їх допомогою створювати (відкривати) нові знання.</p>
КТГ-9	уміння	<p>це підготовленість до свідомих і точних дій; освоєний ад'юнктом спосіб їх виконання, що забезпечується сукупністю набутих знань і навичок, здатність цілеспрямовано і творчо використовувати їх у процесі практичної діяльності.</p> <p>Уміння можуть бути як практичними, так і розумовими. На відміну від навичок уміння можуть утворюватися і без спеціальних вправ у виконанні яких-небудь дій, на основі знань і навичок, набутих раніше, при виконанні дій, схожих з даними. Разом з тим уміння удосконалюються у міру оволодіння навичками. Їх високий рівень означає можливість користуватися різними навичками для досягнення однієї і тієї ж мети залежно від умов дії. При високорозвиненому умінні дія може виконуватися в різних варіантах.</p>
КТГ-10	навички	<p>дія, сформована шляхом повторення і доведена до автоматизму, що характеризується високим ступенем освоєння і відсутністю елементної свідомої регуляції і контролю.</p> <p>Серед навичок виділяють:</p> <p>перцептивні (сенсорні, відчуттєві) – автоматизоване почуттєве віддзеркалення властивостей і характеристик добре знайомого предмета, що неодноразово сприймався раніше;</p> <p>розумові (мислення, інтелектуальні) – автоматизовані прийоми, способи рішення задачі, яка зустрічалася раніше;</p>

Продовження таблиці Б.7

		<p>рухові (моторні) – автоматизована дія на зовнішній об’єкт за допомогою рухів з метою його перетворення, що неодноразово здійснювалося раніше. Рухові навички включають перцептивні і інтелектуальні.</p> <p>Сенсорні навички здійснюються на основі роботи аналізатора зору, слуху, нюху, дотику. Це навички визначення відстані до мети, прочитування координат мети з екрану, визначення за запахом виду отруйних речовин, а на слух – якості роботи двигунів.</p> <p>Основу рухових навичок складає робота рухових аналізаторів. До них відносяться навички виконання гімнастичних вправ тощо.</p> <p>Розумові навички дозволяють швидко, без ускладнень виконувати розумові операції з розшифровки показників приладів, оцінці обстановки, розрахунку початкових установок для стрільби, складанню плану виступу. В інтелектуальних навичках автоматизуються не дії, а способи використання накопичених знань і початкових умінь.</p> <p>На практиці часто виявляються сенсорно-рухові навички, сенсорно-рухові і навички колективних дій.</p>
КТГ-11	Професійно-важливі якості військовослужбовців	це якості, включені в процес діяльності, забезпечують ефективність її виконання і характеризують військовослужбовця як військового професіонала
КТГ-12	Компетентність	це результат навчання на певному рівні вищої освіти військового фахівця, інтегральний показник якості його підготовки, що характеризується ступенем здатності (готовності) до застосування сформованих знань, умінь, навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, постійного самовдосконалення при виконанні ним службових функцій у звичайних та екстремальних умовах на посаді за призначенням.
КТГ-13	Освітній процес	це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої військової освіти і науки, що проводиться у ВВНЗ (ВНП ВНЗ) через систему науково-методичних, педагогічних, навчально-виховних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.
КТГ-14	Стандарт вищої військової освіти	це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності ВВНЗ (ВНП ВНЗ) за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності. Він використовується для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності ВВНЗ (ВНП ВНЗ).
КТГ-15	Зміст вищої військової освіти	це обумовлені метою і потребами держави, суспільства та Збройних сил України вимоги до компетентностей, світогляду, громадських, професійних якостей майбутніх військових фахівців, що формуються у ході освітнього процесу ВВНЗ (ВНП ВНЗ) відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Продовження таблиці Б.7

КТГ-16	Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма підготовки військових фахівців	це система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС), необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного рівня вищої освіти.
КТГ-17	Робочий навчальний план	Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план. Робочий навчальний план складається окремо на кожний курс навчання за відповідною спеціальністю (спеціалізацією) та містить графік-календар навчального процесу, назви навчальних дисциплін, розподіл за семестрами навчального часу за всіма формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, індивідуальні завдання, форми контролю, види практик та форми атестації.
КТГ-18	Програма навчальної дисципліни	Програма навчальної дисципліни визначає роль і місце навчальної дисципліни в підготовці військових фахівців, мету й головні завдання її вивчення, розкриває механізм реалізації мети, змістові модулі та інформаційний обсяг навчальної дисципліни, рівень сформованості вмінь, знань та компетенцій, перелік рекомендованих джерел інформації інших дидактичних та методичних матеріалів, критерії оцінювання знань, форми та засоби діагностики успішності навчання.
КТГ-19	Робоча програма навчальної дисципліни	Робоча програма навчальної дисципліни визначає порядок і послідовність засвоєння змісту навчання, розподіл його за організаційними формами вивчення дисципліни (навчальні заняття, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, контрольні заходи), конкретизує інформаційно-методичне і матеріально-технічне забезпечення, критерії оцінювання рівня її засвоєння, а також форми та засоби поточного і семестрового контролю.
КТГ-20	Лекція	це основний вид навчальних занять у ВВНЗ (ВНП ВНЗ), призначений для передачі тим, хто навчається, нових теоретичних знань. Лекція проводиться методом усного викладання нового теоретичного матеріалу в поєднанні з методом демонстрації (показу).
КТГ-21	Практичне заняття	це вид навчального заняття, під час якого науково-педагогічний (педагогічний) працівник організує засвоєння курсантами (слухачами, студентами) теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом виконання спеціально сформульованих завдань та сприяє формуванню в них умінь і навичок практичного застосування цих теоретичних положень.
КТГ-22	Семінарське заняття	це вид навчального заняття, під час якого науково-педагогічний (педагогічний) працівник організує дискусію навколо попередньо визначеної проблеми (теми), до якої всі курсанти (слухачі, студенти) готують тези виступів на підставі отриманих завдань.
КТГ-23	Групове заняття	це вид навчального заняття, під час якого науково-педагогічний (педагогічний) працівник методом усного викладання матеріалу в поєднанні з методом демонстрації (показу) викладає новий навчальний матеріал, шляхом опитування контролює засвоєння курсантами (слухачами, студентами) цього матеріалу і сприяє його закріпленню.

Кінець таблиці Б.7

КТГ-24	Групова вправа	це вид навчальних занять, що використовується під час вивчення навчальних дисциплін професійної (професійно-орієнтованої) та практичної підготовки і проводиться методом тренування тих, хто навчається, у виконанні функціональних обов'язків визначених посадових осіб.
КТГ-25	Індивідуальне заняття	це заняття, що проводиться з окремими курсантами (слухачами, студентами), які виявили особливі здібності в навчанні та схильність до воєнно-наукової роботи і творчої діяльності, з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуального творчого обдарування. Індивідуальні навчальні заняття організовуються за окремим графіком, складеним кафедрою відповідно до індивідуальних навчальних планів курсантів (слухачів, студентів). Індивідуальні навчальні заняття можуть проводитися також з учасниками олімпіад з фаху або окремих навчальних дисциплін, із членами збірних команд ВВНЗ (ВНП ВНЗ), а також з іншими курсантами (слухачами, студентами) з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.
КТГ-26	Консультація	це вид навчального заняття, під час якого курсант (слухач, студент) отримує від науково-педагогічного (педагогічного) працівника відповіді на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи курсантів (слухачів, студентів).
КТГ-27	Самостійна робота курсантів	є основним способом засвоєння навчального матеріалу. Вона здійснюється з метою відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу, закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок; виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін (курсів роботи (проекти), розрахунково-графічні роботи, реферати тощо), воєнно-наукових і атестаційних робіт; підготовки до майбутніх занять та контрольних заходів; формування у курсантів (слухачів, студентів) культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань.
КТГ-28	Практична підготовка	Практична підготовка курсантів (слухачів, студентів) є необхідним компонентом військово-професійної підготовки випускників ВВНЗ (ВНП ВНЗ). Основними формами практичної підготовки є: первинна військово-професійна підготовка, навчальна, військова, ремонтна, корабельна та лікарська практики курсантів (слухачів, студентів), льотне навчання курсантів, льотна підготовка слухачів, військове (флотське) стажування курсантів (слухачів).
КТГ-29	Диференційований залік	це контроль знань курсантів (слухачів, студентів) після вивчення навчального матеріалу в обсязі, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни на підставі результатів поточного (модульного) контролю. Форма проведення диференційованого заліку (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура контрольних завдань та критерії оцінювання визначаються робочою програмою навчальної дисципліни та рішенням відповідної кафедри.
КТГ-30	Екзамен	це вид семестрового (підсумкового) контролю, який має на меті перевірити та оцінити отримані курсантами (слухачами, студентами) знання, уміння та ступінь опанування ними практичних навичок, а також розвиток творчого мислення в обсязі вимог програм навчальних дисциплін.

Таблиця Б.8 – Перелік загальних принципів

Шифр	Найменування принципу	Зміст принципу
ЗПР-1	Принцип креативності	припускає максимальну орієнтацію на творчу навчальну діяльність ад'юнктів, набуття власного досвіду творчої діяльності, забезпечує формування в ад'юнктів здатності самостійно знаходити вирішення завдань, що не зустрічалися раніше, самостійне «відкриття» ними нових способів дії
ЗПР-2	Принципи кібернетики	застосовані в дидактичній системі кібернетичного моделювання
ЗПР-3	Принцип різноманітності	система, яка керує, повинна мати більшу різноманітність, ніж різноманітність керованої системи. Для того, щоб науковий керівник мав можливість змінювати свій стан і поведінку у відповідь на зміну стану ад'юнкта, він повинен бути «влаштований» складніше, мати більше «внутрішніх станів». Інакше він не зможе керувати діяльністю і правильно реагувати на зміну ситуації. З цього принципу виходить, що збільшення складності або різноманітності знань ад'юнкта вимагає підвищення складності знань наукового керівника і використовуваних методів навчання. Якщо різноманітність методів наукового керівника менше певного мінімуму, то він не зможе ефективно керувати розвивальною діяльністю ад'юнкта
ЗПР-4	Принцип цілісності	властивості системи не зводяться тільки до суми властивостей її окремих елементів, а залежать також від її структури
ЗПР-5	Принцип зворотного зв'язку	для того, щоб система могла адаптуватися до змін стану об'єкта і зовнішніх дій, потрібен канал зворотного зв'язку, яким передається інформація про стан об'єкта. При навчанні зворотний зв'язок реалізується при спілкуванні наукового керівника з ад'юнктом, спостереженні за їх діяльністю на занятті, в процесі аналізу результатів діагностування
ЗПР-6	Принцип декомпозиції і ієрархії управління	керований об'єкт можна розглядати як систему, що складається з незалежних один від одного підсистем, між якими є певна субординація
ЗПР-7	Принцип науковості	всі навчальні відомості повинні знаходитися в повній узгодженості з сучасною наукою. Для навчального процесу істотну роль відіграє ступінь науковості як міра оцінки значення наукових факторів, теорій і гіпотетичних положень. Значну увагу в навчанні слід приділяти строгості та коректності вираження наукової інформації, системи викладу і зв'язків
ЗПР-8	Принцип систематичності	означає, що всі знання, які передаються ад'юнктам, повинні засвоюватися ними за певною, педагогічно обґрунтованою системою. Але система у дидактиці розуміється спрощено, лише як систематичність, як послідовність і логічний зв'язок у вивченні матеріалу. Виходячи з цього принципу, педагог обґрунтовує і застосовує засоби і метод навчання
ЗПР-9	Принцип наочності	розглядається поряд з принципом доступності як основоположний: підкреслюється висока значимість наочних опор
ЗПР-10	Принцип зв'язку теорії з практикою	теорія і практика навчання розглядаються як єдине і нерозривне в системі набуття знань і навичок

Продовження таблиці Б.8

ЗПР-11	Принцип свідомості	розуміється як обґрунтоване самостійне мислення і виправдані дії ад'юнктів. Свідомість розглядається як особисте переконання в процесі набуття знань, навичок, умінь. Свідомість ад'юнктів виражається через самодисципліну й організованість, які висловлюють такий ступінь внутрішньої інтелектуальної зібраності, коли вся навчальна діяльність виконується з цікавістю і абсолютно вільно
ЗПР-12	Принцип поєднання індивідуального і колективного	навчальний процес поєднує інтереси всіх ад'юнктів і кожного окремого ад'юнкта на основі єдності цілей і завдань навчання. З принципу з'єднання індивідуального і колективного випливають певні наслідки: колектив висуває до кожного свого члена певні, що склалися, закріпилися, загальні вимоги; кожен член навчального колективу своєю активністю та ініціативою не тільки підтверджує загальні вимоги, але й доповнює, розширює і збагачує їх. Єдність індивідуального і колективного в навчанні вимагає відповідного знання науковим керівником індивідуальних властивостей і особливостей кожного ад'юнкта, його інтересів, здібностей, звичок, рівня його розвитку
ЗПР-13	Принцип єдності конкретного і абстрактного	вказує на необхідність взаємозв'язку досліджуваних конкретних, реальних фактів, предметів та їх ознак і властивостей з абстрактними поняттями і їх теоретичним, абстрактним узагальненням на основі виділення істотного, основного і загального. Наочність розглядається при цьому як умова переходу в навчанні від конкретного до абстрактного, від суцього до думки, від ознак і уявлень до понять і визначень
ЗПР-14	Принцип доступності	навчання повинно бути доступним і посилюючим за віком, здібностей і рівня розвитку ад'юнктів. На основі цього принципу визначається ступінь науково-теоретичної складності навчального матеріалу, його обсяг, форми і методи навчання. У той же час принцип доступності лежить в основі врахування індивідуальних і загально-психологічних особливостей ад'юнктів залежно від їх віку, рівня розвитку, специфіки предмета вивчення й інших факторів. Виходячи з цього принципу, визначається ступінь користі навчального матеріалу, що є необхідною умовою для свідомої і напруженої праці при навчанні. У цьому умові важливим є те, що процес подолання труднощів навчання народжує самостійне творче мислення. Принцип доступності вимагає опори на психологію навчання і деякі положення теорії педагогічної інформації
ЗПР-15	Принцип міцності знань	Набуті ад'юнктами знання повинні бути міцними, тобто володіти високим ступенем їх запам'ятовування. Знання набувають не тільки для їх обсягу, але й для використання у подальшій самостійній роботі, для формування наукового світогляду і для практичного застосування при вирішенні задач з організації діяльності
ЗПР-16	Принцип надійності навчання	надійність у вирішенні завдань навчання в теоретичному плані розглядається як ймовірність того, що випускник ад'юнктури буде достатньо адаптованим до життя і творчо, ініціативно, на високому науковому, ідейному рівні і з достатньою практичною підготовкою виконуватиме свої професійні функції та вирішуватиме завдання з організації діяльності

Продовження таблиці Б.8

ЗПР-17	Принцип наступності	передбачає послідовне просування в навчанні з опорою на завершені цикли розвитку: врахування рівня актуального розвитку ад'юнктів і орієнтацію на їх зону найближчого розвитку
ЗПР-18	Принцип раціоналізації навчального процесу	реалізується через структурування змісту навчального матеріалу, що передбачає актуалізацію сутнісних (а не формальних) ознак досліджуваних явищ, структурування навчального матеріалу з опорою на об'єктивні внутрішні зв'язки між елементами, дотримання у визначенні обсягу досліджуваного матеріалу принципу необхідності і достатності
ЗПР-19	Принцип особистісного підходу	передбачає опору в навчально-виховній роботі на найсильніші якості навчальної діяльності й особистості ад'юнктів, спрямовані на максимальне стимулювання розвитку і саморозвитку
ЗПР-20	Принцип переможності навчання	в умовах подолання посильних труднощів диктує необхідність індивідуалізації і диференціації педагогічних методів, прийомів і засобів, виходячи з індивідуального темпу, характеру засвоєння навчального матеріалу, провідного типу сприйняття навчальної інформації, необхідність психологічної комфортності ад'юнктів в ситуації навчання, його впевненості у своїх силах і радості від досягнутих результатів з одночасною готовністю долати посильні труднощі, культивуванням вольових зусиль
ЗПР-21	Принцип педагогічного оптимізму	підкреслює важливість високого рівня очікувань щодо дитини, віри в її сили і можливості, акцентує вирішальну роль сприятливих педагогічних умов для стимулювання та активізації внутрішніх компенсаторних механізмів психічної діяльності, гармонізації розвитку
ЗПР-22	Принцип корекції	Передбачає всебічний облік наявних у ад'юнктів недоліків при побудові моделі навчально-виховної роботи; цей принцип реалізується за допомогою використання методів і прийомів навчання, орієнтованих на зону найближчого розвитку, а також шляхом спрямованого створення зони найближчого розвитку засобами навчання і виховання з урахуванням нормативності розвитку на тому чи іншому віковому етапі
ЗПР-23	Принцип спрямованості навчально-виховного процесу на збереження і розвиток здоров'я	передбачає використання спеціальних технологій, націлених на інтеграцію процесу навчання, спрямованого на формування ряду функцій організму ад'юнктів
ЗПР-24	Принцип інтегративного характеру корекційно розвиваючого освітнього процесу	стверджує необхідність органічного з'єднання в освітньому процесі навчальних і виховних стратегій зі стратегіями діагностичними, корекційно-розвиваючими і соціальними
ЗПР-25	Принцип діяльнісного підходу	предметно-практична діяльність, у процесі якої успішно розвиваються вищі психічні функції ад'юнктів (сприймання, мовлення і спілкування, мислення, пам'ять, емоції, мотивація), є потужним корекційно-компенсуючим педагогічним засобом у роботі з ад'юнктами

Кінець таблиці Б.8

ЗПР-26	Принцип толерантності	передбачає терпиме, недискримінаційне ставлення до ад'юнктів, які відчувають певні труднощі в навчанні і мають адаптаційні порушення
ЗПР-27	Принцип варіативності	передбачає наявність кількох варіантів організації розвивального навчання, що враховують ситуацію
ЗПР-28	Принцип єдності освітньої фундаментальності і професійної практичності	відповідає основному призначенню навчання – підготовці високоосвіченого професіонала, здатного практично вирішувати наукові завдання, що стоять перед ним, на рівні світових досягнень. Його правила: фундаментальність – навчати, неодмінно орієнтуючись на формуванні в ад'юнктів загальної і професійної компетентності; професіоналізація – відбирати зміст, відповідний специфіці професійної діяльності ад'юнктів; єдність теорії і практики має забезпечувати осмислене засвоєння і застосування навичок, що базується на ґрунтовних знаннях, уміннях, розвитку професійного мислення, професійної культури та інших елементів професіоналізму; практичність – доводити всі знання ад'юнктів до розуміння: де, коли, для чого і як їх застосовувати, а освоєвані професійні дії – до рівня навиків і умінь
ЗПР-29	Принцип єдності вивчення основ і світових досягнень науки, освіти і практики	формулює залежність успіхів навчання від присутності в ньому всього найсучаснішого і кращого в людському знанні і досвіді. З цього виходять правила: вивчення наукових і емпіричних основ професійної діяльності, спеціальності; навчання на сучасних досягненнях науки і світової практики; навчання відповідно до реальних потреб і запитів дійсності
ЗПР-30	Організаційні педагогічні принципи професійного навчання	засновані на закономірних зв'язках результатів навчання з організаційним порядком при його здійсненні
ЗПР-31	Принцип спадкоємності і систематичності	виходить з необхідності засвоювати навчальний план, програми, теми, формувати в ад'юнктів знання, навички й уміння в продумано організованому системному порядку, де все обґрунтовано пов'язано за змістом, часом, структурою.
ЗПР-32	Принцип плановості і дисципліни навчання	підкреслює важливість чіткої продуманості, ясності в підготовці занять і виконанні наміченого при їх проведенні. Правило планування визначає роль планів навчання (на весь термін навчання, річних, семестрових, місячних, окремих занять, загальних, кафедральних, наочних, індивідуальних та ін.) і виконання їх. Правило дисципліни пов'язує результати навчання з відвідуваністю ад'юнктами занять і виконанням поточних і підсумкових навчальних завдань. Правило високого рівня організації занять вимагає, щоб кожне заняття було добре підготовлене, забезпечене, повинне початися вчасно і в призначеному місці, пройти організовано, з максимальною відвідуваністю

Таблиця Б.9 – Перелік постулатів навчання

№ п/п	Назва постулату	Короткий зміст постулатів
ПН-1	Кожна здорова людина може засвоїти будь-який навчальний матеріал	Суть постулату полягає в тому, що все відкрито людству, доступно для розуміння кожній людині. Звичайно, не кожна людина стане великим вченим. Але все, що відоме науці й оформлене як навчальний матеріал, може бути повністю заосвоєно людиною. Цей постулат забороняє посилалися на неспроможність людини засвоїти той або інший навчальний матеріал
ПН-2	Людина відрізняються не своїми можливостями засвоїти той або інший матеріал, а індивідуальними способами і засобами освоєння цього матеріалу	Люди відрізняються один від одного. Їх відмінність виявляється не в тому, що одні погані – інші хороші, або що одним доступно вчитися добре, а іншим це недоступно. Люди вирізняються характером, типом мислення, темпераментом тощо. Проте ці відмінності характеризують їх індивідуальність і відносяться до внутрішніх засобів. Життєві цілі і завдання для різних людей можуть бути одні і ті ж, але ці цілі і завдання можуть бути реалізовані різними людьми за рахунок різних внутрішніх засобів. Саме у питаннях засобів, у виборі шляхів і способів реалізації цілей повинні враховуватися індивідуальні особливості людей, але не в означенні освітніх цілей, тим більше не у визначенні загальноосвітніх цілей.
ПН-3	Інтерес ад'юнкта до матеріалу, що вивчається, визначається не змістом цього матеріалу, а успішністю дій ад'юнкта в процесі освоєння цього матеріалу	Достатньо поширено явище, коли дбайливі викладачі старанно покращують зміст предмету, що викладається, прагнуть включити в програму цікаві, корисні відомості з надією на те, що це посилить інтерес ад'юнктів, а виявлена цікавість сприятиме поліпшенню якості навчання. Можна посилалися на багато авторитетних викладачів і ад'юнктів, які зізналися, що такий підхід практично малоефективний. Це не випадково. Інтерес, цікавість виникає і підтримується тоді, коли матеріал, що вивчається, зрозумілий і засвоєний, а це забезпечується успішністю дій ад'юнктів. Коли ад'юнктам вдаються якісь кроки, певні дії виходять, вони готові зробити наступний крок, наступні дії. Третій постулат констатує, що, з погляду результативності, визначальним є не те, що вивчається, а те, як вивчається.

Таблиця Б.10 – Перелік аксіом. Аксіоми динамічного навчання

Шифр	Найменування аксіоми	Сутність принципу	Практичні рекомендації щодо використання у процесі навчання
A-1	Набуття досвіду	аксіоматично, досвід – складає частину професійної культури	
A-2	Набуття досвіду	набути досвід ад'юнкт може в практичній діяльності	
A-3	Мозок – це комплексна адаптивна система	Найважливішою особливістю мозку є здатність одночасно працювати на різних рівнях. Думки, почуття, фантазії, установки і фізіологія здійснюють взаємний вплив одне на одного. Водночас цілісна тілесно-психічна система взаємодіє з навколишнім середовищем і здійснює обмін інформацією з ним	При структуруванні навчального процесу з розвитку методологічної культури ад'юнктів в системі самоосвіти або методичної роботи слід враховувати різні аспекти психічної діяльності ад'юнктів. Немає методу або технології (техніки), які б цілком брали до уваги все різноманіття людського інтелекту. Тому для правильної організації навчання треба вміти здійснити вибір з великого набору методів, технік і технологій, найбільш доцільних для певної ситуації і особливостей групи
A-4	Наша психіка соціальна за природою	Вивчення світу з дитинства відбувається шляхом встановлення відносин і взаємодії з навколишнім середовищем. Перші знання дитина одержує від тих, з ким взаємодіє, хто турбується про неї. Упродовж всього життя психіка людини змінюється під впливом відносин з іншими. Тому не можна розглядати кожного ад'юнкта ізольовано, оскільки він є частиною соціальної системи всередині і за межами групи	Значною мірою ідентичність кожного залежить від того, чи відчуває особистість свою приналежність до інших людей та має чи ні можливість вступати з ними в контакт. Тому необхідно створювати для навчання групи з близьких за поглядами людей і підтримувати в групі клімат «прийняття». Важливо, щоб учасники виявляли бажання спілкуватися один з одним і підтримувати гарні стосунки з ведучим семінару (тренінгу). Очевидно, що при виникненні конфлікту в групі за таких умов наукові керівники зможуть знайти оптимальне рішення. Для них важливо навчитися контролювати конфлікт і мати можливість зробити власний внесок у подолання суперечностей, розв'язання труднощів, що виникають у груповому процесі навчання
A-5	Навчання залежить і від фізіології	Мозок є тілесним органом, який працює за законами фізіології, і навчання є таким же природним процесом, як дихання, але його можна прискорювати або уповільнювати. Сприйняття й інтерпретація досвіду особистості впливає на розвиток мозку. Стрес і страх здійснюють на мозок вплив, відмінний від впливу почуття безпеки, азарту, нудьги, щастя або задоволення	Все, що впливає на тіло людини (стрес, розслаблення, особливості харчування), значною мірою впливає на процес навчання ад'юнктів. Отже, ефективність розвитку методологічної культури ад'юнктів можна підвищити за умов врахування сприятливого чи несприятливого для навчання часу (визначається індивідуальними і природними біологічними ритмами і циклами)

Продовження таблиці Б.10

А-6	Людина має властивість в усьому шукати сенс	Кожна людина має потребу інтерпретувати і розуміти свій досвід і переживання. Пошук сенсу служить виживанню і є основоположною ознакою людської психіки. Розуміння досвіду людиною змінюється з часом, стає глибшим і складнішим. Однак центральна потреба не змінюється.	Навчання ад'юнктів у групі має, з одного боку, гарантувати стабільність і можливість довірливих відносин, а з іншого – необхідно підтримувати їх допитливість та бажання контрастів. Навчальний процес має містити виклик і можливість здійснювати відкриття. Тому важливо так будувати його, щоб кожен крок мав значення і був захоплюючим, надавав ад'юнктам можливості керувати власним навчальним процесом
А-7	Навчання включає в себе виокремлення знайомих, пов'язаних з минулим досвідом, структур і створення нових творчих моделей	Мозок людини автоматично реагує на те, що вже відомо, і водночас шукає нову інформацію, він є дослідником і художником. Він виокремлює в навколишньому світі вже знайомі йому структури і водночас створює власні творчі моделі. Однак мозок захищається від усього, що здається йому позбавленим сенсу. Інформація, яку людина не може пов'язати з власним досвідом, доволі часто здається несуттєвою	У процесі проведення заняття в групі ад'юнктів виокремлюють у тому, що відбувається, вже знайомі паттерни, інтерпретують свій досвід, осмислюють його. Зупиняти цей процес не можна, а тому науковий керівник має впливати на нього. Можна іноді заздалегідь визначити, що буде вивчатися, але краще сконструювати навчальний процес таким чином, щоб кожен ад'юнкт мав змогу зробити власний висновок. Щоб зусилля дали позитивний результат, ведучому потрібно увесь час ставити перед собою запитання: «Чи можуть учасники навчальної групи продуктивно сприймати те, що відбувається, чи зможуть вони досягти особистісно значущого розуміння?»
А-8	Почуття відіграють найважливішу роль у навчанні	Почуття людини впливають на все, що нею вивчається. Значну роль у процесі навчання відіграють також особисті установки, пристрасті та антипатії, очікування, самоповага й потреба в соціальних зв'язках. Емоції й думки взаємозалежні й невід'ємні одна від одної. Почуття впливають на розуміння і сприйняття смислу.	Науковому керівнику необхідно завжди зважати на те, що почуття і установки тих ад'юнктів, які навчаються, грають важливу роль у процесі навчання. Тому потрібно весь час слідкувати за емоційним кліматом в групі. Він має сприяти можливості відкритої комунікації між учасниками. За таких умов уможливується відкрита розмова – кожен може говорити про те, що відбувається з ним. Важливо створити в групі атмосферу підтримки, взаємоповаги й визнання
А-9	Сприймаючи інформацію, мозок водночас диференціює її та узагальнює	Традиційне поняття про функціональну відмінність лівої й правої півкуль сьогодні визнається спрощеним. У здорових людей обидві півкулі в будь-якій діяльності працюють сумісно. Відомо, що мозок поділяє інформацію на частини і водночас сприймає її в цілому	Процес навчання ускладнюється, якщо недостатньо брати до уваги або частини, або ціле. Результативний навчальний процес з розвитку методологічної культури ад'юнктів організують таким чином, щоб навички формувалися частинами (поопераційна) і розуміння досягалося поступово, тому що навчання є кумулятивним. З другого боку, частини і ціле взаємозалежні, тому кожна особистість має бачити цілісну картину того, що вивчають

Продовження таблиці Б.10

A-10	Концентруючись на чомусь, ми водночас сприймаємо і те, що знаходиться поза полем нашої уваги	Особливість діяльності мозку така, що він водночас сприймає не тільки ту інформацію, яка відразу усвідомлюється, але й ту, котра безпосередньо непомітна для ад'юнкта. Мозок реагує на всі смислові стимули, що надходять з навколишнього середовища. Периферичні сигнали є надзвичайно дієвими.	Науковий керівник має потурбуватися про створення змістовного і цікавого навколишнього середовища – приміщення, в якому відбуваються заняття. Недостатньо контролювати рівень шуму, освітлення і температури в приміщенні, необхідно свідомо використовувати символи, що здійснюють позитивний вплив на периферичне сприйняття: плакати, картини, презентаційні матеріали. Вони мають відображати сутність методологічної культури ад'юнктів. Можна використовувати музику, короткі відеофільми.
A-11	Навчання відбувається як на свідомому рівні, так і несвідомо	Процес усвідомлення інформації, знань надзвичайно складний. Ми пізнаємо набагато більше, ніж нам здається. Під шаром свідомості відбувається множина несвідомих процесів, які допомагають надати значення тому досвіду, який вже є або, навпаки, витіснити його, якщо він створює непомірно велике навантаження. Багато інформації, яку отримує людина, досягає її свідомості з певним запізненням – на години, тижні або навіть місяці	Можливість здійснювати відповідне оцінювання власного досвіду є однією із умов, яку має створити науковий керівник у процесі діяльності групи ад'юнктів. Іноді таке оцінювання може відбуватися безпосередньо після кожного кроку в навчанні, а іноді краще, щоб минув певний час. Адже робота з інформацією – процес довготривалий, потребує усвідомлення. В процесі активного оцінювання кожен учасник групи може усвідомити досвід і зрозуміти, як і чому він навчився. Таке активне оцінювання дає можливість брати відповідальність за власне навчання і розвивати свої здібності, допомагає побачити те, що спочатку було непомітним. Не слід штучно прискорювати цей процес
A-12	У нас є різні можливості запам'ятовувати інформацію	Вчені розрізняють дві функціональні системи пам'яті – система, яка може зберігати відносно розрізнену інформацію (використовується для запам'ятовування телефонних номерів, слів або віршів), та система, яка функціонує «автобіографічно» (реєструє досвід особистості в часі та в просторі) і дозволяє без зайвих міркувань уявити собі власний досвід. Ця частина пам'яті завжди чимось зайнята, вона мотивується новим досвідом. Така складна система дає змогу людині згадувати складні переживання. Обидві системи пам'яті слугують підмогою в динамічному навчанні	Запам'ятовування значущої і незначущої інформації в кожного ад'юнкта відбувається по-різному. Факти і навички, що засвоюються окремо, треба частіше повторювати і практикувати, запропонувати виконання низки вправ на їх розвиток у період професійної підготовки. Чим менше інформації і навичок, пов'язаних з актуальним досвідом і вже набутим знанням, тим більш зусиль вимагається від особистості для їх утримання в пам'яті. Таку інформацію доводиться вчити напам'ять і часто повторювати. Тривалий час саме цей метод (заучування напам'ять) вважався шляхом до міцних знань. Однак сьогодні існує інша точка зору. Запам'ятовування не дає гарантії того, що дійсно відбувається передача знань, а в багатьох випадках це ще й заважає більш глибокому розумінню. Зазвичай процеси навчання більш ефективні, якщо в них задіяна «особистісна» пам'ять, тобто особистий «світ» того, хто навчається. Тому слід обирати ті завдання, які безпосередньо пов'язані з науково-пошуковою діяльністю ад'юнктів

Кінець таблиці Б.10

A-13	Людина краще запам'ятовує і розуміє інформацію, коли у неї є можливість «прожити», відчуті її	Здатність до оволодіння мовою розвивається в соціальній ситуації. Це є прикладом того, як легко можна вивчити велику кількість деталей, якщо вони вкладаються у світ переживань людини. Використовуючи такий спосіб цілісного і зв'язаного з переживанням навчання, можна зробити будь-який процес ефективнішим. Майже всі сучасні теорії навчання, які враховують особливості діяльності мозку, єдині в цьому пункті	Науковий керівник може «включити» навчання в процеси переживання, якщо буде враховувати всі згадані вище принципи. Побудова навчального процесу на основі реалізації таких умов є мистецтвом. «Просторова пам'ять» особистості краще всього «приводиться в дію» шляхом акцентованого на переживанні навчання. Для конструювання навчання таким чином необхідно використовувати якомога більше видів дій, які є в повсякденному житті (демонстрації, проекти, польові дослідження, візуальне зображення, історії, метафори, діалог, ведення щоденників і листування тощо). Чим більша кількість відчуттів наповнює навчальний процес з розвитку методологічної культури ад'юнктів, чим багатше і складніше його досвід, тим успішніше буде навчальний процес.
A-14	Навчання сприяє зацікавленості і азарту, а заважає загроза	Навчання буде ефективним тоді, коли людина одержує виклик від навколишнього середовища, що дозволяє йти на ризик. Якщо особистість відчуває загрозу, то її мозок «виключається», стає менш гнучким і шукає «укриття» у порівняно примітивних установках і засобах захисту. Особливо критичним в цьому сенсі є відчуття безпорадності – воно приводить до звуження поля сприйняття людини	У навчальних групах ад'юнктів необхідно створювати атмосферу, сприятливу для «розслабленої уваги», в якій мало страху і багато стимулів. Ситуативний стрес і навіть страх неминучі: будь-яке навчання веде до особистісних змін, що пов'язано з невизначеністю. Між тим, дорослі люди можуть навчитися витримувати таку невизначеність і сприймати її як складову ефективного навчального процесу. Страх стає непродуктивним тоді, коли він виражається у відчуттях безпорадності або крайньої втоми. Важливо структурувати навчальний процес з розвитку методологічної культури ад'юнктів таким чином, щоб завжди була можливою «розслаблена увага»
A-15	Мозок кожної людини унікальний	У всіх людей мозок має однакову будову. Несхожість людей є наслідком специфічного генетичного «багажу» і різниці в умовах життя. Ці відмінності виражаються в різних стилях навчання, різних талантах, різному інтелекті тощо. Особливого сенсу набуває вислів: «Чим більш ми навчаємося, тим більш неповторними ми стаємо», у зв'язку з тим, що навчання змінює мозок	Різноманітність методів навчання уможливорює залучення візуальних, тактильних, емоційних і вербальних здібностей ад'юнктів для розв'язання навчальних завдань. Тому важливим є створення постійної ситуації вибору завдань з пошуку, аналітико-синтетичної обробки інформації, її збереження для учасників навчального процесу, щоб збудити індивідуальний інтерес. Тобто треба так підбирати стратегії навчання і прийоми, щоб вони допомогли кожному члену групи оптимально задіяти свій мозок. Не треба розраховувати на те, що вони зможуть це зробити самостійно

Таблиця Б.11 – Перелік закономірностей педагогічного процесу

№ п/п	Назва закономірностей	Короткий зміст закономірностей
ЗПП-1	динаміки ЦПП	Педагогічний процес як розвиваюча взаємодія між педагогами й ад'юнктами має поступовий, етапний характер. Величина всіх наступних змін залежить від величини змін на попередньому етапі, чим вищі проміжні досягнення, тим вагоміші кінцеві результати.
ЗПП-2	розвитку особистості в ЦПП	темпи і досягнутий рівень розвитку особистості залежить від спадковості, виховного і навчального середовища, залучення до навчально-виховної діяльності, засобів і способів педагогічного впливу
ЗПП-3	управління ЦПП	ефективність педагогічного впливу залежить від інтенсивності зворотних зв'язків між ад'юнктом і науковим керівником; обґрунтованості й характеру коректуючих впливів на вихованців
ЗПП-4	єдності зовнішньої (педагогічної) та внутрішньої (пізнавальної) діяльності	ефективність педагогічного процесу зумовлюється якостями педагогічної діяльності та власної навчально-пізнавальної діяльності ад'юнктів
ЗПП-5	розвитку та результатів ЦПП	закономірність розвитку та результатів ЦПП обумовлена потребами суспільства та особистості, можливостями суспільства (економічними, політичними), умовами протікання процесу (морально-психологічними, естетичними, гігієнічними тощо)
ЗПП-6	стимулювання	результативність педагогічного процесу залежить від дії внутрішніх стимулів і мотивів навчально-виховної діяльності; доцільності, своєчасності й інтенсивності зовнішніх (суспільних, педагогічних, моральних, матеріальних та ін.) стимуляторів
ЗПП-7	єдності чуттєвого, логічного і практики в педагогічному процесі	ефективність навчально-виховного процесу залежить від інтенсивності та якості чуттєвого сприймання, логічного осмислення сприйнятого, практичного застосування осмисленого
ЗПП-8	єдності завдання, змісту, організаційних форм, методів і результатів виховання	правильно визначене завдання (пов'язане з суспільно зумовленою загальною метою виховання), зрозуміле і сприйняте всіма учасниками педагогічного процесу, значно впливає на вибір педагогічних засобів; аналіз результатів виховання допомагає встановити доцільність обраного варіанта організації педагогічного процесу
ЗПП-9	інтегрального результату педагогічного процесу	кінцевий результат педагогічного процесу є наслідком взаємозв'язків результатів усіх етапів процесу. Кожний результат етапу є наслідком взаємозв'язків усіх компонентів етапу

Таблиця Б.12 – Перелік принципів цілісного педагогічного процесу

№ п/п	Назва принципу	Короткий зміст принципу
ПЦПП-1	суспільно-ціннісної цільової спрямованості ЦПП	відповідність вимогам сучасного суспільства, єдність з іншими природними та суспільним процесами
ПЦПП-2	комплексності різних видів діяльності	оскільки в систему ЦПП включено декілька підсистем, у кожній із яких використовуються різні види діяльності (а не лише пізнавальна), то виникає органічний зв'язок, комплекс усіх можливих видів діяльності ад'юнкта на заняттях та поза ним: навчально-пізнавальної, суспільно-політичної, трудової, спортивної, вільного спілкування, художньої, побутової діяльності. Тому й виникають численні міжпредметні зв'язки, що дають змогу сприймати світ у всій його різноманітності та єдності. Лише такий підхід забезпечить єдність організації та результатів процесів виховання і навчання
ПЦПП-3	виховання та навчання ад'юнктів у колективі	передбачає використання всього позитивного потенціалу наукового колективу в інтересах особистості, яка розвивається. Послідовне поєднання масових, колективних, групових, індивідуальних форм роботи з ад'юнктами
ПЦПП-4	єдності вимогливості та поваги	принцип єдності вимогливості та поваги до ад'юнктів; гуманізм, довіра
ПЦПП-5	поєднання педагогічного керівництва з організацією спільної діяльності	принцип поєднання педагогічного керівництва з організацією спільної діяльності, а також із проявами самодіяльності, творчості та ініціативи школярів у навчанні і вихованні
ПЦПП-6	естетизації в діяльності ад'юнктів	створення позитивного, емоційно-комфортного середовища, розвиток художньо-естетичного смаку, пізнання краси навколишнього світу
ПЦПП-7	урахування вікових, індивідуальних особливостей ад'юнктів у всьому ЦПП та його підсистемах	принцип урахування вікових, індивідуальних особливостей ад'юнктів у всьому ЦПП та його підсистемах

Таблиця Б.13 – Принципи процесу навчання ад'юнктів по оволодінню знаннями методології

№ п/п	Назва принципу	Зміст принципів
ППН-1	Принципи навчання	певна система базових вимог до процесу навчання, виконання яких забезпечить його ефективність
ППН-2	індивідуальності	полягає у тому, що необхідно навчати не ад'юнкта взагалі, а кожну особистість зокрема, відповідно до її особливостей. Цей принцип прямо пов'язаний із диференційованим підходом, який спрямовує педагога на реалізацію освітніх та виховних завдань відповідно до статі, віку, інтересів ад'юнктів
ППН-3	доступності	Необхідність надавати ад'юнктові такі знання, які він зможе зрозуміти на цьому етапі навчання. Однак не слід занижувати можливості ад'юнкта, а, навпаки, необхідно створювати всі умови для засвоєння матеріалу високого рівня складності, що стимулюватиме розумову активність та інтерес ад'юнкта. Доступність – це не легкість, а посилення складності навчання
ППН-4	науковості	Наукові знання визначаються не викривленим, а точним сприйняттям предметів, відображенням у свідомості школярів істотних зв'язків та відношень між ними. Кожне явище має розглядатися з різних боків, у єдності і розвитку, тобто процес навчання покликаний виховувати діалектичний підхід. Зокрема, уявлення та поняття мають точно відображатися в наукових термінах, які мають залишатися сталими (єдиними) протягом усього процесу навчання. Принцип науковості також передбачає знайомство ад'юнктів з методами наукового пізнання, включення їх у самостійні наукові дослідження
ППН-5	свідомості та творчої активності	Забезпечує оптимально сприятливе співвідношення педагогічного керівництва та свідомої творчості ад'юнктів у навчанні. Без свідомого засвоєння знань не формується творче ставлення до вивчення та застосування знань, не розвивається логічне мислення. В цьому велика відповідальність покладається на наукового керівника. Виникає навіть запитання: чи можна поєднати активність, свідомість учнів з одного боку, і керівну роль педагога з іншого? Сучасна дидактика відповідає, що можна, але все залежить від ступеня готовності педагога не просто до пасивної передачі певної суми знань, а до наочності самостійно організувати процес навчання. Отже, слід навчити ад'юнктів учитися, здобувати знання та отримувати від цього емоційне задоволення
ППН-6	наочності	Наочність означає, передусім, позбавлення будь-яких труднощів мислення для ад'юнкта. Наочність, створюючи найбільш зручний та легкий шлях для засвоєння знань, паралізує звичку до самостійного мислення. Класична дидактика встановила принцип наочності, виходячи з того очевидного факту, що успішним виявляється таке навчання, яке починається з розгляду речей, предметів, процесів та явищ навколишньої дійсності
ППН-7	систематичності	Систематичність у навчанні передбачає засвоєння ад'юнктом понять та розділів науки в логічній послідовності та взаємозв'язку. Сучасна педагогіка розглядає цей принцип як логічний поетапний перехід від легкого до важкого, від близького до дальнього, від простого до складного, від відомого до невідомого, від часткового до цілого; як логічну послідовність та зв'язок між предметами, які вивчаються
ППН-8	зв'язку навчання з життям та практикою	Практика є основою пізнання, тому принцип зв'язку навчання з життям та практикою полягає у викладанні основ наук як узагальнених та систематизованих результатів суспільно-історичної практики. Лише практика доводить істинність тих чи інших теоретичних наукових знань. Використання цього принципу має спрямовувати ад'юнктів на застосування засвоєних знань для розв'язання практичних, життєвих завдань, формування власних поглядів, власного досвіду, необхідного при розвитку методологічної культури

Кінець таблиці Б.13

ППН-9	міцності засвоєних знань та розвитку пізнавальних сил ад'юнктів	Принцип міцності засвоєних знань полягає у здатності ад'юнктів за необхідності відтворити вивчений матеріал та використати відповідні знання у власній практичній діяльності. Міцність знань може бути досягнута, якщо навчання ґрунтується на врахуванні психічних закономірностей розвитку та роботи пам'яті. Цей принцип вимагає, щоб у навчанні гармонійно поєднувалася робота мимовільної та довільної пам'яті. Мимовільно запам'ятовується те, що для людини цікаве, важливе, пов'язане з позитивними емоціями. Але повторення не має розглядатися лише як копіювання вивченого. Повторювати – це відтворювати вивчене, пов'язуючи його з новою інформацією, з новими фактами, з власним досвідом та спостереженнями
ППН-10	позитивного емоційного фону навчання	Емоції відіграють визначальну роль у діяльності людини. Тому педагогу необхідно створювати та культивувати комфортний, творчий, емоційно-позитивний фон навчання, звільнитися від негативних моментів, страху, невпевненості та інших психологічних бар'єрів, що виникають в ад'юнктів у процесі навчання. Успішна реалізація цього принципу залежить від багатьох моментів, у тому числі від культури педагогічного спілкування педагога, рівня його педагогічної майстерності та загальної культури
ППН-11	розвиваючого та виховального характеру навчання	Навчання має давати не лише знання, але й формувати особистість у цілому, її світогляд, ціннісні установки, культуру поведінки та спілкування. Отже, принципи дидактики утворюють систему, єдність, взаємозв'язок. Реалізація одного принципу пов'язана з реалізацією інших, а в системі вони виражають особливості процесу навчання, за умов адекватної відповідності дидактичним правилам

Таблиця Б.14 – Перелік та характеристика основних законів навчання

№п/п	Найменування закону	Зміст законів
ЗН-1	соціальної обумовленості цілей, змісту і методів навчання	розкриває визначальний вплив суспільства через соціальне замовлення освіти на зміст, цілі, масштаби, засоби, методи організації навчального процесу
ЗН-2	розвивального і виховального впливу навчання ад'юнктів	зміст, стиль спілкування, характер завдань – всі компоненти навчання неодмінно впливають на формування орієнтації, особових якостей, духовного світу, здібностей, рис вдачі вихованців
ЗН-3	обумовленості результатів навчання характером діяльності і спілкування ад'юнктів	закон розкриває вплив процесів, що формують особу, зокрема пізнавальних, ступені самостійності і продуктивності діяльності ад'юнктів на результати навчання

Кінець таблиці Б.14

ЗН-4	цілісності і єдності педагогічного процесу	закон відображає зв'язки частини (наприклад, факту, закону) і цілого (наприклад, теорії, загальної наукової картини миру), взаємозв'язок раціонального й емоційного, репродуктивного і продуктивного, обумовлює необхідність гармонійної інтеграції предметів, змістовного, мотиваційного і операційного компонентів (діяльності), оволодіння знаннями і розвитку
ЗН-5	взаємозв'язку і єдності теорії і практики в навчанні	означає, що будь-яке наукове знання прямо або опосередковано служить практиці (та і виводиться кінцем з неї). Звідси необхідність опори на суспільну практику і життєвий досвід ад'юнктів, конкретизації і застосування наукових положень на практиці, наскільки дозволяє це специфіка матеріалу, підготовленість ад'юнктів і умови навчання
ЗН-6	взаємозв'язку взаємообумовленості індивідуальної, групової і колективної діяльності навчальної діяльності	Ці види організації діяльності можуть бути розділені в часі або поєднуватися, взаємопроникати; якомусь виду діяльності на певному етапі може віддаватися перевага, але вони повинні не виключати, а припускати один одного

Таблиця Б.15 – Рівні проблемного навчання

Рівень	Діяльність		Задачі рівня
	наукового керівника	ад'юнкта	
Проблемний виклад	Ставить проблему, висуває гіпотезу, показує шлях її доведення, формулює висновок	Помірковано стежить за процесом творчого пошуку та логіки доведення	Формування зразка розумової дії в проблемній ситуації
Частково-пошуковий	Конструювання загального завдання, поділ його на допоміжні частини, складання плану пошуку, консультація і допомога в процесі реалізації ад'юнктами наступних пошукових етапів	Самостійно здійснює наступні етапи пошуку рішення за складеним планом при корекційній ролі наукового керівника	Формування елементарних умінь та навичок пошукової діяльності
Дослідницький	Оголошує тему, поступово підводить до необхідності пройти весь шлях пошуку: постановка проблеми, рішення, висновки	Самостійно формулює проблему, знаходить її рішення, формулює висновки	Формування навичок дослідницької, творчої діяльності

Таблиця Б.16 – Принципи розвивального педагогічного процесу ад'юнктів

Шифр принципу	Назва принципу	Зміст принципу
ПРН-1	Принцип розвиваючого та виховного характеру навчання	Навчання має давати не лише знання, але й формувати особистість ад'юнктів у цілому, її світогляд, ціннісні установки, культуру поведінки та спілкування. Отже, принципи дидактики утворюють систему, єдність, взаємозв'язок. Реалізація одного принципу пов'язана з реалізацією інших, а в системі вони виражають особливості процесу навчання, за умови адекватної відповідності дидактичним правилам
ПРН-2	Принцип свідомості та творчої активності	забезпечує оптимально сприятливе співвідношення педагогічного керівництва та свідомої творчості ад'юнктів у навчанні. Без свідомого засвоєння знань не формується творче ставлення до вивчення та застосування знань, не розвивається логічне мислення. В цьому велика відповідальність покладається на наукового керівника
ПРН-3	Принцип систематичності	систематичність у навчанні передбачає засвоєння ад'юнктом понять та розділів науки в логічній послідовності та взаємозв'язку. Сучасна педагогіка розглядає цей принцип як логічний поетапний перехід від легкого до важкого, від близького до дальнього, від простого до складного, від відомого до невідомого, від часткового до цілого; як логічну послідовність та зв'язок між предметами, які вивчаються
ПРН-4	Принцип зв'язку навчання з життям та практикою	Практика є основою пізнання, тому принцип зв'язку навчання з життям та практикою полягає у викладанні основ наук як узагальнених та систематизованих результатів суспільно-історичної практики. Використання цього принципу має спрямовувати ад'юнктів на застосування засвоєних знань для розв'язання практичних, життєвих завдань, формування власних поглядів, власного досвіду, потрібного при розвитку методологічної компетентності
ПРН-5	Принцип міцності засвоєних знань та розвитку пізнавальних сил ад'юнктів	Принцип міцності засвоєних знань полягає у здатності ад'юнктів за необхідності відтворити вивчений матеріал та використати відповідні знання у власній практичній діяльності. Міцність знань може бути досягнута, якщо навчання ґрунтується на врахуванні психічних закономірностей розвитку та роботи пам'яті. Цей принцип вимагає, щоб у навчанні гармонійно поєднувалася робота мимовільної та довільної пам'яті. Мимовільно запам'ятовується те, що для ад'юнктів цікаве, важливе, пов'язане з позитивними емоціями. Але повторення не має розглядатися лише як копіювання вивченого. Повторювати – це відтворювати вивчене, пов'язуючи його з новою інформацією, з новими фактами, з власним досвідом та спостереженнями

Таблиця Б.17 – Принципи виховання ад'юнктів

Шифр принципу	Найменування та зміст принципу
ПВ-1	обов'язковість. Принципи виховання – це не рекомендації, а тому вони вимагають обов'язкового і повного втілення в практику ад'юнктури. Грубе і систематичне порушення принципів, ігнорування їх вимог не просто знижують ефективність виховного процесу, але підривають його основи
ПВ-2	комплексність. Принципи несуть в собі вимогу комплексності, що припускає їх одночасне, а не почергове, ізольоване застосування на всіх етапах виховного процесу ад'юнктури
ПВ-3	рівнозначність. Принципи виховання як загальні фундаментальні положення рівнозначні, серед них немає головних і другорядних, таких, що вимагають реалізації в першу чергу, і таких, здійснення яких можна відкласти. Однакова увага до всіх принципів запобігає можливим порушенням перебігу виховного процесу ад'юнктури
ПВ-4	суспільна спрямованість виховання ад'юнктів
ПВ-5	зв'язок виховання ад'юнктів з життям, працею
ПВ-6	опора на позитивне у вихованні
ПВ-7	гуманізація виховання ад'юнктів
ПВ-8	особовий підхід
ПВ-9	єдність виховних дій
ПВ-10	цілеспрямованість всіх виховних взаємодій, впливів і дій
ПВ-11	військово-професійна спрямованість виховної діяльності
ПВ-12	виховання в різних видах діяльності ад'юнктів
ПВ-13	виховання ад'юнктів у військовому колективі і через колектив
ПВ-14	прояв в процесі виховання єдності високої вимогливості, шанобливого відношення до особи ад'юнктів, постійної уваги до його потреб, запитів, потреб
ПВ-15	індивідуальний і диференційований підхід до особи, групи і колективу
ПВ-16	забезпечення в процесі виховання єдності слова і справи, наукової теорії і практики
ПВ-17	єдність, узгодженість і спадкоємність виховних дій
ПВ-18	забезпечення єдності виховання, самовиховання і перевиховання
ПВ-19	цілеспрямоване стимулювання виховної діяльності і прояву військовослужбовцями високого рівня вихованості
ПВ-20	комплексний підхід до виховання з урахуванням активного функціонування всіх його елементів

Таблиця Б.18 – Перелік фаз, стадій, етапів дослідження, ключових для організації очної (дистанційної) форми підготовки

Фази	Стадії	Етапи	Форма супроводу
Фаза підготовки	Підготовча	Підготовчий	О
Фаза проєктування	Концептуальна стадія	Виявлення суперечності	О
		Формулювання проблеми	О
		Визначення цілей (цілі) дослідження	О
		Визначення об'єкта, предмета дослідження	О
		Визначення завдань дослідження	О
		Вибору критеріїв достовірності дослідження	О
	Стадія (моделювання) побудови гіпотези	Побудова гіпотези	О
		Уточнення (конкретизації) гіпотези	О
	Стадія конструювання дослідження	Декомпозиція (визначення завдань дослідження)	О
		Агрегація	О
		Дослідження умов (ресурсних можливостей)	О
		Побудова програми дослідження	О
	Стадія технологічної підготовки	Написання робочого автореферату-концепції дослідження	О
Технологічна фаза	Стадія проведення дослідження	Теоретичний етап	М
		Аналізу і систематизації літератури	М
		Обробки понятійного апарату	М
		Побудова логічної структури теоретичної частини дослідження	М
		Емпіричний етап	М
	Стадія оформлення результатів	Оформлення результатів дисертації, автореферату, магістерської дисертації, матеріалу наукових заходів, матеріалу статей, матеріалу НДР	М
		Апробації результатів на наукових заходах	М
		Публікації в наукових виданнях	М
		Впровадження результатів в НДР	О
		Впровадження результатів в практику	О
Рефлексивна фаза		Аналіз результатів	О

Примітка. У таблиці введені такі скорочення: (О) – етап навчання ад'юнктів за місцем вступу до ад'юнктури при безпосередньому (очному) науково-методичному супроводі науковим керівником; (М) – етап мобільності в навчанні ад'юнктів при дистанційному (заочному) науково-методичному супроводі науковим керівником.

Таблиця Б.19 – Програмне забезпечення дистанційного спілкування

Найменування програмного продукту	Необхідні функціональні опції для організації дистанційного спілкування					
	Голосовий зв'язок	Відео зв'язок	Текстові повідомлення (чат)	Режим конференція	Передача файлів	Дистанційне керування робочим столом комп'ютера
Skype	+	+	+	–	+	–
ICQ	+	+	+	+	+	–
QIP	+	+	+	–	–	–
Teamspeak	+	–	+	+	+	–
Ventrilo	+	–	+	+	+	–
Viber	+	–	+	+	+	–
WhatsApp	+	+	+	–	+	–
Google Talk	+	+	+	+	+	–
ooVoo	+	+	+	+	+	–
Vbuzzer	+	–	+	–	+	–
TeamViewer	+	–	–	–	+	+
LiteManager	+	–	+	–	+	+
Ammy admin	+	–	+	–	+	+
RAdmin	+	–	+	–	+	+
Zoom	+	+	+	+	–	–
AnyDesk	+	+	+	–	+	+
Telegram	+	+	+	–	+	–

ДОДАТОК В

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДО РОЗДІЛУ 3

Таблиця В.1 – Формулювання часткових задач розвитку

Категорія осіб	Завдання, задачі		
	Навчальна	Розвивальна	Виховна
НПС, НК	сформувати мотиви до професійної наукової та науково-педагогічної діяльності	розвинути мотивацію до професійної наукової та науково-педагогічної діяльності	виховати почуття соціальної відповідальності за необхідність розвитку мотивації до професійної наукової та науково-педагогічної діяльності
НПС, НК	пояснити суть ціннісного ставлення до процесу розвитку методологічної компетентності	розвинути ціннісне ставлення до процесу розвитку методологічної компетентності	виховати почуття соціальної відповідальності до ціннісного ставлення до процесу розвитку методологічної компетентності
НПС, НК	пояснити і розвинути світогляд за рахунок формування якісної динамічної наукової картини світу знань вченого	розвинути світогляд за рахунок формування якісної динамічної наукової картини світу знань вченого	виховати почуття соціальної відповідальності за необхідність розвитку світогляду за рахунок формування якісної, динамічної наукової картини світу знань вченого
НПС, НС, НК	сформувати в ад'юнкта підхід та спонукати до розвитку особисті професійно-орієнтовані та інтелектуальні якості у ад'юнктів	розвинути особисті професійно-орієнтовані та інтелектуальні якості в ад'юнктів	виховати почуття соціальної відповідальності за необхідність розвинути особисті професійно-орієнтовані та інтелектуальні якості ад'юнктів
НК	–	розвинути прагнення до самовдосконалення, саморозвитку ад'юнктів;	виховати почуття соціальної відповідальності за необхідність розвитку
НК	–	розвинути ціннісно-світоглядну, мотиваційну, когнітивну, діяльнісну, рефлексивну складові методологічної компетентності ад'юнктів	виховати почуття соціальної відповідальності за необхідність розвитку ціннісно-світоглядного, мотиваційного, когнітивного, діяльнісного, рефлексивного компонентів методологічної компетентності ад'юнктів

Кінець таблиці В.1

НК	Формування досвіду переносу засвоєних способів діяльності в нову ситуацію	Засвоєння процедур діалектичного аналізу, мислення експерименту, навичок самоосвіти, процедур творчого мислення	Виховання самореалізації як мотив діяльності, потягу до нестандартності
НК	–	розвинути мотиви до професійної наукової та науково-педагогічної діяльності	–
НК	–	розвинути особисті професійно-орієнтовані та інтелектуальні якості ад'юнкта;	–
НК	–	розвинути ціннісне ставлення до процесу розвитку методологічної компетентності	–
НК	–	розвинути світогляд за рахунок формування якісної, динамічної наукової картини світу знань вченого;	–
НК	–	розвинути якості до самовдосконалення, саморозвитку ад'юнктів;	–
НК	–	розвинути ціннісно-світоглядну, мотиваційну, когнітивну, діяльнісну, рефлексивну складові методологічної компетентності ад'юнктів	–

Таблиця В.2 – Перелік принципів, яких потрібно дотримуватися при підборі змісту освіти

№ п/п	Назва принципу	Короткий зміст принципу
ПВЗО-1	відповідності змісту освіти вимогам розвитку суспільства, науки, культури та особистості	передбачає включення в зміст загальної освіти як традиційно необхідних знань, умінь і навичок, так і тих, які відображають сучасний рівень розвитку соціуму, наукового знання, культурного життя і можливості особистісного зростання
ПВЗО-2	єдиної змістовної і процесуальної сторони навчання	припускає облік особливостей конкретного навчального процесу. Це означає, що при відборі змісту освіти необхідно враховувати принципи і технології передачі матеріалу, рівні його засвоєння та пов'язані з цим дії
ПВЗО-3	структурної єдності змісту освіти на різних рівнях його формування	передбачає узгодженість таких складових, як теоретичне уявлення, навчальний предмет, навчальний матеріал, педагогічна діяльність, особистість ад'юнктів
ПВЗО-4	фундаменталізації змісту освіти	вимагає усвідомлення ад'юнктами сутності творчої діяльності. Навчання в цьому зв'язку постає не тільки як спосіб отримання знань і формування умінь і навичок, але і як засіб озброєння ад'юнктів методами здобування нових знань, самостійного набуття умінь і навичок

Таблиця В.3 – Зміст навчальної програми підготовки

№ п/п	Найменування дисципліни	Обсяг навчального часу
1.	Навчально-професійні дисципліни	980 годин
2.	Дослідження за визначеними формами наукової і науково-технічної діяльності	6048 годин (112 тижнів)
3.	Захист дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата наук	432 години (8 тижнів)
4.	Всього	140 тижнів

Таблиця В.4 – Порівняльні характеристики різних методів навчання за ступенем вирішення з їх допомогою навчально-пізнавальних, формуючих і розвиваючих завдань

Методи навчання		Вирішувані завдання						набуття досвіду
		формують		розвивають				
		знання	уміння	мислення	пам'ять	мова		
Словесні	(лекція)	5%	++	–	–	–	++	
	читання	10%						
	слухання	20%						
Наочні	Робота з мультимедіа (аудіовізуальні)	20%	+	++	+	+	–	
	Перегляд рисунку	30%						
	Демонстраційні	30%	+	+	+	++	–	
	Перегляд відео	50%						
Практичні	робота з книгою (читання)	10%	+	+	+	+	+	
	Навчальні дискусії	50%	++	–	++	+	++	++
	Дидактичні ігри	70%	++	–	++	+	++	++
	Практичні заняття	75%	+	++	++	+	–	++
	Навчання інших – застосування засвоєного	90%	++	–	++	+	++	++
Самостійна робота		80%	++	++	++	+	+	
Усний і письмовий контроль			++	–	+	+	++	
Примітка:		++ - вирішують дуже добре; + - вирішують частково; – - вирішують слабо.						

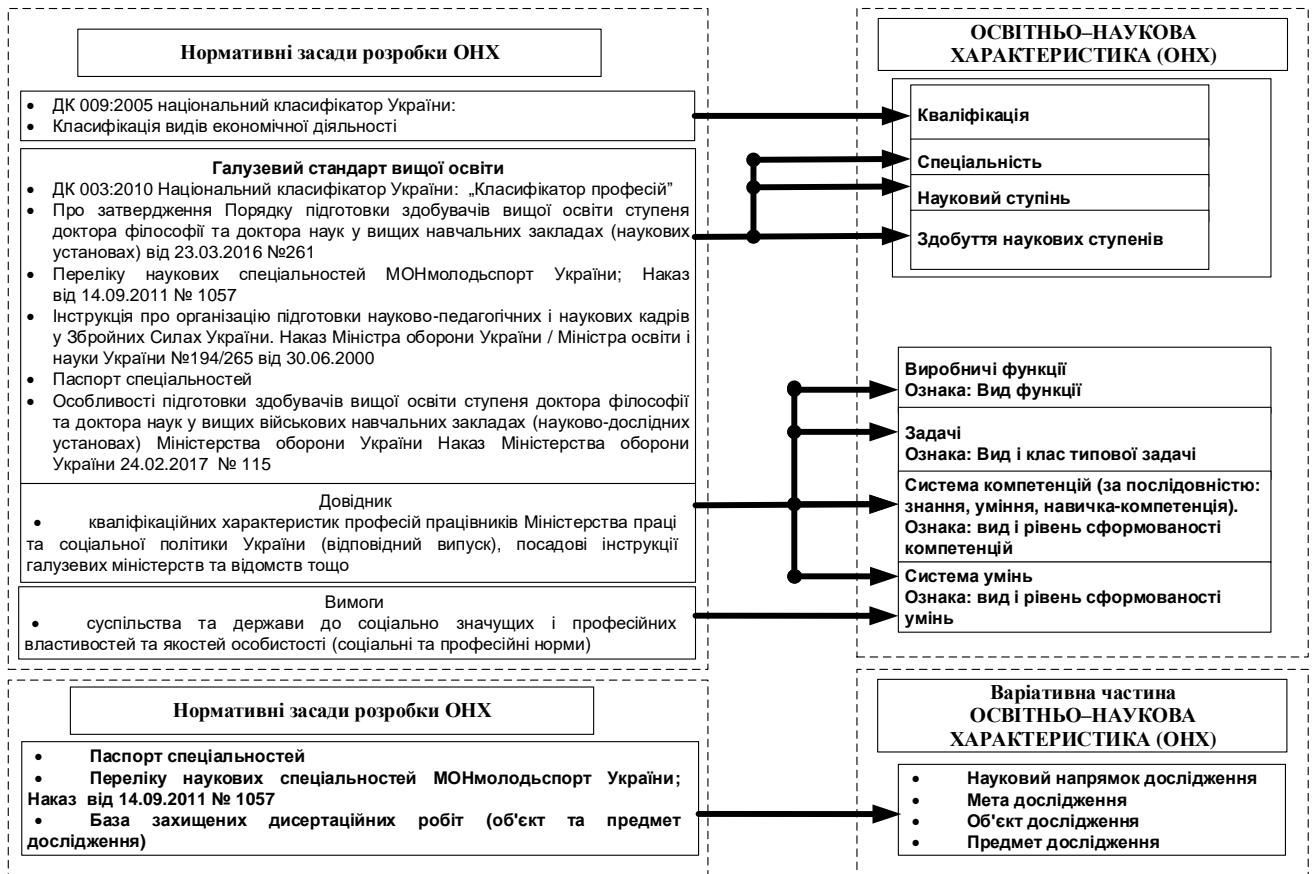

Рисунок В.1 – Структура та послідовність розробки ОНХ доктора філософії

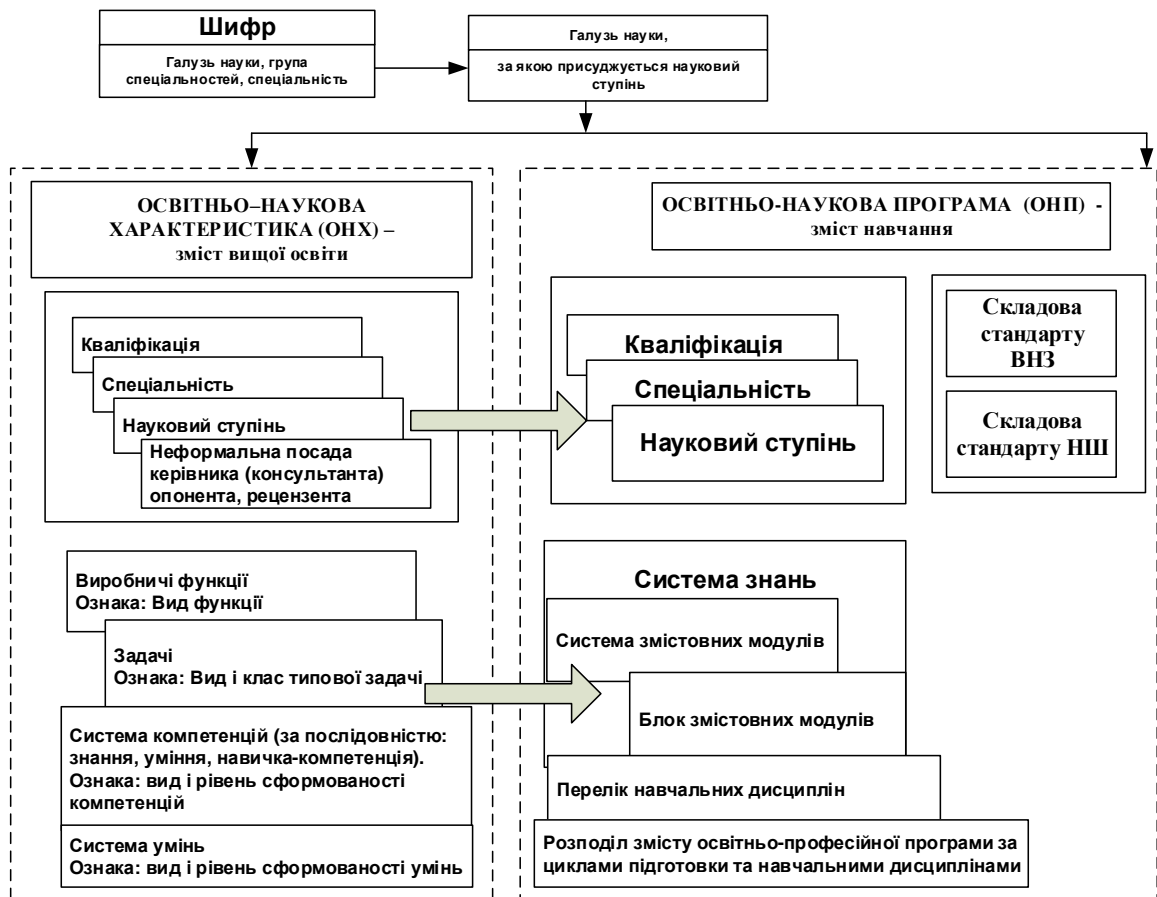

Рисунок В.2 – Структура та послідовність синтезу ОНП ад’юнктів

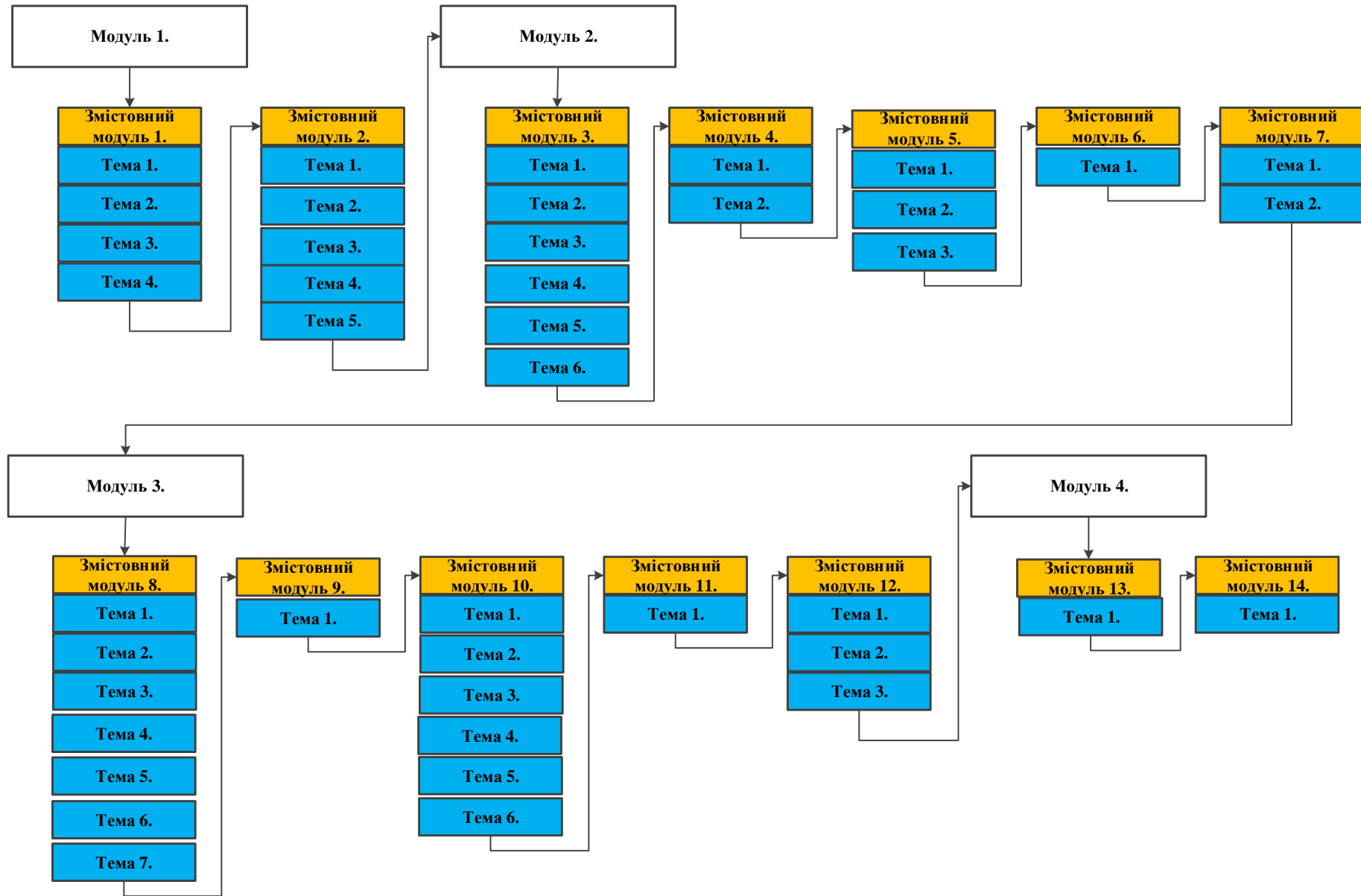

Рисунок В.3 – Модульна схема побудови змісту факультативної програми розвитку ад'юнктів за структурою методики розвитку методологічної культури ад'юнктів

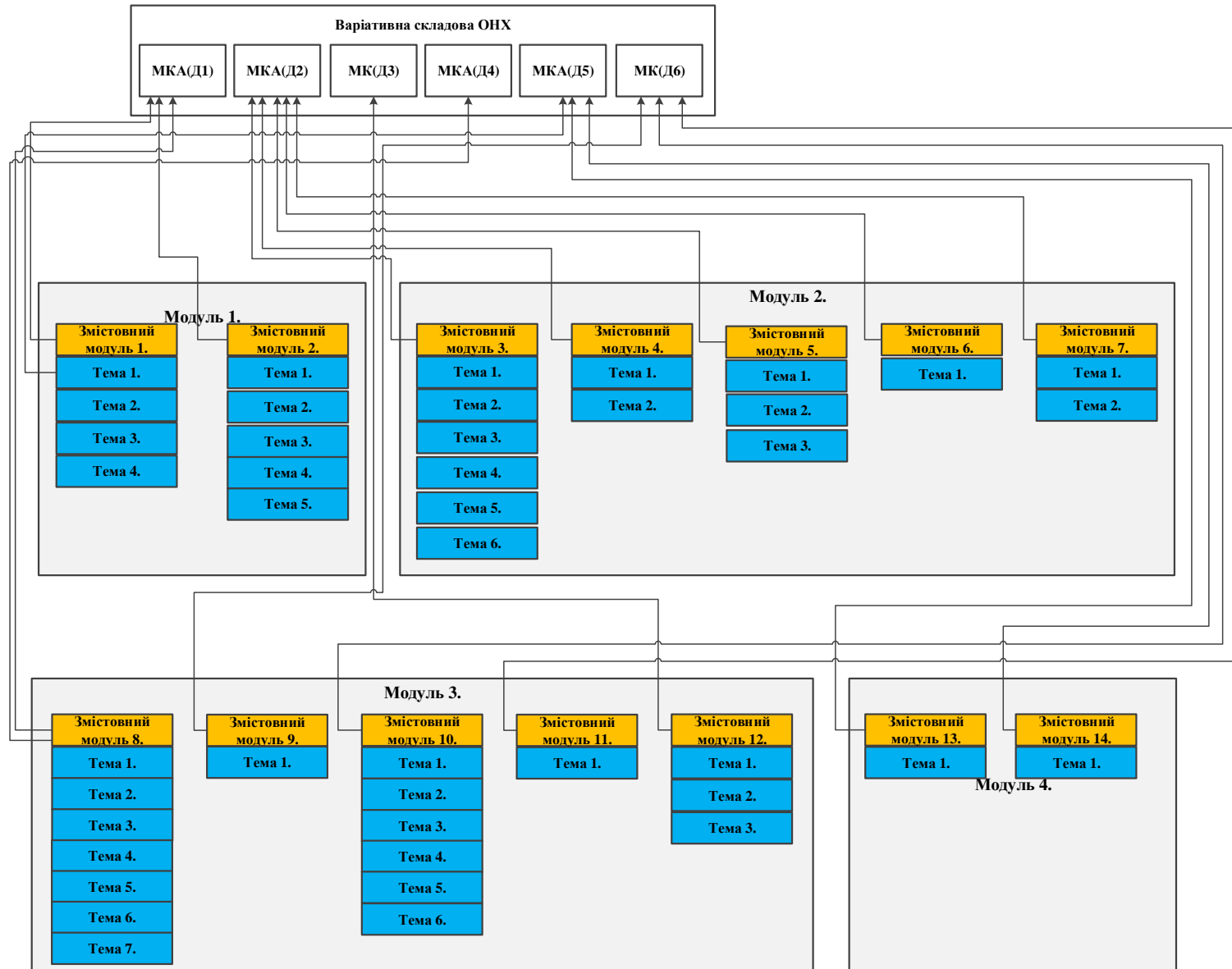

Рисунок В.4 – Блочно-модульна схема побудови змісту факультативної програми розвитку ад'юнктів.

Схема співвідношень змістових модулів з видами організації професійної діяльності

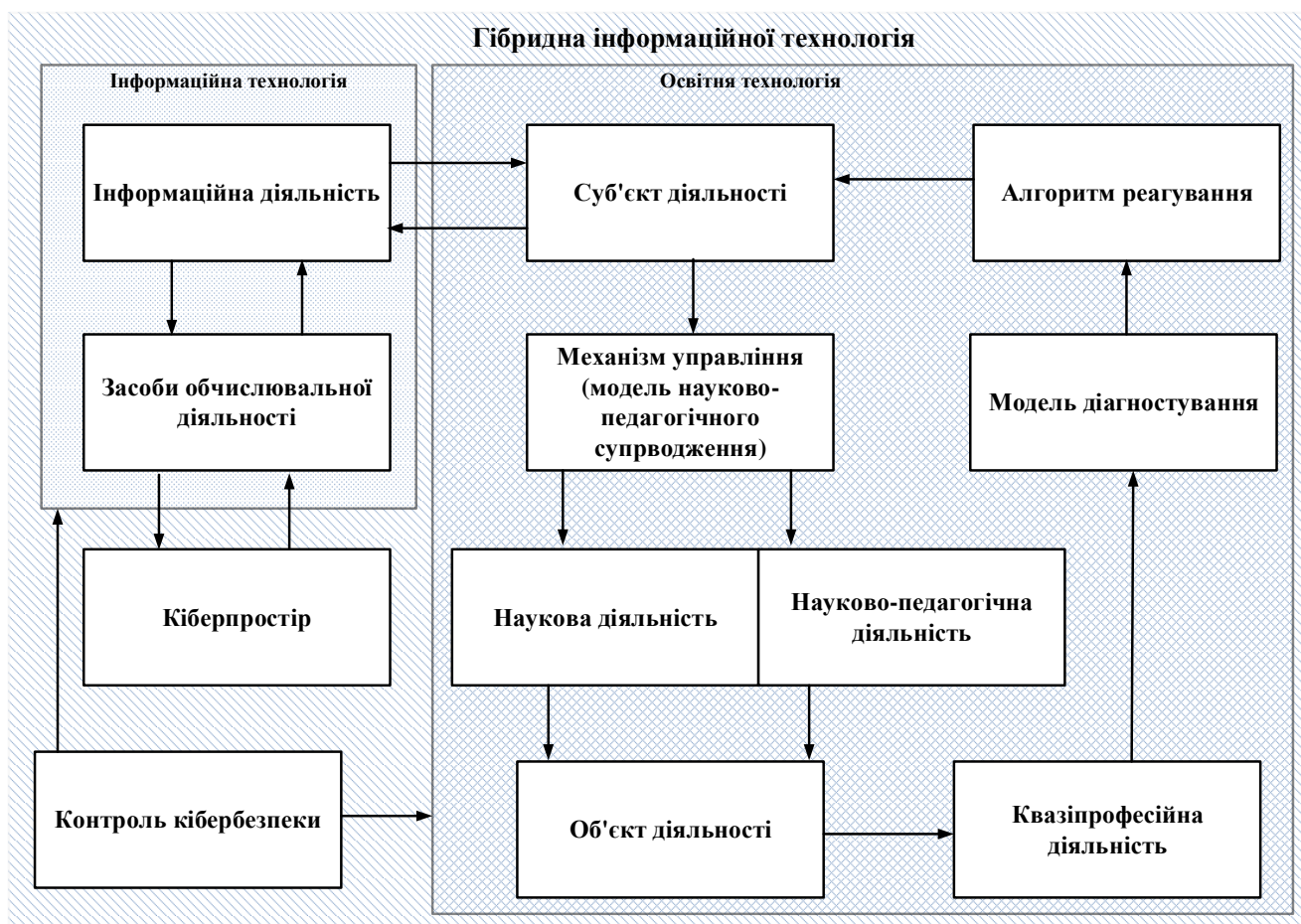

Рисунок В.5 – Структура гібридної інформаційної технології

Таблиця В.5 – Структура змістових модулів навчальної програми «Методика розвитку методологічної культури ад'юнктів»

Фази	Стадії	Етапи НД	Змістовні модулі	Кількість годин			
				Всього	аудиторні		СР
					Л	ПЗ	
Фаза підготовча	Підготовча	Відпрацювання заходів охорони державної таємниці	Модуль 1. «Підготовча фаза»	448	56	112	140
			Змістовний модуль 1. «Підготовчо-мотиваційний»	192	24	48	120
			Тема 1. Вступний мотиваційний курс	80	10	20	50
			Заняття 1. Необхідність вчених ступенів. Основні поняття. Основні якості, які відповідають статусу вченого. Кар'єрне зростання.	16	2	4	10
			Заняття 2. Основні поняття про ад'юнктуру. План життєдіяльності ад'юнкта	16	2	4	10
			Заняття 3. Основні поняття про дисертацію. Відмінні ознаки між кандидатською і докторською дисертацією. Об'єм і часові показники написання дисертації	16	2	4	10
			Заняття 4. Поняття про галузі наук, за якими присуджуються вчені ступені. Поняття наукових спеціальностей. Паспорт спеціальності.	16	2	4	10
			Заняття 5. Роль наукової школи. Роль наукового керівника. Типологія. Рекомендації з пошуку наукового керівника	16	2	4	10
			Тема 2. Вивчення педагогічної технології (Птх 8.1) – розвитку мотивації у наукових та науково-педагогічних працівників	32	4	8	20
			Заняття 1. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 8.1) – розвитку мотивації у наукових та науково-педагогічних працівників	16	2	4	10
			Заняття 2. Тренінг із застосування методики педагогічної технології (Птх 8.1) – розвитку мотивації у наукових та науково-педагогічних працівників	16	2	4	10
			Тема 3. Психологія наукової творчості	48	6	12	30
			Заняття 1. Психологія наукової творчості. Успіхи і фіаско	16	2	4	10
			Заняття 2. Планування робочого дня.	16	2	4	10
			Заняття 3. Особистий архів (бібліотека)	16	2	4	10
			Тема 4. Вивчення педагогічної технології (Птх 8.2/7.7) – розвитку творчої особистості	32	4	8	20
			Заняття 1. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 8.2/7.7) – розвитку творчої особистості	16	2	4	10

Продовження таблиці В.5

		Заняття 2. Тренінг із застосування методики педагогічної технології (Птх 8.2/7.7) – розвитку творчої особистості	16	2	4	10
		Змістовний модуль 2. «Нормативно-правові основи наукової і науково-технічної діяльності ад'юнкта»	256	32	64	160
		Тема 1. Нормативно-правові основи наукової і науково-технічної діяльності ад'юнкта	48	6	12	30
		Заняття 1. Нормативно-правові основи наукової і науково-технічної діяльності ад'юнкта	16	2	4	10
		Заняття 2. Основні відомості про Закон України «Про державну таємницю»	16	2	4	10
		Заняття 3. Тренінг з користування переліком питань, які відносяться до державної таємниці	16	2	4	10
		Тема 2. Вивчення методики науково-методичного супроводу ад'юнктів (М8)	32	4	8	20
		Заняття 1. Мета і концепція методики науково-методичного супроводу ад'юнктів (М8)	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг із застосування методики науково-методичного супроводу ад'юнктів (М8)	16	2	4	10
		Тема 3. Вивчення методики розвитку методологічної культури	32	4	8	20
		Заняття 1. Мета і концепція методики розвитку методологічної культури	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг із застосування методики розвитку методологічної культури	16	2	4	10
		Тема 4. Вивчення методики науково-організаційної діяльності (М1)	32	4	8	20
		Заняття 1. Мета і концепція методики науково-організаційної діяльності (М1)	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг із застосування методики науково-організаційної діяльності (М1)	16	2	4	10
		Тема 5. Вивчення методики науково-дослідної діяльності (М2)	112	14	28	70
		Заняття 1. Мета і концепція методики науково-дослідної діяльності (М2)	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг із застосування методики науково-дослідної діяльності (М2)	16	2	4	10
		Заняття 3. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 2.1) – проєктній технології	16	2	4	10
		Заняття 4. Логіко-структурний підхід до організації роботи над дисертацією	16	2	4	10
		Заняття 5. Тренінг із застосування педагогічної технології (Птх 2.1) – проєктній технології	16	2	4	10

Продовження таблиці В.5

			Заняття 6. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 7.2) – проблемного навчання	16	2	4	10
			Заняття 7. Тренінг із застосування педагогічної технології (Птх 7.2) – проблемного навчання	16	2	4	10
Фаза проєктування	Концептуальна стадія	Виявлення протиріччя	Модуль 2. «Фаза проєктування»	416	52	104	260
			Змістовний модуль 3. «Концептуальна стадія»	144	18	36	90
			Тема 1. Алгоритм пошуку завдання (проблеми) кваліфікаційного дослідження	16	2	4	10
			Заняття 1. Алгоритм пошуку завдання (проблеми) дисертаційної роботи	16	2	4	10
		Формулювання проблеми	Тема 2. Формулювання проблеми	32	4	8	20
			Заняття 1. Формулювання проблеми	16	2	4	10
			Заняття 2. Тренінг із формулювання проблеми	16	2	4	10
		Визначення мети дослідження	Тема 3. Визначення цілі дослідження	16	2	4	10
			Заняття 1. Визначення мети дослідження	16	2	4	10
		Визначення об'єкту, предмету дослідження	Тема 4. Визначення об'єкта, предмета дослідження	32	4	8	20
			Заняття 1. Визначення об'єкта, предмета дослідження	16	2	4	10
			Заняття 2. Тренінг з визначення об'єкта, предмета дослідження	16	2	4	10
	Визначення задач дослідження	Тема 5. Визначення завдань дослідження	32	4	8	20	
		Заняття 1. Визначення завдань дослідження	16	2	4	10	
		Заняття 2. Тренінг з визначення завдань дослідження	16	2	4	10	
	Вибір критеріїв достовірності дослідження	Тема 6. Вибір критеріїв достовірності дослідження	16	2	4	10	
		Заняття 1. Вибір критеріїв достовірності дослідження	16	2	4	10	
	Стадія (моделювання) побудови	Побудова гіпотези	Змістовний модуль 4. «Стадія моделювання»	64	8	16	40
			Тема 1. Стадія (моделювання) побудова гіпотез	32	4	8	20
			Заняття 1. Побудова гіпотези дисертаційної роботи	16	2	4	10
			Заняття 2. Тренінг з побудови гіпотези кваліфікаційного дослідження	16	2	4	10
		Уточнення (конкретизація) гіпотези	Тема 2. Уточнення (конкретизація) гіпотези. Побудова приватних гіпотез	32	4	8	20
			Заняття 1. Уточнення (конкретизація) гіпотези. Побудова приватних гіпотез	16	2	4	10
			Заняття 2. Тренінг з побудови приватних гіпотез	16	2	4	10
Змістовний модуль 5. «Стадія конструювання дослідження»			96	12	24	60	
конст руюва ння	Декомпозиція (визначення задач дослідження)	Тема 1. Структурна композиція дисертаційної роботи	48	6	12	30	
		Заняття 1. Структурна композиція дисертаційної роботи. Атрибути дисертації	16	2	4	10	

Продовження таблиці В.5

Технологічна фаза	Стадія технологічної підготовки	Агрегування	Заняття 2. Декомпозиція (визначення приватних завдань дослідження)	16	2	4	10	
			Заняття 3. Тренінг зі структурної композиції дисертаційної роботи	16	2	4	10	
		Дослідження умов (ресурсних можливостей)	Тема 2. Агрегація	16	2	4	10	
			Заняття 1. Агрегація	16	2	4	10	
		Побудова програми дослідження	Тема 3. Дослідження умов (ресурсних можливостей)	32	4	8	20	
			Заняття 1. Дослідження умов (ресурсних можливостей)	16	2	4	10	
		Написання робочого автореферату-концепції дослідження	Заняття 2. Тренінг з дослідження умов (ресурсних можливостей)	16	2	4	10	
			Змістовний модуль 6. «Стадія побудова програми дослідження»	48	6	12	30	
			Тема 1. Побудова програми дослідження	48	6	12	30	
			Заняття 1. Мета програми дослідження	16	2	4	10	
			Заняття 2. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 7.2) – програмного навчання	16	2	4	10	
			Заняття 3. Тренінг із застосування педагогічної технології (Птх 7.2) – програмного навчання	16	2	4	10	
		Теоретичний етап	Теоретичний етап	Змістовний модуль 7. «Стадія технологічної підготовки»	64	8	16	40
				Тема 1. Стадія технологічної підготовки	16	2	4	10
	Заняття 1. Мета стадії технологічної підготовки			16	2	4	10	
	Тема 2. Автореферат дисертаційної роботи. Суть написання робочого автореферату – концепції дослідження			48	6	12	30	
	Заняття 1. Основні відомості і функції автореферату дисертації			16	2	4	10	
	Заняття 2. Суть написання робочого автореферату – концепції дисертації			16	2	4	10	
	Заняття 3. Структура робочого автореферату – концепції дисертаційної роботи			16	2	4	10	
	Теоретичний етап	Теоретичний етап	Модуль 3. «Технологічна фаза»	912	114	228	570	
			Змістовний модуль 8. «Стадія проведення дослідження»	192	24	48	120	
			Тема 1. Стадія проведення дослідження	16	2	4	10	
			Заняття 1. Мета стадії проведення дослідження	16	2	4	10	
Тема 2. Теоретичний етап дослідження			32	4	8	20		
Заняття 1. Мета теоретичного етапу дослідження			16	2	4	10		
Заняття 2. Класифікація методів, які використовувалися на теоретичному етапі дисертації			16	2	4	10		

Продовження таблиці В.5

Стадія оформлення результатів	Аналіз і систематизація літератури	Тема 3. Аналіз і систематизація джерел літератури	32	4	8	20	
		Заняття 1. Аналіз і систематизація джерел літератури	16	2	4	10	
		Заняття 2. Тренінг з оформлення бібліографічних джерел	16	2	4	10	
		Тема 4. Вивчення методики інформаційно-аналітичної діяльності (М4)	32	4	8	20	
		Заняття 1. Призначення і концепція методики інформаційно-аналітичної діяльності (М4)	16	2	4	10	
		Заняття 2. Тренінг із застосування методики інформаційно-аналітичної діяльності (М4)	16	2	4	10	
	Обробка понятійного апарату	Тема 5. Обробка понятійного апарату	16	2	4	10	
		Заняття 1. Порядок обробки понятійного апарату	16	2	4	10	
	Побудова логічної структури теоретичної частини дослідження	Тема 6. Побудова логічної структури теоретичної частини дослідження	32	4	8	20	
		Заняття 1. Підходи до побудови логічної структури теоретичної частини дослідження	16	2	4	10	
		Заняття 2. Тренінг з побудови логічної структури теоретичної частини дослідження	16	2	4	10	
	Емпіричний етап	Тема 7. Емпіричний етап дослідження	32	4	8	20	
		Заняття 1. Емпіричний етап дослідження	16	2	4	10	
		Заняття 2. Класифікація методів, використаних на емпіричному етапі дисертаційного дослідження	16	2	4	10	
	Стадія оформлення результатів	Стадія оформлення результатів	Змістовний модуль 9. «Стадія оформлення результатів дослідження»	32	4	8	20
			Тема 1. Оформлення результатів дослідження у вигляді дисертації, автореферату дисертації	32	4	8	20
			Заняття 1. Вимоги до оформлення результатів дослідження у вигляді дисертації, автореферату дисертації	16	2	4	10
			Заняття 2. Відомості про узагальнені редакційно-видавничі вимоги	16	2	4	10
		Апробація результатів на наукових заходах	Змістовний модуль 10. «Апробація результатів дослідження»	330	42	84	210
			Тема 1. Апробація результатів дослідження на наукових заходах	32	4	8	20
			Заняття 1. Мета і функції апробація результатів дослідження на наукових заходах	16	2	4	10
			Заняття 2. Види наукової публікації	16	2	4	10
			Тема 2. Вивчення методики науково-просвітницької діяльності (М6)	32	4	8	20
			Заняття 1. Призначення методики науково-просвітницької діяльності (М6)	16	2	4	10
	Заняття 2. Структура методики науково-просвітницької діяльності (М6)	16	2	4	10		

Продовження таблиці В.5

		Тема 3. Вивчення педагогічної технології (Птх 6.1) – редакційно-видавничої справи	96	12	24	60
		Заняття 1. Призначення і концепція педагогічної технології (Птх 6.1) – редакційно-видавничої справи	16	2	4	10
		Заняття 2. Зведення про узагальнені редакційно-видавничі вимоги	16	2	4	10
		Заняття 3. Тренінг зі складання УДК	16	2	4	10
		Заняття 4. Основні відомості про структуру тез доповіді	16	2	4	10
		Заняття 5. Техніка написання тез доповіді	16	2	4	10
		Заняття 6. Технологія і механізм апробації тез доповіді на наукових заходах	16	2	4	10
		Тема 4. Вивчення педагогічної технології (Птх 6.2) – науково-методичного семінару	48	6	12	30
		Заняття 1. Призначення, функції і концепція педагогічної технології (Птх 6.2) – науково-методичного семінару	16	2	4	10
		Заняття 2. Порядок організації науково-методичного семінару	16	2	4	10
		Заняття 3. Тренінг з організації науково-методичного семінару	16	2	4	10
		Тема 5. Вивчення педагогічної технології (Птх 6.3) – комунікативних здібностей	96	12	24	60
		Заняття 1. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 6.3) – комунікативних здібностей	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг з підготовки до виступу. Написання доповіді й оформлення презентації	16	2	4	10
		Заняття 3. Тренінг з подолання страху публічного виступу	16	2	4	10
		Заняття 4. Тренінг із залучення й утримання уваги аудиторії	16	2	4	10
		Заняття 5. Тренінг з пози і жестикуляції	16	2	4	10
		Заняття 6. Тренінг з підготовки до відповідей на питання аудиторії	16	2	4	10
		Змістовний модуль 11. «Методика науково-педагогічної діяльності»	176	22	44	110
		Тема 1. Вивчення педагогічної технології (Птх 5.1) – організаційно-планувальної діяльності	16	2	4	10
		Заняття 1. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 5.1) – організаційно-планувальної діяльності	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг із застосування педагогічної технології (Птх 5.1) – організаційно-планувальної діяльності	16	2	4	10

Продовження таблиці В.5

		Тема 2. Вивчення педагогічної технології (Птх 5.2) – методичної діяльності	16	2	4	10
		Заняття 1. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 5.2) – методичної діяльності	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг із застосування педагогічної технології (Птх 5.2) – методичної діяльності	16	2	4	10
		Тема 3. Вивчення педагогічної технології (Птх 5.3) – педагогічної діяльності	16	2	4	10
		Заняття 1. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 5.3) – педагогічної діяльності	16	2	4	10
		Заняття 2. Тренінг із застосування педагогічної технології (Птх 5.3) – педагогічної діяльності	16	2	4	10
		Заняття 3. Призначення і концепція педагогічної технології (Птх 7.4) – взаємного навчання	16	2	4	10
		Заняття 4. Тренінг із застосування педагогічної технології (Птх 7.4) – взаємного навчання	16	2	4	10
	Публікація у фахових наукових виданнях	Змістовний модуль 12. «Публікація результатів дослідження в наукових виданнях»	48	6	12	30
		Тема 1. Публікація результатів дослідження в наукових виданнях	48	6	12	30
		Заняття 1. Основні відомості, призначення наукової статті	16	2	4	10
		Заняття 2. Формалізована структура наукової статті. Техніка написання тексту	16	2	4	10
		Заняття 3. Механізм публікації наукової статті	16	2	4	10
	Впровадження результатів у НДР	Змістовний модуль 13. Впровадження результатів дослідження в практику	160	20	40	100
		Тема 1. Впровадження результатів дослідження в НДР	48	6	12	30
		Заняття 1. Основні відомості про НДР, структура роботи	16	2	4	10
		Заняття 2. Технологія організації виконання НДР. Етапи.	16	2	4	10
		Заняття 3. Порядок захисту результатів НДР	16	2	4	10
	Впровадження результатів в практику	Тема 2. Впровадження результатів дослідження в практику	16	2	4	10
		Заняття 1. Основні технології і підходи впровадження результатів у практику	16	2	4	10
		Тема 3. Вивчення методики науково-технічної діяльності (М3)	32	4	8	20
		Заняття 1. Призначення методики науково-технічної діяльності (М7)	16	2	4	10
		Заняття 2. Концепція методики науково-технічної діяльності (М3)	16	2	4	10

Продовження таблиці В.5

Рефлексивна фаза	Рефлексивна стадія	Аналіз результату	Модуль 4. Рефлексивна фаза	192	24	48	120
			Змістовний модуль 14. «Рефлексивна фаз»	32	4	8	20
			Тема 1. Рефлексивна фаза	32	4	8	20
			Заняття 1. Суть і призначення фази рефлексії в науковому дослідженні	16	2	4	10
			Заняття 2. Аналіз результатів дослідження	16	2	4	10
			Змістовний модуль 15. «Рефлексія власного досвіду»	32	4	8	20
			Тема 1. Роль рефлексії при формуванні методологічної культури ад'юнктів	32	4	8	20
			Заняття 1. Роль рефлексії при формуванні методологічної культури ад'юнктів	16	2	4	10
			Заняття 2. Рефлексія над власним досвідом як засіб підвищення ефективності наукової діяльності. Шляхи формування індивідуального стилю наукової діяльності	16	2	4	10
			Всього	1968	246	492	1090

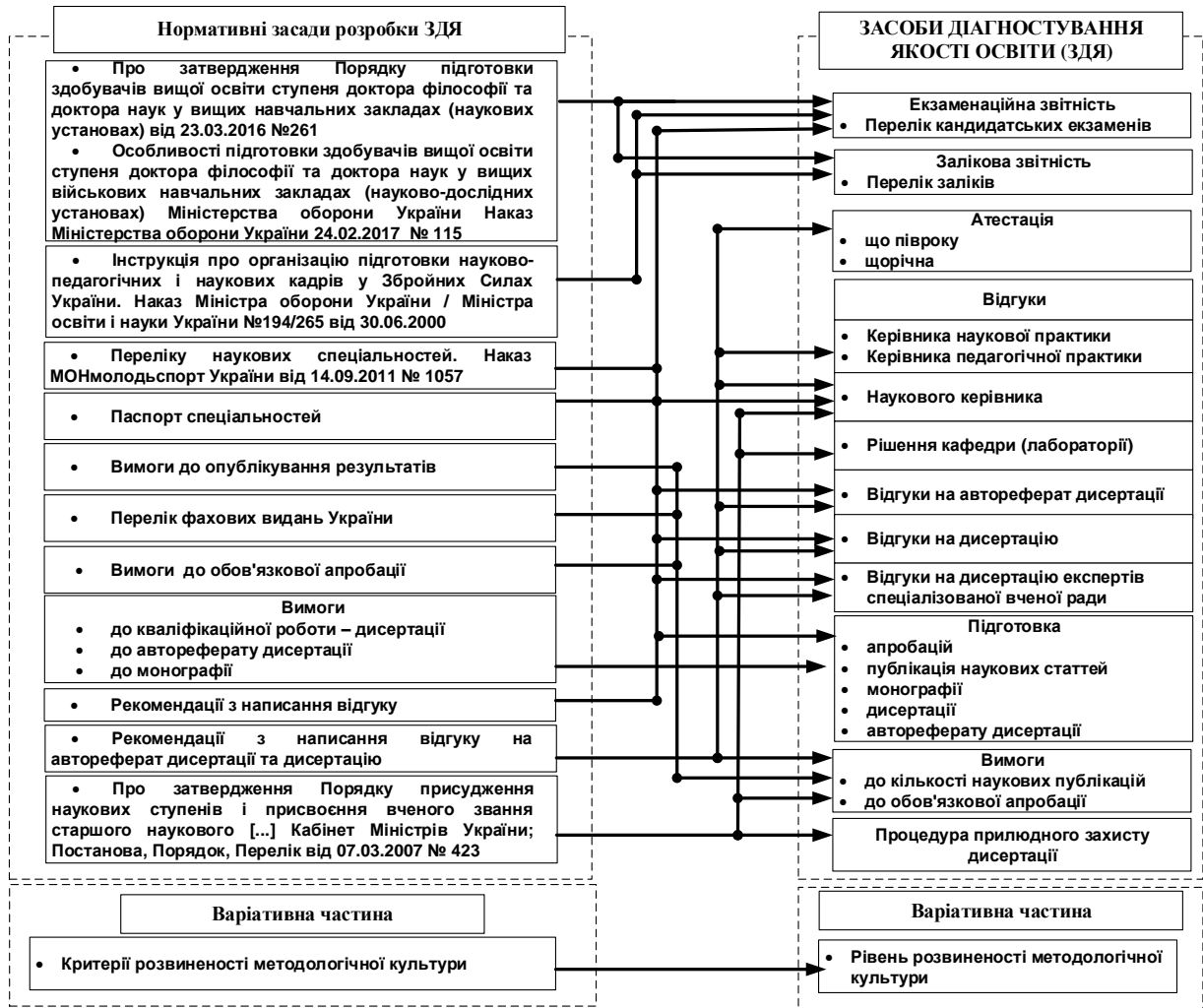

Рисунок В.6 – Зміст складових при побудові ЗДЯ

Таблиця В.6 – Зміст критеріїв діагностування рівнів розвитку методологічної культури ад'юнктів

Критерії	позначення	Зміст індикатора рівня розвитку складових суб'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів	Рівень розвитку				
			1	2	3	4	5
ціннісно-мотиваційна	ціннісний	розуміння значення та смислу цілей військово-професійної, наукової та науково-технічної діяльності					
		зацікавленість до досвіду своїх колег					
		усвідомлення соціального і особистісного значення методологічної культури					
		постійне прагнення до самовираження і самореалізації у професійно-педагогічній діяльності					
	етичний	наявність морально-етичних цінностей					
		обізнаність із саморегуляцією етичних стосунків і відносин науковий керівник – ад'юнкт, викладач – курсант					
		етична оцінка педагогічних явищ і процесів					
		володіє професійною етикою в галузі науково-організаційної діяльності					
		володіє професійною етикою в галузі наукової діяльності					
		володіє професійною етикою в галузі науково-технічної діяльності					
		володіє професійною етикою в галузі інформаційно-аналітичної діяльності					
		володіє професійною етикою в галузі науково-педагогічної діяльності					
		володіє професійною етикою в галузі науково-просвітницької діяльності					
	мотиваційний	мотиви, потреби й інтереси до особистісного професійно-педагогічного розвитку					
		уміння аналізувати свої досягнення і помилки, робити висновки про те, якими шляхами можна поліпшити результати					
		прагнення до наукової та науково-педагогічної діяльності					
		вираження інтересу до розвитку методологічної культури					
	орієнтаційний	формування морально-ціннісних установок					
		формування наукового світогляду, прищеплення стійкого інтересу до майбутньої професії					
	Показники даної складової виявляються науковим керівником за допомогою індивідуальних бесід, інтерв'ю, анкетування й ранжуються за 5-ти бальною системою:		чітко усвідомлює				
частково усвідомлює						4	
в основному, має уявлення					3		
відчуває труднощі				2			
не розуміє			1				

Продовження таблиці В.6

когнітивна	КС	<i>методологічні</i>	знання порядку організації науково-організаційної діяльності					
			знання творчої діяльності					
			наявність загальнометодологічних знань					
			наявність знання з володіння методами наукового дослідження					
			наявність знань з організації військово-наукового дослідження					
		<i>педагогічні</i>	знання педагогіки вищої школи					
			знання навчально-виховної роботи					
		<i>дослідницькі</i>	здатність до пошуково-перетворювальної діяльності					
			наявність знань з методів передачі наукової інформації					
			наявність знань з аналізу конкретних технологічних явищ					
			наявність знань з логіки навчально-виховного процесу					
		<i>психологічні</i>	наявність різнобічних знань у сфері людської діяльності					
			знання основних компонентів психіки особистості					
			наявність знань з володіння психологічними процесами (пізнавальний, розвивальний, виховний)					
			наявність знань з механізмів і закономірностей розвитку особистості					
		<i>рефлексивні</i>	знання своїх основних особистісних й індивідуальних якостей і рис					
			рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, що сприяють або перешкоджають ефективній педагогічній діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання					
			наявність знань з рефлексії і саморегуляції мислення					
			здатність до встановлення зворотного зв'язку, рефлексивної оцінки поведінки					
			критичне ставлення до власної професійно-педагогічної діяльності та її результатів					
			наявність знань з професійної рефлексії педагога					
<i>комунікативні</i>	наявність знань з володіння способами міжособистісної взаємодії, культурою спілкування							
	знання прийомів мовлення, культури публічного виступу							
	міжкультурна, соціальна і особистісна толерантність							

Продовження таблиці В.6

когнітивна	<i>комунікативні</i>	обізнаність з вербальними і невербальними засобами комунікації						
		обізнаність з прийомами педагогічної техніки						
	<i>дидактичні</i>	наявність знань з теоретичних основ професійно-педагогічної діяльності						
		обізнаність з формами і методами професійного навчання						
		наявність знань з логічної побудови способів і методів пізнавальної діяльності курсантів, студентів						
	<i>методичні</i>	забезпечення розвитку технічного і технологічного мислення						
		культура організації та здійснення військово-професійної діяльності						
		знання вимог до розробки навчально-планувальної та навчально-методичної документації						
		наявність знань з активізації пізнавальної діяльності курсантів, студентів						
		наявність знань з управління процесом професійної підготовки майбутніх учнів-ад'юнктів						
		наявність знань з аналізу та самоаналізу професійно-педагогічної діяльності						
	<i>етичні</i>	володіння засобами інноваційної діяльності						
		наявність знань з морально-етичних цінностей						
		обізнаність з саморегуляцією етичних стосунків і відносин науковий керівник – ад'юнкт, викладач – курсант						
	<i>моніторингово-діагностичні</i>	етична оцінка педагогічних явищ і процесів						
		рівень знань з педагогічного моніторингу та діагностики професійно-педагогічної діяльності						
		наявність знань із застосування методів педагогічного моніторингу						
		вміння реалізувати результати моніторингу в прийнятті управлінських рішень						
		знання видів і функцій контролю за навчальними досягненнями курсантів						
	Кожен з цих критеріїв оцінюється за 5-ти бальною системою. Для цього розробляються анкети-схеми, застосовується метод спостереження, метод самооцінки з кожної сфери:		обізнаність з видами контролю за професійною підготовкою фахівців					
			високий рівень сформованих знань					5
			достатній рівень сформованих знань					4
			частково сформовані					3
низький рівень сформованості							2	
не сформовані	1							

Продовження таблиці В.6

операційно-діяльнісна	ОДС	<i>аналітичні уміння</i>	уміння осмислювати кожного педагога чи явище у їх взаємозв'язку і взаємозалежності зі всіма компонентами педагогічного процесу					
			уміння знаходити в теорії навчання і виховання закономірності, ідеї та аналізувати і застосовувати їх у своїй діяльності					
			уміння створення проблемних ситуацій та визначення способу оптимального вирішення					
		<i>прогностичні вміння</i>	уміння прогнозування результатів професійної діяльності					
			передбачення процесу сприйняття навчального змісту					
		<i>проектні уміння</i>	передбачення результатів сформованих вмінь з організації процесу навчання					
			уміння проектувати цілі і зміст професійно-педагогічної діяльності					
		<i>організаційно- управлінські уміння</i>	уміння проектувати засоби і способи теоретичного навчання					
			уміння створювати особистісно розвивальне навчальне середовище					
		<i>технологічні уміння</i>	вироблення способів включення особистості у різні види професійної діяльності					
			вироблення способів організації ефективної навчально-виховної діяльності					
		<i>методологічні уміння</i>	уміння планувати професійно-педагогічну діяльність					
			розробка використання в навчальному процесі технологічних операцій і процесів					
			уміння розробити проекти педагогічної діяльності					
			володіння педагогічними і виробничими інноваціями з метою застосування їх в навчально-виховному процесі					
			уміння застосовувати закони, нормативно-правові акти щодо організації науково-організаційної діяльності					
		<i>методичні уміння</i>	уміння організувати свою діяльність					
			уміння здійснювати аналіз принципів, змісту, умов та засобів навчання і виховання					
			уміння застосовувати засоби особистісного самовизначення і самореалізації особистості					
			моделювання умов розвитку творчої особистості					
			моделювання навчальних ситуацій					
<i>методичні уміння</i>	уміння відбирати навчальний зміст спеціальної дисципліни							
	вибір раціональних форм, методів і засобів професійного навчання							
	планування навчально-виховної діяльності							

Продовження таблиці В.6

операційно-діяльнісна	ОДС		планування комплексно-методичного забезпечення здійснення навчально-виховного процесу					
		<i>інтелектуальні уміння</i>	володіння способами і методами викладання спеціальних дисциплін уміння здійснювати аналіз, синтез, порівняння педагогічних явищ					
		<i>комунікативні уміння</i>	уміння встановлювати психологічний контакт з курсантами					
			уміння аналізувати вчинки та бачити за ними мотиви уміння встановлювати емоційний зворотній зв'язок					
		<i>рефлексивні уміння</i>	уміння осмислювати свої професійно-педагогічні дії					
			уміння здійснювати оцінювання та корекцію своєї діяльності прагнення до особистісного професійно-педагогічного зростання					
		<i>орієнтаційні уміння</i>	уміння формувати морально-ціннісні установки					
			уміння формувати науковий світогляд, прищеплення стійкого інтересу до майбутньої професії					
		<i>дослідницькі уміння</i>	уміння встановлювати взаємозв'язок між компонентами навчання і виховання					
			уміння аналізувати та систематизувати конкретні педагогічні задачі, роботи з технічними джерелами					
			уміння здобувати нові знання, що сприяють професійно-педагогічному вдосконаленню та саморозвитку					
		Кожен з цих критеріїв оцінюється за 5-ти бальною системою.		високий рівень сформованих умінь				5
		Для цього розробляються анкети-схеми, застосовується метод спостереження, метод самооцінки з кожної сфери:		достатній рівень сформованих знань, умінь і якостей				4
				частково сформовані			3	
				низький рівень сформованості		2		
				не сформовані	1			
		Професійно-важливі якості	прояв творчої активності					
			прояв готовності до ризику					
			прояв ентузіазму					
			широка ерудиція					
високий рівень творчої ініціативи								
прояв інтуїції								
висока комунікативність								
пошук шляхів, виокремлення нестандартних завдань								
прояв наполегливості								
прояв оригінальності								

Професійно-важливі якості	прояв феноменальної особливості пам'яті					
	почуття гумору					
	висока працездатність					
	розвинений професійний інтелект					
	наявність розвинутого професійного мислення					
	прояв самоорганізації					
	прояв спостережливості					
	прояв творчої обдарованості					
	високий рівень толерантності					
прояв творчої фантазії						
Даний критерій вивчається за допомогою спостережень, анкет, бесід, участі в обговоренні на семінарах, теоретичних конференціях тощо. Кожен із показників оцінюється за 5-ти бальною системою:	високий рівень розвиненості особистісних якостей і здібностей					5
	достатній рівень розвиненості особистісних якостей				4	
	частково розвинуті			3		
	недостатньо розвинуті		2			
	не розвинуті	1				
суб'єктно-рефлексивної складової ад'юнктів	усвідомлює важливість науково-організаційної діяльності					
	усвідомлює порядок організації науково-організаційної діяльності					
	усвідомлює методологію науково-організаційної діяльності					
	усвідомлює таємну методологію науково-організаційної діяльності					
	усвідомлює традиції науково-організаційної діяльності					
	усвідомлює важливість наукової діяльності					
	усвідомлює порядок організації наукової діяльності					
	усвідомлює методологію наукової діяльності					
	усвідомлює таємну методологію наукової діяльності					
	усвідомлює традиції наукової діяльності					
	усвідомлює важливість науково-технічної діяльності					
	усвідомлює порядок організації науково-технічної діяльності					
	усвідомлює методологію науково-технічної діяльності					
	усвідомлює таємну методологію науково-технічної діяльності					
	усвідомлює традиції науково-технічної діяльності					
	усвідомлює важливість інформаційно-аналітичної діяльності					
	усвідомлює порядок організації інформаційно-аналітичної діяльності					
	усвідомлює методологію інформаційно-аналітичної діяльності					
	усвідомлює таємну методологію інформаційно-аналітичної діяльності					
	усвідомлює традиції інформаційно-аналітичної діяльності					
	усвідомлює здійснювати методологічну і методичну рефлексії					
	усвідомлює важливість науково-педагогічної діяльності					
	усвідомлює порядок організації інформаційно-аналітичної діяльності					
усвідомлює методологію науково-педагогічної діяльності						
усвідомлює таємну методологію науково-педагогічної діяльності						
усвідомлює традиції науково-педагогічної діяльності						
усвідомлює важливість науково-просвітницької діяльності						
усвідомлює порядок організації науково-просвітницької діяльності						

суб'єктно-рефлексивної складової ад'юнктів	усвідомлює методологію науково-просвітницької діяльності					
	усвідомлює таємну методологію науково-просвітницької діяльності					
	усвідомлює традиції науково-просвітницької діяльності					
Даний критерій вивчається за допомогою спостережень, анкет, бесід, участі в обговоренні на семінарах, теоретичних конференціях тощо. Кожен із показників оцінюється за 5-ти бальною системою:	чітко усвідомлює					5
	частково усвідомлює					4
	в основному, має уявлення				3	
	відчуває труднощі		2			
	не розуміє	1				

Таблиця В.7 – Культурологічна характеристика ад'юнктів

№ п/п	Інтерпретація	Значення		Зміст	
		КС (Z)	ОДС (D)		
1.	Пасивний дилетант (ПД)	$Z < 2$	$D < 2$	ад'юнкт, який володіє знанневою та діяльнісною складовою компетентності нижче за порогові рівні, наприклад, 4 бали (на рисунку ця область виділена штрихуванням в лівому нижньому кутку).	
2.	Пасивний ерудит (ПЕ)	$Z > 2$	$D < 2$	ад'юнкт, що володіє парадоксальним поєднанням високої знанневої і низької діяльнісної складовими компетентності (зона ПЕ виділена в правій нижній частині рисунку). Над усе такі фахівці дорожать своїм іміджем «знаючої людини»; соціальний статус, матеріальне становище й інші атрибути благополучного життя їх абсолютно не цікавлять.	
3.	Активний дилетант (АД)	$Z < 2$	$D > 2$	ад'юнкт володіє незбалансованими компетентностями (високою діяльнісною і низькою знанневою). На рисунку ця зона виділена штрихуванням в лівому верхньому кутку. Такі ад'юнкти вирізняються «кипучою» діловитістю, володіючи неприборканим «жаданням» діяльності, енергійно беруться до будь-якої роботи і на будь-якій, але неодмінно керівній, посаді, проте незабаром виявляється, що їх знань явно не достатньо для належного виконання професійних функцій. Виразно усвідомлюючи це, вони прагнуть у будь-який спосіб посісти якомога вищу посаду.	
4.	Активний ерудит (культурний рівень)	$Z > 2$	$D > 2$	ад'юнкт володіє збалансованими рівнем знанневої та діяльнісної складовою компетентностями (на рисунку їх зона виділена в правому верхньому кутку). Оцінки їх ZD-компетентності знаходяться в межах від 3 до 5 балів і, оскільки цей діапазон виявляється достатньо широким, його доцільно розділити на три частини:	
				$2 < ZD < 3$	фахівець з базовим рівнем культури;
				$3 < ZD < 4$	фахівець з достатнім рівнем культури;
				$4 < ZD < 5$	фахівець з високим рівнем культури.

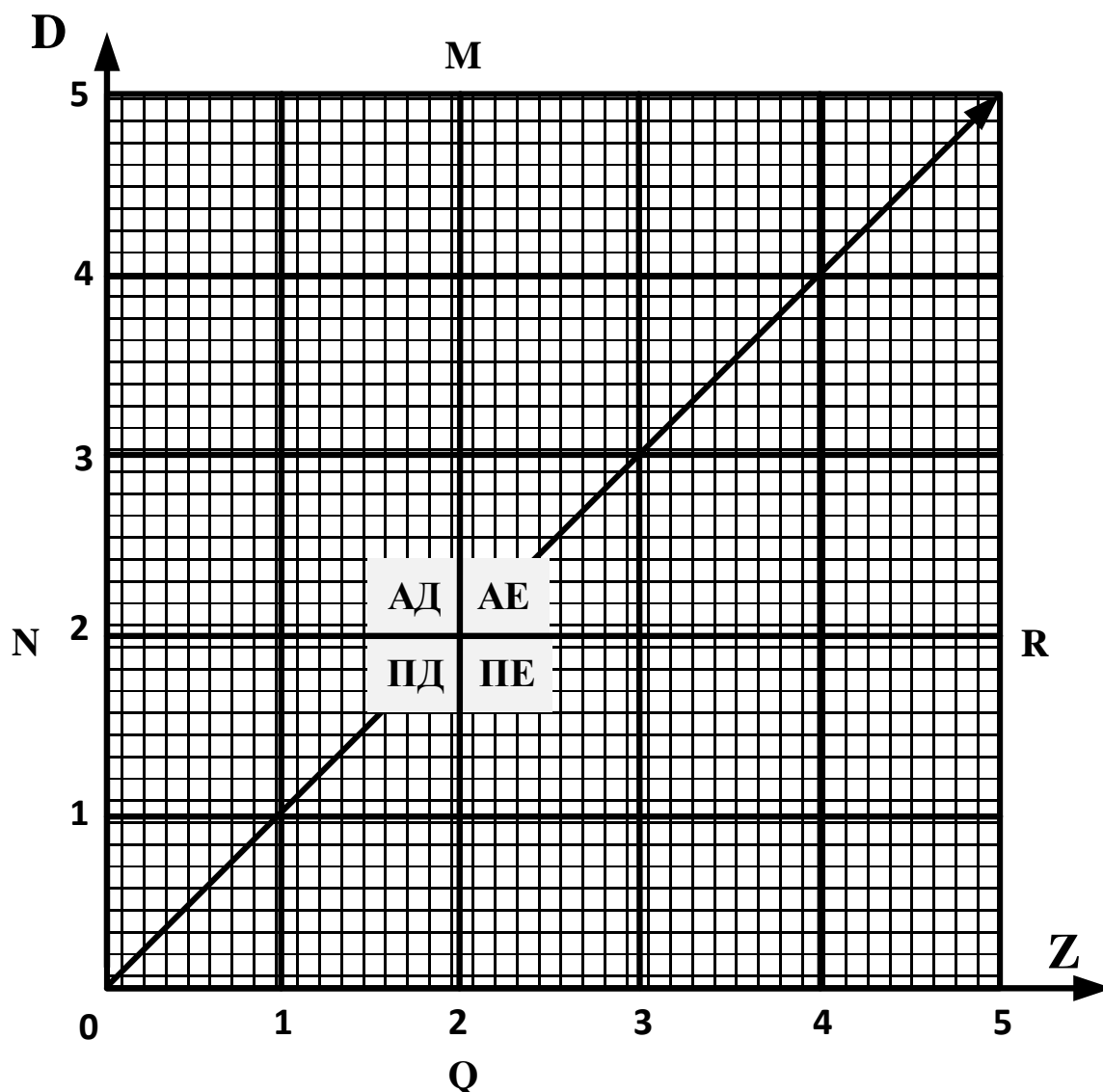

Рисунок В.7 – ZD складові методологічної культури ад'юнкта

Таблиця В.8 – Рівні сформованості методологічної культури, на думку С.Н. Северина

№ п/п	Найменування	Значення рівня сформованості методологічної культури
1	нульовий рівень	не сформовані елементи методологічної культури
2	стихійно-емпіричний рівень	сформовані фрагментарні методологічні знання переважно на рівні уявлення, окремі організаційно-діяльнісні, формально-логічні й інструментально-технологічні уміння; тема дослідження не актуальна, проблема в явному вигляді не сформульована; дослідження методологічно не обґрунтоване, носить еkleктичний характер; понятійний апарат змістовно і структурно не розроблений, логічно не коректний; гіпотеза тривіальна;

2	стихійно-емпіричний рівень	<p>логіка дослідження методологічно не коректна і не аргументована; програма експериментальної роботи теоретично не обґрунтована, технологічно суперечлива;</p> <p>результати і висновки дослідження самоочевидні, характеризуються відсутністю новизни, практичної і теоретичної значущості; здійснює стихійну рефлексію окремих етапів, процедур дослідження, проте не є суб'єктом (ініціатором) методологічної рефлексії;</p> <p>вужкий інтелектуально-стильовий репертуар; домінування алгоритмічних прийомів інтелектуальної діяльності; домінування «методу проб і помилок»;</p> <p>здійснює вирішення заданої наукової проблеми на основі раніше розробленого дослідницького інструментарію;</p> <p>низький «евристичний потенціал дослідження» – дослідження направлене на вивчення відомих у науці педагогічних об'єктів, здійснене в рамках традиційної концепції, за допомогою традиційних для даної наукової галузі методів;</p> <p>вірогідність отримання нових результатів мала (дослідник дублює відомі в науці факти, положення).</p>
3	евристичний рівень	<p>сформовані фрагментарні методологічні знання на рівні розуміння і застосування, окремі організаційно-діяльнісні, логічні й інструментально-технологічні уміння;</p> <p>наукова і практична актуальність проблеми дослідження обґрунтовані; понятійний апарат змістовно і структурно-ієрархічно розроблений, проте з логічними помилками;</p> <p>відсутня жорстка кореляція між методологічними характеристиками дослідження, змістом, висновками;</p> <p>гіпотеза не тривіальна, характеризується концептуальною новизною, нестандартністю підходу;</p> <p>логіка дослідження методологічно коректна, проте не аргументована; обґрунтована доцільність дослідної (експериментальної) роботи, проте її програма технологічно суперечлива;</p> <p>результати і висновки дослідження характеризуються новизною (рівень конкретизації і доповнення), практичною (методичний рівень) і теоретичною (проблемний рівень) значущістю;</p> <p>здійснює стихійну рефлексію окремих етапів, процедур дослідження, проте не є суб'єктом (ініціатором) методологічної рефлексії;</p> <p>варіативний інтелектуально-стильовий репертуар; очевидний «евристичний потенціал дослідження».</p>
4	дослідницький рівень	<p>сформовані системні методологічні знання на рівні розуміння і застосування, сформовані змістовно- і формально-логічні, інструментально-технологічні, рефлексії уміння, окремі організаційно-діяльнісні уміння;</p> <p>наукова і практична актуальність проблеми дослідження обґрунтовані; понятійний апарат змістовно і структурно-ієрархічно розроблений, логічно коректний;</p> <p>між методологічними характеристиками дослідження, змістом, висновками немає жорсткої кореляції;</p> <p>гіпотеза не тривіальна, характеризується концептуальною новизною, нестандартністю;</p>

4.	дослідницький рівень	<p>логіка дослідження методологічно коректна, аргументована; обґрунтована і доведена доцільність дослідної або експериментальної роботи, її програма технологічно не суперечлива; результати дослідження характеризуються новизною (рівні конкретизації, доповнення і перетворення), практичною (частно-методичний і загально-методичний рівні) і теоретичною (частно-проблемний і загально-проблемний рівні) значущістю; здійснює рефлексію окремих етапів, процедур дослідження, проте не є суб'єктом (ініціатором) методологічної рефлексії; варіативний інтелектуально-стильовий репертуар; достатньо високий «евристичний потенціал дослідження».</p>
5	інтеграційний – методологічно компетентний	<p>сформовані системні методологічні знання на рівні розуміння і застосування, організаційно-діяльнісні, змістовно- і формально-логічні, інструментально-технологічні, рефлексії уміння; наукова і практична актуальність проблеми дослідження обґрунтовані; понятійний апарат змістовно і структурно-ієрархічно розроблений, логічно коректний; жорстка кореляція між методологічними характеристиками дослідження, змістом, висновками; гіпотеза характеризується концептуальною новизною, нестандартністю; логіка дослідження методологічно коректна, аргументована; обґрунтована і доведена доцільність дослідної і (або) експериментальної роботи, її програма технологічно не суперечлива; результати дослідження характеризуються новизною (на рівні конкретизації, доповнення і перетворення), практичною (частково-методичний, загально-методичний і загально-дидактичний рівні) і теоретичною (частково-проблемний, загально-проблемний, дисциплінарний, загально-педагогічний рівні) значущістю; здійснює рефлексію процедури і результатів дослідження, є суб'єктом (ініціатором) методологічної рефлексії; варіативний інтелектуально-стильовий репертуар; «рельєфно» виражений персональний стиль дослідницької діяльності; високий «евристичний потенціал дослідження».</p>

Таблиця В.9 – Етапи оволодіння методологічною культурою ад'юнктами

№ етапу	Найменування етапу	Зміст рівня
1	Початковий етап	<p>Відзначається недостатня обізнаність з методологією. Базові знання методології мають обмежений, фрагментарний характер. Науковці початківці ще не орієнтуються у сучасних наукових підходах, не вміють виділяти пріоритетні з них; мають ускладнення у виборі теми дослідження, його мети, предмета та об'єкта дослідження; слабо орієнтуються у науковій літературі. При вивченні літератури спираються на репродуктивне мислення, механічно конспектують, відтворюють матеріал, джерельну базу. Літературу опрацьовують без певного плану, без урахування мети, предмета дослідження. У них не сформована власна позиція на досліджувану проблему; мають ускладнення при побудові плану, програми дослідження, не уявляють прогнозований результат. Недостатній рівень мотивації до наукового пошуку.</p>

1	Початковий етап	<p>Ад'юнкти діють «навмання», стихійно, чітко не уявлять результатів дослідження. У процесі дослідження переважають суб'єктивістське відношення до об'єкту дослідження. Інтерес до пізнання не виражений. Нерідко науковими дослідженнями починають займатися в силу певних обставин, наприклад робота у ВНЗ потребує наукового звання, відповідно до сучасних вимог. Вони не володіють категоріально-поняттєвим апаратом дослідження, не можуть виділяти сутнісні категоріальні ознаки. У процесі дослідження сприймаються тільки зовнішні факти, зв'язки, відсутній глибокий аналіз об'єктів дослідження. Недостатньо розвинута ініціатива, оскільки вимоги щодо написання дисертаційної роботи йдуть ззовні, а не від особистості самого ад'юнкта. Прагнуть дотримуватися традиційних підходів у вивченні явищ, дії стереотипні, нові підходи не сприймаються.</p> <p>Слабко уявляють специфіку наукового пізнання, не можуть виділити індивідуальне, особливе при вивченні педагогічних явищ, процесів. Увагу зосереджують на вивченні зовнішніх зв'язків. Не можуть приймати самостійних рішень, повністю підпорядковані вимогам наукового керівника. Не сформована внутрішня мотивація, не проявляється справжня зацікавленість до наукового пошуку. Точність, своєчасність у роботі у багатьох випадках відсутня, важко уявляють напрям і програму свого дослідження. Не спроможні брати на себе відповідальність за наукову справу.</p> <p>Вони ще не здатні аналізувати власну наукову діяльність, не можуть критично осмислювати і творчо застосовувати відомі концепції, форми та методи наукового пізнання. Частина представників цієї групи мають труднощі у встановленні наукових контактів і взаємин</p>
2	Етап наукового та професійного становлення молодого дослідника	<p>За умови постійної роботи над собою і при наявності вираженої мотивації до наукового пізнання поступово створюється наукове підґрунтя, що відповідає вимогам обраної наукової галузі. Розвивається рівень внутрішнього прагнення до пізнання сутності явища, процесу, а також інтерес до нових знань, до аналізу, вивчення наукової літератури. Набуває динаміки здатність до цілеспрямованого сприйняття об'єктивних властивостей досліджуваних явищ, процесів.</p> <p>Це період набуття необхідної наукової та професійної компетентності. З розширенням досвіду роботи з науковою літературою починають виникати значущі перспективні концептуальні ідеї, наукові підходи, які поступово впроваджуються у науковий процес. Зокрема, належна увага приділяється системному підходу, який дозволяє вивчати об'єкти, явища як складні або великі системи, що утворюють певну цілісність і мають множину елементів та системоутворювальних відношень. На підставі цього вони можуть складати певні підсистеми, які потребують окремого дослідження. Дослідники використовують цей підхід у двох видах: як системний аналіз (рух думки від простого до складного, від випадкового до закономірного) та системний синтез (рух думки від загального до часткового). З поглибленням базових педагогічних знань науковці починають звертати увагу на суттєві властивості предметів та педагогічних явищ і прагнуть їх відобразити у формі моделей, свідомо застосовують вже відомі закони на практиці.</p> <p>Молоді дослідники поступово переходять від репродуктивних дій у плані оволодіння способами наукової роботи, наприклад з науковою літературою, до впровадження методів, способів спочатку у стандартних наукових та педагогічних ситуаціях, а потім намагаються застосувати ці способи в окремих нестандартних ситуаціях. Розвивається активна підтримка нового, формується почуття нового, враховуючи педагогічні зміни, які відбуваються в освіті в останні роки.</p>

2	Етап наукового та професійного становлення молодого дослідника	<p>Сам науковий процес набуває привабливості, значно посилюється мотивація до наукових досліджень у сфері військових наук. Такі дослідники, оволодівають основами таємної методології військової науки і прагнуть своєчасно виконувати наукові плани, програми. Комплексно використовують методи військово-наукового дослідження.</p> <p>Вони налагоджують наукові зв'язки, взаємини з різними категоріями науковців та суб'єктів освітнього процесу. Їх дослідження набуває гуманістичної спрямованості і передбачає відчутні зміни в педагогічній практиці.</p> <p>Вони охоче здійснюють експериментальну роботу, вводять активні методи навчання, виховання у педагогічному процесі, успішно впроваджують інноваційні технології. Результати дослідження проходять апробацію на різних науково-практичних конференціях, методологічних семінарах тощо</p>
3	Етап усвідомленого наукового пошуку	<p>Молоді дослідники не тільки володіють категоріально-поняттєвим апаратом, але й можуть інтерпретувати різні наукові підходи, концепції, обізнані з актуальними проблемами, можуть виділяти пріоритетні з них та виокремлювати сферу власного наукового пошуку; володіють комплексом наукових методів, можуть комплексно застосовувати їх відповідно до мети, завдань, предмета дослідження; вдало формулюють концепцію дослідження; моделюють програму дослідницької роботи; мають усвідомлену мотивацію та розвинену здатність до наукового пошуку, до пізнання істини; мають високорозвинені риси науковця, професійно володіють основами базових психолого-педагогічних знань, поєднують знання рідної мови із знаннями однією чи декількома іноземними мовами; виражена допитливість (мають високий рівень прагнення до наукового пізнання, проявляють високий інтерес до нових знань і, зокрема, до нової літератури як джерела знань); виражена спостережливість (здатність до об'єктивного сприйняття об'єктивних властивостей педагогічних явищ та процесів); їм притаманна ініціативність (здатність приймати самостійні рішення, генерувати нові ідеї і втілювати їх у практику, «заряджати» цими ідеями інших дослідників); почуття нового (активна підтримка нового, творчий характер наукової діяльності); пунктуальність, ретельність (виражене прагнення вчасно виконувати поставлені завдання, намічений план, програму дослідження); характерне відповідальне ставлення до наукової діяльності, за свої вчинки, дії, проведення експерименту; для більшості властива комунікабельність (уміння налагоджувати стосунки з різними людьми за статусом, віком, характером; доброзичливість, шанобливе ставлення до інших людей, чуйність, здатність радіти успіхам інших людей).</p>
4	Етап наукової зрілості	<p>Досвідчені науковці спираються на критерії наукового пізнання. Зокрема, у процесі дослідження вони орієнтовані на виявлення об'єктивних закономірностей процесів, тобто на виокремлення суттєвих, загальних властивостей об'єкта дослідження. Усвідомлюють військове наукове дослідження як ступінь сходження від абстрактного до конкретного. Мають установку на перетворення теорії на метод пізнавальної діяльності. Вони прагнуть об'єктивно оцінити ситуацію, умови розвитку, впливові чинники, характеристики досліджуваного явища і позбавляються суб'єктивістських моментів.</p> <p>Виражене розуміння світоглядних, гуманістичних функцій педагогічного дослідження, що передбачає позитивні зрушення у навчально-виховній системі, сфері особистісних якостей особистості. Вони намагаються критично ставитися до процесу пізнання педагогічної дійсності.</p>

4	Етап наукової зрілості	<p>Знання, які набуваються ними у процесі наукового пошуку, стають «керівництвом до дії» і сприяють позитивним змінам реальності. Під час наукового пошуку науковці узагальнюють факти, поглиблюють і розвивають теоретичні положення, уточнюють базові поняття. В останні роки у процес дослідження досвідчені науковці широко впроваджують сучасні наукові підходи: діяльнісний, особистісно-орієнтований, синергетичний, акмеологічний, культурологічний, аксіологічний, компетентнісний та інші. Для наукових робіт системного характеру характерна строга доведеність, обґрунтованість отриманих результатів за допомогою методів математичної статистики. Науковцям цієї категорії властива постійна методологічна рефлексія, тобто дослідники кожен етап дослідження супроводжують аналізом власної наукової діяльності, усвідомленням самих дослідницьких процедур.</p>
		<p>Вони вивчають наукові методи, засоби, прийоми, за допомогою яких глибоко пізнають визначені об'єкти. Вони критично осмислюють і творчо застосовують у дослідженні сучасні концепції, форми і методи наукового пізнання.</p> <p>Глибоко усвідомлюють специфіку наукового пізнання. Особлива увага приділяється вивченню індивідуального, особливого, наприклад аналіз унікального педагогічного досвіду.</p> <p>У науковців такого рівня увага акцентована на розробку, насамперед, теоретичних засад дослідження, виявлення певних тенденцій та закономірностей розвитку педагогічних явищ, вивчення внутрішніх причинно-наслідкових зв'язків. Теорія виступає для них засобом досягнення нового знання. Вони моделюють, передбачають перспективи розвитку педагогічного явища та його практичну спрямованість. Молоді дослідники цієї групи працюють завжди результативно, вчасно завершують свої дисертаційні праці й успішно їх захищають.</p>

Таблиця В.10 – Контрольні навчальні дисципліни з погляду можливості одержання інформації про рівень розвиненості методологічної культури ад'юнктів

№ п/п	Найменування дисципліни	Складові методологічної культури						
		НПС	ЦС	КТ	КС	ОДС	ОВС	СРС
1.	Філософія		+	+	+	+		
Науковий напрямок								
2.	Нормативно-правові основи науково-дослідницької діяльності	+			+			
3.	Методологічні основи наукових досліджень				+			
4.	Організація наукових досліджень				+	+		
5.	Наукова практика						+	+
Педагогічний напрямок								
6.	Нормативно-правові основи вищої освіти	+			+			
7.	Педагогіка та психологія вищої школи				+			
8.	Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової та науково-технічної діяльності				+	+	+	
9.	Педагогічна практика						+	+

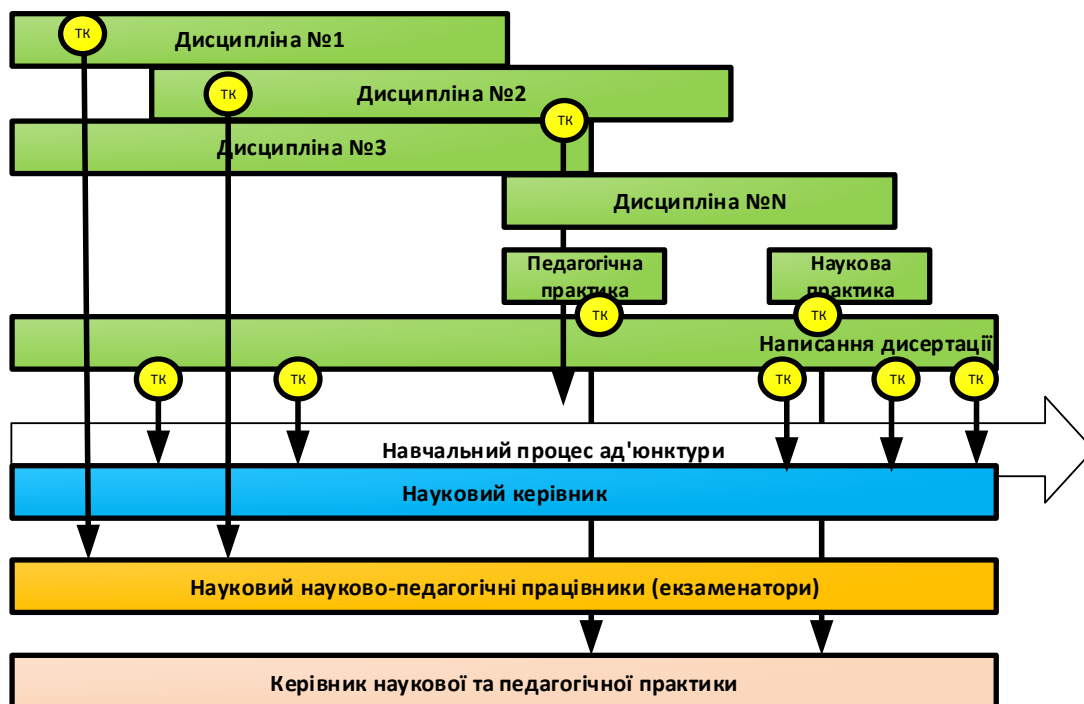

Рисунок В.8 – Модель процесу діагностування компонентів та складових методологічної культури у часі

Таблиця В.11 – Контрольні точки (діагностування) одержання інформації про ступінь розвиненості методологічної культури

Шифр субкультури	Назва субкультури діяльності	Напрямок розвитку культури	Відповідальна особа за діагностування		
			Е	НК	КП
КД1	науково-організаційна	Науковий напрямок		+	
КД2	наукова		+	+	+
КД3	науково-технічна			+	
КД4	інформаційно-аналітична			+	
КД5	науково-педагогічна	Педагогічний напрямок	+	+	+
КД6	науково-просвітницька			+	

В таблиці використані умовні скорочення: Е – екзаменатор; НК – науковий керівник; КП – керівник практики (наукової/педагогічної).

Таблиця В.12 – Об'єктивна оцінка професійної підготовки

№ п/п	Показники що оцінюються	Традиційна	у балах	рік навчання				необхідно виконати	
				1	2	3	4		
				Кількість балів					
I	Об'єктивна складова								
1	Складання іспитів кандидатського	Філософія	5	10	10				
			4	8	8				
			3	6	6				+
			2	0	0				
		Нормативно-правові основи науково-дослідницької діяльності	5	10	10				
			4	8	8				
			3	6	6				+
			2	0	0				
		Методологічні основи наукових досліджень	5	10		10			
			4	8		8			
			3	6		6			+
			2	0		0			
		Організація наукових досліджень	5	10		10			
			4	8		8			
			3	6		6			+
			2	0		0			
		Нормативно-правові основи вищої освіти	5	10			10		
			4	8			8		
			3	6			6		+
			2	0			0		
		Педагогіка та психологія вищої школи	5	10	10				
			4	8	8				
			3	6	6				+
			2	0	0				
		Педагогіка та психологія вищої школи	5	10	10				
			4	8	8				
			3	6	6				+
			2	0	0				
		Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової та науково-технічної діяльності	5	10	10				
			4	8	8				
			3	6	6				+
			2	0	0				
		Спеціальність	5	10	10				
			4	8	8				
			3	6	6				+
			2	0	0				
		Іноземна мова	5	10	10				
			4	8	8				
			3	6	6				+
			2	0	0				

2	Оцінка/звіт за практику	Педагогічна практика							
		Наукова практика							
3	Здача заліків		2	5	3		3		$1 \leq$
4	Публікація статті в матеріалах міжнародних конференцій і симпозіумів	одноосібна							$1 \leq$
		у співавторстві							
5	Публікація статті у матеріалах всеукраїнських конференцій і симпозіумів	одноосібна							
		у співавторстві							
6	Публікація статті у виданні (із переліку ДАК України)	одноосібна							$5 \leq$
		у співавторстві							
7	Публікація монографії	одноосібна							
		у співавторстві							
II	Суб'єктивна складова								
8	Звіт наукового керівника щопівроку								
9	Звіт наукового керівника щороку								
10	Відгук керівника наукової практики								
11	Відгук керівника педагогічної практики								
12	Відгук наукового керівника								
13	Представлений у друкованому вигляді і схвалений науковим керівником і кафедрою розділ дисертації (підтверджується записом в індивідуальному плані ад'юнкта)								

Таблиця В.13 – Методи роботи наукового керівника та діяльність ад'юнктів за алгоритмом проєктної технології

Зміст	методи роботи за категоріями	
	наукового керівника	навчальної діяльності ад'юнктів
Етап 1. Передачі теоретичного змісту виконання етапів ПТх Проектна технологія	пояснення ад'юнкту порядку виконання етапів ПТх технологія	усвідомлення порядку виконання етапів ПТх Проектна технологія
Етап 2. Повсякденної практики ад'юнкта	реагування на результат виконання ад'юнктом етапів проєктної технології. Спрямування руху ад'юнкта на розвиток	самостійне виконання кожного етапів проєктної технології. Звітування перед науковим керівником про результат виконання етапів ПТх Проектна технологія
Етап 3. Передачі ад'юнкту життєвого досвіду з керівництва роботою ад'юнктів	пояснення ад'юнкту порядку дій наукового керівника за технологією науково-методичного супроводу. Упевнитися в тому, що ад'юнкт усвідомив ПТх	усвідомлення порядку дій наукового керівника за ПТх науково-методичного супроводу
Етап 4. Діагностування	оцінювання дій ад'юнкта в цілому	дія ад'юнкта за технологічними кроками ПТх

Таблиця В.14 – Методи роботи наукового керівника та діяльність ад'юнктів за алгоритмом програмованого навчання

Зміст	методи і форми роботи за категоріями	
	наукового керівника	навчальної діяльності ад'юнктів
Етап 1.	Подає перший блок матеріалу	Сприймає інформацію
Етап 2.	Пояснює перший блок	Виконує операції щодо засвоєння першого блоку
Етап 3	Ставить контрольні запитання	Відповідає на питання
Етап 4	Якщо знання засвоєні правильно, то вчитель переходить до наступного блоку, якщо ні, то повертається до попереднього	Переходить до вивчення наступного блоку або повертається до попереднього
Етап 5	Оцінює рівень засвоєння знань	

Таблиця В.15 – Методи роботи наукового керівника та діяльність ад'юнктів за алгоритмом проблемного навчання

Зміст	методи і форми роботи за категоріями	
	наукового керівника	навчальної діяльності ад'юнктів
Етап 1.	Створює проблемну ситуацію ад'юнктові	Усвідомлює суперечності у проблемі, що вивчається
Етап 2.	Організовує: обдумування проблеми та її формулювання; пошук гіпотези; перевірку гіпотези; узагальнення результатів та їх застосування	Формулює гіпотезу. Висуває гіпотезу, що пояснює явище. Перевіряє гіпотезу шляхом проведення експерименту, розв'язання задачі тощо. Аналізує результати, робить висновки, застосовує отримані знання
Етап 3.	Оцінює рівень засвоєння знань	

Таблиця В.16 – Перелік педагогічних технологій у складі комплексної методики професійного розвитку

Шифр				Повне найменування методики, педагогічної технології
діяльності	субкультури	педагогічної методики	ключова педагогічна технологія	
<i>Блок комплексу методик розвитку методологічної культури у ад'юнктів з наукової та науково-технічної діяльності</i>				
Д1	МКА(Д1)	М(1)	ПТх(1.1)	методика розвитку методологічної культури ад'юнктів з науково-організаційної діяльності
			ПТх(5.3)	педагогічна технологія, проектна технологія
Д2	МКА(Д2)	М(2)	ПТх(2.1)	методика розвитку методологічної культури ад'юнктів з наукової діяльності
			ПТх(5.3)	педагогічна технологія, проектна технологія
Д3	МКА(Д3)	М(3)	ПТх(3.1)	методика розвитку методологічної культури ад'юнктів з науково-технічної діяльності
			ПТх(5.3)	педагогічна технологія, проектна технологія
Д4	МКА(Д4)	М(4)	ПТх(4.1)	методика розвитку методологічної культури ад'юнктів з інформаційно-аналітичної діяльності
Д5	МКА(Д5)	М(5)	–	методика розвитку методологічної культури ад'юнктів з науково-педагогічної діяльності
			ПТх(5.1)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з методичної роботи
			ПТх(5.2)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з навчальної роботи
			ПТх(5.3)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з проектної роботи
			ПТх(5.4)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з проблемного навчання

Кінець таблиці В.17

Д5	МКА(Д5)	М(5)	ПТх(5.5)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з програмованого навчання
			ПТх(5.6)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з взаємного навчання
			ПТх(5.7)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з психолого-педагогічного мотивування
			ПТх(5.8)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з творчого розвитку особистості
			ПТх(5.9)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з розвитку комунікативних здібностей
			ПТх(5.10)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з діагностування та контролю
Д6	МКА(Д6)	М(6)	–	методика розвитку методологічної культури ад'юнктів з науково-просвітницької діяльності
			ПТх(6.1)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з редакційно-видавничої справи
			ПТх(6.2)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з науково-методичного семінару-конференції
<i>Методика розвитку методологічної культури ад'юнктів з науково-методичного супроводу ад'юнктів</i>				
–	–	М(7)	–	методика науково-методичного супроводу
			ПТх(7.1)	педагогічна технологія розвитку методологічної культури ад'юнктів з науково-методичного супроводу ад'юнктів у розвитку методологічної культури
			ПТх(7.2)	педагогічна технологія дистанційного науково-методичного супроводу ад'юнктів

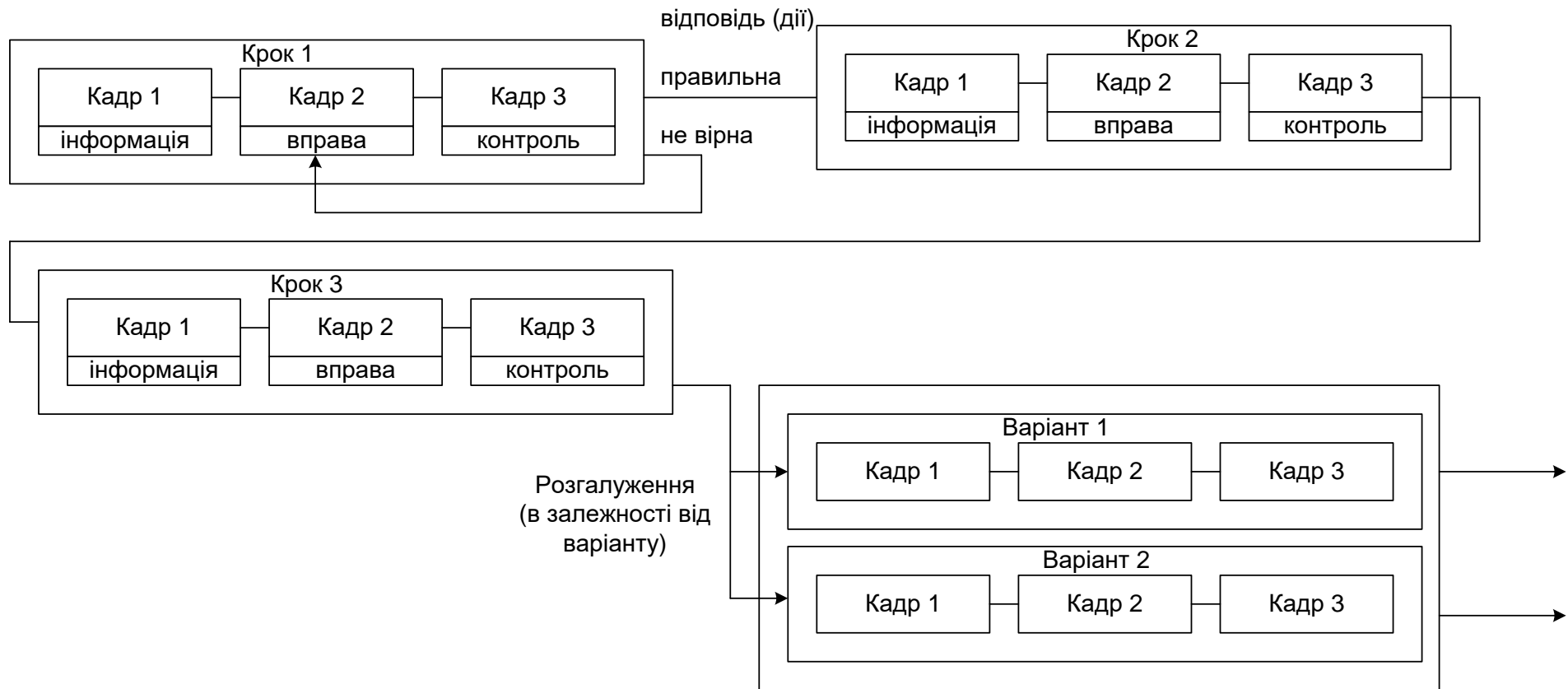

Рисунок В.9 – Структура поєднання технологій в комплекс методики під час розвитку методологічної культури

Таблиця В.17 – Методологія організації наукових досліджень: перелік фаз, стадій, етапів дослідження та відповідність їм педагогічних технологій

Фази	Стадії	Етапи	Вид діяльності					
			Наукова				Педагогічна	
			НОД	НДД	НТД	ІАД	НПД	НПрД
			Д1	Д2	Д3	Д4	Д5	Д6
Фаза підготовча	Підготовча стадія таємної методології	Підготовчий етап організації таємного дослідження	+	+		+		
Фаза проектування	Концептуальна стадія	Виявлення протиріччя		+		+		
		Формулювання проблеми		+		+		
		Визначення цілей (мети) дослідження		+		+		
		Визначення об'єкта, предмета дослідження		+		+		
		Визначення завдань дослідження		+		+		
		Вибір критеріїв достовірності дослідження		+		+		
	Стадія (моделювання) побудови гіпотези	Побудова гіпотези		+		+		
		Уточнення (конкретизація) гіпотези		+		+		
	Стадія конструювання дослідження	Декомпозиція (визначення задач дослідження)		+		+		
		Агрегування		+		+		
		Дослідження умов (ресурсних можливостей)		+		+		
		Побудова програми дослідження	+	+		+		
		Стадія технологічної підготовки	Написання робочого автореферату-концепції дослідження		+		+	

Кінець таблиці В.17

Технологічна фаза	Стадія проведення дослідження	Теоретичний етап		+		+		
		Аналіз і систематизація літератури		+		+		+
		Обробка понятійного апарату		+		+	+	
		Побудова логічної структури теоретичної частини дослідження		+		+		
		Емпіричний етап		+		+		
	Стадія оформлення результатів	Оформлення результатів дисертації, автореферат дисертації, матеріал наукових заходів, матеріал фахових статей, матеріал НДР	+	+	+	+	+	+
		Апробація результатів на наукових заходах	+	+		+	+	+
		Публікація у фахових наукових виданнях	+	+		+	+	+
		Впровадження результатів у НДР	+	+		+	+	+
		Впровадження результатів у практику	+	+	+	+	+	+
Рефлексивна фаза	Аналіз результату		+		+	+		

Таблиця В.18 – Сумісні дії наукового керівника й ад'юнкта в процесі виконання проєкту

Стадії	Діяльність	
	наукового керівника	ад'юнкта
1. Розробка проєктного завдання		
1.1. Вибір теми проєкту	відбирає можливі теми і пропонує ад'юнктам	обговорюють і ухвалюють загальне рішення про тему
	бере участь в обговоренні тем, запропонованих ад'юнктам	самостійно підбирають теми і пропонують групі для обговорення
1.2. Виділення підтем і тим проєкту	заздалегідь виокремлює підтеми і пропонує ад'юнктам для вибору	вибирає собі підтему або пропонує нову
	бере участь в обговоренні з ад'юнктами підтем проєкту	активно обговорюють і пропонують варіанти підтем, вибирає одну з них для себе (тобто вибирає собі роль)

1.3. Формування творчих тим груп	проводить організаційну роботу з об'єднання ад'юнктів наукової школи, які вибрали собі конкретні підтеми і види діяльності	самостійно визначили свої ролі і групуються відповідно до них в малі групи (команди)
1.4. Підготовка матеріалів до дослідницької діяльності: формулювання питань, на які потрібно відповісти, завдання для команд, відбір літератури	Якщо проєкт об'ємний, то науковий керівник заздалегідь розробляє завдання, питання для пошукової діяльності і літературу	питання для пошуку відповіді можуть вироблятися в командах з подальшим обговоренням групою
1.5. Визначення форм звітності за наслідками виконаного проєкту	бере участь в обговоренні результатів, отриманих в процесі виконання проєкту	в аудиторії обговорюють форми представлення результатів дослідницької діяльності: відеофільми, альбом, доповіді
2. Розробка проєкту	консультує, координує роботу ад'юнктів, стимулює їх діяльність	здійснюють пошукову діяльність
3. Оформлення результатів	консультує, координує роботу ад'юнктів, стимулює їх діяльність	оформляють результати відповідно до прийнятих правил
4. Презентація результатів	організовує експертизу (наприклад, запрошує як експертів ад'юнктів старших курсів або інших наукових керівників)	доповідають про результати виконаної роботи
5. Рефлексія	оцінює свою діяльність за якістю оцінок і активності ад'юнктів	висловлюють побажання, колективно обговорюють оцінки за виконану роботу

Таблиця В.19 – Принципи інформаційно-аналітичної роботи

Шифр	Найменування принципу	Короткий зміст принципу
ПАД-1	цілеспрямованість	орієнтація аналітичної діяльності на досягнення конкретних цілей для вирішення певних завдань як результатів практичної діяльності
ПАД-2	актуальність	аналітична діяльність повинна відповідати потребам практики, мати високій ступінь важливості на даний момент, в даній ситуації, для вирішення конкретної проблеми
ПАД-3	активність	проведення ІАД і видача її результатів незалежно від конкретних запитів користувачів з елементами прогнозування
ПАД-4	достовірність	врахування достовірності вихідних даних аналізу, точності кількісних даних, що використовуються, ступеня об'єктивності та обґрунтованості висновків, оцінок, пропозицій
ПАД-5	повнота	використання всієї наявної інформації, яка має відношення до вирішення поставлених завдань

ШАД-6	альтернативність	можливості вільно висловити свою незалежну думку щодо результатів проведеного дослідження та довести її до вищого керівництва
ШАД-7	обґрунтованість	отримання аргументованих результатів аналітичної роботи на підставі сучасних досягнень науки, ефективних інформаційно-аналітичних технологій тощо
ШАД-8	системність	комплексний аналіз проблем з урахуванням їх місця, ролі та взаємозв'язків у загальній структурі забезпечення діяльності установи
ШАД-9	своєчасність	отримання та видача результатів ІАД у потрібні терміни, у зручній формі та вигляді, придатних для користування
ШАД-10	об'єктивність	відсутність тенденційності, неупереджене ставлення аналітика до дослідження та його результатів
ШАД-11	неперервність	організація постійно діючого інформаційно-аналітичного моніторингу обставин, своєчасне відображення основних змін у ситуації, що досліджується

Таблиця В.20 – Методологія організації педагогічної діяльності: перелік фаз, стадій та етапів

Фази	Стадії	Етапи
		НПД
Фаза підготовча	Підготовча	Відпрацювання заходів охорони державної таємниці
Фаза проєктування	Концептуальна стадія	Формування цілей навчання за навчальною дисципліною
		Проблема як крупна практична задача
		Визначення цілей проєктування педагогічної (освітньої) системи. Ціль багатоваріантна, певною мірою встановлюється інтуїтивно
		Визначення перспективного об'єкта, предмета майбутньої методичної розробки
		Формування навчальних питань
		Вибір критеріїв достовірності. Критерії встановлюються на інтуїтивній основі
	Стадія (моделювання) побудови гіпотези	Побудова гіпотези «Чи потрібен навчальний матеріал курсантам, студентам»? З'ясування: в якій галузі буде корисний матеріал?
	Стадія конструювання дослідження	Процес розділення загальної мети проєктованої системи на окремі підцілі-задачі, що охоплюють увесь комплекс поставлених завдань. В ієрархічних системах подальше подрібнення задач на підзадачі. Побудова дерева цілей

Фаза проєктування	Стадія конструювання дослідження	Агрегування (об'єднання в ціле) як процес узгодження окремих задач реалізації проєкту між собою. Основні методи агрегування: 1. визначення конфігуратора, 2. використання класифікацій		
		Дослідження мотиваційних, кадрових, фінансових та ін. умов (ресурсних можливостей, реалізації проєкту в цілому і по кожній задачі окремо)		
		Створення програми реалізації задуму, проєктування педагогічної системи, конкретного плану дій у певних умовах і у відведені (граничні) терміни. Створення календарного планування; мережевого планування		
	Стадія технологічної підготовки	Написання робочого плану		
Технологічна фаза	Стадія проведення дослідження	Написання методичної розробки		
		Аналіз і систематизація навчальної літератури		
		Складання глосарію		
		Вибір шаблонів (РПНД, методичних розробок, планів-конспектів, планів проведення занять)		
		Проведення заняття	Організація й управління технологічною стороною педагогічної діяльності	
			Контроль і корекція діяльності курсантів (студентів)	
		Контрольно-оціночний	Оцінювання діяльності курсантів (студентів)	
	Стадія оформлення результатів	Оформлення результатів та підготовка матеріалу до апробації на наукових заходах, друку у фахових статтях, матеріалах НДР		
		Апробація результатів на наукових заходах. Обговорення перспективних освітніх напрямків за навчальною дисципліною на ПМК кафедри (методичний семінар)		
		Публікація у наукових, науково-популярних виданнях в розділі «Досвід практичного використання»		
Впровадження «Досвід практичного використання», наприклад, в ініціативних НДР				
Впровадження результатів у практику				
Накопичення методичного фонду з подальшим виданням наукової, навчальної, методичної, рекомендаційної літератури				
Рефлексивна фаза	Рефлексивна стадія	Аналіз результату		
		Аналіз педагогічної діяльності		
		Аналіз педагогом власних дій і відносин		

Таблиця В.21 – Оцінка рівня викладання

№ п/п	Характеристики	Реалізація в діяльності лектора
1	Формулювання теми і визначення мети	Достатньо чіткі і зрозумілі для курсантів
		Дещо розмиті
		Залишилися незрозумілими для курсантів
2	План і структура	Структура чітка, смислові частини виділені і взаємопов'язані
		Загальний план визначений, але переходи від однієї смислової частини до іншої залишилися нечіткими
3	Зміст	Важко стежити за розвитком теми, основні думки висловлювалися непослідовно
4	Уміння викликати інтерес до теми	Теоретичні положення аргументувалися, підкріплювалися фактами і прикладами
		Науково, доказово, але дуже складно для сприйняття
		Дуже популярно, переважав емпіричний матеріал
		Значення теми розкрито переконливо, матеріал ув'язувався з особистим досвідом курсантів, використовувалися приклади
		Указувалося лише на необхідність вивчення теми, використовувалися приклади, була відсутня опора на особистий досвід курсантів
5	Проблемний виклад	Лектор загострював увагу на суперечностях, формулював проблемні питання, спонукав аудиторію до обговорення
		Лектор формулював проблемні питання і сам відповідав на них
		Лектор висловлював теоретичний матеріал як щось загальновизнане, що не вимагає доказів
6	Контакт аудиторією	Контакт був повний, всі студенти працювали, лектор враховував «зворотний зв'язок»
		Іноді лектор втрачав контакт з аудиторією і курсанти починали відволікатися
		Лекторові не вдалося встановити контакт з аудиторією і враховувати «зворотній зв'язок»
7	Культура мови лектора	Чітка дикція, оптимальний темп мови, емоційність викладу
		Дикція і темп мови нормальні, але був відсутній емоційний компонент
		Були проблеми з дикцією, мовним темпом, емоційністю викладу
8	Манера поведінки лектора	Тримався упевнено, вільно міркував за темою, не користувався конспектом лекції
		Тримався упевнено, але не володів навиком вільної мови, спирався на записи
		Тримався скуто, практично не відривався від тексту лекції
9	Використання засобів наочності	Активно використовувалися графічні способи подачі матеріалу та інші засоби наочності
		Зрідка використовувалася дошка
		Засоби наочності були відсутні
10	Вдалих висновок	Висновок логічно завершував і узагальнював викладене
		Висновок був нечітким
		Висновку не було

Таблиця В.22 – Особливості та методи проведення видів занять із зазначеннями орієнтовного часу

Вид заняття	Структура заняття						Методичне забезпечення	
	Вступна частина		Основна частина			Заключна частина		
	t'	метод	t'	основний	додатковий	t'		метод
Лекція	10	Б		НЛ	Рп, Рз Д	5		План. Текст лекції
Групове теоретичне	20	Б		Рп	НЛ, Рз, Д, П, Б	10	Б	План. Методична розробка. Конспект
Групове практичне	20	Б		В	Рз, П, Б	10	Б П	План. Методична розробка. Завдання на ГЗ
Практичне	20	Б		В	СР	10	Б	План. Методична розробка. Завдання на ПЗ
Семінар	5	—		Б	Рп, Д	10	Р	План. Методична розробка. Завдання на семінар
Самостійне заняття під керівництвом викладача	20	Б		СР	В, Рз	10	Б	План. Методична розробка. Завдання на СЗ
Самостійне заняття	—	—	—	СР	—	—	—	План. Методична розробка. Завдання на СЗ

Таблиця В.23 – Принципи програмованого навчання

Шифр принципу	Найменування принципу	Зміст принципу
ПрПН-1	Принцип ієрархії	<p>певна ієрархія керуючих пристроїв.</p> <p>Термін «ієрархія» означає ступеневу субпідрядність частин у якомусь цілісному організмі (або системою) при відносній самостійності цих частин. В цій ієрархії виступає, в першу чергу, педагог, керуючий системою в найвідповідальніших ситуаціях: створення попереднього орієнтування у предметі, ставлення до нього, індивідуальна допомога і корекція в складних нестандартних ситуаціях навчання.</p>
ПрПН-2	Принцип зворотного зв'язку	<p>Сутність принципу впливає з кібернетичної теорії побудови перетворень інформації (керуючих систем) і вимагає циклічної організації системи управління навчальним процесом за кожною операцією навчальної діяльності. При цьому мається на увазі не тільки передача інформації від наукового керівника до ад'юнкта (прямий зв'язок), але і передача інформації про стан ад'юнкта науковому керівнику (зворотний зв'язок). Зворотній зв'язок необхідний не тільки науковому керівнику, але й ад'юнкту; одному – для розуміння навчального матеріалу, іншому – для корекції. В цьому разі важливий оперативний зворотний зв'язок. Зворотний зв'язок, який служить для самостійної корекції ад'юнктами результатів і характеру його розумової діяльності, називається внутрішнім. Якщо ж цей вплив здійснюється за допомогою тих же керуючих пристроїв, які ведуть процес навчання (чи педагогом), то такий зворотний зв'язок називається зовнішнім. Таким чином, при внутрішньому зворотньому зв'язку ад'юнкти самі аналізують підсумки своєї навчальної роботи, а при зовнішньому це роблять педагоги або керуючі пристрої.</p>
ПрПН-3	Принцип здійснення крокового технологічного процесу при розкритті і подачі навчального матеріалу	<p>Принцип програмованого навчання полягає в здійсненні крокового технологічного процесу при розкритті і подачі навчального матеріалу. Виконання цієї вимоги дозволяє досягти загальнозрозумілості навчальної програми. Крокова навчальна процедура – це технологічний прийом, який означає, що навчальний матеріал у програмі складається з окремих, самостійних, але взаємозв'язаних, оптимальних за розміром порцій інформації і навчальних завдань (що відображають певну теорію засвоєння знань ад'юнктами і сприяють ефективному засвоєнню знань і умінь). Сукупність інформації для прямого і зворотного зв'язку і правил виконання пізнавальних дій утворює крок навчальної програми. До складу кроку включаються три взаємозв'язані ланки (кадри): інформація, операція із зворотнім зв'язком і контроль. Послідовність крокових навчальних процедур утворює навчальну програму – основу технології програмованого навчання.</p>
ПрПН-4	Принцип індивідуального темпу і управління	<p>Четвертий принцип програмованого навчання виходить з того, що робота ад'юнкта за програмою є строго індивідуальною, виникає природна потреба вести направлений інформаційний процес і надавати ад'юнктові можливість просуватися в навчанні зі швидкістю, яка для його пізнавальних сил є найсприятливішою, а відповідно до цього можливість пристосовувати і подачу інформації. Проходження принципу індивідуального темпу й управління в навчанні створює умови для успішного вивчення матеріалу ад'юнктами, хоча і за різний час.</p>

Таблиця В.24– Алгоритм рішення винахідницьких задач

Етап алгоритму	Зміст етапів алгоритму
Стадія 1.	Стадія вибору задачі
Етап 1.1.	Визначення кінцевої мети вирішення задачі
Етап 1.2.	Перевірка можливості досягнення тієї ж мети шляхом вирішення «обхідної» задачі
Етап 1.3.	Визначення, який спосіб вирішення задачі, первинний або «обхідний», є ефективнішим
Етап 1.4.	Визначення необхідних кількісних показників (швидкість, виробнича спроможність, точність, габарити тощо) і внесення «поправки на час»
Етап 1.5.	Уточнення вимог, викликаних конкретними умовами, де передбачається реалізація винаходу
Стадія 2.	Аналітична стадія
Етап 2.1.	Визначення ідеального результату (пошук відповіді на запитання: «Що бажано отримати в ідеальному випадку?»)
Етап 2.2.	Визначення умов, які заважають отриманню ідеального результату (пошук відповіді на запитання: «В чому полягає «перепона»?»)»
Етап 2.3.	З'ясування, чому заважає (пошук відповіді на запитання: «В чому полягає безпосередня причина «перепони»?»)»
Етап 2.4.	Пошук такого рішення, коли при заданих умовах нічого не заважає отримати ідеальний результат (пошук відповіді на запитання: «За яких умов зникає «перепона»?»)»
Стадія 3.	Оперативна стадія
Етап 3.1.	Перевірка можливостей усунення технічного протиріччя за допомогою таблиці типових прийомів
Етап 3.2.	Перевірка можливостей зміни в середовищі, у якому знаходиться об'єкт, і в інших об'єктах, які працюють паралельно з даним
Етап 3.3.	Перенос рішення з інших галузей техніки (пошук відповіді на запитання: «Як вирішуються в інших галузях техніки подібні завдання?»)
Етап 3.4.	Застосування «зворотного» рішення (пошук відповіді на запитання: «Як вирішується в техніці завдання, зворотне даному? Чи можна його використовувати у даній ситуації?»)
Етап 3.5.	Використання «прообразу» природи (пошук відповіді на запитання: «Як вирішується в природі подібні завдання?»)
Стадія 4.	Синтетична стадія
Етап 4.1.	Визначення, як впливає зміна однієї частини об'єкта на інші його частини
Етап 4.2.	Визначення, як потрібно змінити інші об'єкти, які працюють сумісно з даним
Етап 4.3.	Перевірка можливості застосування зміненого об'єкта по-новому
Етап 4.4.	Використання винайденої технічної ідеї (або зворотної дії) при вирішенні інших технічних завдань

Таблиця В.25 – Модель навчання індуктивному мисленню

Стратегії	Фазі (або зовні виражені розумові дії)	Внутрішні розумові операції	Запитання спонування
1. Формування думки	1. Перерахування об'єктів і складання їх переліку	Диференціація (виявлення об'єктів, що розрізняються)	Що ви побачили? Що почули? Що відмітили?
	2. Угрупування	Виявлення загальних властивостей. Абстрагування	Що пов'язане (поєднується) один з одним? За якою ознакою (критерієм)?
	3. Позначення, категоризація	Встановлення ієрархічної послідовності об'єктів, їх взаємозв'язків	Як би ви назвали ці групи? Які об'єкти до чого відносяться?
2. Інтерпретація	4. Виявлення основних рис	Диференціація	Що ви відмітили? Побачили? Виявили?
	5. Пояснення виявлених даних	Співвідношення даних між собою. Визначення причинно-наслідкових зв'язків	Чому це відбулося?
	6. Побудова висновків	Вихід за межі наявних даних. Пошук неявних наслідків, екстраполяція	Що це означає? Що з цього виходить? Яка картина? Що відбувається у вас, створюється?
3 Застосування правив і принципів	7. Висування гіпотез, прогноз наслідків	Пояснення незнайомих явищ. Аналіз суті проблеми (ситуації). Залучення відповідних відомостей	Що могло б відбутися, якби..?
	8. Пояснення і (або) підтвердження прогнозів і гіпотез	Визначення причинних співвідношень, що підводять до прогнозу або гіпотези	Чому, по-вашому, це могло відбутися?
	9. Перевірка прогнозів	Застосування логічних міркувань або фактичних відомостей для визначення необхідних і достатніх умов	Що знадобилося б, щоб це твердження було справедливим?

Таблиця В.26 – Етапи і прийоми педагогічного спілкування

Етапи педагогічного спілкування	Прийоми педагогічного спілкування
І етап: початок заняття, «комунікативна атака» (за В.А. Каннкаліком)	Бадьорий, енергійний, упевнений вхід в аудиторію, прагнення передати діяльнісну активність аудиторії
	Уміння «завести себе», емоційна захопленість, настрої на майбутнє спілкування
	Оригінальний, незвичайний початок, що викликає увагу аудиторії саме своєю несподіванкою
	Початок, у якому присутня інформація, безпосередньо пов'язана з інтересами студентів
	Початок, у якому є щось особисте для викладача, відчуте ним, таке, що хвилює його
	Використання ефектної цитати, прикладу з життя
ІІ етап: виклад навчального матеріалу, управління взаємодією з аудиторією	Відмова від трьох «Д» - дистанції, дидактизму, демонстративності (за В.М.Лещинським і С.В. Кульневичем)
	Формування відчуття «ми» («Сьогодні ми з вами вивчатимемо...»)
	Включення особово-довірчих, емоційних аспектів у спілкування з аудиторією
	Акцентування в мові важливих слів, підпорядкування їм менш важливих, пауза до і після головних думок
	Використання голосових модуляцій, тобто зміна інтонації, тембру, висоти, гучності голосу
	Облік «зворотного зв'язку», швидке реагування на питання і репліки
	Образна подача матеріалу, використання цікавого, несподіваного порівняння, яскравої метафори, притчі
	Використання жарту, анекдоту, гумористичної історії, тематично пов'язаної з темою повідомлення
	Формулювання важливих моментів у формі риторичного питання, на яке після невеликої паузи сам доповідач дає відповідь Формулювання питання за щойно викладеним матеріалом з метою активізації уваги слухачів
ІІІ етап: підведення підсумків заняття	Висновки за темою, підведення підсумків заняття
	Запрошення до вивчення наступної теми через постановку проблемного, «гострого» питання
	Запрошення до дії («І вже на найближчому практичному занятті ми апробуємо вивчені методи»)
	Комплімент слухачам («Ми сьогодні з вами дуже добре попрацювали. Освоїли складну тему
	Використання «закільцювання», коли початок і кінець лекції пов'язані або зовні навіть співпадають, але при цьому фінальне повторення є вже іншим рівнем повторення, з глибшим усвідомленням сенсу

Таблиця В.27 – Програмно-методичне забезпечення ПТх

Параметри	Програмно-методичне забезпечення / рекомендовані джерела															
	навчальні плани і програми	навчальні посібники			методичні посібники / рекомендації			дидактичні матеріали			наочні і технічні засоби навчання			діагностичний інструментарій		
			ІМЗ	РАМЗ	+	ІМЗ	РАМЗ	+	ІМЗ	РАМЗ		ІМЗ	РАМЗ		ІМЗ	РАМЗ
М1	–	+	[31]	[33]	+	–	[17, 22]	+	–	[20, 22]	+	–		+	–	
М2	–	+		[33]	+	–	[12]	+	–		+	–		+	–	
М3	–	+		[33]	+	–		+	[1, 8]		+	–		+	–	
М4	–	+	[2, 10]	[33]	+	–		+	[6, 9, 4, 8, 5]		+	–		+	–	
М5	–	+	–	[33]	+	–	[12]	+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.1)	–	+	–	[33]	+	–		+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.2)	–	+	–	[33]	+	–		+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.3)	–	+	[29]	[33]	+	–		+	[3]		+	–		+	–	
ПТх(5.4)	–	+	[29]	[33]	+	–		+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.5)	–	+	[29]	[33]	+	–		+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.6)	–	+	[29]	[33]	+	–		+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.7)	–	+	–	[33]	+	[15, 12]	[13]	+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.8)	–	+	[30]	[33]	+	[7, 28, 24]	[25, 17, 14]	+	–		+	–	[23]	+	–	[21]
ПТх(5.9)	–	+	[29; 27]	[33]	+	[]		+	–		+	–		+	–	
ПТх(5.10)	–	+	–	[33]	+	[32]		+			+	–		+	–	
М6	–	+	–	[33]	+	–	[19]	+	–		+	–		+	–	
ПТх(6.1)	–	+		[33]	+	–	[25]	+	[3, 1, 8]		+	–		+	–	
ПТх(6.2)	–	+	[29]	[33]	+	[27]	[16]	+	–		+	–		+	–	
М7	–	+	–	[33]	+	–		+	–	[11]	+	–		+	–	
ПТх(7.1)	–	+	[29]	[33]	+	–		+	–		+	–		+	–	
ПТх(7.2)	–	+	–	[33]	+	–		+	–		+	–		+	–	

Таблиця В.32 – Матриця синхронізації діагностування розвиненості професійно-важливих якостей ад'юнкта

№ п/п	Шифр	Складові методики розвитку методологічної культури																	
		M(1)	M(2)	M(3)	M(4)	M(5)										M(6)		M(7)	
		ПТх(1.1)	ПТх(2.1)	ПТх(3.1)	ПТх(4.1)	ПТх(5.1)	ПТх(5.2)	ПТх(5.3)	ПТх(5.4)	ПТх(5.5)	ПТх(5.6)	ПТх(5.7)	ПТх(5.8)	ПТх(5.9)	ПТх(5.10)	ПТх(6.1)	ПТх(6.2)	ПТх(7.1)	ПТх(7.2)
1.	ПВЯ-1																		
2.	ПВЯ-2							+											
3.	ПВЯ-3											+							
4.	ПВЯ-4												+						
5.	ПВЯ-5																		
6.	ПВЯ-6							+											
7.	ПВЯ-7													+					
8.	ПВЯ-8												+						
9.	ПВЯ-9							+											
10.	ПВЯ-10												+						
11.	ПВЯ-11											+							
12.	ПВЯ-12											+							
13.	ПВЯ-13				+														
14.	ПВЯ-14												+						
15.	ПВЯ-15							+					+						
16.	ПВЯ-16	+						+											
17.	ПВЯ-17		+	+					+										
18.	ПВЯ-18												+						
19.	ПВЯ-19									+				+		+			
20.	ПВЯ-20											+	+						

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання: (ГОСТ 7.1-2003, IDT): ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Чинний з 2007-07-01. К.: Держспоживстандарт України, 2007. Ш, Ш, 47 с.
2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посібник. К.: Університет «Україна», 2014. 417 с.
3. ГОСТ 15.101-98 Система разработки и постановки продукции на производство. Порядок выполнения научно-исследовательских работ. Минск. ИПК Издательство стандартов, 1998. 10 с.
4. ГОСТ 19.701-90 Схемы алгоритмов, данных и систем. Условные обозначения и правила выполнения. М.: ГК ССР по управлению качеством продукции и стандартам, 1991. 27 с.
5. ГОСТ 34.602-89 Информационная технология. Техническое задание на создание автоматизированной системы. М.: ГК ССР по управлению качеством продукции и стандартам, 1989. 11 с.
6. ГОСТ 7.12-93. Библиографическая запись. Сокращение слов. Общие требования и правила. Минск. ИПК Издательство стандартов, 1998. 15 с.
7. Дроздова М.А. Психологія творчості: навчальний посібник для студентів. Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2012. 248 с.
8. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. К.: Держстандарт України, 1995. 86 с.
9. ДСТУ 3582-97. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. К.: Держстандарт України, 1998. 25 с.
10. Захарова В.І., Філіпова В.Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. К. «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
11. Козубцов И.Н. Алгоритм научно-педагогической технологии сопровождения развития методологической компетентности у аспирантов в условиях учебно-воспитательного процесса высшего военного образования. *Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология.* Сб. статей. 2014. Вып. 45. Ч.5. С. 147–155.

12. Козубцов И.Н. Квинтэссенция учебного курса развития методологической компетентности аспирантов: методология поиска объекта, предмета и проблемы диссертационного исследования. *Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса*. 2013. №4 (25). С. 75–81.

13. Козубцов И.Н. Проектирование содержания педагогической технологии «мотивация» аспирантов к профессиональному развитию личности. Научная библиотека. URL: <http://r-lib.ru/2015/09/1813> (дата обращения: 29.12.2020).

14. Козубцов И.Н. Проектирование содержания педагогической технологии творческого развития личности аспирантов на этапе обучения. *Pedagogik mahorat. Nazariy va ilmiy-metodik jurnal. O'zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti*, 2015. №2. С. 74–81.

15. Козубцов И.Н. Рекомендация научным руководителям по организации и развитию методологической компетентности у аспирантов. *Научно-методическое издание Концепт*. 2013. №12 (декабрь). URL: http://e-koncept.ru/article/1505/2013_dekabr_art13251.html (дата обращения: 29.12.2020).

16. Козубцов И.Н., Козубцова Л.М. Педагогическая технология организация научно-методического семинара кафедры. *Pedagogik mahorat. Nazariy va ilmiy-metodik jurnal. O'zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti*, 2016. №1. С. 24–30.

17. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С. Организация научной работы молодого ученого : учебно-методическое пособие. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2014. 103 с.

18. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография. Уральск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2015. 192 с.

19. Козубцов І.М. Методика науково-педагогічної діяльності аспірантів (ад'юнктів). *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 133. 2016. С. 85–88. (серія: Педагогічні науки).

20. Козубцов І.М. Методологія організації роботи аспірантами над дисертаційними дослідженнями. *Професійна освіта: проблеми і перспективи / ІІТО НАПН України; РВНЗ «КіПУ»*. К.; Сімферополь: НІЦ КіПУ, 2013. Випуск 5. С. 16–22.

21. Козубцов І.М. Модель діагностування творчої складової

методологической компетентности ученого. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 115. 2014. С. 107–110.

22. Козубцов І.М. Проектування педагогічної технології розвитку в аспірантів методології науково-організаційної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. №7 (51). С. 72–83.

23. Козубцов І.М., Козубцова Л.С. Квінтесенція знань про природу зародження творчості і креативного мислення у вчених. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей. 2013. Вип. 38. Ч.1. С. 271–282.

24. Корняков М.В., Махно Д.Е.. Как написать кандидатскую диссертацию или «Курс молодого бойца». Пособие. Иркутск: Изд-во ИрГТУ, 2007. 86с.

25. Мараховський Л.Ф., Козубцов І.М. Підготовка аспірантів: методичні рекомендації щодо самостійної підготовки аспірантів за спеціальністю 05.13.05 – «Комп'ютерні системи та компоненти». К.: ДЕТУТ, 2014. 165 с.

26. Михневич С. Вы решили организовать научную конференцию. С чего начать? URL: <http://konferencii.ru/news/6> (дата обращения: 29.12.2020).

27. Основы научной речи: Учеб. пособие для студ. нефилол. высш. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2003. 272 с.

28. Розов М. Похвала незнанию. *Ежемесячный научно популярный и научно художественный журнал ЗНАНИЕ СИЛА*. 2009. №1. С. 29–39.

29. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. Т. 1. М.: НИИ школьных технологий, 2006. 468 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий».).

30. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. Т. 2. М.: НИИ школьных технологий, 2006. 401 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий».).

31. Тычинский А.В. Управление инновационной деятельностью компаний: современные подходы, алгоритмы, опыт. Таганрог: Изд-во ТТИ ЮФУ, 2009. 189 с.

32. Ягупов В.В. Контроль як метод навчання. *Зб. наук. пр. Військового гуманітарного інституту НАОУ*. 2000. №3(16). С.68–74.

33. Ягупов В.В., Козубцов І.М., Мараховський Л.Ф. Теорія і практика підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурою і аспірантурою. Монографія. К.: ДЕТУТ, 2017. 299 с.

ДОДАТОК Г

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДО РОЗДІЛУ 4

Таблиця Г.1 – Вимоги до експертів

Умови та вимоги до експертів		Бал
наявність наукового ступеня, вченого звання, рівень кваліфікації	доктор наук, професор	0,8
	доктор наук, доцент (старший науковий співробітник)	0,7
	кандидат наук, професор	0,7
	кандидат наук, доцент (старший науковий співробітник)	0,6
	кандидат наук без звання	0,5
стаж роботи в ВВНЗ (ВНЗ)	до 5-ти років	0,5
	від 5-ти – до 10-ти років	0,6
	від 10-ти до 15 років	0,7
	понад 15 років	0,8
досвід за напрямком професійної діяльності	педагогічний досвід	0,6
	науковий досвід	0,6
направленість досліджень	проведені дослідження з означеної проблеми	0,8
	загальні інтуїтивні уявлення	0,2

Таблиця Г.2 – Карта оцінювання рівня розвиненості ЦМС МКА

Критерій	Параметри оцінювання рівня розвиненості	шифр	Значення оцінки у балах				
			5	4	3	2	1
ціннісний	розуміння значення та смислу цілей військово-професійної, наукової та науково-технічної діяльності	ЦМС-Ц-1					
	зацікавленість у ставленні до досвіду своїх колег	ЦМС-Ц-2					
	усвідомлення соціального і особистісного значення методологічної культури	ЦМС-Ц-3					
	постійне прагнення до самовираження і самореалізації у професійно-педагогічній діяльності	ЦМС-Ц-4					
	упевненість у своїх можливостях при вирішенні складних військово-наукових та педагогічних задач	ЦМС-Ц-5					
мотиваційний	мотиви, потреби й інтереси до особистісного професійно-педагогічного розвитку	ЦМС-М-1					
	уміння аналізувати свої досягнення і помилки, робити висновки про те, якими шляхами можна поліпшити результати	ЦМС-М-2					
	прагнення до наукової та науково-педагогічної діяльності	ЦМС-М-3					
	вираження інтересу до розвитку методологічної культури	ЦМС-М-4					
етичний	Д0	наявність морально-етичних цінностей	ЦМС-Е-1				
		обізнаність з саморегуляцією етичних стосунків і відносин науковий керівник – ад'юнкт, викладач – курсант	ЦМС-Е-2				
		етична оцінка педагогічних явищ і процесів	ЦМС-Е-3				
	Д1	володіє професійною етикою в галузі науково-організаційної діяльності	ЦМС-Е-4				
	Д2	володіє професійною етикою в галузі наукової діяльності	ЦМС-Е-5				
	Д3	володіє професійною етикою в галузі науково-технічної діяльності	ЦМС-Е-6				
	Д4	володіє професійною етикою в галузі інформаційно-аналітичної діяльності	ЦМС-Е-7				
	Д5	володіє професійною етикою в галузі науково-педагогічної діяльності	ЦМС-Е-8				
	Д6	володіє професійною етикою в галузі науково-просвітницької діяльності	ЦМС-Е-9				
орієнтаційний	уміння формування морально-ціннісних установок	ЦМС-О-1					
	уміння формування наукового світогляду, прищеплення стійкого інтересу до майбутньої професії	ЦМС-О-2					

Таблиця Г.3 – Карта оцінювання рівня розвиненості КС МКА

№ з/п	Види знань	Параметри оцінювання рівня розвиненості	шифр	Значення оцінки у балах						
				5	4	3	2	1		
1.	Гносеологічний	Методологічні	наявність загальнометодологічних знань	КС-Г-М-1						
			володіння методами наукового дослідження	КС-Г-М-2						
			рівень управління проектною діяльністю	КС-Г-М-3						
			Д1	знає порядок організації науково-організаційної діяльності	КС-Г-М-Д1-1					
				знає методологію науково-організаційної діяльності	КС-Г-М-Д1-2					
				знає таємну методологію науково-організаційної діяльності	КС-Г-М-Д1-3					
				знає традиції науково-організаційної діяльності	КС-Г-М-Д1-4					
			Д2	знає порядок організації наукової діяльності	КС-Г-М-Д2-1					
				знає методологію наукової діяльності	КС-Г-М-Д2-2					
				знає таємну методологію наукової діяльності	КС-Г-М-Д2-3					
				знає традиції наукової діяльності	КС-Г-М-Д2-4					
			Д3	знає порядок організації науково-технічної діяльності	КС-Г-М-Д3-1					
				знає методологію науково-технічної діяльності	КС-Г-М-Д3-2					
				знає таємну методологію науково-технічної діяльності	КС-Г-М-Д3-3					
				знає традиції науково-технічної діяльності	КС-Г-М-Д3-4					
			Д4	знає порядок організації інформаційно-аналітичної діяльності	КС-Г-М-Д4-1					
				знає методологію інформаційно-аналітичної діяльності	КС-Г-М-Д4-2					
				знає таємну методологію інформаційно-аналітичної діяльності	КС-Г-М-Д4-3					
				знає традиції інформаційно-аналітичної діяльності	КС-Г-М-Д4-4					
			Д5	знає порядок організації науково-педагогічної діяльності	КС-Г-М-Д5-1					
				знає методологію науково-педагогічної діяльності	КС-Г-М-Д5-2					
				знає таємну методологію науково-педагогічної діяльності	КС-Г-М-Д5-3					
				знає традиції науково-педагогічної діяльності	КС-Г-М-Д5-4					
			Д6	знає порядок організації науково-просвітницької діяльності	КС-Г-М-Д6-1					
				знає методологію науково-просвітницької діяльності	КС-Г-М-Д6-2					
				знає таємну методологію науково-просвітницької діяльності	КС-Г-М-Д6-3					
				знає традиції науково-просвітницької діяльності	КС-Г-М-Д6-4					

Продовження таблиці Г.3

2.	Дослідницькі	здатність до пошуково-перетворювальної діяльності	КС-Г-Д-1							
		уміння працювати з інформаційними джерелами	КС-Г-Д-2							
		уміння аналізувати і систематизувати конкретні наукові явища	КС-Г-Д-3							
		уміння встановлювати взаємозв'язки між компонентами, в тому числі навчання і виховання	КС-Г-Д-4							
		рівень сформованості дослідницьких умінь у цілому	КС-Г-Д-5							
3	Психологічні	наявність різнобічних знань у сфері людської діяльності	КС-П-П-1							
		обізнаність з основними компонентами психіки особистості	КС-П-П-2							
		рівень володіння психологічними процесами (пізнавальний, розвивальний, виховний)	КС-П-П-3							
		оволодіння механізмами і закономірностями розвитку	КС-П-П-4							
4.	Психологічний	Рефлексивні	Д1	знання своїх основних особистісних й індивідуальних якостей і рис	КС-П-Р-1					
				критичне ставлення до власної науково-організаційної діяльності та її результатів	КС-П-Р-2					
			Д2	знання та прагнення до особистісного емоційного, інтелектуального і професійного саморозвитку та самовдосконалення за напрямком науково-організаційної діяльності	КС-П-Р-3					
				критичне ставлення до власної наукової діяльності та її результатів	КС-П-Р-4					
			Д3	знання та прагнення до особистісного емоційного, інтелектуального і професійного саморозвитку та самовдосконалення за напрямком наукової діяльності	КС-П-Р-5					
				критичне ставлення до власної науково-технічної діяльності та її результатів	КС-П-Р-6					
			Д4	знання та прагнення до особистісного емоційного, інтелектуального і професійного саморозвитку та самовдосконалення за напрямком науково-технічної діяльності	КС-П-Р-7					
				критичне ставлення до власної інформаційно-аналітичної діяльності та її результатів	КС-П-Р-8					
			Д5	знання та прагнення до особистісного емоційного, інтелектуального і професійного саморозвитку та самовдосконалення за напрямком інформаційно-аналітичної діяльності	КС-П-Р-9					
				рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, які сприяють або перешкоджають ефективній педагогічній діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання	КС-П-Р-10					
			здатність до встановлення зворотного зв'язку рефлексивної оцінки поведінки	КС-П-Р-11						

Продовження таблиці Г.3

			Д5	критичне ставлення до власної науково-педагогічної діяльності та її результатів	КС-П-Р-12					
				знання та прагнення до особистісного емоційного, інтелектуального і професійного саморозвитку та самовдосконалення за напрямком науково-педагогічної діяльності	КС-П-Р-13					
			Д6	критичне ставлення до власної науково-просвітницької діяльності та її результатів	КС-П-Р-14					
				знання та прагнення до особистісного емоційного, інтелектуального і професійного саморозвитку та самовдосконалення за напрямком науково-просвітницької діяльності	КС-П-Р-15					
5.	Технологічний	Педагогічні		знання педагогіки вищої школи	КС-Т-П-1					
				знання навчально-виховної роботи	КС-Т-П-2					
				знання з теоретичних основ військово-педагогічної діяльності	КС-Т-П-3					
6.		Дидактичні		знання з теоретичних основ військово-професійної, наукової та педагогічної діяльності	КС-Т-Д-1					
				знання про форми і методи професійного навчання	КС-Т-Д-2					
				знає логічну побудову способів і методів пізнавальної діяльності курсантів, ад'юнктів	КС-Т-Д-3					
				обізнаний з моделюванням навчальних ситуацій	КС-Т-Д-4					
			знає порядок забезпечення розвитку технічного і технологічного мислення	КС-Т-Д-5						
7.	Методичні		уміння розробки навчально-плануючої та навчально-методичної документації	КС-Т-М-1						
			Знання з організації навчально-виховної діяльності курсантів, ад'юнктів	КС-Т-М-2						
			знання з управління процесом професійної підготовки майбутніх фахівців	КС-Т-М-3						
			володіння способами, методами і методичними прийомами викладання спеціальних дисциплін	КС-Т-М-4						
			володіння способами дослідницької та моніторингової діяльності	КС-Т-М-5						
8.	Комунікативний	Комунікативні		володіння способами міжособистісної взаємодії	КС-Т-К-1					
				володіння культурою спілкування	КС-Т-К-2					
				володіння мовленнєвою культурою і культурою публічного виступу	КС-К-К-3					
				міжкультурна, соціальна і особистісна толерантність	КС-К-К-4					

Кінець таблиці Г.3

			широкий спектр вербальної і невербальної комунікації	КС-К-К-5					
			знання педагогічної техніки	КС-К-К-6					
9.	Етичний	Етичні	наявність морально-етичних цінностей	КС-Е-Е-1					
			обізнаність з саморегуляцією етичних стосунків і відносин науковий керівник – ад'юнкт, викладач – курсант	КС-Е-Е-2					
			етична оцінка педагогічних явищ і процесів	КС-Е-Е-3					
			Д1 володіє професійною етикою в галузі науково-організаційної діяльності	КС-Е-Е-4					
			Д2 володіє професійною етикою в галузі наукової діяльності	КС-Е-Е-5					
			Д3 володіє професійною етикою в галузі науково-технічної діяльності	КС-Е-Е-6					
			Д4 володіє професійною етикою в галузі інформаційно-аналітичної діяльності	КС-Е-Е-7					
			Д5 володіє професійною етикою в галузі науково-педагогічної діяльності	КС-Е-Е-8					
			Д6 володіє професійною етикою в галузі науково-просвітницької діяльності	КС-Е-Е-9					
10.	Інформаційний	Інгово-діагност	знає порядок забезпечення моніторингу знань і вмінь курсантів, студентів	КС-І-М-1					
			знання методів педагогічного моніторингу	КС-І-М-2					
			знання реалізації результатів моніторингу в прийнятті управлінських рішень	КС-І-М-3					
			знання видів і функцій контролю за навчальними досягненнями курсантів	КС-І-М-4					

Таблиця Г.4 – Карта оцінювання рівня розвиненості ОДС МКА

№ з/п	Види умінь	Параметри оцінювання рівня розвиненості умінь	шифр	Значення оцінки у балах					
				5	4	3	2	1	
1.	Методологічні	Д1	уміє застосовувати порядок в організації науково-організаційної діяльності	ОДС-М-КД1-1					
			уміє застосовувати методологію науково-організаційної діяльності	ОДС-М-КД1-2					
			уміє застосовувати таємну методологію науково-організаційної діяльності	ОДС-М-КД1-3					
			уміє застосовувати традиції науково-організаційної діяльності	ОДС-М-КД1-4					
		Д2	уміє застосовувати порядок в організації наукової діяльності	ОДС-М-КД2-1					
			уміє застосовувати методологію наукової діяльності	ОДС-М-КД2-2					
			уміє застосовувати таємну методологію наукової діяльності	ОДС-М-КД2-3					
			уміє застосовувати традиції наукової діяльності	ОДС-М-КД2-4					
		Д3	уміє застосовувати порядок в організації науково-технічної діяльності	ОДС-М-КД3-1					
			уміє застосовувати методологію науково-технічної діяльності	ОДС-М-КД3-2					
		уміє застосовувати таємну методологію науково-технічної діяльності	ОДС-М-КД3-3						

Продовження таблиці Г.4

1.	Методологічні	уміє застосовувати традиції науково-технічної діяльності	ОДС-М-КД3-4					
		уміє застосовувати порядок в організації інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-М-КД4-1					
		Д14 уміє застосовувати методологію інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-М-КД4-2					
		уміє застосовувати таємну методологію інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-М-КД4-3					
		уміє застосовувати традиції інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-М-КД4-4					
		Д15 уміє застосовувати порядок в організації науково-педагогічної діяльності	ОДС-М-КД5-1					
		уміє застосовувати методологію науково-педагогічної діяльності	ОДС-М-КД5-2					
		уміє застосовувати таємну методологію науково-педагогічної діяльності	ОДС-М-КД5-3					
		уміє застосовувати традиції науково-педагогічної діяльності	ОДС-М-КД5-4					
		Д16 уміє застосовувати порядок в організації науково-просвітницької діяльності	ОДС-М-КД6-1					
		уміє застосовувати методологію науково-просвітницької діяльності	ОДС-М-КД6-2					
		уміє застосовувати таємну методологію науково-просвітницької діяльності	ОДС-М-КД6-3					
		уміє застосовувати традиції науково-просвітницької діяльності	ОДС-М-КД6-4					
		уміння здійснювати аналіз принципів, змісту, умов та засобів навчання і виховання	ОДС-М-1					
		уміння застосовувати засоби особистісного	ОДС-М-2					
		самовизначення і самореалізація особистості	ОДС-М-3					
моделювання умов розвитку творчої особистості	ОДС-М-4							
моделювання навчальних ситуацій, що застосовуються в практичній діяльності	ОДС-М-5							
2.	Аналітичні	наявність особистісного військово-професійного, наукового та педагогічного досвіду	ОДС-А-1					
		володіння системою знань сучасних педагогічних і виробничих технологій	ОДС-А-2					
		прагнення до застосування інновацій у військово-професійній, науковій та педагогічній діяльності	ОДС-А-3					
		здатність до вироблення індивідуального стилю у військово-професійній, науковій та педагогічній діяльності	ОДС-А-4					
		здатність до вдосконалення форм і методів у військово-професійній, науковій та педагогічній діяльності	ОДС-А-5					
3.	Дослідницькі	володіння умінням з встановлення взаємозв'язку між компонентами навчання і виховання	ОДС-Д-1					
		володіння умінням аналізу та систематизації конкретних педагогічних задач, роботи з технічними джерелами	ОДС-Д-2					
		наявність умінь, що стосуються здобування нових знань, які сприяють військово-професійному науковому та педагогічному вдосконаленню, самовдосконаленню та саморозвитку	ОДС-Д-3					

Продовження таблиці Г.4

3.	Дослідницькі	уміння працювати з інформаційними джерелами	ОДС-Д-4					
		уміння аналізувати і систематизувати конкретні технологічні явища	ОДС-Д-5					
		уміння встановлювати взаємозв'язки між компонентами навчання і виховання	ОДС-Д-6					
		рівень сформованості дослідницьких умінь в цілому	ОДС-Д-7					
4.	Інтелектуальні	володіти способами і методами викладання спеціальних дисциплін	ОДС-І-1					
		уміння здійснювати аналіз, синтез, порівняння педагогічних явищ	ОДС-І-2					
5.	Комунікативні	уміння встановлювати психологічний контакт з курсантами, студентами	ОДС-К-1					
		уміння аналізувати поступки курсантів та бачити за ними мотиви	ОДС-К-2					
		уміння встановлювати емоційний зворотній зв'язок	ОДС-К-3					
		уміння регулювати свій емоційний стан	ОДС-К-4					
		володіння уміньми педагогічної техніки	ОДС-К-5					
6.	Моніторингово-діагностичні	уміння застосовувати методи педагогічного моніторингу	ОДС-МД-1					
		уміння реалізовувати результати моніторингу в прийнятті управлінських рішень	ОДС-МД-2					
		уміння застосування різних видів контролю з професійної підготовки фахівців	ОДС-МД-3					
7.	Методичні	уміння відбирати та структурувати навчальний зміст спеціальної дисципліни	ОДС-МТ-1					
		уміння з розробки навчально-плануючої та навчально-методичної документації	ОДС-МТ-2					
		уміння вибирати раціональні форми, методи і засоби професійного навчання	ОДС-МТ-3					
		уміння планувати навчально-виховний процес	ОДС-МТ-4					
		уміння планувати та розробляти методичне та дидактичне забезпечення навчального процесу	ОДС-МТ-5					
		уміння управляти навчально-виховною діяльністю курсантів, студентів	ОДС-МТ-6					
8.	Організаційно-управлінські	вироблення способів включення особистості у різні види професійної діяльності	ОДС-ОУ-1					
		уміння організувати навчально-виховну діяльність курсантів	ОДС-ОУ-2					
		наявність умінь з управління процесом професійної підготовки майбутніх фахівців	ОДС-ОУ-3					
		вироблення способів організації ефективної навчально-виховної діяльності	ОДС-ОУ-4					
9.	Орієнтаційні	формування морально-ціннісних установок	ОДС-О-1					
		формування наукового світогляду, прищеплення стійкого інтересу до майбутньої професії	ОДС-О-2					
10.	Прогностичні	уміння прогнозувати результати військово-професійної, наукової та педагогічної діяльності	ОДС-П-1					
		уміння передбачати процес сприйняття курсантами навчального змісту	ОДС-П-2					
		уміння передбачати результати сформованих вмінь з організації процесу навчання	ОДС-П-3					

Продовження таблиці Г.4

11.	Проектні	уміння проектувати цілі і зміст військово-професійної, наукової та педагогічної діяльності	ОДС-ПР-1					
		уміння проектувати засоби і способи теоретичного навчання	ОДС-ПР-2					
		уміння створювати особистісно-розвивальне навчальне середовище	ОДС-ПР-3					
12.	Технологічні	уміння планувати військово-професійну, наукову та педагогічну діяльність	ОДС-Т-1					
		уміння розробити проекти педагогічної діяльності	ОДС-Т-2					
		використання в навчальному процесі традиційних і сучасних технологій	ОДС-Т-3					
		володіння педагогічними і виробничими інноваціями з метою застосування їх у навчально-виховному процесі	ОДС-Т-4					
13.	Рефлексивні	Д1	уміння осмислювати застосування організації науково-організаційної діяльності	ОДС-Р-1				
			уміння осмислювати застосування методології науково-організаційної діяльності	ОДС-Р-2				
			уміння осмислювати застосування таємної методології науково-організаційної діяльності	ОДС-Р-3				
			уміння осмислювати застосування традицій науково-організаційної діяльності	ОДС-Р-4				
			прагнення до особистісного військово-професійного, наукового та педагогічного зростання	ОДС-Р-5				
			уміння здійснювати оцінювання та корекцію своєї діяльності	ОДС-Р-6				
		Д2	уміння осмислювати застосування організації наукової діяльності	ОДС-Р-7				
			уміння осмислювати застосування методології наукової діяльності	ОДС-Р-8				
			уміння осмислювати застосування таємної методології наукової діяльності	ОДС-Р-9				
			уміння осмислювати застосування традицій наукової діяльності	ОДС-Р-10				
		Д3	уміння осмислювати застосування організації науково-технічної діяльності	ОДС-Р-11				
			уміння осмислювати застосування методології науково-технічної діяльності	ОДС-Р-12				
			уміння осмислювати застосування таємної методології науково-технічної діяльності	ОДС-Р-13				
			уміння осмислювати застосування традицій науково-технічної діяльності	ОДС-Р-14				
		Д4	уміння осмислювати застосування організації інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-Р-15				
			уміння осмислювати застосування методології інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-Р-16				
			уміння осмислювати застосування таємної методології інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-Р-17				
			уміння осмислювати застосування традицій інформаційно-аналітичної діяльності	ОДС-Р-18				

Кінець таблиці Г.4

13.	Рефлексивні	Д5	уміння осмислювати застосування організації науково-педагогічної діяльності	ОДС-Р-19					
			уміння осмислювати застосування методології науково-педагогічної діяльності	ОДС-Р-20					
			уміння осмислювати застосування таємної методології науково-педагогічної діяльності	ОДС-Р-21					
			уміння осмислювати застосування традицій науково-педагогічної діяльності	ОДС-Р-22					
		Д6	уміння осмислювати застосування організації науково-просвітницької діяльності	ОДС-Р-23					
			уміння осмислювати застосування методології науково-просвітницької діяльності	ОДС-Р-24					
			уміння осмислювати застосування таємної методології науково-просвітницької діяльності	ОДС-Р-25					
			уміння осмислювати застосування традицій науково-просвітницької діяльності	ОДС-Р-26					

Таблиця Г.5 – Карта оцінювання рівня розвиненості ПВЯ ад'юнктів

№ з/п	Параметри розвиненості професійно важливих якості	шифр	Значення оцінки у балах				
			5	4	3	2	1
1	Активність	ПВЯ-1					
2	Готовність до ризику	ПВЯ-2					
3	Ентузіазм	ПВЯ-3					
4	Ерудиція	ПВЯ-4					
5	Ініціативність	ПВЯ-5					
6	Інтуїція	ПВЯ-6					
7	Комунікативність	ПВЯ-7					
8	Креативність	ПВЯ-8					
9	Наполегливість	ПВЯ-9					
10	Оригінальність	ПВЯ-10					
11	Особливості пам'яті	ПВЯ-11					
12	Почуття гумору	ПВЯ-12					
13	Працездатність	ПВЯ-13					
14	Професійний інтелект	ПВЯ-14					
15	Розвиненість мислення	ПВЯ-15					
16	Самоорганізація	ПВЯ-16					
17	Спостережливість	ПВЯ-17					
18	Творча обдарованість	ПВЯ-18					
19	Толерантність	ПВЯ-19					
20	Фантазія	ПВЯ-20					

Таблиця Г.6 – Карта оцінювання рівня розвиненості СРС МКА

№п/п	діяльність	Параметри оцінювання рівня розвиненості	шифр	Значення оцінки у балах				
				1	2	3	4	5
1	Д1	усвідомлює важливість науково-організаційної діяльності	СРС-Д1-1					
		усвідомлює порядок організації науково-організаційної діяльності	СРС-Д1-2					
		усвідомлює методологію науково-організаційної діяльності	СРС-Д1-3					
		усвідомлює таємну методологію науково-організаційної діяльності	СРС-Д1-4					
		усвідомлює традиції науково-організаційної діяльності	СРС-Д1-5					
		рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, що сприяють або перешкоджають ефективній науково-організаційній діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання	СРС-Д1-6					
2	Д2	усвідомлює важливість наукової діяльності	СРС-Д2-1					
		усвідомлює порядок організації наукової діяльності	СРС-Д2-2					
		усвідомлює методологію наукової діяльності	СРС-Д2-3					
		усвідомлює таємну методологію наукової діяльності	СРС-Д2-4					
		усвідомлює традиції наукової діяльності	СРС-Д2-5					
		рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, що сприяють або перешкоджають ефективній науковій діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання	СРС-Д2-6					
3	Д3	усвідомлює важливість науково-технічної діяльності	СРС-Д3-1					
		усвідомлює порядок організації науково-технічної діяльності	СРС-Д3-2					
		усвідомлює методологію науково-технічної діяльності	СРС-Д3-3					
		усвідомлює таємну методологію науково-технічної діяльності	СРС-Д3-4					
		усвідомлює традиції науково-технічної діяльності	СРС-Д3-5					
		рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, що сприяють або перешкоджають ефективній науково-технічній діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання	СРС-Д3-6					
4	Д4	усвідомлює важливість інформаційно-аналітичної діяльності	СРС-Д4-1					
		усвідомлює порядок організації інформаційно-аналітичної діяльності	СРС-Д4-2					
		усвідомлює методологію інформаційно-аналітичної діяльності	СРС-Д4-3					
		усвідомлює таємну методологію інформаційно-аналітичної діяльності	СРС-Д4-4					
		усвідомлює традиції інформаційно-аналітичної діяльності	СРС-Д4-5					
		рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, що сприяють або перешкоджають ефективній інформаційно-аналітичній діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання	СРС-Д4-6					

Кінець таблиці Г.6

5	Д5	усвідомлює важливість науково-педагогічної діяльності	СРС-Д5-1					
		усвідомлює порядок організації науково-педагогічної діяльності	СРС-Д5-2					
		усвідомлює методологію науково-педагогічної діяльності	СРС-Д5-3					
		усвідомлює таємну методологію науково-педагогічної діяльності	СРС-Д5-4					
		усвідомлює традиції науково-педагогічної діяльності	СРС-Д5-5					
		рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, що сприяють або перешкоджають ефективній науково-педагогічній діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання	СРС-Д5-6					
		усвідомлює здійснювати методологічну і методичну рефлексії	СРС-Д5-7					
6	Д6	усвідомлює важливість науково-просвітницької діяльності	СРС-Д6-1					
		усвідомлює порядок організації науково-просвітницької діяльності	СРС-Д6-2					
		усвідомлює методологію науково-просвітницької діяльності	СРС-Д6-3					
		усвідомлює таємну методологію науково-просвітницької діяльності	СРС-Д6-4					
		усвідомлює традиції науково-просвітницької діяльності	СРС-Д6-5					
		рефлексія своїх позитивних якостей і недоліків, що сприяють або перешкоджають ефективній науково-просвітницькій діяльності, володіння прийомами і способами їх подолання	СРС-Д6-6					

Таблиця Г.7 – Опитувальний лист експертизи практичної значущості навчальних посібників

№ з/п	Вимоги до якості	Оцінка			
		МР-1	НМП-1	М-1	М-2
1	Інтеграція теоретичної інформації з практичною складовою				
2	Інноваційний зміст теоретичної інформації				
3	Послідовність виконання технологічних процесів				
4	Наявність практичних рекомендацій з виконання окремих педагогічних технологій				
5	Доповнення теоретичної інформації ілюстраціями				

Таблиця Г.8 – Опитувальний лист експертизи практичної значущості факультативної програми наукової школи «Методика розвитку методологічної культури ад'юнктів» (ФП-1)

№ з/п	Вимоги до якості	Оцінка
1	Відповідність змісту вимогам методології професійної діяльності	
2	Інноваційність	
3	Методична спрямованість	
4	Техніко-технологічна спрямованість	
5	Практико-орієнтована спрямованість	

Таблиця Г.9 – Опитувальний лист експертизи практичної значущості впливу форм методичної роботи на розвиток методологічної культури ад'юнктів (ФМР-1)

№ з/п	Вимоги до якості	Оцінка
1	Науково-методичні семінари/конференції	
2	Педагогічні технології	
3	Професійні тренінги	
4	Школа науково-педагогічного досвіду	
5	Методика розвитку методологічної культури	

Таблиця Г.10 – Опитувальний лист експертизи практичної значущості методики розвитку методологічної культури ад'юнктів (ФМР-2)

№ з/п	Вимоги до якості	Оцінка
1	Чи забезпечено в методиці цілісність віддзеркалення в змісті завдань освіти, виховання і розвитку	
2	Чи забезпечують педагогічні технології розвитку в ад'юнктів методологічної культури з науково-організаційної діяльності?	
3	Чи забезпечують педагогічні технології розвитку в ад'юнктів методологічної культури з наукової діяльності?	
4	Чи забезпечують педагогічні технології розвитку в ад'юнктів методологічної культури з науково-технічної діяльності?	
5	Чи забезпечують педагогічні технології розвитку в ад'юнктів методологічної культури з інформаційно-аналітичної діяльності?	
6	Чи забезпечують педагогічні технології розвитку в ад'юнктів методологічної культури з науково-педагогічної діяльності?	
7	Чи забезпечують педагогічні технології розвитку в ад'юнктів методологічної культури з науково-просвітницької діяльності?	
8	Чи відповідає розроблена методика методиці?	
9	Чи є в методиці розвивальні педагогічні технології	
10	Чи є в методиці професійні тренінги?	
11	Рівень забезпечення принципів наочності і доступності навчання	

Таблиця Г.11 – Карта експертної оцінки практичної значущості навчального посібника «Підготовка аспірантів»

№ з/п	Оцінка експертів за категоріями							Σбалів
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>Експертна група I наукові кадри</i>								
1	5	5	5	3	5	5	5	33
2	5	4	5	4	4	4	4	30
3	4	4	4	3	4	4	4	27
4	4	3	5	3	4	3	3	25
5	4	4	3	3	4	4	4	26
<i>Усього</i>	<i>22</i>	<i>20</i>	<i>22</i>	<i>16</i>	<i>21</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>141</i>
<i>Експертна група II науково-педагогічні кадри</i>								
№ з/п	1	2	3	4	5	6	7	Σбалів
1	5	4	5	5	4	5	5	33
2	4	5	4	4	5	4	5	31
3	4	5	4	5	5	4	4	31
4	4	5	3	5	4	4	4	29
5	4	4	4	4	5	5	4	30
<i>Усього</i>	<i>21</i>	<i>23</i>	<i>20</i>	<i>23</i>	<i>23</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>154</i>

Таблиця Г.12 – Карта експертної оцінки практичної значущості навчального посібника «Организация научной работы молодого ученого»

№ з/п	Оцінка експертів за категоріями							Σбалів
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>Експертна група I наукові кадри</i>								
1	5	5	5	3	5	5	5	33
2	5	4	5	4	4	4	4	30
3	5	4	4	3	4	4	4	28
4	4	3	5	3	4	3	3	25
5	4	4	3	3	4	4	4	26
<i>Усього</i>	<i>23</i>	<i>20</i>	<i>22</i>	<i>16</i>	<i>21</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>142</i>
<i>Експертна група II науково-педагогічні кадри</i>								
№ з/п	1	2	3	4	5	6	7	Σбалів
1	5	4	5	5	4	5	5	33
2	4	5	4	4	5	4	5	31
3	4	5	4	5	5	4	4	31
4	4	5	5	5	4	4	5	32
5	4	4	4	3	5	5	4	29
<i>Усього</i>	<i>21</i>	<i>23</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>23</i>	<i>22</i>	<i>23</i>	<i>156</i>

Таблиця Г.13 – Карта експертної оцінки практичної значущості навчального посібника «Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников»

№ з/п	Оцінка експертів за категоріями							Σбалів
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>Експертна група I наукові кадри</i>								
1	5	5	5	3	5	5	4	32
2	5	4	5	4	4	4	4	30
3	4	4	4	3	4	4	4	27
4	4	3	5	3	4	3	3	25
5	4	4	3	3	4	4	4	26
<i>Усього</i>	<i>22</i>	<i>20</i>	<i>22</i>	<i>16</i>	<i>21</i>	<i>20</i>	<i>19</i>	<i>140</i>
<i>Експертна група II науково-педагогічні кадри</i>								
№ з/п	1	2	3	4	5	6	7	Σбалів
1	5	4	5	4	4	5	5	32
2	4	5	4	4	4	4	5	30
3	4	5	4	3	5	4	4	29
4	4	5	3	5	4	4	4	29
5	5	4	4	4	5	5	4	31
<i>Усього</i>	<i>22</i>	<i>23</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>151</i>

Таблиця Г.14 – Карта експертної оцінки практичної значущості навчального посібника «Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры»

№ з/п	Оцінка експертів за категоріями							Σбалів
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>Експертна група I наукові кадри</i>								
1	5	5	5	4	5	5	5	34
2	5	5	5	4	5	4	4	32
3	5	4	4	3	5	4	4	29
4	5	4	5	4	5	3	3	29
5	5	5	3	3	5	5	5	31
<i>Усього</i>	<i>25</i>	<i>23</i>	<i>22</i>	<i>18</i>	<i>25</i>	<i>21</i>	<i>21</i>	<i>155</i>
<i>Експертна група II науково-педагогічні кадри</i>								
№ з/п	1	2	3	4	5	6	7	Σбалів
1	5	4	5	5	4	5	5	33
2	5	5	4	4	5	5	5	33
3	5	5	4	5	5	4	5	33
4	5	5	4	5	4	4	5	32
5	5	4	5	4	5	5	5	33
<i>Усього</i>	<i>25</i>	<i>23</i>	<i>22</i>	<i>23</i>	<i>23</i>	<i>23</i>	<i>25</i>	<i>164</i>

Таблиця Г.15 – Результати експертного оцінювання якості навчальних посібників

Показники якості	Групи експертів				Середньо-арифметичний коефіцієнт вагомості
	І група		ІІ група		
	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	
«Підготовка аспірантів»					
Інноваційність	33	0,234	33	0,214	0,2242
Логічна структура	30	0,213	31	0,201	0,2070
Зв'язок теорії з практикою	27	0,191	31	0,201	0,1964
Графічний супровід	25	0,177	29	0,188	0,1828
Методична спрямованість	26	0,184	30	0,195	0,1896
Загальна сума	141	1,000	154	1,000	1,0000
«Организация научной работы молодого ученого»					
Інноваційність	33	0,232	33	0,212	0,2220
Логічна структура	30	0,211	31	0,199	0,2050
Зв'язок теорії з практикою	28	0,197	31	0,199	0,1980
Графічний супровід	25	0,176	32	0,205	0,1906
Методична спрямованість	26	0,183	29	0,186	0,1845
Загальна сума	142	1,000	156	1,000	1,0000
«Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников»					
Інноваційність	32	0,229	32	0,212	0,2202
Логічна структура	30	0,214	30	0,199	0,2065
Зв'язок теорії з практикою	27	0,193	29	0,192	0,1925
Графічний супровід	25	0,179	29	0,192	0,1853
Методична спрямованість	26	0,186	31	0,205	0,1955
Загальна сума	140	1,000	151	1,000	1,0000
«Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры»					
Інноваційність	34	0,219	33	0,201	0,2103
Логічна структура	32	0,206	33	0,201	0,2038
Зв'язок теорії з практикою	29	0,187	33	0,201	0,1942
Графічний супровід	29	0,187	32	0,195	0,1911
Методична спрямованість	31	0,200	33	0,201	0,2006
Загальна сума	155	1,000	164	1,000	1,0000

Таблиця Г.16 – Карта експертної оцінки практичної значущості факультативної програми наукової школи «Методика розвитку методологічної культури ад'юнктів»

№ з/п	Оцінка експертів за категоріями							Σбалів
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>Експертна група I наукові кадри</i>								
1	5	5	4	3	5	4	4	30
2	5	4	4	3	5	5	3	29
3	5	5	4	3	5	5	4	31
4	5	4	4	3	5	5	4	30
5	5	4	4	3	5	5	4	30
<i>Усього</i>	<i>25</i>	<i>22</i>	<i>20</i>	<i>15</i>	<i>25</i>	<i>24</i>	<i>19</i>	<i>150</i>
<i>Експертна група II науково-педагогічні кадри</i>								
№ з/п	1	2	3	4	5	6	7	Σбалів
1	5	5	5	4	5	4	5	33
2	5	4	5	4	5	4	5	32
3	5	4	5	5	5	5	5	34
4	5	4	5	5	5	5	5	34
5	5	4	5	4	4	4	5	31
<i>Усього</i>	<i>25</i>	<i>21</i>	<i>25</i>	<i>22</i>	<i>24</i>	<i>22</i>	<i>25</i>	<i>164</i>

Таблиця Г.17 – Результати експертного оцінювання практичної значущості факультативної програми наукової школи «Методика розвитку методологічної культури ад'юнктів»

Показники якості	Групи експертів				Середньо-арифметичний коефіцієнт вагомості
	I група		II група		
	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	
Відповідність змісту вимогам методології професійної діяльності	30	0,200	33	0,201	0,2006
Інноваційність	29	0,193	32	0,195	0,1942
Методична спрямованість	31	0,207	34	0,207	0,2070
Техніко-технологічна спрямованість	30	0,200	34	0,207	0,2037
Практико-орієнтована спрямованість	30	0,200	31	0,189	0,1945
Загальна сума	150	1,000	164	1,000	1,0000

Таблиця Г.18 – Карта експертної оцінки практичної значущості впливу форм методичної роботи на розвиток методологічної культури ад'юнктів

№ з/п	Оцінка експертів за категоріями							Σбалів
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>Експертна група I наукові кадри</i>								
1	5	5	5	5	5	5	5	35
2	5	5	4	3	5	5	3	30
3	5	5	5	4	5	4	3	31
4	5	5	4	4	5	5	5	33
5	5	5	4	4	5	5	4	32
Усього	25	25	22	20	25	24	20	161
<i>Експертна група II науково-педагогічні кадри</i>								
№ з/п	1	2	3	4	5	6	7	Σбалів
1	5	5	5	5	5	5	5	35
2	5	5	5	5	5	4	5	34
3	5	5	5	5	5	5	5	35
4	5	5	5	5	5	5	5	35
5	5	5	5	5	5	5	5	35
Усього	25	25	25	25	25	24	25	174

Таблиця Г.19 – Результати оцінки впливу практичної значущості форм методичної роботи на розвиток методологічної культури ад'юнктів

Форми методичної роботи	Групи експертів				Середньо-арифметичний коефіцієнт вагомості
	I група		II група		
	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	
Науково-методичні семінари/конференції	35	0,217	35	0,201	0,2093
Педагогічні технології	30	0,186	34	0,195	0,1909
Професійні тренінги	31	0,193	35	0,201	0,1968
Школа науково-педагогічного досвіду	33	0,205	35	0,201	0,2031
Методика розвитку методологічної культури	32	0,199	35	0,201	0,2000
Загальна сума	161	1,000	174	1,000	1,0000

Таблиця Г.20 – Карта експертної оцінки відповідності методики розвитку методологічної культури ад'юнктів поставленій меті

№ з/п	Оцінка експертів за категоріями							Σбалів
	1	2	3	4	5	6	7	
<i>Експертна група I наукові кадри</i>								
1	5	4	3	3	5	4	3	27
2	5	4	4	3	5	4	3	28
3	5	4	4	3	5	5	5	31
4	5	3	4	3	5	3	3	26
5	5	3	4	3	5	3	3	26
6	5	4	4	3	5	4	4	29
7	5	5	4	3	5	5	5	32
8	5	5	4	4	5	5	5	33
9	5		4	4	5	5	5	28
10	5	5	4	4	5	5	5	33
11	5	4	4	4	5	4	5	31
Усього	55	41	43	37	55	47	46	324
<i>Експертна група II науково-педагогічні кадри</i>								
№ з/п	1	2	3	4	5	6	7	Σбалів
1	5	4	5	3	4	4	5	30
2	5	4	5	3	4	4	5	30
3	5	5	5	5	5	5	5	35
4	5	3	5	3	3	3	5	27
5	5	3	5	3	4	3	5	28
6	5	4	5	4	4	5	5	32
7	5	5	5	5	5	5	5	35
8	5	5	5	5	5	5	5	35
9	5	5	5	5	5	5	5	35
10	5	5	5	5	5	5	5	35
11	5	5	5	5	5	5	5	35
Усього	55	48	55	46	49	49	55	357

Таблиця Г.21 – Результати експертної оцінки відповідності методики розвитку методологічної культури ад'юнктів поставленій меті

Відповідність	Групи експертів				Середньо-арифметичний коефіцієнт вагомості
	І група		ІІ група		
	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	Сумарна кількість балів	Коефіцієнт вагомості	
Чи забезпечено в методиці цілісність віддзеркалення в змісті завдань освіти, виховання і розвитку	27	0,083	30	0,084	0,0837
Чи забезпечують педагогічні технології розвитку ад'юнктів методологічні основи науково-організаційної діяльності?	28	0,086	30	0,084	0,0852
Чи забезпечують педагогічні технології розвитку ад'юнктів методологічні основи наукової діяльності?	31	0,096	35	0,098	0,0969
Чи забезпечують педагогічні технології розвитку ад'юнктів методологічні основи науково-технічної діяльності?	26	0,080	27	0,076	0,0779
Чи забезпечують педагогічні технології розвитку ад'юнктів методологічні основи інформаційно-аналітичної діяльності?	26	0,080	28	0,078	0,0793
Чи забезпечують педагогічні технології розвитку ад'юнктів методологічні основи науково-педагогічної діяльності?	29	0,090	32	0,090	0,0896
Чи забезпечують педагогічні технології розвитку ад'юнктів методологічні основи науково-просвітницької діяльності?	32	0,099	35	0,098	0,0984
Чи відповідає розроблена методика методиці?	33	0,102	35	0,098	0,0999
Чи є в методиці розвивальні педагогічні технології	28	0,086	35	0,098	0,0922
Чи є в методиці професійні тренінги?	33	0,102	35	0,098	0,0999
Рівень забезпечення принципів наочності і доступності навчання	31	0,096	35	0,098	0,0969
Загальна сума	324	1,000	357	1,000	1,0000

Таблиця Г.22 – Результати діагностування рівнів розвиненості ЦМС МКА на констатувальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Ціннісний	Мотиваційний	Етичний	Орієнтаційний	Σ	рівні
1	4	4	4	4	4	достатній
2	3	3	3	3	3	базовий
3	5	4	5	4	5	високий
4	3	3	3	3	3	базовий
5	3	4	3	4	4	достатній
6	5	4	5	5	5	високий
7	4	4	4	4	4	достатній
8	4	3	4	3	4	достатній
9	3	3	3	3	3	базовий
10	4	3	4	5	4	достатній
11	3	3	3	4	3	базовий
12	3	3	3	3	3	базовий
13	4	4	4	3	4	достатній
14	5	4	5	4	5	високий
15	4	5	4	4	4	достатній
16	3	3	3	3	3	базовий
17	3	4	3	3	3	базовий
18	4	3	4	3	4	достатній
19	3	5	3	3	4	достатній
20	4	3	4	3	4	достатній
21	3	3	3	3	3	базовий
22	4	5	4	3	4	достатній
23	5	3	5	4	4	достатній
24	5	4	5	4	5	високий
25	3	4	3	5	4	достатній
26	4	4	4	4	4	достатній
27	3	4	3	4	4	достатній
28	4	5	4	4	4	достатній
29	5	4	5	4	5	високий
30	3	5	3	3	4	достатній
31	3	3	3	3	3	базовий
32	5	3	5	4	4	достатній
33	3	4	3	4	4	достатній
34	5	3	5	5	5	високий
35	4	4	4	4	4	достатній
36	4	5	4	3	4	достатній

Таблиця Г.23 – Результати діагностування рівнів розвиненості ЦМС МКА на констатувальному етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Ціннісний	Мотиваційний	Етичний	Орієнтаційний	Σ	рівні
1	3	3	3	3	3	базовий
2	3	4	3	3	3	базовий
3	4	3	4	4	4	достатній
4	4	3	4	5	4	достатній
5	3	3	3	3	3	базовий
6	4	3	4	4	4	достатній
7	5	4	5	4	5	високий
8	3	3	3	3	3	базовий
9	4	3	4	3	4	достатній
10	4	4	4	5	4	достатній
11	4	3	4	4	4	достатній
12	4	4	4	3	4	достатній
13	4	3	4	3	4	достатній
14	4	4	3	3	4	достатній
15	4	5	4	4	4	достатній
16	3	3	3	3	3	базовий
17	3	3	3	3	3	базовий
18	4	3	4	3	4	достатній
19	3	3	3	3	3	базовий
20	4	3	4	4	4	достатній
21	3	3	3	3	3	базовий
22	4	4	4	3	4	достатній
23	3	3	3	3	3	базовий
24	5	4	5	4	5	високий
25	3	3	3	3	3	базовий
26	3	5	3	3	4	достатній
27	3	4	3	3	3	базовий
28	4	4	4	4	4	достатній
29	4	5	4	4	4	достатній
30	3	4	3	3	3	базовий
31	3	3	3	3	3	базовий
32	4	3	4	4	4	достатній
33	5	4	5	3	4	достатній
34	4	3	4	4	4	достатній
35	4	3	4	4	4	достатній
36	3	4	3	3	3	базовий

Таблиця Г.24 – Результати діагностування рівнів розвиненості КС МКА на констатувальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Професійні знання											бали	Рівні розвиненості
	Гносеологічний компонент		Психологічний компонент		Технологічний компонент			Комунікативний компонент	Етичний компонент	Інформаційний компонент			
	методологічні	дослідницькі	психологічні	рефлексивні	педагогічні	дидактичні	методичні	комунікативні	етичні	моніторингові	діагностичні		
1	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	35	базовий
2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	5	4	37	базовий
3	4	4	3	3	3	3	4	4	5	4	4	40	достатній
4	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	34	базовий
5	4	4	3	4	4	3	4	4	3	3	3	39	достатній
6	4	3	4	4	3	3	3	3	5	3	3	37	базовий
7	4	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	40	базовий
8	4	3	3	4	4	3	3	3	4	3	3	36	базовий
9	4	5	3	4	3	4	5	3	3	5	5	44	базовий
10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	44	базовий
11	4	3	4	4	4	4	4	3	3	3	3	41	достатній
12	3	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	35	базовий
13	5	5	4	5	5	5	5	4	4	3	3	48	базовий
14	3	4	4	4	3	4	4	4	5	3	3	40	достатній
15	4	4	4	5	4	3	3	5	4	4	4	44	базовий
16	4	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	37	базовий
17	4	4	3	4	3	3	4	4	3	3	3	38	базовий
18	4	3	4	4	3	3	3	3	4	3	3	37	базовий
19	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	4	36	базовий
20	4	4	5	3	5	5	5	5	4	4	4	49	достатній
21	4	5	3	3	4	3	3	3	3	3	3	37	базовий
22	4	3	4	3	5	5	5	3	4	3	3	42	достатній
23	3	3	3	3	3	3	4	3	5	3	3	35	базовий
24	4	4	5	4	4	4	3	4	5	3	3	43	достатній
25	4	4	4	4	5	4	4	3	3	5	5	46	достатній
26	3	3	3	4	3	4	4	4	4	4	4	39	базовий
27	4	4	3	4	5	3	3	4	3	3	3	39	базовий
28	4	3	4	4	4	5	4	4	4	4	4	44	достатній
29	4	4	4	4	3	3	3	4	5	3	3	39	базовий
30	4	4	3	4	4	4	4	5	3	4	4	43	достатній
31	5	4	3	4	5	4	5	3	3	3	3	42	достатній
32	3	4	4	4	3	3	3	3	5	3	3	37	базовий
33	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	34	базовий
34	3	3	5	3	4	4	3	3	5	5	5	43	базовий
35	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	42	базовий
36	4	5	4	4	4	4	4	5	4	3	3	44	базовий

Таблиця Г.25 – Результати діагностування рівнів розвиненості КС МКА на констатувальному етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Професійні знання												бали	Рівні розвиненості
	Гносеологічний компонент		Психологічний компонент		Технологічний компонент			Комунікативний	Етичний компонент	Інформаційний компонент				
	методологічні	дослідницькі	психологічні	рефлексивні	педагогічні	дидактичні	методичні	комунікативні	етичні	моніторингові	діагностичні	рівні		
1	4	3	4	3	4	4	3	4	3	3	3	38	базовий	
2	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	4	36	базовий	
3	4	4	4	4	3	4	4	3	5	5	5	44	достатній	
4	4	4	4	4	5	4	5	3	3	3	3	43	достатній	
5	3	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	35	базовий	
6	3	3	3	3	3	3	3	4	5	3	3	35	базовий	
7	4	5	4	4	4	3	3	4	4	3	3	41	достатній	
8	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33	базовий	
9	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	34	базовий	
10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	44	достатній	
11	3	5	5	5	5	4	4	4	3	4	4	48	достатній	
12	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3	35	базовий	
13	5	5	4	5	5	5	5	4	4	3	3	48	достатній	
14	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	45	достатній	
15	4	4	4	4	4	3	3	5	4	4	4	43	достатній	
16	4	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	37	базовий	
17	4	4	3	4	4	3	4	3	3	3	3	38	базовий	
18	4	3	4	3	3	3	3	3	3	4	4	38	базовий	
19	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	4	36	базовий	
20	3	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	50	високий	
21	4	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	36	базовий	
22	4	4	4	4	5	5	5	4	3	3	3	45	достатній	
23	3	4	3	4	3	3	3	3	4	5	5	40	достатній	
24	4	3	3	3	3	3	3	5	5	4	4	39	базовий	
25	4	4	4	4	5	4	4	3	4	5	5	46	достатній	
26	3	3	3	4	3	3	4	5	3	4	4	39	базовий	
27	3	4	3	4	3	3	3	4	3	3	3	36	базовий	
28	3	3	4	3	4	5	4	4	4	3	3	40	достатній	
29	4	4	4	4	3	3	3	5	5	4	4	42	достатній	
30	3	4	3	4	3	3	3	4	3	3	3	36	базовий	
31	4	4	4	4	4	4	4	3	4	5	5	44	достатній	
32	4	4	3	4	3	3	3	4	3	3	3	38	базовий	
33	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	34	базовий	
34	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	3	35	базовий	
35	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	42	достатній	
36	4	5	4	4	4	4	4	3	3	4	4	44	достатній	

Таблиця Г.26 – Результати діагностування рівнів розвиненості ОДС МКА на констатувальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Професійні уміння														Рівні розвиненості
	Методологічні	Аналітичні	Дослідницькі	Інтелектуальні	Комунікативні	Моніторингово-діагностичні	Методичні	Організаційно-управлінські	Орієнтаційні	Прогностичні	Проектні	Рефлексивні	Технологічні	Бали	
1	3	4	3	4	4	4	3	3	4	5	4	3	3	47	достатній
2	3	4	3	5	3	4	3	3	3	5	5	3	3	47	достатній
3	4	5	4	5	4	3	4	4	4	5	5	3	3	53	достатній
4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	40	базовий
5	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	4	4	50	достатній
6	4	5	3	4	3	3	3	5	5	3	3	4	3	48	достатній
7	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3	49	достатній
8	3	4	3	4	3	3	3	5	3	3	3	4	3	44	базовий
9	4	4	5	5	3	4	5	3	3	5	5	4	4	54	достатній
10	4	5	4	5	4	4	4	4	5	4	5	4	4	56	достатній
11	4	4	4	4	3	3	4	5	4	3	3	4	4	48	достатній
12	4	5	3	4	3	3	4	5	3	3	3	4	3	47	достатній
13	4	4	5	4	4	4	5	3	3	5	4	5	5	55	достатній
14	4	4	4	4	4	4	4	3	4	5	4	4	4	52	достатній
15	4	5	4	5	5	5	3	4	4	5	4	4	3	55	достатній
16	3	5	3	4	3	3	3	5	3	3	3	4	3	45	базовий
17	4	4	4	4	4	4	4	3	3	5	4	4	4	51	достатній
18	3	4	3	4	3	3	3	5	3	3	3	4	3	44	базовий
19	4	5	3	5	4	4	3	4	3	5	5	3	3	51	достатній
20	4	3	4	5	5	5	5	4	3	5	5	4	5	58	достатній
21	3	4	3	4	3	3	3	5	3	3	3	3	3	44	базовий
22	4	5	3	4	3	3	5	5	3	3	3	4	5	50	достатній
23	3	3	3	4	3	3	4	5	4	3	3	3	4	45	базовий
24	4	4	4	4	4	4	3	3	4	5	4	4	4	51	достатній
25	3	3	4	5	3	4	4	3	5	5	4	4	4	51	достатній
26	4	5	3	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	53	достатній
27	4	4	4	4	4	4	3	3	4	5	4	4	4	51	достатній
28	4	5	3	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	55	достатній
29	4	4	4	4	4	4	3	3	4	5	4	4	3	50	достатній
30	4	5	4	5	5	5	4	4	3	5	5	4	4	57	достатній
31	5	5	5	4	3	3	5	5	3	3	3	4	5	51	достатній
32	4	4	5	4	3	3	3	5	4	3	3	4	3	48	достатній
33	3	4	3	4	4	4	3	3	4	5	4	3	3	47	достатній
34	3	4	3	5	3	4	3	3	5	5	5	3	4	50	достатній
35	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	55	достатній
36	4	4	5	4	5	4	4	3	3	5	4	4	4	53	достатній

Таблиця Г.27 – Результати діагностування рівнів розвиненості ОДС МКА на констатувальному етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Професійні уміння														Рівні розвиненості
	Методологічні	Аналітичні	Дослідницькі	Інтелектуальні	Комунікативні	Моніторингово-діагностичні	Методичні	Організаційно-управлінські	Орієнтаційні	Прогностичні	Проектні	Рефлексивні	Технологічні	Бали	
1	4	4	3	4	4	4	3	3	3	5	4	3	4	48	достатній
2	3	4	3	5	4	5	3	4	3	5	5	4	4	54	достатній
3	4	5	4	5	3	4	4	3	4	5	5	4	4	53	достатній
4	4	3	5	4	3	4	5	5	5	3	3	4	5	55	достатній
5	4	4	4	4	4	4	4	3	3	5	4	3	3	49	достатній
6	4	5	3	4	4	4	3	3	4	5	4	3	3	47	достатній
7	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3	50	достатній
8	4	5	4	4	3	4	3	5	3	3	3	3	3	46	достатній
9	4	4	5	4	3	4	5	5	3	3	3	4	4	47	достатній
10	4	5	4	5	4	5	4	4	5	5	5	4	4	58	достатній
11	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	56	достатній
12	4	5	3	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3	46	достатній
13	4	4	5	4	4	4	5	3	3	4	4	5	5	54	достатній
14	4	4	4	4	5	5	4	4	3	3	5	4	4	53	достатній
15	4	5	4	5	5	5	3	4	4	4	5	4	3	53	достатній
16	4	5	4	4	3	4	3	4	3	3	3	4	3	46	достатній
17	4	4	4	4	3	4	4	4	3	3	3	4	4	49	достатній
18	3	3	3	5	3	4	3	3	3	4	4	3	3	45	базовий
19	4	5	3	3	4	4	3	4	3	4	4	3	3	45	базовий
20	4	3	4	5	5	5	5	4	4	3	5	4	5	57	достатній
21	4	5	3	3	3	3	3	5	3	3	3	3	3	42	базовий
22	4	5	3	4	4	4	5	3	3	5	4	4	5	53	достатній
23	4	3	5	3	3	3	4	3	3	5	5	4	4	49	достатній
24	4	4	4	4	5	5	3	4	4	5	5	4	3	55	достатній
25	4	4	4	5	3	4	4	3	3	5	5	4	4	52	достатній
26	4	5	3	4	5	5	4	4	3	5	5	4	3	54	достатній
27	4	4	4	4	4	4	3	3	3	5	4	4	3	49	достатній
28	4	5	3	4	4	4	4	3	4	5	4	3	4	50	достатній
29	4	4	4	4	5	5	3	4	4	5	5	4	3	54	достатній
30	4	5	4	4	4	4	4	3	3	5	4	4	4	51	достатній
31	5	5	5	3	3	3	5	3	3	5	5	4	4	50	достатній
32	4	5	5	4	4	4	3	3	4	5	4	4	3	50	достатній
33	3	4	3	4	4	4	3	3	3	5	4	3	3	46	достатній
34	3	4	3	4	3	4	3	4	4	3	3	3	3	44	базовий
35	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	53	достатній
36	4	4	5	5	3	4	4	4	3	5	4	4	4	53	достатній

Таблиця Г.28 – Результати діагностування рівнів сформованості ПВЯ ад'юнкта на констатувальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Професійно-важливі якості																			Рівні сформованості		
	Активність	Готовність до ризику	Ентузіазм	Ерудитія	Ініціативність	Інтуїція	Комунікативність	Креативність	Наполегливість	Оригінальність	Особливості пам'яті	Почуття гумору	Працездатність	Професійний інтелект	Розвиненість мислення	Самоорганізація	Спостережливість	Творча обдарованість	Толерантність		Фантазія	Бали
1	5	5	4	4	4	5	4	3	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
2	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	76	достатній
3	5	4	4	4	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	90	високий
4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	60	базовий
5	5	5	4	4	5	3	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
6	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
7	5	4	4	4	5	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
8	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
9	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	77	достатній
10	5	4	3	5	3	4	4	4	4	5	3	5	5	5	5	4	4	5	3	5	85	достатній
11	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
12	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	3	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
13	5	4	4	3	5	5	4	4	3	3	3	4	4	4	4	3	3	4	3	4	76	достатній
14	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
15	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	90	високий
16	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
17	5	3	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
18	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
19	5	3	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	91	високий
20	5	3	5	5	5	5	5	4	3	5	3	5	5	5	5	4	4	5	3	5	89	достатній
21	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	69	базовий
22	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
23	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	69	базовий
24	5	3	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
25	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	4	4	5	75	достатній
26	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	5	3	4	82	достатній
27	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
28	3	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	3	5	89	достатній
29	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	4	4	5	4	4	3	3	4	3	4	81	достатній
30	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	4	92	високий
31	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
32	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
33	5	4	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
34	3	3	3	3	3	5	3	5	3	4	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	76	достатній
35	4	3	4	5	4	4	4	4	4	3	5	4	5	5	5	4	4	5	3	4	83	достатній
36	5	3	5	5	3	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	3	3	4	3	4	83	достатній

Таблиця Г.29 – Результати діагностування рівнів сформованості ПВЯ на констатувальному етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Професійно-важливі якості																				Рівні сформованості	
	Активність	Готовність до ризику	Ентузіазм	Ерудитія	Ініціативність	Інтуїція	Комунікативність	Креативність	Наполегливість	Оригінальність	Особливості пам'яті	Почуття гумору	Працездатність	Професійний інтелект	Розвиненість мислення	Самоорганізація	Спостережливість	Творча обдарованість	Толерантність	Фантазія		Бали
1	5	3	3	4	3	5	4	3	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	74	достатній
2	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	76	достатній
3	5	4	4	4	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	90	високий	
4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	61	базовий	
5	5	5	4	4	5	3	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
6	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
7	5	4	4	4	5	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
8	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
9	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	77	достатній	
10	5	4	3	5	3	4	4	4	4	5	3	5	5	5	5	4	4	5	3	5	85	достатній
11	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
12	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	3	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
13	5	5	4	3	5	5	4	4	3	3	3	4	4	4	4	3	3	4	3	4	77	достатній
14	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
15	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	90	високий
16	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
17	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
18	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
19	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	93	високий
20	5	5	5	5	5	5	5	4	3	5	3	5	5	5	5	4	4	5	3	5	91	високий
21	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	69	базовий
22	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
23	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	69	базовий
24	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
25	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	4	4	5	75	достатній
26	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	5	3	4	82	достатній
27	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
28	3	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	3	5	89	достатній
29	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	4	4	5	4	4	3	3	4	3	4	81	достатній
30	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	4	92	високий
31	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
32	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
33	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
34	3	3	3	3	3	5	3	5	3	4	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	76	достатній
35	4	4	4	5	4	4	4	4	4	3	5	4	5	5	5	4	4	5	3	4	84	достатній
36	5	3	5	5	3	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	3	3	4	3	4	83	достатній

Таблиця Г.30 – Результати діагностування рівня розвиненості СРС МКА на констатувальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Значення							Рівні розвиненості
	Д1	Д2	Д3	Д4	Д5	Д6	Σ	
1	3	3	3	4	3	3	3	базовий
2	4	4	3	4	3	4	4	достатній
3	4	3	3	3	3	3	3	базовий
4	4	4	3	4	3	3	4	достатній
5	3	4	4	4	4	3	4	достатній
6	5	3	3	5	3	3	4	достатній
7	3	4	4	4	3	4	4	достатній
8	5	3	3	5	3	3	4	достатній
9	3	4	5	4	4	3	4	достатній
10	4	4	4	5	4	4	4	достатній
11	5	3	3	4	4	4	4	достатній
12	5	4	4	5	3	3	4	достатній
13	5	5	4	4	5	4	5	високий
14	3	4	3	4	4	4	4	достатній
15	4	4	4	5	4	5	4	достатній
16	5	4	3	5	3	3	4	достатній
17	3	4	4	4	4	4	4	достатній
18	5	3	3	5	3	3	4	достатній
19	4	3	3	4	3	3	3	базовий
20	4	3	3	4	4	3	4	достатній
21	3	4	3	3	3	3	3	базовий
22	4	3	3	4	5	3	4	достатній
23	4	3	3	3	4	3	3	базовий
24	3	4	3	4	4	4	4	достатній
25	3	4	4	4	4	3	4	достатній
26	5	4	3	5	4	4	4	достатній
27	3	4	4	4	4	4	4	достатній
28	4	3	3	5	4	3	4	достатній
29	3	4	4	4	3	4	4	достатній
30	4	4	4	5	4	5	4	достатній
31	5	4	4	5	5	3	4	достатній
32	5	5	5	5	3	3	4	достатній
33	3	3	3	4	3	4	3	базовий
34	3	3	3	4	4	3	3	базовий
35	4	4	4	5	4	4	4	достатній
36	3	5	5	4	4	5	4	достатній

Таблиця Г.31 – Результати діагностування рівня розвиненості СРС МКА на констатувальному етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Значення							Рівні розвиненості
	Д1	Д2	Д3	Д4	Д5	Д6	Σ	
1	3	3	3	4	4	3	3	базовий
2	4	3	3	5	4	4	4	достатній
3	4	4	3	4	4	3	4	достатній
4	3	5	3	5	5	3	4	достатній
5	3	4	4	4	3	4	4	достатній
6	3	3	3	4	3	4	3	базовий
7	3	5	3	4	3	4	4	достатній
8	4	3	3	3	3	3	3	базовий
9	4	4	4	4	4	3	4	достатній
10	4	4	4	5	4	4	4	достатній
11	4	5	5	5	4	4	5	високий
12	3	3	3	4	3	4	3	базовий
13	3	5	5	5	5	4	5	високий
14	4	4	3	4	4	4	4	достатній
15	4	4	4	3	3	5	4	достатній
16	4	4	4	4	3	3	4	достатній
17	4	4	4	5	4	3	4	достатній
18	3	3	3	4	3	3	3	базовий
19	4	3	3	4	3	3	3	базовий
20	4	4	4	5	5	5	5	високий
21	3	4	3	5	3	3	4	достатній
22	3	4	4	4	5	4	4	достатній
23	3	5	4	4	4	3	4	достатній
24	4	4	4	4	3	4	4	достатній
25	3	4	4	4	4	3	4	достатній
26	4	3	3	5	3	5	4	достатній
27	4	4	4	5	3	4	4	достатній
28	3	3	3	4	4	3	3	базовий
29	4	4	4	5	3	4	4	достатній
30	3	4	4	4	4	4	4	достатній
31	3	4	4	4	4	3	4	достатній
32	3	5	4	4	3	4	4	достатній
33	3	3	3	4	3	4	3	базовий
34	4	3	3	4	3	3	3	базовий
35	4	4	4	4	4	4	4	достатній
36	4	5	5	4	4	3	4	достатній

Таблиця Г.32 – Результати діагностування рівнів розвиненості ЦМС МКА на формувальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Ціннісний	Мотиваційний	Етичний	Орієнтаційний	Σ	рівні
1	3	3	3	4	3	базовий
2	3	3	3	3	3	базовий
3	5	4	5	4	5	високий
4	3	3	3	3	3	базовий
5	3	4	3	4	4	достатній
6	5	4	5	5	5	високий
7	4	4	4	4	4	достатній
8	3	3	3	3	3	базовий
9	3	3	3	3	3	базовий
10	4	3	4	5	4	достатній
11	3	3	3	4	3	базовий
12	3	3	3	3	3	базовий
13	4	4	4	3	4	достатній
14	5	4	5	4	5	високий
15	4	5	4	4	4	достатній
16	3	3	3	3	3	базовий
17	3	4	3	3	3	базовий
18	3	3	3	3	3	базовий
19	3	5	3	3	4	достатній
20	5	5	5	4	5	високий
21	3	3	3	3	3	базовий
22	3	3	3	3	3	базовий
23	4	3	4	3	4	достатній
24	4	4	5	4	4	достатній
25	4	3	4	3	4	достатній
26	3	4	3	4	4	достатній
27	3	4	3	5	4	достатній
28	4	5	4	4	4	достатній
29	5	4	5	4	5	високий
30	3	5	3	4	4	достатній
31	3	3	4	3	3	базовий
32	3	3	3	4	3	базовий
33	4	4	4	3	4	достатній
34	5	3	5	5	5	високий
35	3	4	3	4	4	достатній
36	3	5	3	5	4	достатній

Таблиця Г.33 – Результати діагностування рівнів розвиненості ЦМС МКА на формувальному етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Ціннісний	Мотиваційний	Етичний	Орієнтаційний	Σ	рівні
1	3	5	3	5	4	достатній
2	4	5	4	5	5	високий
3	4	5	4	5	5	високий
4	4	3	4	3	4	достатній
5	3	4	3	4	4	достатній
6	4	4	4	4	4	достатній
7	5	4	5	4	5	високий
8	4	4	4	4	4	достатній
9	3	4	3	4	4	достатній
10	4	5	4	5	5	високий
11	5	5	5	5	5	високий
12	3	5	3	5	4	достатній
13	5	4	5	4	5	високий
14	4	5	4	5	5	високий
15	5	5	5	5	5	високий
16	3	4	3	3	3	базовий
17	3	3	3	3	3	базовий
18	4	4	4	4	4	достатній
19	4	5	4	5	5	високий
20	5	5	5	5	5	високий
21	4	4	3	3	4	достатній
22	4	4	4	4	4	достатній
23	4	4	4	4	4	достатній
24	5	5	5	5	5	високий
25	4	4	4	4	4	достатній
26	4	5	4	5	5	високий
27	4	4	4	4	4	достатній
28	4	4	4	4	4	достатній
29	4	5	4	5	5	високий
30	5	4	5	4	5	високий
31	5	3	5	3	4	достатній
32	5	4	5	4	5	високий
33	5	4	5	4	5	високий
34	5	4	5	4	5	високий
35	3	5	3	5	4	достатній
36	4	5	4	5	5	високий

Таблиця Г.34 – Результати діагностування рівнів розвиненості КС МКА на формульованому етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Професійні знання											бали	Рівні розвиненості
	Гносеологічний компонент		Психологічний компонент		Технологічний компонент			Комунікативний компонент	Етичний компонент	Інформаційний компонент			
	методологічні	дослідницькі	психологічні	рефлексивні	педагогічні	дидактичні	методичні	комунікативні	етичні	моніторингові	діагностичні		рівні
1	4	3	4	4	4	5	5	4	3	3	4	44	достатній
2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5	4	36	базовий
3	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	3	42	достатній
4	4	5	4	4	5	5	5	3	4	3	4	45	достатній
5	5	4	3	5	4	3	4	4	3	3	4	42	достатній
6	4	3	4	4	3	3	3	3	4	3	3	37	базовий
7	5	4	4	5	4	3	3	4	5	3	3	42	достатній
8	4	3	3	4	4	3	3	3	3	3	4	37	базовий
9	5	4	4	5	4	4	5	3	4	5	5	47	достатній
10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	45	достатній
11	4	5	5	5	4	4	4	3	4	3	4	46	достатній
12	3	3	3	4	3	3	4	3	4	3	3	35	базовий
13	5	5	4	5	5	5	5	4	4	3	4	49	достатній
14	3	4	4	3	3	4	4	4	3	3	4	40	достатній
15	4	4	4	5	4	3	3	5	4	4	4	44	достатній
16	4	4	3	4	3	4	3	3	3	3	4	38	базовий
17	5	4	3	5	4	3	4	4	3	3	4	42	достатній
18	4	3	4	4	3	3	3	3	4	3	3	37	базовий
19	3	3	3	4	4	3	3	4	3	4	4	38	базовий
20	4	4	5	3	5	5	5	5	4	4	5	50	високий
21	4	5	3	3	4	3	3	3	3	3	4	38	базовий
22	4	3	4	4	5	5	5	3	4	3	4	44	достатній
23	4	5	4	4	4	4	4	3	3	3	3	42	достатній
24	4	4	5	4	3	3	3	4	5	3	3	41	достатній
25	4	4	4	4	5	4	4	3	3	5	5	46	достатній
26	4	3	3	4	3	4	4	4	3	4	4	40	достатній
27	3	4	3	4	5	3	3	4	3	3	4	39	базовий
28	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	46	достатній
29	4	4	4	4	3	3	3	4	4	3	4	40	достатній
30	4	4	4	4	4	4	4	5	3	4	5	45	достатній
31	5	4	3	4	5	4	5	3	3	3	4	43	достатній
32	3	4	3	4	3	3	3	3	4	3	3	36	базовий
33	3	3	3	3	3	3	3	4	5	3	5	36	базовий
34	3	3	5	3	3	3	3	3	4	5	4	40	достатній
35	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	42	достатній
36	4	5	4	4	4	4	4	5	3	3	4	45	достатній

Таблиця Г.35 – Результати діагностування рівнів розвиненості КС МКА на формульованому етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Професійні знання												Рівні розвиненості
	Гносеологічний компонент		Психологічний компонент		Технологічний компонент			Комунікативний	Етичний компонент	Інформаційний компонент		бали	
	методологічні	дослідницькі	психологічні	рефлексивні	педагогічні	дидактичні	методичні	комунікативні	етичні	моніторингові	діагностичні		
1	5	5	4	5	5	5	5	4	3	3	4	48	достатній
2	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	5	46	достатній
3	4	4	4	4	5	5	4	4	4	5	4	47	достатній
4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	3	3	40	достатній
5	5	5	3	5	5	5	5	4	3	3	5	48	достатній
6	5	5	4	5	5	5	5	4	4	3	4	49	достатній
7	4	5	4	4	5	5	5	4	5	3	5	48	достатній
8	5	5	4	5	5	5	5	4	4	4	5	50	високий
9	5	5	3	5	5	4	5	3	3	3	5	46	достатній
10	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	50	високий
11	4	4	5	4	5	4	4	5	5	4	4	48	достатній
12	4	4	3	4	4	4	4	4	3	3	4	41	достатній
13	4	4	4	4	4	4	4	4	5	3	4	43	достатній
14	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	46	достатній
15	3	3	4	4	3	4	5	5	5	4	4	43	достатній
16	4	3	3	4	5	5	4	4	3	4	3	42	достатній
17	5	5	3	5	5	5	4	3	3	3	4	45	достатній
18	4	4	4	4	4	4	3	4	4	5	5	45	достатній
19	5	5	3	5	5	5	4	5	4	4	4	48	достатній
20	4	3	4	4	4	3	3	5	5	4	3	42	достатній
21	4	4	3	4	4	5	4	3	3	3	4	41	достатній
22	5	5	4	4	5	5	5	4	4	3	5	49	достатній
23	3	4	4	4	3	3	4	3	4	5	3	40	достатній
24	4	4	5	4	4	5	4	5	5	4	4	48	достатній
25	4	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	50	високий
26	4	4	3	4	4	4	4	5	4	4	4	43	достатній
27	4	4	3	4	4	4	4	4	4	3	4	41	достатній
28	5	5	4	5	5	4	5	4	4	3	5	49	достатній
29	4	3	4	4	4	3	4	5	4	4	4	43	достатній
30	5	5	3	4	5	4	5	4	5	3	5	46	достатній
31	4	5	3	4	4	3	5	3	5	5	4	43	достатній
32	4	5	4	5	5	4	5	4	5	3	5	48	достатній
33	4	4	3	4	4	4	4	4	5	3	4	41	достатній
34	5	5	5	4	4	4	4	4	5	4	4	48	достатній
35	4	4	3	4	4	4	5	5	3	4	4	44	достатній
36	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4	5	52	високий

Таблиця Г.36 – Результати діагностування рівнів розвиненості ОДС МКА на формульованому етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Професійні уміння													Бали	Рівні розвиненості
	Методологічні	Аналітичні	Дослідницькі	Інтелектуальні	Комунікативні	Моніторингово-діагностичні	Методичні	Організаційно-управлінські	Орієнтаційні	Прогностичні	Проектні	Рефлексивні	Технологічні		
1	4	4	3	4	4	4	5	3	4	5	4	4	5	53	достатній
2	3	4	3	5	3	5	3	3	3	5	5	3	4	49	достатній
3	4	5	4	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	56	достатній
4	4	3	5	3	3	4	5	3	3	3	3	4	5	48	достатній
5	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	4	4	50	достатній
6	4	5	3	4	3	3	3	5	5	3	3	4	3	48	достатній
7	4	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	3	48	достатній
8	4	5	4	4	3	4	3	5	3	3	3	4	3	48	достатній
9	4	4	5	5	3	5	5	3	3	5	5	4	4	55	достатній
10	4	5	4	5	4	4	4	4	5	4	5	4	4	56	достатній
11	4	5	5	4	3	4	4	5	4	3	3	5	4	54	достатній
12	4	5	3	4	3	3	4	5	3	3	3	4	3	47	достатній
13	4	4	5	4	4	3	5	3	3	5	4	5	5	54	достатній
14	4	4	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	4	51	достатній
15	4	5	4	5	5	4	3	4	4	5	4	4	3	54	достатній
16	4	5	4	4	3	3	3	5	3	3	3	4	3	47	достатній
17	4	4	4	4	4	4	4	3	3	5	4	4	4	51	достатній
18	3	3	3	4	3	3	3	5	3	3	3	4	3	43	базовий
19	4	5	3	5	4	4	3	4	3	5	5	4	3	52	достатній
20	4	3	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4	5	59	високий
21	4	5	3	4	3	3	3	5	3	3	3	3	3	45	базовий
22	4	5	3	4	3	3	5	5	3	3	3	4	5	50	достатній
23	4	3	5	4	3	3	4	5	3	3	3	4	4	48	достатній
24	4	4	4	4	4	3	3	3	4	5	4	4	3	49	достатній
25	4	4	4	5	3	5	4	3	3	5	4	4	4	52	достатній
26	4	5	3	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	53	достатній
27	4	4	4	4	4	4	3	3	5	5	4	4	4	52	достатній
28	4	5	3	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	55	достатній
29	4	4	4	4	4	4	3	3	4	5	4	4	3	50	достатній
30	4	5	4	5	5	5	4	4	4	5	5	4	4	58	достатній
31	5	5	5	4	3	3	5	5	3	3	3	4	5	51	достатній
32	4	5	5	4	3	3	3	5	4	3	3	4	3	49	достатній
33	3	4	3	4	4	4	3	3	3	5	4	3	3	46	базовий
34	3	4	3	5	3	4	3	3	5	5	5	3	3	49	достатній
35	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	55	достатній
36	4	4	5	4	5	4	4	3	5	5	4	4	4	55	достатній

Таблиця Г.37 – Результати діагностування рівнів розвиненості ОДС МКА на формульованому етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Професійні уміння														Рівні розвиненості
	Методологічні	Аналітичні	Дослідницькі	Інтелектуальні	Комунікативні	Моніторингово-діагностичні	Методичні	Організаційно-управлінські	Орієнтаційні	Прогностичні	Проектні	Рефлексивні	Технологічні	Бали	
1	5	4	5	4	4	4	5	3	5	5	4	5	5	58	достатній
2	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	63	високий
3	4	4	4	5	4	5	4	3	5	5	5	4	5	57	достатній
4	4	5	4	4	3	3	3	5	3	3	3	4	3	47	достатній
5	4	4	5	4	4	4	5	3	4	5	4	5	5	56	достатній
6	4	4	5	4	4	4	5	3	4	5	4	5	5	56	достатній
7	4	4	5	4	4	4	5	3	4	4	4	4	5	54	достатній
8	4	5	5	4	4	5	5	5	4	3	3	5	5	57	достатній
9	5	5	5	4	3	4	5	5	4	3	3	5	5	56	достатній
10	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	63	високий
11	4	5	4	5	5	4	4	4	5	4	5	4	4	57	достатній
12	4	4	4	4	4	4	4	3	5	5	4	4	4	53	достатній
13	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	51	достатній
14	4	5	4	5	5	5	4	4	5	4	5	4	4	58	достатній
15	4	5	3	5	5	4	5	4	5	5	5	4	4	58	достатній
16	4	5	3	4	4	4	4	5	3	3	3	4	5	51	достатній
17	5	5	5	4	3	4	4	5	3	3	3	5	5	54	достатній
18	4	4	4	5	4	5	3	3	4	5	5	4	4	54	достатній
19	5	5	5	3	5	4	4	4	5	5	5	5	5	60	високий
20	3	4	3	5	5	4	3	4	5	5	5	4	3	54	достатній
21	4	5	4	4	3	4	4	5	3	3	3	4	4	50	достатній
22	4	4	5	4	4	4	5	3	4	5	4	4	5	55	достатній
23	4	4	4	5	3	4	4	3	4	5	5	4	3	52	достатній
24	4	5	4	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	58	достатній
25	4	4	5	5	4	5	5	3	4	5	5	5	5	59	високий
26	4	5	4	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	58	достатній
27	4	4	4	4	4	4	4	3	4	5	4	4	4	52	достатній
28	5	4	5	4	4	4	5	3	4	5	4	5	5	57	достатній
29	4	5	3	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	57	достатній
30	4	4	5	4	4	4	5	3	4	5	4	4	5	55	достатній
31	4	4	5	5	3	5	5	3	3	5	5	4	4	55	достатній
32	4	4	5	4	4	4	5	3	4	5	4	4	5	55	достатній
33	4	4	4	4	4	4	4	3	4	5	4	4	4	52	достатній
34	5	5	5	4	4	4	4	5	4	3	3	5	4	55	достатній
35	4	5	4	5	5	4	5	4	5	5	5	4	4	59	високий
36	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	64	високий

Таблиця Г.38 – Результати діагностування рівнів сформованості ПВЯ ад'юнкта на формуальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Професійно-важливі якості																			Рівні сформованості		
	Активність	Готовність до ризику	Ентузіазм	Ерудитія	Ініціативність	Інтуїція	Комунікативність	Креативність	Наполегливість	Оригінальність	Особливості пам'яті	Почуття гумору	Працездатність	Професійний інтелект	Розвиненість мислення	Самоорганізація	Спостережливість	Творча обдарованість	Толерантність		Фантазія	Бали
1	5	4	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
2	5	5	4	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	92	високий
3	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	77	достатній
4	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	4	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
5	4	3	3	4	5	5	4	3	3	4	3	4	4	4	4	3	3	4	3	4	74	достатній
6	5	4	3	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
7	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	76	достатній
8	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
9	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	71	достатній
10	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	87	достатній
11	4	3	3	5	3	4	4	4	4	5	5	5	4	4	5	4	4	4	3	5	82	достатній
12	4	4	4	4	5	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	77	достатній
13	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	75	достатній
14	5	4	4	5	4	3	5	4	4	5	5	5	4	4	4	4	4	5	3	5	86	достатній
15	4	4	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	3	4	4	5	3	5	88	достатній
16	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	4	4	3	3	4	3	69	базовий
17	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	4	3	3	4	3	70	достатній
18	3	3	3	3	3	4	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	4	4	5	4	73	достатній
19	4	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	5	3	3	4	4	4	4	3	4	73	достатній
20	4	3	3	4	3	3	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	3	5	83	достатній
21	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	4	3	5	5	3	3	4	3	69	базовий
22	5	3	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
23	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	3	4	3	5	5	5	5	75	достатній
24	5	3	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	3	5	89	достатній
25	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	4	5	76	достатній
26	4	3	5	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	3	5	89	достатній
27	4	3	4	4	3	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	75	достатній
28	4	3	4	4	3	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	75	достатній
29	5	3	5	5	3	5	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	3	5	89	достатній
30	4	3	4	4	4	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	76	достатній
31	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	3	4	3	5	5	5	4	74	достатній
32	4	3	3	4	4	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	75	достатній
33	4	3	4	4	4	5	4	4	3	4	3	4	4	4	4	3	3	4	3	4	75	достатній
34	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	3	4	4	4	3	3	4	3	67	базовий
35	4	3	3	4	3	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	3	4	79	достатній
36	5	3	4	4	3	5	3	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	3	4	80	достатній

Таблиця Г.39 – Результати діагностування рівнів сформованості ПВЯ на формуальному етапі експерименту (експериментальна група)

№ п/п	Професійно-важливі якості																			Рівні сформованості		
	Активність	Готовність до ризику	Ентузіазм	Ерудитія	Ініціативність	Інтуїція	Комунікативність	Креативність	Наполегливість	Оригінальність	Особливості пам'яті	Почуття гумору	Працездатність	Професійний інтелект	Розвиненість мислення	Самоорганізація	Спостережливість	Творча обдарованість	Толерантність		Фантазія	Бали
1	5	5	5	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	81	достатній
2	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	5	3	5	94	високий
3	3	3	4	3	3	5	4	5	3	5	3	3	5	4	3	5	5	5	5	5	79	достатній
4	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	4	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
5	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	4	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
6	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
7	5	5	4	4	5	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
8	3	3	4	3	4	3	4	4	5	3	4	3	5	4	5	5	4	3	4	4	77	достатній
9	3	3	4	3	3	3	3	3	5	3	4	3	5	4	5	5	3	3	4	3	72	достатній
10	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	94	високий	
11	5	5	5	5	5	4	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	3	5	92	високий
12	5	5	5	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	81	достатній
13	5	5	4	4	5	4	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
14	5	5	5	5	5	4	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	3	5	92	високий
15	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	94	високий	
16	3	3	4	3	3	3	4	3	5	3	4	3	5	4	5	5	4	3	4	3	74	достатній
17	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	3	3	5	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
18	3	3	4	3	3	5	4	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	79	достатній
19	5	4	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	3	3	5	4	4	5	3	5	89	достатній
20	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	3	5	93	високий
21	3	3	3	3	3	3	3	3	5	3	4	3	4	4	5	5	3	3	4	3	70	достатній
22	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
23	4	3	4	4	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	80	достатній
24	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	94	високий
25	3	3	4	3	3	5	4	5	4	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	80	достатній
26	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	94	високий
27	5	4	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
28	5	4	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
29	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	3	5	94	високий
30	5	5	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	80	достатній
31	3	3	3	3	3	5	3	5	3	5	3	3	3	5	4	3	5	5	5	5	77	достатній
32	5	4	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	4	4	3	3	4	3	4	79	достатній
33	5	4	4	4	5	5	4	4	3	4	3	4	4	4	4	3	3	4	3	4	78	достатній
34	3	3	4	3	4	3	4	3	5	3	4	3	3	4	5	5	4	3	4	4	74	достатній
35	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	3	5	91	високий
36	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	3	5	93	високий

Таблиця Г.40 – Результати діагностування рівня розвиненості СРС МКА на формувальному етапі експерименту (контрольна група)

№ п/п	Значення							Рівні розвиненості
	Д1	Д2	Д3	Д4	Д5	Д6	Σ	
1	3	3	3	4	4	3	3	базовий
2	4	3	3	5	4	4	4	достатній
3	4	4	3	4	4	3	4	достатній
4	3	5	3	5	5	3	4	достатній
5	3	4	4	4	3	4	4	достатній
6	3	3	3	4	3	4	3	базовий
7	3	5	3	4	3	4	4	достатній
8	4	3	3	3	3	3	3	базовий
9	4	4	4	4	4	3	4	достатній
10	4	4	4	5	4	4	4	достатній
11	4	5	5	5	4	4	5	високий
12	3	3	3	4	3	4	3	базовий
13	3	5	5	5	5	4	5	високий
14	4	4	3	4	4	4	4	достатній
15	4	4	4	3	3	5	4	достатній
16	4	4	4	4	3	3	4	достатній
17	4	4	4	5	4	3	4	достатній
18	3	3	3	4	3	3	3	базовий
19	4	3	3	4	3	3	3	базовий
20	4	4	4	5	5	5	5	високий
21	3	4	3	5	3	3	4	достатній
22	3	4	4	4	5	4	4	достатній
23	3	5	4	4	4	3	4	достатній
24	4	4	4	4	3	4	4	достатній
25	3	4	4	4	4	3	4	достатній
26	4	3	3	5	3	5	4	достатній
27	4	4	4	5	3	4	4	достатній
28	3	3	3	4	4	3	3	базовий
29	4	4	4	5	3	4	4	достатній
30	3	4	4	4	4	4	4	достатній
31	3	4	4	4	4	3	4	достатній
32	3	5	4	4	3	4	4	достатній
33	3	3	3	4	3	4	3	базовий
34	4	3	3	4	3	3	3	базовий
35	4	4	4	4	4	4	4	достатній
36	4	5	5	4	4	3	4	достатній

ДОДАТОК Д

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Додаток Д.1 Рекомендації керівника управління навчальними закладами (по рівню ієрархії)

1. На рівні Департаменту військової освіти та науки МО України рекомендувати:

перелік навчальних дисциплін професійної підготовки ад'юнктів; перелік кандидатських екзаменів дисциплін:

основи педагогіки і психології вищої школи, основи методології наукових досліджень; типову факультативну навчальну програму «Розвитку методологічної культури ад'юнктів»; науковим керівникам у відгуках на ад'юнктів відображати рівень розвиненості методологічної культури ад'юнктів.

2. На рівні вищих військових навчальних закладів рекомендувати: перелік навчальних дисциплін професійної підготовки ад'юнктів; до навчальної дисципліни «Філософія» долучити тему з обов'язкового вивчення історії розвитку наукового напрямку, спеціальності, течії (в межах об'єкту і предмету дослідження та спеціальності підготовки ад'юнктів); включити до переліку кандидатських екзаменів навчальні дисципліни: основи педагогіки і психології вищої школи, основи методології наукових досліджень, що сприятиме формування методологічних знань, вмінь та навичок; посилення ролі «Наукової школи»; започаткування постійно діючого професійного тренінгу з вивчення та застосування у професійній підготовці майбутніх вчених методики розвитку методологічної культури ад'юнктів; розробити типові положення з організації науково-методичного супроводження ад'юнктів, що сприятиме оволодінню ними новітніми педагогічними технологіями навчання; організувати роботу у наукових школах курсів за факультативною програмою «Розвиток методологічної культури ад'юнктів».

3. На рівні наукових шкіл доцільно рекомендувати: долучитися до розробки

типової факультативну програму наукової школи «Розвиток методологічної культури ад'юнктів»; переглянути методику викладання, долучивши передові педагогічні технології, сценарії тощо; посилити роль методичного та науково-методичного супроводження ад'юнктів; організувати постійно-діючий (щомісяця) науково-методичний семінар виступів ад'юнктів за результатами проробленої роботи; у відгуках що півроку, щороку звітувати про роботу ад'юнктів та вказувати рівень розвиненості методологічної культури; зобов'язати наукових керівників до обов'язкового проведення факультативної програми наукової школи «Розвиток методологічної культури ад'юнктів».

Додаток Д.2 Рекомендації та особливості наповнення змістовних модулів окремих навчальних дисциплін

До модуля дисципліни «Філософія» доповнити змістовним модулем:

1) філософія науки за напрямом наукової спеціальності (або групою наукових спеціальностей ад'юнктури).

Обґрунтування. Це необхідно:

по-перше для створення історичного напрямку наслідування розвитку обраного напрямку дослідження;

по-друге сприятиме здобувачеві скласти квінтесенцію аналізу опрацьованості досліджуваної теми дисертаційної роботи, виключивши надмірні повторення, плагіат;

по-третє зросте філософське значенні освіти як мислителя.

По завершенню опанування змістовного модуля ад'юнкту пропонується підготувати написання науково-історичного реферату за напрямком (течією) дисертаційного дослідження здобувача вченого ступеня та прилюдний захист. Успішно захищений реферат рекомендується комісією включення до інформаційної бази розвитку наукового напрямку і обов'язкового вивчення ад'юнктами з наступного року вступу.

2) шлях становлення відомих вчених у науці.

Обґрунтування. Практика показує, що за результатом вивчення даного матеріалу у ад'юнктів формується стійка рефлексія до самомотивації. Крім того, матеріал (Заняття 1. Мета і концепція педагогічної технології (Птх 4.4) – розвитку мотивації) може бути подано як частина педагогічної технології.

В за результатами застосування методу проєктування освітньо-наукової факультативної програми наукової школи автором розроблено і апробовано факультативну програму наукової школи, зміст якої подано в табл. В.5.

Додаток Д.3 Рекомендації щодо удосконалення освітньо-наукової програми підготовки ад'юнктів

Загальний бюджет часу на підготовку визначений в документі подано в табл. В.4. При формуванні вибірки переліку навчальних дисциплін ми переслідували ціль максимальної адаптації існуючого переліку навчальних дисциплін за крайньої необхідності введення в час самостійної підготовки розширений факультативного курсу. Організацію і проведення факультативного курсу з розвитку методологічної культури ад'юнктів повністю покладається на наукового керівника.

Разом з тим освітня програма достатньо чітко структурована. Вона включає блок обов'язкових дисциплін (іноземна мова, історія і філософія науки, спеціальні дисципліни галузі науки і наукової спеціальності, дисципліни по вибору ад'юнкта), блок факультативних дисциплін і практику (педагогічну і наукову).

Пропозиції до переліку навчальних дисциплін подано в табл. Д.3.1.

Дана пропозиція не суперечить нормі «В разі необхідності, за рішенням вченої (наукової, науково-технічної) ради ВНЗ (НДУ), до навчального плану підготовки ад'юнктів можуть бути включені додаткові дисципліни або збільшений час на вивчення визначених дисциплін, але загальний час навчання не може перевищувати 25% від визначеного».

Таблиця Д.3.1 – Пропозиції до переліку навчальних дисциплін

Шифр	Найменування розділів і дисциплін	Всього годин навчальних занять
НД.А.00	Обов'язкові навчальні дисципліни	
НД.А.01	Філософія	110
НД.А.02	Іноземна мова	140
НД.А.03	Спеціальність (за профілем підготовки)	300
НД.А.04	Педагогіка та психологія вищої школи	200
НД.А.05	Методологічні основи наукових досліджень	100
НД.А.06	Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової, та науково-технічної діяльності	100
НД.А.07	Організація наукових досліджень	100
НД.А.08	Нормативно-правові основи вищої освіти	30
НД.А.09	Нормативно-правові основи наукової науково-дослідницької діяльності	30
Ф.А.00	Факультативи	1968
Ф.А.01	Факультатив наукової школи «Методика розвитку методологічної культури»	1968
ПР.А.00	Практика	100
ПР.А.01	Наукова	50
ПР.А.02	Педагогічна	50
КЕ.А.00	Кандидатські экзамени	54
КЕ.А.01	Філософія	6
КЕ.А.02	Іноземна мова	6
КЕ.А.03	Спеціальність (за профілем підготовки)	6
КЕ.А.04	Педагогіка та психологія вищої школи	6
КЕ.А.05	Методологічні основи наукових досліджень	6
КЕ.А.06	Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової, та науково-технічної діяльності	6
КЕ.А.07	Організація наукових досліджень	6
КЕ.А.08	Нормативно-правові основи вищої освіти	6
КЕ.А.09	Нормативно-правові основи наукової науково-дослідницької діяльності	6
НДР.А.00	Науково-дослідна (дисертаційна) робота	8320
ПД.А.00	Підготовка до захисту дисертаційної роботи	320
Всього		

Пропозиції до розподілу навчального часу за навчальними дисциплінами та роками навчання подано в табл. Д.3.2. В Таблиці прийнято наступні скорочення: КІ – кандидатський іспит, Зл – залік, ВК(Л) – висновок кафедри (лабораторії).

Рекомендований перелік навчальних дисциплін, на думку експертів максимально сприяє формуванню знань методологічної культури ад'юнктів (табл. Д.3.3).

Таблиця Д.3.2 – Пропозиції до розподілу навчального часу за навчальними дисциплінами та роками навчання

№ п/п	Найменування дисципліни	Всього годин навчальних занять	В тому числі за роками підготовки				Звітність
			1	2	3	4	
1.	Філософія	110	110	-	-		КІ
2.	Іноземна мова	140	140	-	-		КІ
3.	Спеціальність (за профілем підготовки)	300	100	100	100		КІ
4.	Педагогіка та психологія вищої школи	200	100	100	-		КІ
5.	Методологічні основи наукових досліджень	100	100	-	-		КІ
6.	Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової, та науково-технічної діяльності	100	30	70	-		Зл
7.	Організація наукових досліджень	100	30	70	-		КІ
8.	Нормативно-правові основи вищої освіти	30	30	-	-		КІ
9.	Нормативно-правові основи наукової науково-дослідницької діяльності	30	30	-	-		КІ
10.	Педагогічна практика	50	25	20	5		висновок кафедри
11.	Наукова практика	50	25	5	20		висновок лабораторії
12.	Всього годин	1210	660	365	125		

Таблиця Д.3.3 – Вибірка переліку навчальних дисциплін з максимально впливають на розвиток методологічної культури ад'юнктів

№ п/п	Найменування дисципліни	Складові методологічної культури						
		НПС	ЦЕ	КТ	КС	ОДС	ОВС	СРС
1.	Філософія		+	+	+	+		
2.	Нормативно-правові основи наукових науково-дослідницької діяльності	+						
3.	Методологічні основи наукових досліджень				+			
4.	Організація наукових досліджень					+		
5.	Наукова практика							+
6.	Нормативно-правові основи вищої освіти	+						
7.	Педагогіка та психологія вищої школи				+			
8.	Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової, та науково-технічної діяльності					+	+	
9.	Педагогічна практика						+	+

На підставі достовірно підтвердженої якості оцінювання успішності навчання табл. Д.3.4, рекомендується наступний перелік дисциплін за якими доцільно впровадити форму діагностувати – кандидатський екзамен (табл. Д.3.5).

Таблиця Д.3.4– Якість оцінювання успішності навчання ад'юнкта

Параметр	Якість оцінювання успішності навчання					
	оцінювання за формою заліку		оцінювання за формою екзамену			
Значення	не залік	залік	2	3	4	5
Діапазон оцінювання	0% – 50%	50% – 100%	0%<Ку<40%	40%<Ку<60%	60%<Ку<80%	80%<Ку<100%
Чутливість оцінювання	50%	50%	25%	25%	25%	25%

Таблиця Д.3.5 – Перелік дисциплін за якими рекомендується впровадити форму діагностувати – кандидатський екзамен

№ п/п	Найменування дисципліни	Складові методологічної культури						
		НПС	ЦС	КТ	КС	ОДС	ОВС	СРС
1.	Філософія		+	+	+	+		
2.	Нормативно-правові основи наукових науково-дослідницької діяльності	+			+	+		
3.	Методологічні основи наукових досліджень				+			
4.	Організація наукових досліджень				+	+		
5.	Нормативно-правові основи вищої освіти	+			+	+		
6.	Педагогіка та психологія вищої школи				+			
7.	Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової, та науково-технічної діяльності				+	+	+	
8.	Спеціальність (за профілем підготовки)							
9.	Іноземна мова							

Закріпити здобуті людини знання та сформовані вміння можна лише на практиці впливає з аксіоми. Рекомендований розподіл навчального часу за науково-педагогічною практикою та роками навчання подано в табл. Д.3.6.

Результатом якісної допомоги керівників практики підчас наукової, педагогічної практики та повсякденної діяльності наукового керівника стане розвиненість методологічної культури.

Таблиця Д.3.6 – Розподіл навчального часу практики та роками навчання

№ п/п	Найменування практики	Всього годин	В тому числі за роками підготовки				Звітність висновок	Розвиток складових культури по напрямкам
			1	2	3	4		
1.	Педагогічна	50	25	20	5	–	кафедра	ПД
2.	Наукова	50	25	5	20	–	лабораторія	НД
3.	Всього годин	100	50	25	25	–	загальний	

Додаток Д.4 Пропозиції щодо змін у службових документах МО України у сфері підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурами й ад'юнктурами

Пропозиції щодо змін у службових документах МО України у сфері підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників можна згуртувати за напрямками: поза магістратурою; поза ад'юнктурою.

Порівняння та пропозиції щодо змін у службових документах МО України у сфері підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурами й ад'юнктурами подано в табл. Д.4.

Таблиця Д.4 Таблиця пропозицій у порівняльній формі

Існуюча редакція	Пропонується викласти в такій редакції:	Обумовлення зміни
1. Загальні положення		
1.1. Інструкція з організації підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у Збройних Силах України Інструкцію розроблено на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 року №309 (309-99-п) "Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів" та з урахуванням набутого досвіду в організації та проведенні підготовки НПК у ВВНЗ та НУ Збройних Сил України.	Викласти в такій редакції: 1.1. Інструкція з організації підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у Збройних Силах України Інструкцію розроблено на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) та з урахуванням набутого досвіду в організації та проведенні підготовки НПК у ВВНЗ та НУ Збройних Сил України.	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261

Продовження таблиці Д4

<p>1.2. Підготовка НПНК у Збройних Силах України (далі - ЗС) організовується та проводиться на підставі Законів України "Про освіту" (1060-12), "Про вищу освіту" (2984-14) та "Про наукову і науково-технічну діяльність" (1977-12), рішень Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, наказів та директив Міністра оборони України, начальника Генерального штабу - Головнокомандувача Збройних Сил України та першого заступника Міністра оборони України. {Пункт 1.2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони №662/771 (з1241-06) від 14.11.2006}</p>	<p>Викласти в такій редакції: 1.2. Підготовка НПНК у Збройних Силах України (далі - ЗС) організовується та проводиться на підставі Законів України "Про освіту" (1060-12), "Про вищу освіту" (1556-18) та "Про наукову і науково-технічну діяльність" (848-19), рішень Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, наказів та директив Міністра оборони України, начальника Генерального штабу - Головнокомандувача Збройних Сил України та першого заступника Міністра оборони України. {Пункт 1.2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони №662/771 (з1241-06) від 14.11.2006}</p>	<p>Закон України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 №1556-VII; Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність від 26.11.2015 №848-VIII; Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>
<p>1.12. Термін перебування в докторантурі не повинен перевищувати трьох років. Термін перебування на посаді наукового співробітника, яка призначена для завершення роботи над докторською дисертацією, не повинен перевищувати двох років. Термін навчання в ад'юнктурі не повинен перевищувати: в очній ад'юнктурі - трьох років (одного року), у заочній ад'юнктурі - чотирьох років.</p>	<p>Викласти в такій редакції: 1.12. Термін перебування в докторантурі не повинен перевищувати двох років. Термін перебування на посаді наукового співробітника, яка призначена для завершення роботи над докторською дисертацією, не повинен перевищувати двох років. Термін навчання в ад'юнктурі не повинен перевищувати: в очній ад'юнктурі - чотирьох років (одного року), у заочній ад'юнктурі - чотирьох років.</p>	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>
<p>1.16. Докторанти та ад'юнкти користуються правами, які передбачені в пункті 15, за винятком підпунктів 4, 6-8 Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів (309-99-п), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 року №309.</p>	<p>Викласти в такій редакції: 1.16. Докторанти та ад'юнкти користуються правами, які передбачені в пункті 15, за винятком підпунктів 4, 6-8 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>
<p>1.17. Зобов'язання докторантів та ад'юнктів визначені в пункті 16 Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів (309-99-п).</p>	<p>Викласти в такій редакції: 1.17. Зобов'язання докторантів та ад'юнктів визначені в пункті 16 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>

Продовження таблиці Д4

1.22. Докторант або ад'юнкт може бути відрахований з докторантури або ад'юнктури через причини, які визначені в пункті 22 Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів (309-99-п).	Викласти в такій редакції: 1.22. Докторант або ад'юнкт може бути відрахований з докторантури або ад'юнктури через причини, які визначені в пункті 22 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
3.2. Здобувачі наукового ступеня доктора наук		
3.2.1. Здобувачами, які працюють поза докторантурою, можуть бути особи офіцерського складу та працівники ЗС ВВНЗ і НУ, які мають науковий ступінь кандидата наук і вагомі здобутки в певній галузі науки. Рішення вченої (наукової, науково-технічної) ради щодо зарахування здобувача оголошується наказом начальника ВВНЗ (НУ).	Викласти в такій редакції: 3.2.1. Здобувачами, які працюють поза докторантурою, можуть бути особи офіцерського складу та працівники ЗС ВВНЗ і НУ, які мають науковий ступінь доктора філософії і вагомі здобутки в певній галузі науки. Рішення вченої (наукової, науково-технічної) ради щодо зарахування здобувача оголошується наказом начальника ВВНЗ (НУ).	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
4. Підготовка кандидатів наук		
4. Підготовка кандидатів наук		
4.1.1. Ад'юнктура створюється у ВВНЗ третього або четвертого рівнів акредитації та НУ ЗС, які мають наукові школи, висококваліфіковані НПНК, сучасну науково-дослідну, експериментальну та матеріальну базу з метою забезпечення планомірної підготовки НПНК вищої кваліфікації - кандидатів наук.	4. Підготовка докторів філософії Викласти в такій редакції: 4.1.1. Ад'юнктура створюється у ВВНЗ третього або четвертого рівнів акредитації та НУ ЗС, які мають наукові школи, висококваліфіковані НПНК, сучасну науково-дослідну, експериментальну та матеріальну базу з метою забезпечення планомірної підготовки НПНК вищої кваліфікації - докторів філософії.	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
4.1.2. Підготовка ад'юнктів здійснюється для заміщення посад науково-педагогічних (наукових) працівників у ВВНЗ і НУ. {Пункт 4.1.2 в редакції Наказу Міністерства оборони №662/771 (z1241-06) від 14.11.2006	Викласти в такій редакції: 4.1.2. Підготовка ад'юнктів здійснюється для заміщення посад науково-педагогічних та /або наукових працівників у ВВНЗ і НУ. {Пункт 4.1.2 в редакції Наказу Міністерства оборони №662/771 (z1241-06) від 14.11.2006}	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
4.1.3. До ад'юнктури на конкурсній основі приймаються офіцери ЗС (інших центральних органів виконавчої влади), які перебувають на військовій службі, мають повну вищу освіту з освітньо-кваліфікаційним рівнем "спеціаліст" або "магістр", виявили здібності до педагогічної або науково-дослідної роботи та мають досвід служби у військах (силах)	Викласти в такій редакції: 4.1.3. До ад'юнктури на конкурсній основі приймаються офіцери ЗС (інших центральних органів виконавчої влади), які перебувають на військовій службі, мають повну вищу освіту з освітньо-кваліфікаційним рівнем "спеціаліст" або "магістр", виявили здібності до педагогічної або науково-дослідної роботи та мають досвід служби у військах (силах)	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261

Продовження таблиці Д4

<p>не менше 2 років. Офіцери, які вступають до ад'юнктури з наукових спеціальностей, що передбачають присудження наукового ступеня кандидата військових наук, повинні мати оперативно-тактичний або оперативно-стратегічний рівень підготовки. Офіцери, які вступають до ад'юнктури з медичних наукових спеціальностей, повинні мати досвід служби у військах (силах) не менше 2 років.</p>	<p>не менше 2 років. Офіцери, які вступають до ад'юнктури з наукових спеціальностей, що передбачають присудження наукового ступеня доктора філософії за напрямком військових наук, повинні мати оперативно-тактичний або оперативно-стратегічний рівень підготовки. Офіцери, які вступають до ад'юнктури з медичних наукових спеціальностей, повинні мати досвід служби у військах (силах) не менше 2 років.</p>	
<p>4.1.4. До ад'юнктури приймаються офіцери віком не старше 40 років. Вік осіб офіцерського складу, які вступають до ад'юнктури для здобуття наукового ступеня кандидата військових наук, не повинен перевищувати 43 років.</p>	<p>Викласти в такій редакції: 4.1.4. До ад'юнктури приймаються офіцери віком не старше 40 років. Вік осіб офіцерського складу, які вступають до ад'юнктури для здобуття наукового ступеня доктора філософії за напрямком військових наук, не повинен перевищувати 43 років.</p>	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>
<p>4.1.5. До ад'юнктури на термін навчання один рік для завершення науково-дослідної роботи з вибраної теми, підготовки та захисту кандидатської дисертації зараховуються офіцери віком до 45 років, які склали всі кандидатські іспити, спроможні завершити роботу і подати дисертацію в спеціалізовану вчену раду протягом терміну перебування в ад'юнктурі. Термін навчання один рік встановлюється тільки для ад'юнктів, які навчаються в очній ад'юнктурі. За науково-педагогічними (науковими) працівниками, які були зараховані в ад'юнктуру на термін навчання один рік, зберігаються посади, які вони обіймали до вступу в ад'юнктуру. {Абзац третій пункту 4.1.5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони №662/771 (z1241-06) від 14.11.2006} До терміну навчання в ад'юнктурі включається чергова відпустка. Офіцери, які закінчили ад'юнктуру з терміном навчання один рік, повертаються до місця попереднього проходження служби.</p>	<p>Викласти в такій редакції: 4.1.5. До ад'юнктури на термін навчання один рік для завершення науково-дослідної роботи з вибраної теми, підготовки та захисту дисертації доктора філософії зараховуються офіцери віком до 45 років, які склали всі кандидатські іспити, спроможні завершити роботу і подати дисертацію в спеціалізовану вчену раду протягом терміну перебування в ад'юнктурі. Термін навчання один рік встановлюється тільки для ад'юнктів, які навчаються в очній ад'юнктурі. За науково-педагогічними (науковими) працівниками, які були зараховані в ад'юнктуру на термін навчання один рік, зберігаються посади, які вони обіймали до вступу в ад'юнктуру. {Абзац третій пункту 4.1.5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони №662/771 (z1241-06) від 14.11.2006} До терміну навчання в ад'юнктурі включається чергова відпустка. Офіцери, які закінчили ад'юнктуру з терміном навчання один рік, повертаються до місця попереднього проходження служби.</p>	<p>Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261</p>

Продовження таблиці Д4

4.1.11. Складання вступних іспитів до ад'юнктури здійснюється у порядку, визначеному Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів (309-99-п).	Викласти в такій редакції: 4.1.11. Складання вступних іспитів до ад'юнктури здійснюється у порядку, визначеному Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
4.1.16. Педагогічна практика (обсягом до 100 навчальних годин) проводиться протягом другого або третього року навчання за програмою, яка розробляється індивідуально для кожного ад'юнкта і затверджується начальником кафедри. Педагогічну практику проходять ад'юнкти, які готуються для заміщення посад науково-педагогічних працівників.	В Постанові Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 практика не описана. Тому рекомендується залишити без змін в наступній редакції: 4.1.16. Педагогічна практика (обсягом до 300 навчальних годин) проводиться протягом другого або третього року навчання за програмою, яка розробляється індивідуально для кожного ад'юнкта і затверджується начальником кафедри. Педагогічну практику проходять ад'юнкти, які готуються для заміщення посад науково-педагогічних працівників.	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
4.1.17. Науково-дослідну практику в наукових підрозділах проходять ад'юнкти, які готуються для заміщення посад наукових співробітників.	В Постанові Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 практика не описана. Тому рекомендується залишити без змін в наступній редакції: 4.1.17. Науково-дослідну практику в наукових підрозділах проходять ад'юнкти, які готуються для заміщення посад наукових співробітників.	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
4.2. Здобувачі наукового ступеня кандидата наук, які працюють над дисертацією поза ад'юнктурою		
4.2.2. Під час організації підготовки здобувачів ВВНЗ та НУ ЗС, крім положень, які визначені в пунктах 44-56 Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів (309-99-п), керуються таким:	Викласти в такій редакції: 4.2.2. Під час організації підготовки здобувачів ВВНЗ та НУ ЗС, крім положень, які визначені в пунктах 44-56 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261
4.2.3. Здобувачі, які склали кандидатські іспити та виконали індивідуальний план роботи, допускаються до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Особами, які успішно пройшли підготовку як здобувачі наукового	Викласти в такій редакції: 4.2.3. Здобувачі, які склали кандидатські іспити та виконали індивідуальний план роботи, допускаються до захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Особами, які успішно пройшли	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261

ступеня кандидата наук, вважаються ті, хто протягом встановленого терміну повністю виконали індивідуальні плани роботи, захистили дисертацію або дисертацію яких прийнято до розгляду спеціалізованою вченою радою. {Пункт 4.2.3 доповнено абзацом другим згідно з Наказом Міністерства оборони №662/771 (з1241-06) від 14.11.2006}	підготовку як здобувачі наукового ступеня доктора філософії, вважаються ті, хто протягом встановленого терміну повністю виконали індивідуальні плани роботи, захистили дисертацію або дисертацію яких прийнято до розгляду спеціалізованою вченою радою. {Пункт 4.2.3 доповнено абзацом другим згідно з Наказом Міністерства оборони №662/771 (з1241-06) від 14.11.2006}	
4.3. Складання кандидатських іспитів здійснюється у порядку, визначеному в статтях 67-85 Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів (309-99-п).	Викласти в такій редакції: 4.3. Складання кандидатських іспитів здійснюється у порядку, визначеному в статтях 67-85 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261	Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261

Додаток Д.5 Методичні рекомендації щодо розробки єдиних стандартів підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України

Відповідно до Закону України «Про освіту» вводяться обов'язкові державні освітні стандарти початкової, середньої та вищої шкіл. Необхідність створення загального державного стандарту викликана тим, що стандарт:

- дає змогу встановити нижні межі освітньо-наукового рівня НПП;
- надає рівні можливості всім науковими та науково-педагогічними працівниками, що планують пройти підготовку або підвищення кваліфікації поза магістратурами й аспірантурами для ЗС України для отримання освіти;
- відображає загальні цілі освіти;
- дає змогу кожному ВВНЗ чи НУ, науковому керівнику оцінити рівень освіченості НПП, що успішно виконали програму підвищення кваліфікації, незалежно від того, за якою формою здійснюється підготовка.

Метою розроблення ЄСПК наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України повно бути визначення умов забезпечення високого рівня їх

професійної компетентності, що відповідає світовим стандартам і потребам держави.

Основними завданнями розроблення ЄСПК наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України повинні бути:

- забезпечення можливості реалізації конституційного права НПП на розвиток професійної компетентності відповідно до їх покликання і здібностей;

- задоволення поточних і перспективних потреб держави і суспільства у кваліфікованих і конкурентоспроможних наукових та науково-педагогічних працівниках Збройних Сил України;

- приведення у відповідність змісту, форм, методів і засобів підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України до відповідної чинної законодавчої і нормативно-правової бази ;

- створення механізму підвищення рівня всіх складових професійної компетентності наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України під час навчання на курсах підвищення кваліфікації для ефективного здійснення, покладених на них, обов'язків.

Стандарт підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України є державним нормативним документом, у якому обов'язково повинні бути визначені:

- мінімум змісту основних освітніх програм;

- максимум обсягу навчального навантаження;

- вимоги до рівня підготовки наукових та науково-педагогічних працівників, що пройшли підвищення кваліфікації.

Стандарт підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України повинен містити перелік відомостей та вмій з кожної навчальної дисципліни, обов'язкових для засвоєння науковими та науково-педагогічними працівниками ЗС України. Цей перелік потребує періодичного перегляду та за необхідності змінювання.

При доборі змісту підвищення кваліфікації НПП стандарт також повинен передбачати: виділення ядра освіти, обов'язкового для всіх систем підвищення

кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників ЗСУ; посилення значущості гуманітарних та військово-спеціальних аспектів змісту підвищення кваліфікації; посилення уваги з боку керівництва всіх рівнів до розвитку наукових та науково-педагогічних працівників ЗС України; орієнтацію на загальнолюдські цінності.

ЄСПК наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України повинен ґрунтуватися на принципах обов'язковості навчання на курсах підвищення кваліфікації, дотримання плановості навчання (1 раз на 5 років), випереджального характеру навчання, безперервності навчання, його наступності та цілісності.

Структура ЄСПК має включати:

1. Аналіз змісту професійної програми (ПП) підготовки наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України освітньо-кваліфікаційного рівня (ОКХ) певної спеціальності.

2. Професійні характеристики посад наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України.

3. Вимоги чинного законодавства до змісту й обсягу підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України.

4. Вимоги сучасної науки і суспільства до професійної компетентності наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України.

5. Потреби замовників наукових та науково-педагогічних працівників для потреб Збройних Сил України.

6. Вимоги до системи підвищення кваліфікації.

7. Вимоги до оцінювання навчальних досягнень слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Уявлення про стандарт підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників ЗСУ містяться у навчальному плані.

У його структурі виділяють:

а) *інваріативну частину* (ядро), що забезпечує залучення до загальнокультурних, національних цінностей, формування необхідних особистісних якостей;

б) *варіативну частину*, що забезпечує індивідуальний характер розвитку наукових та науково-педагогічних працівників ЗС України із урахуванням їхніх індивідуальних особливостей.

Ці дві частини не є повністю незалежними, вони взаємодіють. Базовий навчальний план підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників повинен містити три основні види навчальних занять:

- 1) обов'язкові заняття, що належать до ядра вищої освіти;
- 2) обов'язкові заняття за вибором науковими та науково-педагогічними працівниками ЗС України;
- 1) факультативні заняття.

План також повинен містити опис змісту підвищення кваліфікації, як цілого, тобто не зводиться до опису окремих навчальних дисциплін. Він будується не відповідно до конкретних навчальних предметів, а відповідно до освітніх галузей, що дає змогу створити варіативні, альтернативні навчальні плани.

Навчальний план підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників розробляється на тривалий період та відображає особливості системи військової освіти і науки.

Навчальний план – це сертифікат навчальної установи, що визначає:

- тривалість підвищення кваліфікації (курсу, навчального року, семестрів);
- повний перелік предметів, що вивчаються в цій навчальній установі;
- розподіл предметів за період навчання;
- кількість годин з кожної навчальної дисципліни на весь час навчання;
- структуру та тривалість практикумів тощо.

Навчальні плани підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників повинні містити:

- 1) державний базовий компонент;
- 2) компонент системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурами й аспірантурами для ЗС України .

Сучасні навчальні плани підвищення кваліфікації наукових та науково-

педагогічних працівників поза магістратурами й аспірантурами для ЗС України мають відповідати таким обов'язковим характеристикам:

- гнучкість — передбачає включення до навчального плану декількох самостійних, відносно незалежних курсів навчальних дисциплін;
- інтеграція — взаємопроникнення змісту суміжних предметів;
- диференціація — різні варіанти змісту предметів, часу на їх вивчення;
- введення нових предметів і факультативів.

На основі освітнього стандарту та навчального плану підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників для ЗС України розробляються навчальні програми з профільних напрямів (навчальних дисциплін).

Кожна навчальна програма з навчальної дисципліни містить:

1) пояснювальну записку про цілі вивчення цієї дисципліни, основні вимоги до знань і умінь наукових та науково-педагогічних працівників ЗС України, що успішно виконали програму підвищення кваліфікації, рекомендовані форми та методи навчання;

- 2) тематичний зміст навчального матеріалу;
- 3) кількість годин цього курсу;
- 4) перелік основних світоглядних питань;
- 5) перелік навчального обладнання та наочних посібників;
- 6) список рекомендованої літератури, тощо.

Зміст підвищення кваліфікації повинен детально розглядатися в навчальній літературі (підручниках, довідниках).

Навчальна література має відповідати сучасним вимогам, адже за допомогою підручника реалізуються такі дидактичні функції:

1) мотиваційна — передбачає створення таких стимулів для наукових та науково-педагогічних працівників ЗС України, які б викликали інтерес до певного предмета зокрема і до процесу навчання в цілому;

2) інформаційна — відображає цілі навчання, описує зміст, визначає систему пізнавальних дій з матеріалом, форми навчання та способи контролю;

3) контроль-коригувальна — передбачає можливість перевірки, самооцінки

та корекції процесу і результатів навчання.

Підручник має бути: цікавим, доступним, добре ілюстрованим, естетично оформленим; водночас і стабільним, і мобільним; забезпечувати свідому та активну участь наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурами й аспірантурами для ЗС України у процесі навчання, повне засвоєння навчального матеріалу.

Єдиний стандарт підвищення кваліфікації (ЄСПК) наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України повинен встановлювати відповідні:

- освітні цілі і завдання підвищення кваліфікації, що визначаються сучасними вимогами суспільства і держави;

- пріоритетні принципи навчання і викладання, такі як принципи гуманізації, демократизації, інноваційності, варіативності, диференціації й індивідуалізації;

- основні наукові підходи до організації навчання в закладах підвищення кваліфікації, такі як системний, науковий, компетентнісний, культурологічний, акмеологічний, аксіологічний, андрагогічний;

- основні вимоги до структури та змісту професійних програм підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників (НПП) Збройних Сил України, що включають:

- структуру і зміст нормативної і варіативної частин;

- перелік навчальних модулів і блоків модулів;

- перелік професійних умінь НПП;

- перелік основних складових професійної компетентності НПП та їх змісту;

- перелік професійних потреб і вимог суспільства і держави щодо – якості професійної діяльності НПП ЗСУ;

- технологічні умови з визначенням нормативних термінів навчання за різними формами організації (очна, очно-дистанційна), форм, методів і засобів атестації навчальних досягнень слухачів курсів підвищення кваліфікації.

ЄСПК наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України:

- 1) визначає зміст навчання в системі підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України;

2) є обов'язковим для закладів підвищення кваліфікації;

3) придатний для цілей ліцензування й акредитації закладів підвищення кваліфікації, атестації НПП, які закінчили курси підвищення кваліфікації.

Розробка ЄСПК наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України повинна ґрунтуватися на їх моделі, до якої необхідно включити 4-и складові:

А) концептуальну;

Б) змістову;

В) технологічну;

Г) діагностичну,

які є між собою взаємозв'язаними і взаємозалежними.

Зокрема:

А) *Концептуальна складова ЄСПК* наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України повинна включати опис освітніх цілей і завдань, пріоритетних принципів і наукових підходів, зовнішніх і внутрішніх чинників впливу (умов реалізації).

Б) *Змістова складова* – включати опис:

- положення сучасних вимог законодавчих та нормативних документів з питань освіти та підвищення кваліфікації НПП;

- професійно-кваліфікаційних характеристик посад відповідних категорій слухачів курсів підвищення кваліфікації;

- сучасні вимоги суспільства до поведінки, досвіду, особистих і професійних якостей НПП ЗСУ;

- сучасні потреби НПП ЗСУ у навчанні, професійному розвитку, саморозвитку, самовизначенні, самореалізації;

- потреби НПП ЗСУ та узгодження їх із потребами Міністерства оборони України, держави і суспільства в цілому;

- сучасні вимоги до професійної компетентності наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України, що складається з ключової, функціональної і спеціальної.

В) *Технологічна складова* повинна включати:

- опис уточнених професійних знань і вмінь, необхідних для якісного виконання посадових обов'язків НПП;
- вивчення позитивного досвіду освітньо-наукової роботи;
- вивчення умов підвищення мотивації ефективної праці наукових та науково-педагогічних працівників у Збройних Сил України;
- вивчення особистих і професійних якостей НПП;
- вивчення різноманітних форм, методів і засобів навчання й його організації;
- вивчення рівня мотивації освітньо-наукової діяльності, пов'язаної з індивідуальними освітніми потребами, потребами сумлінного виконання посадових обов'язків відповідно до норм чинного законодавства, професійними інтересами, моральними й етичними цінностями;
- вивчення особистих якостей наукових та науково-педагогічних працівників Збройних Сил України, таких як добросовісність, сумлінне виконання обов'язків, відстоювання національних інтересів України;
- загальнокультурна освіченість, громадська відповідальність.

ДОДАТОК Е

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Додаток Е.1 Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації (монографії)

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография. Уральск: РГКП Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2015. 192 с. ISBN 978-601-7543-30-3.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: у відповідних розділах викладено методологію дослідження та наукові результати дисертаційної роботи, а саме: 1) обґрунтовано поняття методологічної культури ад'юнктів; 2) обґрунтовано теорію розвитку методологічної культури ад'юнктів; 3) опис удосконаленої моделі педагогічної системи «наукова школа»; 4) опис удосконаленої моделі науково-педагогічного супроводження ад'юнктів; 5) опис розробленого організаційно-педагогічного забезпечення наукової школи; 6) опис розробленого комплексу методів розвитку методологічної культури ад'юнктів у контексті професійної підготовки; 7) результати експериментальної частини щодо розвитку методологічної культури ад'юнктів.

2. Ягупов В.В., Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры: монография. Уральск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2016. 312 с. ISBN 978-601-319-027-3.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: у відповідних розділах викладено методологію дослідження та наукові результати дисертаційної роботи, а саме: 1) обґрунтовано поняття методологічної культури ад'юнктів; 2) обґрунтовано теорію розвитку методологічної культури ад'юнктів; 3) опис

удосконаленої моделі педагогічної системи «наукова школа»; 4) опис удосконаленої моделі науково-педагогічного супроводження ад'юнктів; 5) опис розробленого організаційно-педагогічного забезпечення наукової школи; 6) опис розробленого комплексу методів розвитку методологічної культури ад'юнктів у контексті професійної підготовки; 7) результати експериментальної частини щодо розвитку методологічної культури ад'юнктів.

3. Козубцов І.М., Ягупов В.В., Мараховський Л.Ф. Теорія і практика підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурою і аспірантурою. Монографія. К.: ДЕТУТ, 2017. 299 с.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: у відповідних розділах викладено методологію дослідження та наукові результати дисертаційної роботи, а саме: 1) обґрунтовано поняття методологічної культури ад'юнктів; 2) обґрунтовано теорію розвитку методологічної культури ад'юнктів; 3) опис удосконаленої моделі педагогічної системи «наукова школа»; 4) опис удосконаленої моделі науково-педагогічного супроводження ад'юнктів; 5) опис розробленого організаційно-педагогічного забезпечення наукової школи; 6) опис розробленого комплексу методів розвитку методологічної культури ад'юнктів у контексті професійної підготовки; 7) результати експериментальної частини щодо розвитку методологічної культури ад'юнктів.

Додаток Е.2 Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації (навчально-методичні посібники)

1. Козубцов І.М., Мараховський Л.Ф. Підготовка аспірантів : методичні рекомендації щодо самостійної підготовки аспірантів за спеціальністю 05.13.05 – «Комп'ютерні системи та компоненти». К.: ДЕТУТ, 2014. 165 с.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: авторський мотиваційний курс для аспірантів (адюнктів).

2. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С. Организация научной работы молодого ученого: учебно-методическое пособие. Уральск: РГКП Западно-Казахстанский аграрно-

технический университет имени Жангир хана, 2014. 103 с.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: авторський мотиваційний курс для аспірантів (адюнктів).

Додаток Е.3 Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації (статті у наукових фахових виданнях України)

1. Козубцов І.М. Оцінка адекватності моделі змісту кандидатських іспитів. *Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць*. Вип. LVIII. Ч.II Слов'янськ: СДПУ, 2011. С. 44–53.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

2. Козубцов І.М. Зміст типової програми підготовки вчених крізь призму міждисциплінарної науково-педагогічної компетентності Болонського процесу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2011. №6–7 (16–17). С.203–210.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

3. Козубцов І.М. Національні особливості та перспективні принципи удосконалення систем підготовки і атестації вчених в контексті Болонського процесу. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка : зб. наук. праць*. 2012. С.50–54. (Серія: Педагогічні науки; вип. 20).

(Наказ МОН України від 04.07.2013 №893, перереєстровано 04.07.14 № 793 (додаток № 8) як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Polska Bibliografia Naukowa, РИИЦ, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

4. Мараховський Л.Ф., Козубцов І.М. Наукова школа – основа сучасної міждисциплінарної аспірантури. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*: зб. наук. праць. 2012. С.54–62. (Серія: Педагогічні науки; вип. 20).

(Наказ МОН України від 04.07.2013 №893, перереєстровано 04.07.14 № 793 (додаток № 8) як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Polska Bibliografia Naukowa, РИНЦ, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: з'ясування феномену наукової школи як фундаментальної основи сучасної міждисциплінарної аспірантури (ад'юнктури).

5. Козубцов І.М. Атестація міждисциплінарної науково-педагогічної компетентності вчених у формі кандидатських іспитів в рамках Болонського процесу. *Гуманізація навчально-виховного процесу*: збірник наукових праць. Вип. LIX. Ч. II Слов'янськ: СДПУ, 2012. С. 3–9.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

6. Козубцов І.М. Зарубіжний досвід інтеграції військової та цивільної освіти в контексті Болонського процесу. *Гуманізація навчально-виховного процесу*: збірник наукових праць. Спецвип. 6. Ч. I Слов'янськ: СДПУ, 2012. С. 101–109. ISSN 2077-1827.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

7. Козубцов І.М. Оцінка адекватності міждисциплінарної науково-педагогічної практики наукових і науково-педагогічних кадрів. *Гуманізація навчально-виховного процесу*: збірник наукових праць. Спецвип. 8. Ч. I Слов'янськ: СДПУ, 2012. С. 83–87. ISSN 2077-1827.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

8. Козубцов І.М., Козубцова Л.С. Квінтесенція знань про природу зародження творчості і креативного мислення у вчених. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей: Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 38. Ч.1. С. 271–282.

(Затверджено Президією ВАК України як фахове видання за спеціальністю «Педагогіка і психологія» (Постанова № 1-05/4 від 14.10.2009 р.). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: знання про природу зародження творчого мислення у вчених.

9. Козубцов І.М. Парадигма переходу від навчання до формування осмислених знань методології динамічної самоосвіти. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей: Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 38. Ч.2. С. 276–282.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

10. Козубцов І.М. Вимоги до моделі реалізації варіативності між видами наукової та науково-педагогічної діяльності вчених. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей: Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 39. Ч.2. С. 272–279.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

11. Козубцов І.М. Філософія науково-педагогічної ідеї синтезу моделі освітнього

стандарту підготовки аспірантів. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей: Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 40. Ч.1. С. 273–279.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

12. Козубцов І.М. Зміст освітньо-професійної програми підготовки наукових керівників (консультантів). *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей: Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 40. Ч.2. С. 17–26.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

13. Козубцов І.М. Науково-педагогічна оцінка адекватності концептуальної компетентної моделі філософії освіти майбутніх вчених. *Гуманізація навчально-виховного процесу* : збірник наукових праць. Вип. LXI Слов'янськ: СДПУ, 2013. С. 38–47.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

14. Козубцов І.М. Розробка освітньо-кваліфікаційної характеристики компетентної моделі вченого в контексті сучасної філософії освіти та Болонського процесу. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей: Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 40. Ч.3. С. 102–108.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

15. Козубцов І.М. Методологія міждисциплінарних науково-педагогічних досліджень. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер.: Педагогіка і психологія. Зб. Статей: Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 41. Ч.2. С. 118–125.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

16. Козубцов І.М. Модель змісту навчання освітньо-професійної програми методологічної компетентної моделі підготовки аспірантів, ад'юнктів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал*. Суми: Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, 2013. №5 (31). С.272–280.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

17. Козубцов І.М. Розробка засобів діагностування якості компетентної моделі підготовки аспірантів. *Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць*. Спецвип. 12. Слов'янськ: ДДПУ, 2013. С. 102–112. ISSN 2077-1827.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

18. Козубцов І.М. Натурний науково-педагогічний експеримент з міжнародної системи атестації науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Збірник наукових праць «Військова освіта». 2013. № 2(28). С. 110–119.

(Наказ МОН України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

19. Козубцов І.М. Вибір оптимального шляху розвитку філософії освіти наукових керівників з методологічною компетентністю. *Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць*. Вип. LXV. Слов'янськ: ДДПУ, 2013. С. 127–135.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

20. Козубцов І.М. Розробка проекту освітньо-професійної програми методологічної компетентної моделі підготовки аспірантів (ад'юнктів) ВНЗ та НДІ. *Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць*. Вип. LXIII. Слов'янськ: ДДПУ, 2013. С. 10–18. ISSN 2077–1827.

(Наказ МОН України від 10.02.10 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

21. Козубцов І.М. Генезис філософської категорії поняття методологія в дисертаційній роботі: педагогічний аспект. *Вісник Запорізького національного університету: Педагогічні науки: зб. наук. пр.* 2013. № 3(21). С. 39–44.

(Реєстрація у ДАК України: Постанова № 1-05/1 від 10.02.2010 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексуються: ІІІІ, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

22. Козубцов І.М. Генезис філософсько-психолого-педагогічного поняття категорії розвитку та формування компетентності в сучасній педагогічній науці. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Електронне наукове фахове видання. 2013. Вип. 5. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_5_11.pdf.

(Реєстрація у ДАК України: Наказ № 1528 від 29.12.2014 р. Наказ МОН України №409 від 17.03.2020) як наукове фахове видання із педагогічних та психологічних наук. Категорія "Б"). Індексуються: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського).

23. Козубцов І.М. Методологія організації роботи аспірантами над дисертаційним

дослідженнями. *Професійна освіта: проблеми і перспективи* / ПТТО НАПН України; РВНЗ «КІПУ». К.; Сімферополь: НІЦ КІПУ, 2013. Випуск 5. С. 16–22.

(Наказ МОН України від 10.10.2013 №1411 як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексується: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

24. Козубцов І.М. Модель діагностування творчої складової методологічної компетентності ученого. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 115. 2014. С. 107–110. (серія: Педагогічні науки).

(Постанова ВАК України від 16 грудня 2009 р. № 1-05/6. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексується: Google Scholar, Zenodo та OpenAIRE, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

25. Козубцов І.М. Концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України: електрон. наук. фах. вид.* 2014. №1. URL:http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_1_6.pdf.

(Реєстрація у ДАК України: Наказ № 1528 від 29.12.2014 р. Наказ МОН України №409 від 17.03.2020) як наукове фахове видання із педагогічних та психологічних наук. Категорія "Б"). Індексується: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського).

26. Козубцов І.М. Реалізація теорії розвитку методологічної компетентності аспірантів на основі моделі діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2014. №1 (35). С. 184–194.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індексується: Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

27. Козубцов І.М., Козубцова Л.М. Суть процесу розвитку індивідуальних творчих компетенцій і здібностей у аспірантів. Збірник наукових праць «*Військова освіта*». 2014. №1 (29). С. 133–142.

(Наказ МОН України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: опис сутності процесу розвитку індивідуальних творчих компетенцій аспірантів.

28. Козубцов І.М. Структура методологічної компетентності аспірантів системи вищої військової освіти. *Професійна освіта: проблеми і перспективи* / ПТТО НАПН України. К.: ПТТО НАПН України, 2014. Випуск 6. С. 67–72.

(Наказ МОН України від 10.10.2013 №1411 як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

29. Козубцов І.М. Обґрунтування достовірності теорії розвитку методологічної компетентності у аспірантів на основі проблемно-діяльнісного підходу. Збірник наукових праць «*Військова освіта*». 2014. №2 (30). С.159–168.

Затверджено наказами Міністерства освіти і науки України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

30. Козубцов І.М. Наукометрична методика оцінки допуску аспірантів до атестації у системі вищої військової освіти. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 122. 2014. С. 113–116. (серія: Педагогічні науки).

(Постанова ВАК України від 16 грудня 2009 р. № 1-05/6. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Zenodo та OpenAIRE, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

31. Козубцов І.М. Теорія та практика розвитку методологічної компетентності у аспірантів: аналіз науково-педагогічної літератури. *Збірник наукових праць Уманського*

державного педагогічного університету ім. Павла Тичини. 2014. Ч.3. С. 154–161.

(Реєстраційне свідоцтво: КВ № 7095 від 21.03.2003 р. Затверджено постановою Президії ВАК України 16 грудня 2009 р. № 1-05/6 перелік 4 (Бюлетень ВАК № 1, 2010 р.) Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2015 р. № 528) як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індуєсується: CrossRef; Index Copernicus; WorldCat; Українська науково-освітня мережа УРАН; РБД «Україніка наукова»; Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

32. Козубцов И.Н. О необходимости изучения аспирантами истории развития науки и техники в контексте учебной дисциплины философии. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2015. №1. С.38–40.*

(Постанова ВАК України від 16 грудня 2009 р. № 1-05/6. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індуєсується: Google Scholar, Zenodo та OpenAIRE, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

33. Козубцов І.М. Обґрунтування критеріїв діагностування рівнів розвитку методологічної компетентності аспірантів. *Проблеми освіти: збірник наукових праць. 2015. Вип. 84. С.175–181.*

(ДАК України: Постанова №1-05/1 від 10.02.2010 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. Індуєсується: Google Scholar,).

34. Козубцов І.М. Обґрунтування переліку навчальних дисциплін навчального плану підготовки аспірантів у системі вищої військової освіти. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2015. №3. С.152–156.*

(Постанова ВАК України від 16 грудня 2009 р. № 1-05/6. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індуєсується: Google Scholar, Zenodo та OpenAIRE, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

35. Козубцов І.М. Феномен методологічної компетентності аспірантів системи вищої військової освіти. Збірник наукових праць «Військова освіта». 2015. №1(31). С. 103–111.

(Наказ МОН України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як

наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: *Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського*).

36. Козубцов І.М. Проектування педагогічної технології розвитку в аспірантів методології науково-організаційної діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. № 7 (51). С. 72–83.

(Реєстрація ВАК України: Постанова № 1-05 / 4 від 26.05.2010 р. Реєстрація МОН України: Наказ № 1021 від 07.10.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: *Crossref, Index Copernicus, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського*).

37. Козубцов І.М. Дослідження факторів впливу на шлях реалізації теорії розвитку методологічної компетентності ад'юнктів. Збірник наукових праць «*Військова освіта*». 2015. №2(32). С. 113–123.

(Наказ МОН України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: *Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського*).

38. Козубцов І.М. Синтез структурно-цілісної методики професійного розвитку аспірантів. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. 2015. №4. С.64–71.

(Постанова ВАК України від 16 грудня 2009 р. № 1-05/6. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: *Google Scholar, Zenodo та OpenAIRE, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського*).

39. Козубцов І.М. Методика науково-педагогічної діяльності аспірантів (ад'юнктів). *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка*. Вип. 133. 2016. С. 85–88. (серія: Педагогічні науки).

(Постанова ВАК України від 16 грудня 2009 р. № 1-05/6. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: *Google Scholar, Zenodo та OpenAIRE, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського*).

40. Козубцов И.Н. Основные тенденции развития дефиниции понятия «методологическая культура»: обзор научных публикаций. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. 2016. №1. С.32–38.

(ВАН України, Постанова з 1-105/2 від 13.02.2008 р., Реєстрація у ДАК України: Наказ №1/2-5231 від 12.03.2013 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук.(Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського).

41. Козубцов І.М. Зміст, структура та функції методологічної культури ад'юнктів. Збірник наукових праць «Військова освіта». 2016. №1(33). С. 149–156.

(Наказ МОН України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

42. Козубцов І.М. Модель методики розвитку методологічної культури ад'юнктів. Збірник наукових праць «Військова освіта». 2016. №2(34). С. 110–118.

(Наказ МОН України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

43. Ягупов В.В., Мараховський Л.Ф., Козубцов І.М. Результати експерименту щодо розвитку методологічної культури ад'юнктів (аспірантів). *Теорія і методика професійної освіти*. 2016. Випуск № 11. (3). URL: <http://tmpo.ivet-ua.science/images/Vol.11/YagupovAndKo11.pdf>.

(Наказ МОН України №523 від 12.05.2015. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: тлумачення власних результатів експерименту щодо розвитку методологічної культури ад'юнктів.

44. Козубцов І.М. Роль традицій у становленні, вихованні та розвитку методологічної культури ад'юнктів та аспірантів. *Нові технології навчання: науково-методичний збірник* / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2016. Випуск 89. Частина 1. С. 141–144.

(Свідоцтво про державну реєстрацію (перереєстрацію) друкованого засобу масової інформації серія КВ № 22201 – 12101 ПР від 08 липня 2016 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індeksuється: Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

45. Козубцов І.М. Концепція розвитку методологічної культури ад'юнктів. Збірник наукових праць «*Військова освіта*». 2017. №1(35). С. 83–94.

(Наказ МОН України 14.02.2014 № 153 як наукове фахове видання із педагогічних наук. Затверджено Рішенням Атестаційної колегії МОН України від 30.06.2015 р. як наукове фахове видання із педагогічних наук. (Категорія "Б"). Індeksuється: Index Copernicus, Cite Factor, WorldCat, Google Scholar, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського).

Додаток Е.4 Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації (статті у періодичних наукових виданнях інших держав з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію)

1. Козубцов И.Н. Роль и взаимосвязь теории и методики профессионального образования в процессе синтеза целостной научно-педагогической картины мира. *Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса*. 2013. №2 (23). С. 73–78.

(Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індeksuється: Google Academy, Google Scholar, РИИЦ).

2. Ващенко А.Н., Козубцов И.Н. Направления развития института аспирантуры системы третьего уровня высшего образования в контексте Болонской хартии. *Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса*. 2013. №3 (24). С. 68–71.

(Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індeksuється: Google Academy,

Google Scholar, РИИЦ).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: обґрунтування розвитку інституту аспірантури як системи третього рівня вищої освіти.

3. Козубцов И.Н. Квинтэссенция учебного курса развития методологической компетентности аспирантов: методология поиска объекта, предмета и проблемы диссертационного исследования. *Бизнес. Образование. Право. Вестник Волгоградского института бизнеса*. 2013. №4 (25). С. 75–81. ISSN 1990-536X.

(Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індeksuється: Google Academy, Google Scholar, РИИЦ).

4. Козубцов И.Н. Структура построения научно-педагогической теории развития методологической компетентности у аспирантов. *Научно-методическое издание Концепт*. 2013. №11 (ноябрь). URL: http://e-koncept.ru/article/1446/2013_noyabr_art13228.html.

(Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індeksuється: Google Scholar, Google Academy, Google Scholar, РИИЦ, SSOAR, EBSCO, КиберЛенинка).

5. Козубцов И.Н. Рекомендация научным руководителям по организации и развитию методологической компетентности у аспирантов. *Научно-методическое издание Концепт*. 2013. № 12 (декабрь). URL: http://e-koncept.ru/article/1505/2013_dekabr_art13251.html.

(Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індeksuється: Google Scholar, Google Academy, Google Scholar, РИИЦ, SSOAR, EBSCO, КиберЛенинка).

6. Козубцов И.Н. Теоретическое описание протекающих процессов во время развития методологической компетентности аспирантов. «Ғылым және білім» Жәңгірхан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ғылыми-практикалық журналы. Ғылым және білім. 2014. №3(36) С. 128–137. ISSN 2305-9397.

(Наукове фахове видання із гуманітарних наук (історичні, філософські, соціологічні, юридичні, педагогічні наук. Індeksuється: Google Scholar).

7. Козубцов И.Н. Проектирование содержания педагогической технологии творческого развития личности аспирантов на этапе обучения. *Pedagogik mahorat. Nazariy va ilmiy-metodik jurnal*. O`zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti, 2015. №2. С. 74–81. ISSN 2181-6883.

(Журнал включений в список обов'язкових випусків ВАК при Кабінеті Міністрів

Республіки Узбекистан на підставі рішенні ВАК від 29 грудня 2016 р. Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індексується: Google Academy, Google Scholar, РИНЦ).

8. Козубцов И.Н., Козубцова Л.М. Педагогическая технология организация научно-методического семинара кафедры. *Pedagogik mahorat. Nazariy va ilmiy-metodik jurnal. O'zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti*, 2016. №1. С. 24–30. ISSN 2181-6883.

(Журнал включений в список обов'язкових випусків ВАК при Кабінеті Міністрів Республіки Узбекистан На підставі рішенні ВАК від 29 грудня 2016 р. Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індексується: Google Academy, Google Scholar, РИНЦ).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: презентація ідеї створення педагогічної технології організації семінару як навчальної форми.

9. Козубцов И.Н., Ягупов В.В. Результат развития мотивационно-ценностного компонента методологической культуры адъюнктов (аспирантов) в научной школе «Методика развития методологической культуры адъюнктов». *Pedagogik mahorat. Nazariy va lmiy-metodik jurnal. O'zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti*, 2017. №1. С. 63–69. ISSN 2181-6883.

(Журнал включений в список обов'язкових випусків ВАК при Кабінеті Міністрів Республіки Узбекистан на підставі рішенні ВАК від 29 грудня 2016 р. Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індексується: Google Academy, Google Scholar, РИНЦ).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: тлумачення власних результатів розвитку мотиваційного компонента методологічної культури ад'юнктів.

10. Yagupov V.V., Kozubtsov I.N. Szkoła naukowa «Rozwój kultury metodologicznej młodego naukowca». *Edukacja ustawiczna dorosłych. Polish journal of continuing education*. 2017. №1(96). S. 166–172.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: характеристика удосконаленої педагогічної системи на базі наукової школи.

(Періодичне наукове видання держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію. Індексується в наукометричних базах: Directory of Research Journals Indexing, Google Academy, Google Scholar, Ijifactor).

11. Ягупов В.В., Козубцов И.Н. О результатах применения развивающей педагогической технологии научно-просветительской деятельности аспирантов в научной школе «Развития методологической культуры молодого ученого». *Pedagogik mahorat. Nazariy va lmiy-metodik jurnal. O`zbekiston Respublikasi Buxoro davlat universiteti*, 2017. №2. С. 37–43.

(Журнал включений в список обов'язкових випусків ВАК при Кабінеті Міністрів Республіки Узбекистан На підставі рішення ВАК від 29 грудня 2016 р. Наукове фахове видання із педагогічних наук. Індексується: Google Academy, Google Scholar, РИНЦ).

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: опис результатів застосування педагогічної технології науково-просвітницької діяльності щодо ад'юнктів.

Додаток Е. 5 Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Козубцов І.М. Проблема підготовки в аспірантурі майбутніх науково-педагогічних кадрів. *Modern achievements of science and education. Proceedings of III International conference (Tel Aviv, Israel, September 16–23, 2009)*. 2009. Pp. 208–211.

2. Козубцов И.Н., Козубцова Л.С. Проблема подготовки молодых научно-педагогических кадров для высших военных учебных заведений в адъюнктуре. *Становление и развитие военной педагогики в России*. Материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием, посвященной 85-летию со дня рождения выдающегося военного педагога и психолога Барабанщикова А.В. (Пенза, 7-9 октября 2009 г.). Пенза.: Пензенский государственный педагогический университет им. В.Г. Белинского, Военный университет МО РФ, 2009. С. 182–185.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: висвітлення проблемних питань у підготовці ад'юнктів.

3. Козубцов І.М., Козубцова Л.С., Козубцов Н.К. Проблема збереження кадрових науково-педагогічних працівників у вищій військовій освіті України. *The improvement of the quality, reliability and long usage of technical systems and technological processes. Proceedings of VI International conference (December 5-12, 2009 Hurghada, Egypt)*. 2009.

Рр. 193–196.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: опис варіанту збереження кадрових науково-педагогічних кадрів у ВВНЗ через зміну розподілу складових діяльності.

4. Козубцов І.М., Котова Ю.В. Проблема варіативності між науковою та науково-педагогічною видами діяльностей військових вчених. «*Věda a vznik 2011/2012*». Materiály VIII Mezinárodní vědecko-praktická konference. Pedagogika. (Praha, 27.12.2011–05.01.2012.). Publishing House «Education and Science» s.r.o. Stran 34–38.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: аналіз виникнення проблеми варіативності між науковим та науково-педагогічним видами діяльності вчених у системі військової освіти.

5. Козубцов І.М. Євроінтеграційні принципи в основі реформування сучасної освітньої концепції професійної підготовки вчених. *Роль та місце психолого-педагогічної підготовки в професійному розвитку та становленні особистості сучасного фахівця в умовах євроінтеграції*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Хмельницький, 19–20 квітня 2012 р.). 2012. С.131–133.

6. Козубцов И.Н. Оценка адекватности модели содержания программы междисциплинарной подготовки ученых. «*Инновации в технологиях и образовании*». Сборник статей участников V международной научной конференции (Белово, 18–19 мая 2012 г.): в 3 частях. Белово: Изд-во филиала Кузбасский государственный технический университет им. Т.Ф. Горбачева в г. Белово, 2012. Ч. 3. С. 340–343.

7. Козубцов І.М., Герасименко О.О., Ткач В.О. Зарубіжний досвід інтеграції військової та цивільної освіти. «*Пріоритетні напрямки розвитку телекомунікаційних систем та мереж спеціального призначення*» VI-та науково-технічна конференція (Київ, 25-26 жовтня 2012 р.). К.: ВІПІ НТУУ «КПІ», 2012. С. 129–134.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: аналіз зарубіжного досвіду інтеграції військової та цивільної освіти в частині, що стосувалося ад'юнктури.

8. Козубцов И.Н., Герасименко О.О. От идеи к синтезу модели образовательного

стандарта підготовки учених в аспірантурі. «Новые образовательные технологии в вузе» X Международная научно-методическая конференция (Екатеринбург, 6–8 февраля 2013 г.). URL: https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/26741/1/notv_2013_85.pdf.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: ідея необхідності створення державного стандарту підготовки аспірантів та ад'юнктів.

9. Kozubtsov I.N., Skidan I.V. The discussion of the methodological model of diagnosing process of creative part of the scientist competence. *The improvement of the quality, reliability and long usage of technical systems and technological processes*. Proceedings of XI International Conference (Eilat, Israel, November 12–20, 2013). 2013. P. 124–128.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: алгоритм діагностування креативної складової компетенції.

10. Козубцов І.М. Робоча концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України: тези VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 15 листопада 2013 р.)*. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2013. С. 408–410.

11. Козубцов И.Н. О роли и необходимости изучения истории развития науки и техники аспирантами. «Залізничний транспорт: сучасні проблеми науки». Збірник тез XLIII науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів. (Київ, 12 грудня 2013 р.). К.: ДЕДУТ, 2013. С.350.

12. Козубцов І.М. Модель співпраці наукового керівника та аспіранта в процесі науково-педагогічного супроводу за умов інноваційного шляху реалізації концепції реформування системи вищої військової освіти України. «Застосування інформаційних технологій у підготовці та діяльності сил охорони правопорядку». Науково-практична конференція (Харків, 18-19 березня 2015 р.). Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2015. С.33–35.

13. Козубцов И.Н. Проектирование содержания педагогической технологии организационно-планировочной деятельности аспирантов. *Проблемы и перспективы современной науки* : сб. ст. участников VI Респ. науч.-практ. семинара молодых ученых, Минск, 16 окт. 2015 г. / редколл.: В.В. Гедранович [и др.]; Минский инновационный ун-

т. Минск: Минский инновационный ун-т, 2016. С. 118–122.

14. Козубцов І.М. Методологічна культура як особливий показник індивідуальної якості підготовки докторів філософії в ад'юнктурі. *«Розвиток дослідницької компетентності молодих науковців у контексті гармонізації систем підготовки Ph.D. в ЄС»*. Матеріали ІІ Всеукраїнського науково-методичного семінару (Київ, 30 січня 2016 р.) / за заг. ред. В.О. Радкевич; ПТО НАПН України. К., 2016. С. 23–29.

15. Козубцов І.М. Зв'язок системи методик та педагогічних технологій з методикою розвитку методологічної субкультури ад'юнктів. *«Застосування інформаційних технологій у підготовці та діяльності сил охорони правопорядку»*. Науково-практична конференція (Харків, 17-18 березня 2016 р.). Харків: НАНГ України, 2016. С.33–35.

16. Козубцов І.Н. Наукова школа «Розвиток методологічної культури молодого вченого». *Забезпечення якості освітньої діяльності: стан, проблеми та перспективи*: Матеріали міжвузівської науково-методичної конференції (Київ, 23 листопада 2016 р.). К.: ДЕДУТ, 2016. С. 79–80.

17. Мараховський Л.Ф., Козубцов І.М. Про деякі закономірності в трансляції методологічної культури науковими керівниками в залежності від їх типології. *Забезпечення якості освітньої діяльності : стан, проблеми та перспективи*: Матеріали міжвузівської науково-методичної конференції (Київ, 23 листопада 2016 р.). К.: ДЕДУТ, 2016. С. 81–82.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: гіпотеза про існування закономірностей в трансляції методологічної культури науковими керівниками залежно від їх типології.

18. Козубцов І.Н. Підход к обеспечению мобильности аспирантов (адъюнктов) в неразрывном процессе развития методологической культуры. *«Академическая мобильность: проблемы и перспективы»*. Республиканский научно-методический интернет-семинар (Минск, 19 сентября 2016 г.). URL: <http://conference.bsu.by/mod/forum/discuss.php?d=400> (дата обращения: 29.12.2020).

19. Ягулов В.В., Козубцова Л.М., Козубцов І.М. Дистанційне навчання як тимчасова форма науково-методичного супроводу аспірантів (ад'юнктів) у забезпеченні мобільності. *Теорія і практика дистанційного навчання у професійній освіті*: збірник

матеріалів I Всеукраїнської веб-конференції (м. Київ, 28 лютого 2017 року) / ПТТО НАПН України. 2017. С. 79–83.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: опис досвіду застосування форми дистанційного науково-методичного супроводу аспірантів (ад'юнктів) для забезпеченні мобільності.

20. Ягупов В.В., Козубцов И.Н. Порядок ознайомлення ад'юнктів зі складовими професійної діяльності в площині методологічної культури. *Становлення особистості професіонала: перспективи й розвиток* : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., (Одеса, 24-25 березня 2017 р.). Одеса: ОДУВС, 2017. С. 16–18.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: підхід до полегшення ознайомлення ад'юнктів зі складовими професійної діяльності в площині методологічної культури.

21. Козубцов И.Н. Научное сопровождение адъюнктов в развитии их профессиональной готовности к научной и научно-педагогической деятельности в условиях научного риска. *Особистість в екстремальних умовах* : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. (Львів, 12 травня 2017 р.). 2017. С. 21–24.

22. Козубцов И.М. Методологічна культура офіцера-дослідника як основа рішень проблеми гуманітарного та соціального розвитку Збройних Сил України. *Військова освіта і наука: сьогоднішня та майбутнє*. Тези доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 24 листопада 2017 р.). К.: ВІКНУ, 2017. С. 155–156.

Додаток Е.6 Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

1. Козубцов И., Штаненко С. Філософський аспект освітньої системи підготовки наукових керівників. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2011. №1-2 (10-11). С. 56–60.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: перспективний погляд на розвиток освітньої системи підготовки наукових керівників.

(Наказ МОН України від 29 грудня 2014 р. № 1528 журнал включено до Переліку

наукових фахових видань України в галузях "технічні науки" та "військові науки". (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Directory Indexing of International Research Journals (CiteFactor), Index Copernicus, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Academic Research Index (ResearchBib), WorldCat, Journals Impact Factor (JIF), Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

2. Козубцов І.М. Напівнатурне моделювання оцінки професійної готовності аспірантів за компетентнісною моделлю підготовки для потреб військової компоненти. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2013. №2 (17). С. 119–122.

(Наказ МОН України від 29 грудня 2014 р. № 1528 журнал включено до Переліку наукових фахових видань України в галузях "технічні науки" та "військові науки". (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Directory Indexing of International Research Journals (CiteFactor), Index Copernicus, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Academic Research Index (ResearchBib), WorldCat, Journals Impact Factor (JIF), Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського).

3. Козубцов І.М. Тенденції та невідкладні заходи модернізації третього рівня вищої освіти в Україні – інституту аспірантури. *Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах Грані*. 2013. №12 (104). С. 139–143.

(Індукується: Index Copernicus; National Library of Ukraine Vernadsky; Google Scholar; DOAJ; eLibrary; Crossref; ERIH PLUS).

4. Козубцов І.М., Козубцова Л.М. Методологічна основа організації діяльності аспірантів в Збройних Силах України: аналітико-порівняльне обґрунтування феномену. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2015. №1(22). С. 150–156.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: з'ясування феномену методологічної основи діяльності ад'юнктів.

(Наказ МОН України від 29 грудня 2014 р. № 1528 журнал включено до Переліку наукових фахових видань України в галузях "технічні науки" та "військові науки".

(Категорія "Б"). Індексується: Google Scholar, Directory Indexing of International Research Journals (CiteFactor), Index Copernicus, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Academic Research Index (ResearchBib), WorldCat, Journals Impact Factor (JIF), Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

5. Козубцов І.М. Інформаційна модель підготовки аспіранта з методологічною компетентністю у системі вищої військової освіти. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2015. №2(23). С. 120–123.

(Наказ МОН України від 29 грудня 2014 р. № 1528 журнал включено до Переліку наукових фахових видань України в галузях "технічні науки" та "військові науки". (Категорія "Б"). Індексується: Google Scholar, Directory Indexing of International Research Journals (CiteFactor), Index Copernicus, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Academic Research Index (ResearchBib), WorldCat, Journals Impact Factor (JIF), Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

6. Козубцов І.М. Модель співпраці наукового керівника та аспіранта в процесі науково-педагогічного супроводу за методикою професійного розвитку. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2015. №3(24). С. 133–140.

(Наказ МОН України від 29 грудня 2014 р. № 1528 журнал включено до Переліку наукових фахових видань України в галузях "технічні науки" та "військові науки". (Категорія "Б"). Індексується: Google Scholar, Directory Indexing of International Research Journals (CiteFactor), Index Copernicus, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Academic Research Index (ResearchBib), WorldCat, Journals Impact Factor (JIF), Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

7. Козубцов І.М. Феномен методологічної культури ад'юнктів. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2016. №1(25). С. 136–143.

(Наказ МОН України від 29 грудня 2014 р. № 1528 журнал включено до Переліку

наукових фахових видань України в галузях "технічні науки" та "військові науки". (Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Directory Indexing of International Research Journals (CiteFactor), Index Copernicus, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Academic Research Index (ResearchBib), WorldCat, Journals Impact Factor (JIF), Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського).

8. Козубцов І.М. Аналіз нормативно-правової складової об'єктного компонента методологічної культури ад'юнктів. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Науково-практичний журнал. 2016. №2(26). С. 33–38.

(Наказ МОН України від 29 грудня 2014 р. № 1528 журнал включено до Переліку наукових фахових видань України в галузях "технічні науки" та "військові науки".(Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Directory Indexing of International Research Journals (CiteFactor), Index Copernicus, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Academic Research Index (ResearchBib), WorldCat, Journals Impact Factor (JIF), Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

9. Хлапонін Ю.І., Козубцов І.М., Хлапонін Д.Ю., Рябчун Ю.В. Науково-педагогічний компетентнісний моніторинг підготовки фахівців в галузі інформаційної безпеки. *Державно-управлінські студії*. № 4(6). 2018. URL:<http://studio.ipk.edu.ua/naukovo-pedahohichnyu-kompetentnisnyu-monitorynh-pidhotovky-fakhivtsiv-v-haluzi-informatsiynoyi-bezpeky>.

Робота написана в співавторстві, особистий внесок здобувача: ідея застосування науково-педагогічного компетентного моніторингу підготовки фахівців, а саме ад'юнктів у галузі інформаційної безпеки.

(Збірник включено до переліку наукових видань ВАК України, 14.04.10. як наукове фахове видання із технічних наук.(Категорія "Б"). Індукується: Google Scholar, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського).

ДОДАТОК Ж

АКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Акти №1 – 6 впровадження результатів дисертаційної роботи в Науковому центрі зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (юридична адреса: 01011, м. Київ, вул., Московська 45/1),

(акт №1 від 15.04.2013), копія акту розміщена на С. 717;

(акт №2 від 25.04.2013), копія акту розміщена на С. 718;

(акт №3 від 25.04.2013), копія акту розміщена на С. 719;

(акт №4 від 25.04.2013), копія акту розміщена на С. 720;

(акт №5 від 25.04.2013), копія акту розміщена на С. 721;

(акт №6 від 15.09.2013), копія акту розміщена на С. 722;

Акт № 7 впровадження результатів дисертаційної роботи в навчально-виховному процесі кафедри «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології транспорту» Державного економіко-технологічного університету транспорту України, (03049, м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19), (акт №1 від 20.11.2014), відповідна копія акту розміщена на С. 723–724;

Акт № 8 впровадження результатів дисертаційної роботи в навчально-виховному процесі кафедри «Педагогіки» Наманганського державного університету, (Узбекистан, 160119, г. Наманган, ул. Уйчинская, д. 316), (акт №1 від 10.12.2020), копія акту розміщена на С. 725–726.

Акт № 9 впровадження результатів дисертаційної роботи в навчально-виховному процесі школи «Профессиональное и художественно-технологическое образования» НАО Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, (Республика Казахстан, 090009, г. Уральск, ул. Жангир хана, 51), (акт №1 від 14.12.2020), відповідна копія акту розміщена на С. 727–728;

Акт № 10 впровадження результатів дисертаційної роботи в навчально-виховному процесі кафедри «Педагогіки і психології» Ташкентського державного університета імені Іслама Каримова, (Узбекистан, 700095, г. Ташкент, ул. Университетская, 2), (акт №1 від 15.12.2020), копія акту розміщена на С. 729–730.

Акт № 11 впровадження результатів дисертаційної роботи в навчально-виховному процесі кафедри «Педагогіки» Ташкентського державного педагогічного університета імені Низами, (Узбекистан, 700095, г. Ташкент, ул. Бунёдкор, д. 27), (акт №1 від 22.12.2020), копія акту розміщена на С. 731–732.

Акт № 12 довідка впровадження результатів дисертаційної роботи в діяльність Київського національного університету будівництва і архітектури, (03037, м. Київ, вул., Повітрофлотський проспект 31), (акт №1 від 28.12.2020), копія довідки розміщена на С. 733.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Начальник Військового інституту
 телекомунікацій та інформатизації
 Національного технічного університету України
 «Київський політехнічний інститут»

генерал-майор

А.І. МІНОЧКІН

АКТ № 1

Про реалізацію результатів наукових досліджень
 підполковника Козубцова Ігоря Миколайовича, здобувача
 Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
 Національного технічного університету України «Київський
 політехнічний інститут»

Комісія у складі:

голови комісії – начальника Наукового центру зв'язку та інформатизації кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника полковника КОЛАЧОВА С.П.; членів комісії – начальника науково-дослідного відділу підполковника МУСІЄНКА В.А. та начальника науково-дослідного відділу підполковника ЛЯШЕНКА В.Г. у період з 4.04.2013 по 15.04.2013 вивчила матеріали, які представлені в звіті про науково-дослідну роботу (НДР) «Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти» шифр «Перспектива-ВО».

Комісія встановила, що наукові положення, розроблені особисто підполковником Козубцовим І.М., а саме компетентнісна модель підготовки аспірантів вищих військових навчальних закладів. Модель містить розроблені проекти освітньо-кваліфікаційної характеристики розвитку аспірантів, освітньо-професійної програми розвитку аспірантів та засобів діагностування якості розвитку аспірантів

Результати наукових досліджень доцільно використовувати при підготовці і викладанні курсів лекцій. Представлений матеріал використані співробітниками науково-дослідної лабораторії (міждисциплінарних досліджень) Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут” при підготовці і написанні науково-дослідної роботи шифр «Перспектива-ВО».

Висновок: результати досліджень Козубцова І.М. реалізовані у науково-дослідній роботі «Перспектива-ВО».

Голова комісії: к.т.н., СНС
 полковник

С.П. КОЛАЧОВ

Члени комісії: підполковник

В.А. МУСІЄНКО

підполковник

В.Г. ЛЯШЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Військового інституту
телекомунікацій та інформатизації
Національного технічного університету України
"Київський політехнічний інститут"

Генерал-майор

25.04.2013 р.

А.І. МІНОЧКІН

АКТ №2

**Про реалізацію результатів наукових досліджень
підполковника Козубцова Ігоря Миколайовича, здобувача
Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
Національного технічного університету України "Київський
політехнічний інститут"**

Комісія у складі:

голови комісії – начальника Наукового центру зв'язку та інформатизації кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника полковника КОЛАЧОВА С.П.; членів комісії – начальника науково-дослідного відділу підполковника МУСІЄНКА В.А. та начальника науково-дослідного відділу підполковника ЛЯШЕНКА В.Г. у період з 15.04.2013 по 25.04.2013 вивчила матеріали, які представлені в звіті про науково-дослідну роботу (НДР) «Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти» шифр «Перспектива-ВО».

Комісія встановила, що наукові положення, розроблені особисто підполковником Козубцовим І.М., а саме концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта вищих військових навчальних закладів.

Концепція визначає оригінальний напрямок, шлях та спосіб реалізації на компетентнісних засадах

Результати наукових досліджень доцільно використовувати при підготовці і викладанні курсів лекцій.

Представлений матеріал використані співробітниками науково-дослідної лабораторії (міждисциплінарних досліджень) Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут” при підготовці і написанні науково-дослідної роботи шифр

Висновок: результати досліджень Козубцова І.М. реалізовані у науково-дослідній роботі «Перспектива-ВО».

Голова комісії: к.т.н., СНС
полковник

С.П. КОЛАЧОВ

Члени комісії: підполковник

В.А. МУСІЄНКО

підполковник

В.Г. ЛЯШЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Військового інституту
телекомунікацій та інформатизації
Національного технічного університету України
"Київський політехнічний інститут"

генерал-майор

25.04.2013р.

А.І. МІНОЧКІН

АКТ №3

Про реалізацію результатів наукових досліджень
підполковника Козубцова Ігоря Миколайовича, здобувача
Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
Національного технічного університету України "Київський
політехнічний інститут"

Комісія у складі:

голови комісії – начальника Наукового центру зв'язку та інформатизації кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника полковника КОЛАЧОВА С.П.; членів комісії – начальника науково-дослідного відділу підполковника МУСІЄНКА В.А. та начальника науково-дослідного відділу підполковника ЛЯШЕНКА В.Г. у період з 15.04.2013 по 25.04.2013 вивчила матеріали, які представлені в звіті про науково-дослідну роботу (НДР) «Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти» шифр «Перспектива-ВО».

Комісія встановила, що наукові положення, розроблені особисто підполковником Козубцовим І.М., а саме модель методологічної компекомпетентності аспіранта вищих військових навчальних закладів.

Модель містить оригінальні результати синтезу складових компетентностей.

Результати наукових досліджень доцільно використовувати при підготовці і викладанні курсів лекцій.

Представлений матеріал використані співробітниками науково-дослідної лабораторії (міждисциплінарних досліджень) Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут” при підготовці і написанні науково-дослідної роботи шифр

Висновок: результати досліджень Козубцова І.М. реалізовані у науково-дослідній роботі «Перспектива-ВО».

Голова комісії: к.т.н., СНС
полковник С.П. КОЛАЧОВ

Члени комісії: підполковник В.А. МУСІЄНКО

підполковник В.Г. ЛЯШЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Військового інституту
телекомунікацій та інформатизації
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

генерал-майор

25.04.2013 р.

А.І. МІНОЧКІН

АКТ №4

**Про реалізацію результатів наукових досліджень
підполковника Козубцова Ігоря Миколайовича, здобувача
Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
Національного технічного університету України «Київський
політехнічний інститут»**

Комісія у складі:

голови комісії – начальника Наукового центру зв'язку та інформатизації кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника полковника КОЛАЧОВА С.П.; членів комісії – начальника науково-дослідного відділу підполковника МУСІЄНКА В.А. та начальника науково-дослідного відділу підполковника ЛЯШЕНКА В.Г. у період з 15.04.2013 по 25.04.2013 вивчила матеріали, які представлені в звіті про науково-дослідну роботу (НДР) «Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти» шифр «Перспектива-ВО».

Комісія встановила, що наукові положення, розроблені особисто підполковником Козубцовим І.М., а саме компетентнісна модель курсів підвищення кваліфікації наукових керівників при аспірантурі вищих військових навчальних закладів.

Модель містить розроблений проекти освітньо-професійної програми розвитку наукових керівників-початківців.

Результати наукових досліджень доцільно використовувати при підготовці і викладанні курсів лекцій або співробітниками наукового центру для підготовки документів, проведення наукових та організаційних заходів щодо вдосконалення системи підготовки і атестації наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для потреб Збройних Сил України та сприянні підвищенню професійної підготовки наукових керівників-початківців.

Висновок: результати досліджень Козубцова І.М. реалізовані у науково-дослідній роботі «Перспектива-ВО».

Голова комісії: к.т.н., СНС

полковник

С.Н. КОЛАЧОВ

Члени комісії:

підполковник

В.А. МУСІЄНКО

підполковник

В.Г. ЛЯШЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Начальник Військового інституту
 телекомунікацій та інформатизації
 Національного технічного університету України
 "Київський політехнічний інститут"

генерал-майор

25.04.2013

А.І. МІНОЧКІН

АКТ №5

**Про реалізацію результатів наукових досліджень
 підполковника Козубцова Ігоря Миколайовича, здобувача
 Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
 Національного технічного університету України "Київський
 політехнічний інститут"**

Комісія у складі:

голови комісії – начальника Наукового центру зв'язку та інформатизації кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника полковника КОЛАЧОВА С.П.; членів комісії – начальника науково-дослідного відділу підполковника МУСІЄНКА В.А. та начальника науково-дослідного відділу підполковника ЛЯШЕНКА В.Г. у період з 15.04.2013 по 25.04.2013 вивчила матеріали, які представлені в звіті про науково-дослідну роботу (НДР) «Управління якістю підготовки військових фахівців з вищою освітою для Збройних Сил України» шифр «Якість-2011».

Комісія встановила, що наукові положення, розроблені особисто підполковником Козубцовим І.М., а саме засоби діагностування компетентності аспірантів вищих військових навчальних закладів.

Засоби діагностування компетентності аспірантів вищих військових навчальних закладів складаються з статичної та динамічної складових.

Результати наукових досліджень доцільно використовувати при підготовці і викладанні курсів лекцій а також при проведенні заліків та екзаменів.

Представлений матеріал використані співробітниками науково-дослідної лабораторії (міждисциплінарних досліджень) Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут” при підготовці і написанні науково-дослідної роботи шифр

Висновок: результати досліджень Козубцова І.М. реалізовані у науково-дослідній роботі «Якість-2011».

Голова комісії:	к.т.н., СНС полковник		С.П. КОЛАЧОВ
Члени комісії:	підполковник		В.А. МУСІЄНКО
	підполковник		В.Г. ЛЯШЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Начальник Військового інституту
 телекомунікацій та інформатизації
 Національного технічного університету України
 "Київський політехнічний інститут"

генерал-майор
 15.09.2013р.
 А.І. МІНОЧКІН

АКТ №6

Про реалізацію результатів наукових досліджень
 підполковника Козубцова Ігоря Миколайовича, здобувача
 Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
 Національного технічного університету України "Київський
 політехнічний інститут"

Комісія у складі:

голови комісії – начальника Наукового центру зв'язку та інформатизації кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника полковника КОЛАЧОВА С.П.; членів комісії – начальника науково-організаційного відділу підполковника МУСІЄНКА В.А. та начальника науково-дослідного відділу підполковника ЛЯШЕНКА В.Г. у період з 2.07.2013 по 15.09.2013 вивчила матеріали, які представлені в звіті про науково-дослідну роботу (НДР) «Історія військової освіти в Україні (1991 – 2012 рр.) шифр «Історія».

Комісія встановила, що наукові положення, розроблені особисто підполковником Козубцовим І.М., а саме перспективну філософію підготовки аспірантів вищих військових навчальних закладів.

Філософія ґрунтується на компетентнісних засадах, передбачає якісний системно-методологічний підхід до підготовки аспірантів вищих військових навчальних закладів.

Результати наукових досліджень доцільно використовувати при підготовці і викладанні курсів лекцій з філософії розвитку інституту аспірантури. Представлений матеріал використані співробітниками науково-дослідної лабораторії (міждисциплінарних досліджень) Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут” при підготовці і написанні науково-дослідної роботи шифр «Історія».

Висновок: результати досліджень Козубцова І.М. реалізовані у науково-дослідній роботі «Історія».

Голова комісії:	к.т.н., СНС полковник		С.П. КОЛАЧОВ
Члени комісії:	підполковник		В.А. МУСІЄНКО
	підполковник		В.Г. ЛЯШЕНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Державного економіко -
технологічного університету

транспорту

д.е.н, проф. Ейтутіс Г.Д.

Г.Д. Ейтутіс 2014 р.

АКТ №1

**про впровадження результатів дисертаційного дослідження
«Теоретико-методологічні основи розвитку методологічної компетентності
аспірантів у системі вищої військової освіти»**

Козубцова Ігоря Миколайовича, здобувача Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Державного університету телекомунікацій

Комісія у складі:

Голова комісії:

Завідувач кафедри «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології транспорту» Державного економіко-технологічного університету транспорту України, доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії України Стасюк О.І.;

Члени комісії:

Доцент кафедри «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології транспорту» к.т.н., Гончарова Л.Л.;

Доцента кафедри «Телекомунікаційні технології та автоматика» к.т.н., Герцій О.А.

У період з 8.09.2014р. по 14.11.2014р. вивчала матеріали, що представлені в методичних рекомендаціях «Підготовка аспірантів: методичні рекомендації щодо самостійної підготовки аспірантів за спеціальністю 05.13.05 – «Комп'ютерні системи та компоненти», авторів І.М. Козубцова, Л.Ф. Мараховського. – К.: ДЕГУТ, 2014. – 165 с.»

Комісія встановила, що наукові положення сформовані у практичних рекомендацій є авторською розробкою Козубцова І.М., а саме:

- зміст методичних рекомендації побудовано за інформаційною технологією: мотивація – методологія дисертаційного дослідження – апробація результатів дисертаційного дослідження, що сприяє розвитку методологічної компетентності в контексті професійної підготовки аспірантів;

- практичні рекомендації науковим керівникам, щодо застосування

технології та алгоритму пошуку задачі (проблеми) майбутнього дисертаційного дослідження;

- методичні поради з технології підготовки доповідей на конференції.

Матеріал націлений на створення позитивних психолого-педагогічних умов для професійного розвитку аспірантів, здебільшого в позааудиторний час.

Результати наукових досліджень доцільно використовувати при:

- підготовці лекційних курсів з основ методології наукових досліджень для аспірантів;
- при самостійному оволодінні аспірантами основ методології наукових досліджень.

Представлений матеріал в методичних рекомендаціях використовується науковими керівниками кафедр «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології транспорту» та «Телекомунікаційні технології та автоматика» Державного економіко-технологічного університету транспорту при практичній підготовці аспірантів спеціальності 05.13.05 – „Комп'ютерні системи та компоненти”.

Висновок.

Додаткові результати дисертаційного дослідження «Теоретико-методологічні основи розвитку методологічної компетентності аспірантів у системі вищої військової освіти» Козубцова І.М. реалізовані у методичних рекомендаціях „Підготовка аспірантів : методичні рекомендації щодо самостійної підготовки аспірантів за спеціальністю 05.13.05 – „Комп'ютерні системи та компоненти” / І.М. Козубцов, Л.Ф. Мараховський. – К.: ДЕДУТ, 2014. – 165 с.”.

Голова комісії

Завідувач кафедри АКІТТ
д.т.н., проф.
Лауреат Державної премії
України

О.І. Стасюк

Члени комісії:

к.т.н., доцент
кафедри АКІТТ

Л.Л. Гончарова

к.т.н., доцент
кафедри ГТА

О.А. Герцій

УТВЕРЖДАЮ

Заместитель председателя правления -
проректор по учебной работе НАО
«Западно-Казахстанский аграрно-
технический университет имени Жангир
хана», д.с/х.н., профессор

 Губашев Н.М.
«14» 2020 г.

АКТ №1

использования в учебном процессе НАО «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана» результатов диссертационной работы Козубцова Игоря Николаевича на тему: «Теоретические и методические основы развития методологической культуры адъюнктов», которую представлено на соискание ученой степени доктора педагогических наук по специальности 13.00.04 – «Теория и методика профессионального образования»

Комиссия в составе: председателя комиссии – руководителя школы «Профессиональное и художественно-технологическое образование», кандидата педагогических наук, доцента Байдалиева К.А. и членов комиссии – доцента высшей школы «Общетехническая подготовка», кандидата технических наук, доцента Джапарова Р.Р., и.о. доцента высшей школы «Общетехническая подготовка», кандидата технических наук Дусенова М.К., старшего преподавателя высшей школы «Профессиональное и художественно-технологическое образование», доктора PhD по педагогике Жалаел А. в период с «02» сентября 2020 г. по «14» декабря 2020 г. провела работу по установлению фактического использования в учебном процессе высшей школы «Профессиональное и художественно-технологическое образование» ЗКАТУ им. Жангир хана результатов диссертационной работы Козубцова Игоря Николаевича предоставленных в:

1) монографиях:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2015. 192 с. ISBN 978-601-7543-30-3.

2. Ягупов В.В., Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры: монография. Уральск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2016. 312 с. ISBN 978-601-319-027-3.

2) учебно-методическом пособии:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С. Организация научной работы молодого ученого: учебно-методическое пособие. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2014. 103 с.

На основе анализа предоставленных материалов комиссия установила, что полученные важные научные результаты диссертационной работы Козубцова И.Н., а именно:

1. Модель педагогической системы «научная школа». Отличие этой модели от существующих и определяет ее новизну и сущность дальнейшего развития, которая заключается в том, что в существующую дополнено структурным блоком киберпространства, факультативом научной школы и усовершенствованным методом научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов);

3. Усовершенствована модель научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов).

4. Метод проектирования образовательно-научной факультативной программы научной школы. Метод обеспечивает создание единого взгляда к проектированию образовательно-научной факультативной программы научной школы, которая по смыслу предполагает реализацию индивидуальной вариативной части образовательно-научной характеристики аспирантов (адъюнктов), написание квалификационной работы (диссертации) предусмотренных к обязательному выполнению требований действующего законодательства в сфере аттестации кадров высшей квалификации и гармонизированного развития методологической культуры у аспирантов (адъюнктов);

5. Комплекс методик развития методологической культуры аспирантов (адъюнктов) в контексте профессиональной подготовки используются в учебном процессе высшей школы «Профессиональное и художественно-технологическое образование» ЗКАТУ им. Жангир хана при подготовке и преподавании учебных дисциплин: «Педагогика высшей школы», «Основы научно-педагогических исследований» для магистрантов и студентов.

Председатель
комиссии:

руководитель высшей школы
«Профессиональное и
художественно-технологическое
образование», к.п.н., доцент

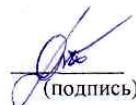

(подпись)

Байдалиев К.А.

члены

комиссии:

доцент высшей школы
«Общетеchnическая подготовка»,
к.т.н.

(подпись)

Джапаров Р.Р.

и.о. доцента высшей школы
«Общетеchnическая подготовка»,
к.т.н.

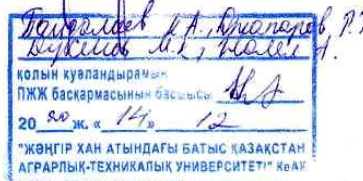

(подпись)

Дусенов М.К.

ст. преподаватель высшей школы
«Профессиональное и
художественно-технологическое
образование», доктор PhD

(подпись)

Жалел А.

«УТВЕРЖДАЮ»

Проректор по научной работы и инновации
Ташкентского государственного
технического университета имени Ислама
Каримова д.т. профессор, Ш. Нематов
«15» декабря 2020 г.

АКТ

использования в учебном процессе в Ташкентском государственном университете имени Ислама Каримова результатов диссертационной работы **Козубцова Игоря Николаевича** на тему: **«Теоретические и методические основы развития методологической культуры адъюнктов»**, которую представлено на соискание ученой степени доктора педагогических наук по специальности 13.00.04 – «Теория и методика профессионального образования»

Комиссия в составе: председателя комиссии – заведующего кафедрой «Педагогика и психологии» доцента Юлчиева Зулфизархон Наджибуллаевна, и членов комиссии – доцента кафедры «Педагогика и психологии» кандидата психологических наук, доцент кафедры «Педагогика и психологии» кандидата педагогических наук, Нишонова Наргиз Усаралиевна, в период с «4» сентября 2020 г. по «30» ноября 2020 г. провела работу по установлению фактического использования в учебном процессе кафедры «Педагогика и психологии» Ташкентском государственном техническом университете имени Ислама Каримова результатов диссертационной работы Козубцова Игоря Николаевича предоставленных в:

1) монографиях:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2015. 192 с. ISBN 978-601-7543-30-3.

2. Ягупов В.В., Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры: монография. Уральск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2016. 312 с. ISBN 978-601-319-027-3.

2) учебно-методическом пособии:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С. Организация научной работы молодого ученого: учебно-методическое пособие. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2014. 103 с.

На основе анализа предоставленных материалов комиссия установила, что полученные важные научные результаты диссертационной работы Козубцова И.Н., а именно:

2020/12/16 14:44

1. Модель педагогической системы «научная школа». Отличие этой модели от существующих и определяет ее новизну и сущность дальнейшего развития, которая заключается в том, что в существующую дополнено структурным блоком киберпространства, факультативом научной школы и усовершенствованным методом научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов);

3. Усовершенствована модель научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов).

4. Метод проектирования образовательно-научной факультативной программы научной школы. Метод обеспечивает создание единого взгляда к проектированию образовательно-научной факультативной программы научной школы, которая по смыслу предполагает реализацию индивидуальной вариативной части образовательно-научной характеристики аспирантов (адъюнктов), написание квалификационной работы (диссертации) предусмотренных к обязательному выполнению требований действующего законодательства в сфере аттестации кадров высшей квалификации и гармонизированного развития методологической культуры у аспирантов (адъюнктов);

5. Комплекс методик развития методологической культуры аспирантов (адъюнктов) в контексте профессиональной подготовки;

используются в учебном процессе кафедры «Педагогика и психологии» Ташкентском государственном техническом университете при подготовке и преподавании учебных дисциплины: «Методика обучения специальных дисциплин» для аспирантов.

Председатель
комиссии: Заведующей кафедрой
«Педагогика и
психологии», доцент

(подпись)

Юлчиева З.Н.

члены
комиссии:

Доцент кафедры

(подпись)

Усманова Ш.Д.

Доцент кафедры

(подпись)

Нишонова Н.У.

Ассистент кафедры

(подпись)

Сайдалиева Ф.Р.

2020/12/16 14:44

УТВЕРЖДАЮ

Проректор по науке и инновации
Ташкентского государственного
педагогического университета им. Низами
д.п.н., профессор

Б.С. Абдул
«22» декабря 2020 г.

АКТ

использования в учебном процессе (Ташкентский государственный педагогический университет им. Низами) результатов диссертационной работы Козубцова Игоря Николаевича на тему: «Теоретические и методические основы развития методологической культуры адъюнктов», которую представлено на соискание ученой степени доктора педагогических наук по специальности 13.00.04 – «Теория и методика профессионального образования»

Комиссия в составе: председателя комиссии – заведующего кафедрой педагогики кандидат педагогических наук, и.о. доцента Ф.О. Мирзаева и членов комиссии – доктор педагогических наук, профессор Ш.С. Шодмонова, кандидат педагогических наук, доцент А.Ш.Мухсиева, кандидат педагогических наук, доцент С.Б. Умаров «25» ноября 2020 г. по «10» декабря 2020 г. провела работу по установлению фактического использования в учебном процессе кафедре педагогики и психологии результатов диссертационной работы Козубцова Игоря Николаевича предоставленных в:

1) монографиях:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2015. 192 с. ISBN 978-601-7543-30-3.

2. Ягупов В.В., Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры: монография. Уральск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2016. 312 с. ISBN 978-601-319-027-3.

2) учебно-методическом пособии:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С. Организация научной работы молодого ученого: учебно-методическое пособие. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2014. 103 с.

На основе анализа предоставленных материалов комиссия установила, что полученные важные научные результаты диссертационной работы Козубцова И.Н., а именно:

1. Модель педагогической системы «научная школа». Отличие этой модели от

существующих и определяет ее новизну и сущность дальнейшего развития, которая заключается в том, что в существующую дополнено структурным блоком киберпространства, факультативом научной школы и усовершенствованным методом научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов);

3. Усовершенствована модель научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов).

4. Метод проектирования образовательно-научной факультативной программы научной школы. Метод обеспечивает создание единого взгляда к проектированию образовательно-научной факультативной программы научной школы, которая по смыслу предполагает реализацию индивидуальной вариативной части образовательно-научной характеристики аспирантов (адъюнктов), написание квалификационной работы (диссертации) предусмотренных к обязательному выполнению требований действующего законодательства в сфере аттестации кадров высшей квалификации и гармонизированного развития методологической культуры у аспирантов (адъюнктов);

5. Комплекс методик развития методологической культуры аспирантов (адъюнктов) в контексте профессиональной подготовки;

используются в учебном процессе на кафедре педагогики при подготовке и преподавании учебных дисциплины: "Проектирование педагогических исследований" для аспирантов.

Председатель Комиссии: Кандидат педагогических наук, доцент

Мирзаева Ф.О.

члены Комиссии: доктор педагогических наук, профессор

Шодмонова Ш.С.

Кандидат педагогических наук, доцент

Мухсиева А.Ш

Кандидат педагогических наук, доцент

Умаров С.Б.

“УТВЕРЖДАЮ”
 Проректор по учебной
 работе Наманганского
 государственного университета
 _____ Д.С. Холматов
 « _____ » _____ 2020 г.

АКТ

использования в учебном процессе Наманганского государственного университета результатов диссертационной работы соискателя Военного института телекоммуникаций и информатизации имени Героев Крут - Киев, Козубцова Игоря Николаевича на тему: «Теоретические и методические основы развития методологической культуры адъюнктов», которую представлено на соискание ученой степени доктора педагогических наук по специальности 13.00.04 – «Теория и методика профессионального образования»

Комиссия в составе: председателя комиссии – заведующего кафедрой «Педагогика» доктора педагогических наук, доцента Аскаровой Угиллой Мамашокировны и членов комиссии – доцента кафедры «Педагогика» Нишанова М.С., кандидата педагогических наук, доцента Рахматова Х.А., старшего преподавателя кафедры «Педагогика» кандидата педагогических, Камбаров М., в период с « 5 » _03_ 2020 г. по « 10 » _12_ 2020 г. провела работу по установлению фактического использования в учебном процессе на кафедре «Педагогика» Наманганского государственного университета результатов диссертационной работы Козубцова Игоря Николаевича предоставленных в:

1) монографиях:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2015. 192 с. ISBN 978-601-7543-30-3.

2. Ягупов В.В., Козубцов И.Н., Таршилова Л.С., Козубцова Л.М. Теория и методика профессионального развития научно-педагогических работников: в аспекте методологической культуры: монография. Уральск: ЗКАТУ им. Жангир хана, 2016. 312 с. ISBN 978-601-319-027-3.

2) учебно-методическом пособии:

1. Козубцов И.Н., Таршилова Л.С. Организация научной работы молодого ученого: учебно-методическое пособие. Уральск: РГКП «Западно-Казахстанский аграрно-технический университет имени Жангир хана, 2014. 103 с.

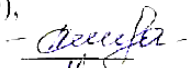
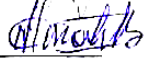

На основе анализа предоставленных материалов комиссия установила, что полученные важные научные результаты диссертационной работы Козубцова И.Н., а именно:

1. Модель педагогической системы «научная школа». Отличие этой модели от существующих и определяет ее новизну и сущность дальнейшего развития, которая заключается в том, что в существующую дополнено структурным блоком киберпространства, факультативом научной школы и усовершенствованным методом научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов);

3. Усовершенствована модель научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов).

4. Метод проектирования образовательно-научной факультативной программы научной школы. Метод обеспечивает создание единого взгляда к проектированию образовательно-научной факультативной программы научной школы, которая по смыслу предполагает реализацию индивидуальной вариативной части образовательно-научной характеристики аспирантов (адъюнктов), написание квалификационной работы (диссертации) предусмотренных к обязательному выполнению требований действующего законодательства в сфере аттестации кадров высшей квалификации и гармонизированного развития методологической культуры у аспирантов (адъюнктов);

5. Комплекс методик развития методологической культуры аспирантов (адъюнктов) в контексте профессиональной подготовки: используются в учебном процессе кафедры «Педагогика» НамГУ при подготовке и преподавании учебных дисциплины: «Теория педагогики», «История педагогический учений», «Теория и методика обучения (по отраслям)» для докторантов.

Председатель комиссии:	Доктор наук по педагогическим наукам (ScD), доцент НамГУ		Аскарова У.М.
члены комиссии:	кандидат педагогических наук, доцент НамГУ		Нишанов М.С.
	кандидат педагогических наук, доцент НамГУ		Рахматова Х.А.
	доктор философских наук по педагогическим наукам (PhD)		Камбаров М.М.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
 Повітрофлотський пр. 31, м. Київ-37, 03037, тел. (044)241-55-80, факс (044) 248-32-65
 E-mail: knuba_admin@ukr.net, Web: http:// www.knuba.edu.ua, код ЄДРПОУ 02070909
 № _____ На № _____ від _____

Довідка № 1

щодо впровадження результатів дисертаційного дослідження здобувача
 кафедри педагогіки та психології професійної освіти Національного авіаційного
 університету

Козубцова Ігоря Миколайовича

за темою “Теоретичні та методичні основи розвитку методологічної культури
 ад’юнктів”

Результати дисертаційного дослідження здобувача кафедри педагогіки та психології професійної освіти Національного авіаційного університету Козубцова Ігоря Миколайовича за темою “Теоретичні та методичні основи розвитку методологічної культури ад’юнктів” на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – “Теорія та методика професійної освіти” впроваджені в діяльність Київського національного університету будівництва і архітектури.

Рекомендації розроблені дисертантом в монографії (Козубцов І.М., Ягупов В.В., Мараховський Л.Ф. Теорія і практика підготовки та підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників поза магістратурою і аспірантурою. Монографія. К.: ДЕТУТ, 2017. 299 с.) використано у навчальному процесі Київського національного університету будівництва і архітектури, зокрема при організації науковими керівниками нової форми дистанційного науково-педагогічного супроводження аспірантів та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників поза магістратурою і аспірантурою.

Проректор з наукової роботи Київського
 національного університету будівництва і архітектури:

28.12.2020 р.

В.О. ПЛОСКИЙ

ДОДАТОК И

КОПІ ДОКУМЕНТІВ, ЩО ДОДАТКОВО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ ПРАКТИЧНУ РЕАЛІЗАЦІЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Додаток И.1 Використання в силабусі поняття «Методологічної культури здобувача наукового ступеня доктора філософії»

Силабус курсу «МЕТОДОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»

Ступінь вищої освіти – доктор філософії
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Освітньо-наукова програма «Професійна освіта»
Дні занять: понеділок 5 пара, вівторок – 4 пара, ауд. 24
Консультації: вівторок, 4 пара, ауд. 32

Рік навчання: II, Семестр: IV

Кількість кредитів: 4 - очна, 4 - заочна Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

д. пед.н., проф. Гевко Ігор Васильович

Контактна інформація

gevko.i@gmail.com +380677595966

Опис дисципліни

У процесі вивчення дисципліни «Методологія професійної освіти» здобувачі наукового ступеня доктора філософії оволодівають необхідним обсягом знань про теоретичні і методологічні основи наукового пізнання у професійній педагогіці, про специфічні риси дослідження сфери освіти, про закономірності і тенденції дослідження розвитку сучасної науки, дослідження сфери освіти у різних площинах, вимірах, співвідношеннях та взаємозв'язках. Під час практичних занять у аспірантів формуються уміння організувати та проводити власну науково-дослідну роботу, засвоїти науковий тезаурус міждисциплінарних досліджень у сфері освіти, виявляти та аналізувати тенденції розвитку освітньої галузі, сформулювати власний стиль наукової, професійно-педагогічної діяльності, професійного спілкування, розвивати уміння і навички неперервного самовдосконалення. Розширити свій науковий світогляд, підвищити рівень методологічної культури, удосконалити дослідницькі уміння. Зміст дисципліни «Методологія професійної освіти» розроблено на основі відповідних вимог щодо підготовки аспірантів до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та галуззю з урахуванням десятого рівня національної рамки кваліфікацій: здатності особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

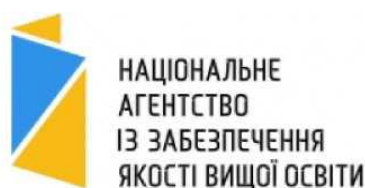
Джерело: Гевко І.В. Силабус курсу «Методологія професійної освіти». Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. URL: http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/PhD/ipf/Metodologiya_profesiinoi_osvity.pdf.

Додаток И.2 Використання у Відомостях про самооцінювання освітньої програми Львівського регіонального інституту державного управління Національно академі державного управління при Президентіві України

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми.

Реалізація ідей:

- 1) поняття «Методологічної культури аспірантів (адюнктів)»;
- 2) методу навчання через дослідження.

ВІДОМОСТІ про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України
Освітня програма	18845 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Джерело: Відомості про самооцінювання освітньої програми «18845 Публічне управління та адміністрування». Рівень вищої освіти «Доктор філософії». Львівський регіональний інститут державного управління Національно академі державного управління при Президентіві України. URL: http://lvivacademy.com/nauka_2020/download_2020/samoocinka_phd.pdf.

дослідницько-інноваційній діяльності, що включає глибоке переосмислення наявних та створення нових цінних знань та нових технологій професійної практики. Якій рівень компетентності здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вказаної спеціальності досягається в процесі засвоєння знань із низки дисциплін теоретичного та практичного змісту. Предметна область публічного управління та адміністрування представлена в конкретній проблематиці таких нормативних дисциплін як «Методологія наукового дослідження» (в частині розкриття предметного поля дослідження), «Управління науковими проєктами» (шляхом фіксації проблемних моментів практики управління), «Комунікації в науці та інтелектуальна власність» (через розкриття нормативно-правових відносин в публічному управлінні) та «IT в практиці наукових досліджень» (за допомогою висвітлення сучасних IT управління).

Основний зміст вибіркової дисциплін спрямований на засвоєння передового досвіду публічного управління. Зокрема актуальні питання модернізації влади в Україні вивчаються в курсах «Публічне управління як управління суспільними процесами», «Проблеми децентралізації і реформування місцевого самоврядування», «Публічне врядування та публічний менеджмент». Адаптації успішних зарубіжних практик в Україні присвячені дисципліни «Світовий досвід організації публічного управління та публічної служби» та «Управління регіонами в Європейському Союзі».

Вивчення специфіки публічного управління здійснюється під час реалізації індивідуальних планів роботи аспірантів, орієнтованих на виконання експериментально-дослідної складової дисертації. Послідовно проводиться вимога, що дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з публічного управління та адміністрування є самостійним позгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в вказаній галузі знань. Тому дисертаційні дослідження аспірантів здійснюються у напрямках пріоритетної тематики, яка враховує необхідність наукового супроводу сучасних реформ, відтворення їх законодавчих і нормативно-правових актів і конструювання ставлення до пропонуєваних модернізацій.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Здобувачам вищої освіти третього рівня підготовки за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» ЛРДУ НАДУ забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, що випливає «Закону України «Про вищу освіту». Положенням про організацію освітнього процесу в Національній академії державного управління при Президентові України (наказ НАДУ від 01.09.2017 № 275) та передбачено тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу у ЛРДУ НАДУ (наказ ЛРДУ НАДУ від 12.12.2019 №126).

Така можливість реалізується впродовж всього навчання в конкретних формах утворення та корегування теми дослідження та її змістового наповнення. Обґрунтування напрямку дослідження відбувається зразу після зарахування в докторантуру шляхом консультування з науковим керівником, обговорення на засіданні профільної кафедри та затвердження на вченій раді ЛРДУ НАДУ. За необхідності та з дотримання формальних умов формування теми може бути частково змінене впродовж періоду навчання. Це може стосуватися і визначення предметного поля дослідження, зокрема потреби проведення соціологічних чи експертних досліджень. Індивідуальна освітня траєкторія навчання аспіранта може змінюватися на його особисте прохання на етапі академічну відпустку та за умови достатніх підстав реалізувати право на неї. Можна констатувати, що траєкторія освіти та наукового пошуку аспіранта має достатньо простору для індивідуального підходу, а її ефективне ствердження насамперед залежить від нього.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Відповідно до пункту 9 частини другої статті 32 та пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII (із змінами), забезпечення права студентів та аспірантів на вибір навчальних дисциплін проводиться в обсязі не менше 25% кредитів ЄКТС від визначеного навчальними планами обсягами навчального часу. Умови обрання аспірантами вибіркової дисципліни описано у розділі 6. Порядком обрання аспірантами вибіркової дисципліни тимчасовим положенням про організацію освітнього процесу у ЛРДУ НАДУ.

Навчальним планом ОНП «Публічне управління та адміністрування» для третього освітньо-наукового рівня передбачено 39 кредитів для нормативних дисциплін та 15 кредитів для варіативних дисциплін – за вибором аспіранта. Навчальним планом, сформованим проєктною групою, пропонується 6 дисциплін для вибору, що охоплюють основні напрями розвитку науки публічного управління та домінуючі тренди його практичної модернізації. Для прикладу, пропонується курс «Світовий досвід організації публічного управління та публічної служби» та курс прикладного значення «Проблеми децентралізації і реформування місцевого самоврядування». Крім того, передбачено можливість обрання дисциплін «вільного вибору аспіранта» з переліку навчальних дисциплін, що пропонується для другого (магістерського) чи третього (за іншими спеціальностями) рівня вищої освіти, які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження аспіранта або складають вищий пізнавальний інтерес.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Підготовка здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» в ЛРДУ НАДУ забезпечує улагоджені рівень компетентності, необхідний для подальшої професійної діяльності в сучасних умовах інформатизації суспільства. Така орієнтація на подальші виклики та перспективи розвитку досягається системою узгоджених вимог освітньої програми в цілому та кожної навчальної дисципліни зокрема. Формування модерних компетентностей аспірантів реалізується шляхом постійного пошуку передових теоретичних і практичних досліджень у сфері публічного управління та адміністрування, комплексного розуміння її основних теорій та принципів розвитку, звернення до критичного аналізу законодавчого досвіду реформування демократичного процесу, орієнтації на компетентності, що забезпечать ефективну професійну діяльність в майбутньому набуваються в процесі вирішення проблем наукового пошуку, формування методологічної культури та творчого мислення. У цьому контексті кожна дисципліна має свій дієвий потенціал. Для прикладу, навчальний компонент «Філософські проблеми науки» має тему «Науково-пізнавальні здатності особи», в якій розкриваються дослідницькі можливості фахівця публічного управління та ставляться завдання неперервного навчання та розвитку.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) впродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Підготовка сучасних фахівців третього освітньо-наукового рівня з необхідністю включає набуття соціальних навичок (soft skills), що в контексті компетентностей публічного управління та адміністрування визначаються як характеристики особи, що дозволяють їй бути успішною незалежно від специфіки управлінської організації та її посадових обов'язків. До таких, насамперед, належать такі, як системність і стратегічність мислення в умовах значної соціальної динаміки та невизначеності, розуміння домінуючих трендів розвитку та людських ресурсів його забезпечення, володіння управлінською культурою організації та стимулювання підлеглих, вміння здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію та самостійно здобувати знання протягом усього життя. Для майбутніх докторів філософії особливо важливою є методологічна культура – здатність продукувати науково обґрунтовані висновки на складні управлінські та соціальні проблеми. Вказані компетентності набуваються аспірантами протягом усього періоду навчання, зокрема під час засвоєння теоретичних знань і практичних вмінь таких дисциплін як НЗ 281.2; НЗ 281.3; НЗ 281.4; НЗ 281.5; НЗ 281.6 та НЗ 281.7; НЗ 281.8; НЗ 281.9; НЗ 281.10; НЗ 281.11; НЗ 281.12; НЗ 281.13; НЗ 281.14; НЗ 281.15; НЗ 281.16 та НЗ 281.17.

Формування соціальних навичок аспірантів також сприяють: проведення педагогічної практики, спілкування з науковими керівниками та активна участь в науковій діяльності інституту.

Яким чином зміст ОП враховує вимоги відповідного професійного стандарту?

ОНП «Публічне управління та адміністрування» розроблено у відповідності з вимогами Національної рамки кваліфікації (постанова КМУ від 23.11.2011 № 1341, зі змінами 12.06.2019 № 509), яка ґрунтується на європейських національних стандартах та принципах забезпечення якості освіти. Відповідні вимоги відображено в ОНП у формуванні інтегральної компетентності та окремих компетентностей (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність та автономія), що відповідають 9 рівню НРК. Задекларовані в ОНП основні компетентнісні характеристики рівня вищої освіти щодо результатів навчання корелюються з компетентностями та програмними результатами робочих програм навчальних дисциплін. Досягнення вказаних результатів є одним з етапів атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії – успішне виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, що є обов'язковою умовою допуску до захисту дисертації, за результатами якого присуджується науковий ступінь доктора філософії.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» в аспірантурі ЛРДУ НАДУ здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою ЛРДУ НАДУ. Обсяг підготовки доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» становить чотири роки, що еквівалентно 240 кредитам ЄКТС.

Упродовж підготовки в аспірантурі за ОНП «Публічне управління та адміністрування» комплексно реалізуються освітня та наукова складові: вивчення нормативних (обсягом 39 кредитів ЄКТС) і варіативних дисциплін (15 кредитів ЄКТС), проходження педагогічної практики (6 кредитів) та виконання аспірантом самостійної дисертаційної роботи (180 кредитів ЄКТС). Вказане співвіднесення обсягів освітньої та наукової складових ОНП зумовлене необхідністю акцентувати увагу аспіранта на дослідницько-інноваційній діяльності, на проведенні власного наукового дослідження, подолання якого матимуть наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення. Кінцевим результатом наукового пошуку аспіранта має бути захист дисертації. Обсяг наукової складової достатній для результативного завершення підготовки та дає можливість вільно планувати процес власного наукового дослідження.

